כ"א אייר תש"ם, 7.5.1980 מיספר 2227 שנה 44 המחיר: 4.5 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

# העולם הזה

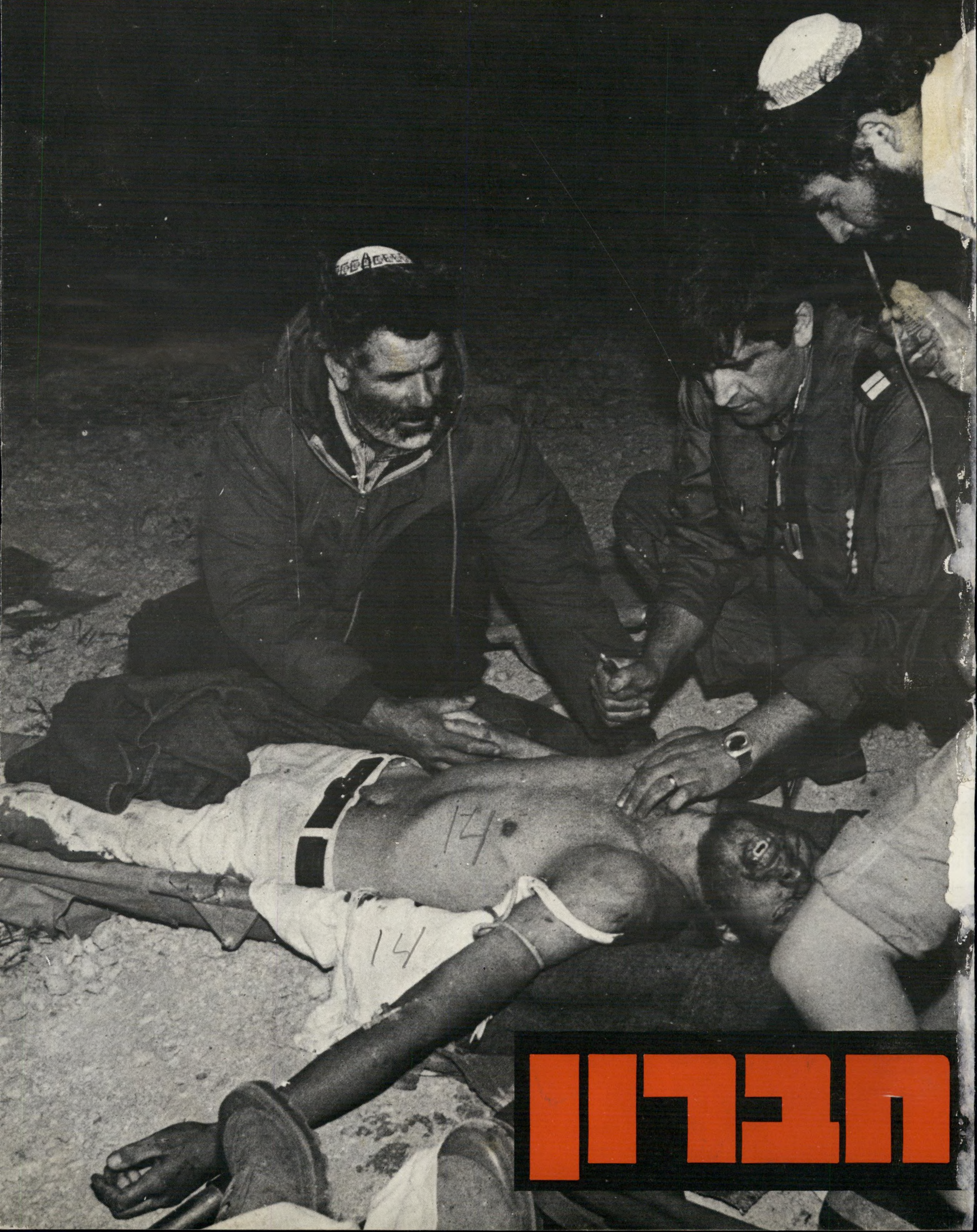

# חברון

gottex '80
גוטקס. יש לך כל מה שצריך.
GOTTEX
הקיץ תתבלטי בחוף
בביקיני של "גוטקס"
עם הדפס של פרחים
ססגוניים על רקע
שחור ושמלת־חוף
תואמת (1. BOUQUET).
הקיץ תפתיעי בבגד־
ים חושף של
"גוטקס" עם שילוב
של פרחים ופסים
בשלל צבעים —
(2. ACAPULCO).
הקיץ יראו אותך
בבגד־ים שלם של
"גוטקס", עם נקודות
שחורות על רקע לבן
וחולצה אוורירית
תואמת (3. MIRO).
הקיץ תשתובבי בבגד־
ים שלם של "גוטקס"
עם הדפס צבעוני על
רקע לבן (4. SCALA).
זה רק חלק מהמבחר
הבלעדי של "גוטקס":
בגדי ים שלמים,
ביקיני, שמלות,
חצאיות ומכנסי־חוף.
פנקי את עצמך הקיץ.
עם "גוטקס 80".
1
2
3
4
הפקת צילומים: טורנובסקי.
ארזון

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 232262/3/4-03. תא-דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי יגאי • עורך-תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

## קורא יקר

**שמו של** חיים נקר מבת־ים ידוע לקוראים, העוקבים אחרי המיכתבים בשבועון זה. נקר הוא אחד מאותו זן ההולך וכלה בארץ: המשוגעים לשפה העברית. מדי פעם שלח לנו בעבר הערות על הכללים הלשוניים הנהוגים אצלנו.

השבוע שלח לנו נקר תרומה נכבדה, המתפרסמת במדור פורום (ראה עמוד 4). היא מעוררת למחשבה.

**במיכתב־הלווי כותב נקר:**

מכובדיי שלום,

מצורף כאן מכתב ארוך מאוד ועניינו מנהגי לשון בהעולם הזה, וביותר מנהגי כתיב של שיבוש וסירוס.

מיסמך כזה ודאי אין לו מקום במדור המכתבים למערכת, ועל כן תצמח טובה לי, כקורא ותיק, לכם, כבעלי הדבר, ולקוראים, שילמדו מתוך הדברים מה שהם צריכים לו, אם יתפרסמו הדברים במדור פורום.

אמת, יודע אני, שהפורום מתייחד על פי רוב לבעיות של חברה ומדינה, ליחסי יהודים וערבים וליחסי עדות, לדיונים במדיניות חוץ ובחוקי המדינה פנימה.

אפעלפי כן, בעיית הלשון העברית הנתונה בתהליך של התהוות של גיבוש ועיצוב, להכשירה לכלל לשון של תרבות, כלי של חברה, מסורת, של מורשת עדות, של גאווה לאומית, של אחדות לאומית, של מיזוג עליות היא. חייבים אנחנו להיזהר באותיותיה ובמבניה ובמתכונתה, ובאופייה.

המכתב הזה, אפעלפי שדומה שהוא כתב של קטרוג אינו כן. תכליתו להבהיר, שככל העיתונים העולם הזה, ואל לו לאורי אבנרי להתגדר במה שאין לו להתגדר — אין לשונו מתעלה על לשון רוב העיתונים, וסירכות ופגמים יש גם בו בשפע.

אבל עיקר תכליתו להעמיד על הקלקלות, לפרש ולהסביר יפה, במה פסלותם של כתיבים וצורות מסויימות, ועל־ידי כך לעורר את הלבבות להבין ולתקן את המצריך תיקון.

אשמח מאוד, ואראה בזה אות של הערכת חשיבות לשוננו הלאומית בעיני אורי אבנרי ואנשי המערכת, אף שגם בלא כך אין בי ספקות בדבר.

מבקש אני בכל לשון של בקשה שלא לכפות עליי את מנהגי הכתיב של השבועון. אני כותב על פי כללי הכתיב של האקדמיה ללשון העברית, שהם הכללים המוסכמים היחידים הראויים לנו, ואני מבקש שלא להחיל עליי את כללי הכתיב המקובלים עליכם, שהרי את הכללים האלה אני מבקר במכתבי.

אני לא הערתי אלא על עיקרי דברים, ואשמח מאוד לראות בתקנתם, אלא יורשה לי לעוץ לכם לצמצם לכדי מזער את הכתיב המלא הנוהג אצלכם שלא כדין, ואם לעצתי תשמעו, השתדלו להתקרב בכלליכם לכללי הכתיב של האקדמיה ללשון העברית, שאת רובם ככולם קיבל הארץ, למשל, ועל פיהם הוא נוהג.

**עד כאן** דבריו של נקר.

אשר לי — הדברים שכתבתי, ושעליהם מגיב הקורא נקר, לא התייחסו דווקא לטוהר הבלשני של הכתיב. התכוונתי לאמר כי העולם הזה עיצב לשון עיתונאית ברורה, בהירה ועניינית. היא שמה קץ לשימוש במליצות, שהיה נהוג בעיתונות הישראלית עד שחוללנו בה מהפכה זו.

אך לא זה העיקר בוויכוח זה.

דבריו של נקר מעוררים מחשבה, מפני שפשוט לא יתכן ויכוח כזה בשום עיתון בעולם המערבי או המיזרחי. הייתכן כי שני אמריקאים משכילים — או שני רוסים משכילים — יתווכחו ביניהם על הדרך הנכונה לכתוב מילה כלשהי, שיגרתית או בלתי־שיגרתית? הייתכן כי שני צרפתים, בוגרי אוניברסיטה טובה, יתווכחו על הכתיב הנכון של מילה — המילה „מילה" עצמה, למשל?

והנה, אצלנו יש ויכוח. האם לכתוב „מילה" או „מלה"? הכתיב „מילה" מבלבל, מפני שניתן להבין כי מדובר בברית־מילה. הכתיב „מלה" גרוע עוד יותר, מפני שקשה לנחש למה הכוונה. והוא הדין לגבי אלפי מילים (או מלים) אחרות.

זוהי צרה צרורה, וכל עיתונאי נתקל בה בלא־הרף. יש מאות מילים שהכתיב הנכון שלהן אינו מאפשר קריאה שוטפת של המישפט (או המשפט). הוא מכריח את הקורא לחזור לראשית המישפט, לחשוב, לנחש. וזה נוגד את עצם המהות של עיתונות מודרנית, שבאה למסור לקורא העסוק והטרוד מידע במהירות, בלי מאמץ, מבלי שיצטרך לשקוע בקריאה כאילו קרא בספר התורה.

הכלל האחד המנחה אותנו, במערכת זו, הוא הצורך לאפשר לקורא לקרוא בלי מאמץ, ולהבין את הדברים בקריאה הראשונה. לשם כך אנסנו, פה ושם, את כללי הכתיב שנקבעו על־ידי האקדמיה, אף כי אלה הם טובים ונכונים בדרך כלל. אך גם על כללי האקדמיה יש ויכוח רב בין הבלשנים, ודומני שאין אף כלל אחד שאין עליו עוררים.

זהו ויכוח בלי סוף ובלי הכרעה אמיתית, מאחר שכל כלל הוא פגום ופותר בעייה אחת בעודו מעורר בעייה אחרת. הכתיב העברי המלא פשוט אינו מסוגל לפתור את כל הבעיות — ועל כן היו רבים, החל באיתמר בן־אב"י, דרך יונתן רטוש ועד — כך נדמה לי — זאב ז'בוטינסקי, ששיחקו ברעיון של החלפת הכתיב העברי (ליתר דיוק: הארמי) בכתיב לאטיני. אלא שגם פיתרון זה מעורר אלף ואחת בעיות חדשות.

**תיאודור הרצל (מימין) כחבר באגודת־סטודנטים אוסטרית־גרמנית**
אילו דיברנו כיום גרמנית...

## כללים ✶ מחייבים

**אולם כתיב מדוייק,** ולשון מדוייקת, הם צורך חיוני לכל תרבות. אנחנו מתבטאים בשפה. אנחנו גם חושבים בשפה. שפה שאינה מדוייקת פוגעת בהכרח בדיוק המחשבה, ובמילא בכל היצירה התרבותית. בחברה המודרנית, שבה ממלאים המדעים המדוייקים תפקיד כה חשוב, יש נזק ניכר בכתיב שאינו מדוייק. הוא מכריח את המדענים להזדקק לשפה שנייה, בעלת כתיב מדוייק יותר — דבר המערער עוד יותר את השלמות התרבותית.

משום־כך אני מסכים עם הקורא נקר בנקודה מרכזית אחת: יש למצוא כללים מחייבים, המקובלים על הכל. אך אינני משוכנע כי הוא מצא את הפיתרון. ולראייה: לא קל לקרוא את דבריו. קריאתם מחייבת ריכוז ומחשבה.

## גטו עם ✶ דעות־קדומות

**זה חבל מאד,** כי החייאת השפה העברית — מקור כל הצרות האלה — היא אחד הפלאים הגדולים של התחייה הלאומית, ואולי הפלא הגדול שבכולם.

שום עם אחר לא הצליח, עד כה, להחיות שפה מתה, ולהפכה שפת־שימוש יומיומית של כלל האוכלוסיה. היו עמים שניסו, כמו האירים, למשל. אבל נסיונות אלה נשארו מלאכותיים, בעלי הצלחה מוגבלת מאד. (צופי האירו־ויזיון, לפני שבועיים, היו עדים לקוריוז הזה: הקריינית האירית הציגה את השיר של ארצה בשפה הגאלית, המובנת אך למעטים באירלנד — ואילו השיר עצמו היה באנגלית, שפת המדינה.)

הפלא של החייאת העברית מופלא שיבעתיים, מפני שנולד כימעט מאליו. הוא לא היה חלק בלתי־נפרד מן התוכנית הציונית. חוזה־המדינה לא היה חוזה־השפה. להיפך.

הד"ר תיאודור הרצל, סופר ועיתונאי וינאי שהצטיין בכתיבת גרמנית צחה, לא חלם על מדינת־יהודים ששפתה עברית. הוא היה בטוח כי הקהילייה היהודית החדשה תתבטא בגרמנית. הוא היה כה בטוח בכך, עד שביקש לפתות את הקיסר הגרמני ברעיון של היווצרות ציבור דוברי־גרמנית בצומת זו של העולם. דוברי גרמנית, כך רמז, יהיו בהכרח גם שומרי האינטרסים של גרמניה במרחב זה. הקיסר כימעט התפתה.

יתכן כי הלורד נתניאל רוטשילד חשב על ישוב דובר־עברית כאשר גיבא לפני 80 שנה: „הרעיון של מושבה יהודית טהורה מחריד אותי עד עומק הלב. מושבה כזאת תהיה מדינה בתוך מדינה, גטו בעל הדיעות הקדומות של הגטו, מדינה יהודית קטנה וקטנונית, אורתודוכסית, בלתי־סובלנית, שלא יהיה בה מקום לנוצרים וללא־יהודים אחרים."

אין ספק כי השפה השפיעה במידה מכרעת על מהותה של האומה העברית החדשה שקמה בארץ. זוהי באמת אומה „עברית" ומדינה „עברית" — שכן השפה עיצבה את רוחה ודמותה.

אכן, השפה דומה למזג־האוויר: היא נתונה, אין מרבים לחשוב על השפעתה, אך יש לה השפעה עצומה.

מה היתה דמותה של מדינת־ישראל כיום, אילו נתקבלה בשעתו הצעתו של הרצל, וכולנו היינו מדברים עתה גרמנית? או אילו השתלטה כאן, בעיקבות הצהרת־בלפור, השפה האנגלית?

יתכן כי היינו, במיקרה זה, אומה פחות פרובינציאלית, פחות מסוגרת ומנותקת מן העולם, פחות לאומנית. יתכן כי ההצהרות של גוש־אמונים היו מגוחכות באוזנינו. (די לתרגם אותן לאנגלית, כדי שהגיחוך שבהן יבלוט לעיני כל.) יתכן שהתנ"ך היה נראה אז בעינינו כספרות יפה, כפרק מרתק בתולדות עמנו — אך לא כהנחייה אקטואלית לחיינו, כפי שהוא נראה כיום לרבים. הפיכת התנ"ך למעין חוקת־המדינה היתה אפשרית רק מפני שאנחנו דוברים את שפת־התנ"ך, והיא „מודרנית" באוזנינו.

על כל פנים, תפוצת העולם הזה בוודאי היתה הרבה יותר גדולה, אילו היה כתוב בשפה שמאות מיליונים דוברים אותה — ולא בשפה השגורה רק בפי חלק משלושה מיליון הישראלים החיים בארץ (ושחלק מהם כבר התגנבו לחו"ל.)

ובכל זאת — לא היינו רוצים לחיות אלא במדינה הדוברת עברית. איננו מסוגלים כלל לדמיין לעצמנו את מדינת־ישראל בלבוש לשוני אחר. אנו מוכנים להסתפק בתפוצה קטנה יותר, ולדבוק בשפה זו.

ואם כך אף כדאי, מדי פעם, לריב על הכתיב הנכון של המילה (סליחה, המלה) העברית.

# רוה״מ והאמרכ״ל

בשבועות האחרונים התפאר עלינו אורי אבנרי כמה פעמים בלשון הפשוטה, המדוייקת, הנמרצת, השימושית, והבלתי־משובשת הנהוגה ב,העולם הזה׳. וקביעתו האחרונה היא שעוררה אותי לכתוב את המכתב הזה ולהעמידו על קלקלות מספר המקובלות בעיתונו ושהוא משתבח בהן.

לפני שנה וחצי ויותר (ב־78.9.13) כתב אבנרי את מאמרו ,מעל ומעבר׳ (המאמר שמור עמי בגלל חשיבותו), ובו תקף את הבורים בישראל, והכה אותם בשבט לשונו הטובה מכות רבות וקשות, על שהם מסרסים עלינו את לשוננו, מעוותים את דיניה, מעקמים את הליכותיה, משנים מתכונותיה, עוקרים שימושי לשון טובים וותיקים ונותנים תחתיהם ביטויים מכוערים, משובשים, הצורמים אוזני כל בעל אוזן שומעת ודוחים כל בעל טעם, וישרו הדברים מאוד בעיני, כאז כעתה.

אבל בגיליון פסח השתא (העולם הזה 2221) בכתבה ,הדוקטור המלטף׳ ראינו דוגמה מזעזעת לבורות גמורה ומבהילה, שוודאי הכתה בתדהמה כל איש עברי יודע לשונו: 7 פעמים מניתי את המלה אמרכל מודפסת „אמרכ״ל״, כך, בגרשיים אחרי הכ״ף. כנראה סבור היה בעל הרשימה, או עורכה, או משכתבה, מה יש לנו רמטכ״ל, סמנכ״ל, מנכ״ל, אף כך יש לנו אמרכ״ל...; אבל מה נעשה, והמלה לא זו בלבד שאינה ראשי־תיבות מן הסוג הזה, אלא מלה עתיקה וקדומה היא.

המלה מצויה במקורותינו עוד במשנה, ואמרכל אינו אלא אחד התפקידים הבכירים במערכת־המינהל של בית־המקדש, משרתו בכירה ממשרת הגזבר ונמוכה ממשרת הסגן. הוא היה מעין סוכן, או מנהל אדמיניסטראטיבי בימינו, ולפי המשנה היו בבית־המקדש שבעה אמרכלים כנראה. מוצאה מן הפרסית העתיקה, ממנה עברה לארמית הרשמית, לאכדית ולארמנית. לעברית נתגלגלה עוד בימי שלטון הפרסים בארץ, וכך נתקבלה לתוך לשון חכמים, בשתי צורות: אמרכל, הקרובה לצורה המקורית שבפרסית, ומרכול, בלי אל״ף ובוי״ו, בספרי ארץ־ישראל בלבד, ומחמת חוק פונולוגי שפעל בא״י.

חז״ל, כדרכם, דרשוהו „אמר כולא״, כלומר הוא האומר הכול ועל פיו יקום דבר, וכן „מר על הכול״ — אדון על הכול. אלא שאין דרש יוצא מידי פשוטו, והמלה בפרסית משמעה או הממונה על האוצר, או

## האמרכ״ל נתן דוגמה מזעזעת לבורות גמורה ומבהילה

עושה חשבון, כמובנה המילולי. זוהי מלה חשובה למחקר לשון חז״ל, ואמנם בלשנים מצוינים כתבו עליה מחקרים למדניים ועמקניים.

כל זה נעלם מעיני הכתבים והעורכים, מושג־יסוד במידרג בית־המקדש נהפך למודרניזם עלוב ומכוער ומקולקל מעין סמנכ״ל, מנכ״ל...; כבר ראינו בורות למיניה — בורות כיבדת־עוון כזאת עדיין לא מצאנו.

באותו גיליון לכדה עיני כותרת אחרת: „הגרוטאה והיצר המיני״. שוב, אילו היה העורך מכתיר־הכותרת טורח לפתוח מילון עברי כל שהוא לא היה מוצא את המלה גרוטאה, כי כמוה אין בעברית, המלה נשאלה מן היוונית ללשון חז״ל, וצורתה בלשון יחיד: גרוטה, ולא גרוטאה, כמשובש וכשגור בדיבור העברי המהלך ברחוב.

מה פתאום גרוטה, ולא גרוטאה, אתם שואלים? כשם שאין אומרים כופתאה, דוגמאה, קצבאה, עסקאה, פתקאה, עובדאה, קופסאה, כי אם פשוט: כופתה, דוגמה, קצבה, עסקה, עובדה, קופסה וכיוצא בהן.

ובכן, גרוטה, בבקשה. זה משונה? אפשר, אבל בעל לשון, שיראה גרוטאה, לא יוכל שלא למלא פיו שחוק. חסכו קיתונות של לעג מעצמכם.

■ ■ ■

בשער העולם הזה 2223: „סאדאת שוקל הופעה שניה בפני הכנסת״. „בפני״ ו„לפני״ הם צמד המהלך במקורותינו זה אלפי שנים, ולא תמיד אפשר לקבוע הבחנה ברורה על פי מקורותינו. אפעלפי כן, לשון חיה ומדוברת בפי המונים, שהיא לשון נלמדת בהתהוותה, אי־אפשר לה בלא הבחנה ברורה, מדוייקת ובהירה. „בפני״ פירושו בנוכחות. זה משמעו של „בפני״. זה הביטוי העברי המקורי לביטוי המתורגם „בנוכחות״, וכך ראוי לנו לומר. לא כן „לפני״. זה מכוון לתשומת־לב, ולא סתם לנוכחות בלבד. לפיכך צריך לומר: החוק יובא לפני הכנסת, הדין־וחשבון יוגש לפני הוועדה, ישראל תעלה את טענותיה לפני מועצת־הביטחון, השר נאם לפני המונים, לפנינו בעיות מרובות, קשיים רבים לפנינו וכן הלאה. ואף כאן: סאדאת שוקל הופעה שנייה לפני הכנסת, ינאם לפניה. זוהי ההבחנה שנקבעה היום בדקדוק הנורמאטיבי, ועלינו לנהוג לפיה. סטייה ממנה דינה להיחשב לשגיאה של ממש.

ונעבור לבעיית הבעיות של ,העולם הזה׳ — בעיית הכתיב. הכתיב בשבועון הוא כתיב מלא דמלא, ואם נתיר את חרצובות לשוננו נרחיק ונאמר שאפילו אינפאנטילי הוא, במידה מסויימת. לא אוכל להקיף את כל סבכי הכתיב ושגיונותיו הנהוגים בעיתון, אבל ראוי להביא דוגמות אחדות להראות, כיצד כתיב מלא או חסר מביא לידי שגגה ומטעה את הרבים.

בגיליון 2216 מצאנו את הכותרת הזאת: „דובר רוה״מ פורש״. הכתיב הזה, ודאי לי שאין יסודו ומולדתו ,העולם הזה׳, מכיוון שפגשתיו הרבה קודם שמצאתיו בשבועון. חרזן אחד החליט שרצונו שקוראי חרוזיו יקראו רוה״ם, כמו שוהם, לכן לא אמר דיי בחרוזיו המנוקדים אלא הוסיף בה במלה וי״ו, ליתר ביטחון,

## סאדאת לא יופיע בפני הכנסת, אך אולי לפניה

כמאמר הבריות. אבל למעשה, ובלשון בני־אדם מיושבים בדעתם, אין אומרים רוהם, אלא אין חסים על הגרונות, ואומרים בפשטות ראש־הממשלה. אין וי״ו לא במלה ראש ולא במלה הממשלה, ואם אין את נפשנו לשוב לכתיב של מגילות מדבר־יהודה, מוטב נכתוב בפשטות ובלשון אנוש: רה״מ, או ראה״מ.

אבל הוי״ו ששלפנו מרוה״מ יש לה שימוש נחוץ מאוד במלה מאוד. המלה הזאת נכתבת בשבועון דרך־קבע חסר, מאד, ואין להבין מדוע. הלוא שקולה היא במשקל בכור, ברוש, דרור, יסוד, צחוק, שכול, שחור, תאום, שרוך, טחול, צנון, פטור — ובכל אלה אנו נותנים וי״ים, וכדין, ולמה נחסר את מאוד מוי״ו שלה?! ושוב, אפשר לקבוע בלי מורא, שכתיב מאוד בלא וי״ו לשיבוש ייחשב, וחובת עורכים, ואף מגיהים, לתקן קלקלה מהותית ושרירותית זו, שיסודה בכתיב המקראי החסר שעליו מתחנכים בבית־הספר העברי.

וי״ו זו תמצא את מקומה על נקלה גם בצורותיה של המלה ,כל׳. חוץ מסמיכות, ראוי גם ראוי לכתוב וי״ים בצירופי כול למיניה: הכול יודעים, עושים הכול, ידוע לכול, בכול ידנו שלוחה, קודם כול, ראשית כול, על פני כול, הכול נמצא — כל אלה כך דינם להיכתב — ודווקא ב,העולם הזה׳, הממלא מליו עד בלי דיי, הן כתובות חסרות — שוב בגלל אמונות תפלות, ובדבר הזה אני מייעץ לכל עיתונאי בישראל ללמוד מ,על המשמר׳, ששם נהוג הכתיב התקני והמתוקן.

■ ■ ■

ומן הוי״ים ליו״דים היתרות: בשום פנים אין לכתוב מייד ונגזרותיו בשתי יו״דים! הלוא המי״ם הזאת אינה אלא מי״ם השימוש, מי״ם היחס, ולעולם אין אחריה יו״ד לסמן את תנועתה, ממש כשם שאין אנו כותבים: מייוזמתו, מיילד, מייחיד, מייריד, מיישועה, מייתום, אלא כולם כמובן ביו״ד אחת, כמובן.

מהו מיד? אינו אלא צירוף של מן+יד, הנו״ן נשמטה, אבל אין יו״ד יורשת את מקומה. לכן מיד, מידי. מידית, מידיים — כל כתיב אחר אינו אלא שיבוש גמור!

דוגמה אחרת: יש בעברית שתי מלים דומות לכאורה, אך שונות תכלית שינוי, למעשה: מילה ומלה. מילה אינה אלא ברית־מילה, כמובן, והיא אינה אלא קיצור מהילה, בארמית הרחבת שורש ממול למהל. בלמ״ד של מילה אין דגש, והיא רפה.

לא כן מלה, דיבור, מאמר. זו שורשה כפול, מלל, יש בה דגש המכפיל אותה (מללה) והגייתה שונה. כשבאה האקדמיה ללשון העברית לקבוע את כללי הכתיב חסר־הניקוד פסקה, שהמלה מלה, במשמע מאמר, תיכתב חסרת יו״ד, כדי להבחינה ממילה, שמשמעה ברית מילה. ההחלטה הזאת היא פסק־הלכה של המוסד העליון ללשון העברית, ועל כולנו לנהוג על פיו. סטייה ממנו תיחשב לשיבוש קשה.

דוגמא אחרת: רוב העיתונים (חוץ מן ,הארץ׳!) כותבים: מצויין, מסויים, מצוייד, מדוייק, צויין, צוייד, זוייף, בשתי יו״דים. כללי האקדמיה מחייבים לכתוב יו״ד אחת במלים, שסמוך ליו״ד העיצורית שלהן יש אם קריאה לפניה או אחריה. זהו כלל יפה, נאות, נכון וצודק, ולפי טעמי מי שיש בעיניו חשיבות גם ליופי ולאסתטיקה לא יניח את ידו לכתוב כך.

אבל ב,העולם הזה׳ מעבתים את השגגה, ומעבירים את היו״דים גם לאחור: מייושב, מייובש, מייועד, מייואש, מיידע, מייוזע — אין כתיב מכוער מזה, מעשש את העיניים, לא אסתטי כל־כך.

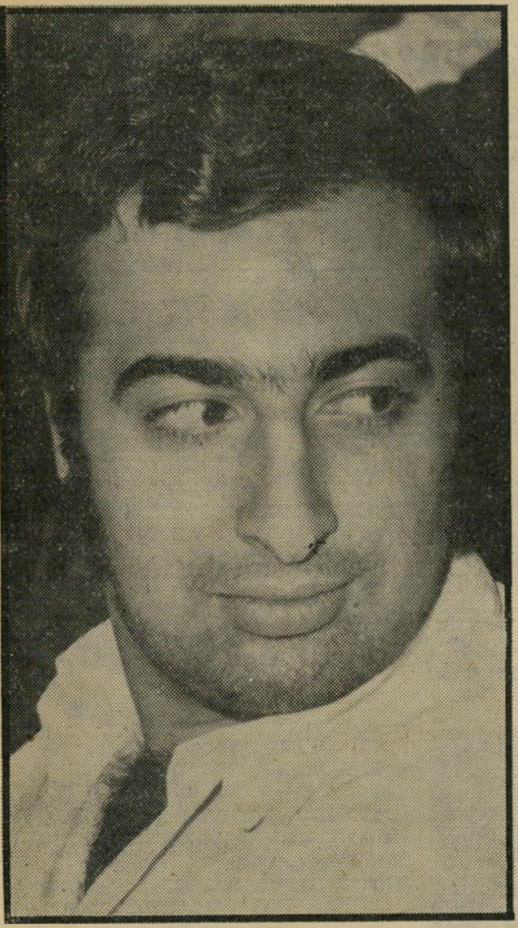

אפשר היה להצדיקו, אילו הייתה תכליתו להקל את הקריאה, להדריך את הקורא לקריאה נכונה, לכוונו להגייה נכונה — כי אז החרשנו. אלא שכאן אין להבין, מה יתרונו של הכתיב כפול היו״דים. אין הוא מוסיף ולא כלום, אין הוא מדריך בכלום, אין הוא מלמד כלום — זהו כתיב של כיעור גמור, של זרות לאות העברית ותכליתה, של אטימות לדמות הכתיב העברי, ליופיו ולצורות מליו בדורותינו. מצווה מצווה היא לחדול ממנו בלא שהיות ופקפוקים.

■ ■ ■

ויש שתוספת יו״ד משבשת שיבוש של דקדוק; כגון הסיפור בגיליון 2219 במדור ,דרכי אדם׳, ששם מספרים לנו על השופט מנחם בוכוויץ, שלימד עצירה עברית, ולא עצר אותה לעשר ימים, כפי שאמרה לו, אלא לעשרה ימים. אלא ששם שאל השופט בצעקה: „את אוכלת שימלות?״

אין אנו יודעים, אם נדפסה היו״ד הזאת מאחר שכך אמר השופט עצמו (ואין הדבר נראה), או מחמת הלהיטות התאוותנית של ,העולם הזה׳ למלא יו״דים באשר אפשר.

צורת הריבוי של שמלה שמלות היא כמובן, ולא שימלות, צורת הסמיכות בלבד. וכן: עיסקות. מי

## לראש הממשלה יש דובר, אך לדובר אין רוה״מ

שכותב כך משתבש, ומשבש את הרבים; ריבוי עסקה אינו עיסקות, כמובן, כי אם עסקות (סמ״ך קמוצה!), והכותב עיסקות מרביץ טעויות ומפיץ סירוסים.

אחד מתפקידי העיתון העברי והעיתונאי העברי בימינו להגיש לפני הקורא העברי לשון מתוקנת, פשוטה, בהירה, מדויקת, לא מצטעצעת, בלא מודרניזמים, בלא צורות משונות, שיסודן בבורות או בהשפעה זרה, שאינה אלא עבדות לשונית.

תפקיד העיתון העברי, שלא כבעיתוני שאר גויים ועמים, לחנך ללשון נאה, נכונה, נקייה משיבושים עד כמה שאפשר, נאותה, להדריך את הקורא לקריאה נכונה, להגייה מדויקת עד כמה שאפשר, להוליכו לשבילי לשון סלולים ולנתיבות שפה מיושרות, בלא עקמומיות ומעקשים והתעללות בקורא ובלשונו הלאומית, נכס וקניין לכל דורותינו, לנו ולבנינו אחרינו.

נשמור את לשוננו וניזהר בה ובכבודה, כי בחייה תנחיל לנו חיים ותשאיר לנו שורש!

**חיים נקר, בת־ים**

פרסום מלניק | רפאל טיראן

# מכתבים

## הגורל הבדואי

**המיכתב שלהלן נשלח אל בנימין גור־אריה, יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים.**

ביקרנו אצל 17 מישפחות הבדואים מפלג הסבחאת של שבט העזזמה, אשר פונו על־ידי צה"ל ממגוריהם באיזור חלוצה, ביום הרביעי, ה־2 באפריל.

המישפחות הועברו על־ידי צה"ל לאיזור טרשי, בקילומטר צפונית לקיבוץ משאבי־שדה. במקום אין מי שתיה, והמפונים נאלצים להביא את מי השתיה מברז הנמצא במחצבת רביבים, כמה קילומטרים מערבית מהמקום.

4000 ראשי הצאן של הבדואים צפויים לכלייה תוך ימים, מפני שהמרעה באיזור הוא דל ביותר, ומקור המים היחיד לצאן הוא שתי שלוליות של מי־גשמים הנמצאות במקום — ואשר מתייבשות בקצב מהיר בחום הגדול. מאותן שלוליות שותים עוד כמה אלפי ראשי־צאן של בדואים אחרים, המתגוררים צפונית למשאבי־שדה.

התברר לנו שהדיון המישפטי בעניין תביעותיהם של הבדואים במושבם שבאיזור חלוצה (צפונית לרביבים) עדיין לא הסתיים. בית־המישפט העליון ביטל אומנם את צו־הביניים שהוצא מטעמם נגד צה"ל, אולם עדיין לא פסק בצו־על־תנאי שהם הגישו ב־18 במארס, בעניין זכויותיהם בקרקע.

ההודעות של צה"ל, בדבר פינוי המישפחות למקום שיש בו אמצעי מחייה, אינן תואמות את העובדות בשטח, כפי שתיארנו למעלה. מתוך דאגה לגורל האנשים ועדריהם, אנו פונים אליכם לפעול, כדי שיימצא פיתרון הולם לבעיית המים והמרעה של המישפחות שפונו, שלא יהרס מקור קיומם במהלך הדיון המישפטי הנמשך.

**אורי ומרינה שטראוס, חבצלת וסרמן, דב קולר, עליזה היימן,** בשם קבוצת הנגב למען זכויות האזרח, ת.ד. 206, באר־שבע

● ● ●

## „אמיתות"

## „המומחה לספרות"

**בעיקבות הכתבה „משורר חצר", מאת נמר של נייר („העולם הזה" 2218).**

אינני מוצא לנכון להתווכח עם „המומחה לספרות" על טיב שירתי

**ש. שלום**
אחד מתשעה

או על ייחודה הסגולי של אגודת הסופרים העברים בישראל. ואולם יש בכתבה כמה פרטים אישיים מסולפים, שאם לא יוכחשו הם עלולים להתקבל כאמיתות. על כן הנני בזה להגיב עליהם.

(המשך בעמוד 8)

# השבוע במאה ה־20

**מה אירע במאה ה־20' בשבוע שבין ה־7 במאי וה־13 בו? במדור זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות, בשבוע שבו מופיע הגיליון.**

## 1902

**8.5** — הר הגעש פלה, באי מארטיניק, התפרץ והרס את העיירה סנט פיאר. 40 אלף מתושביה ניספו בלבה הרותחת.

## 1903

**8.5** — הצייר הצרפתי פול גוגן נפטר בהיותו בן 55.

## 1906

**10.5** — ברוסיה נפתחו ישיבות הדומה (הפרלמנט), אך היא פורזה על־ידי הצאר בשל תביעות שהממשלה לא סמכה ידה עליהן. הצירים מתכנסים בוויבורג, פינלנד, פונים לעם בבקשה לא לשלם מיסים ולא להתגייס לצבא.

## 1907

**9.5** — אנה ג'רוויס, רווקה מפילדלפיה, מציעה להקדיש יום בשנה — יום א' השני בחודש מאי — לכבודה של אם המישפחה. כעבור שבע שנים אושר הדבר על־ידי הסנט והנשיא של ארצות־הברית. יום־האם הפך למסורת עולמית.

## 1911

חלוץ התעופה האמריקאי, גלן המונד קרטיס (1878—1930), פיתח את המטוס הימי.

מסיפרי־השנה: קים, מאת הסופר הבריטי רודיארד קיפלינג.

מסרטי־השנה: פינוקיו.

## 1912

**12.5** — הופיע הגיליון הראשון של פרבדה (אמת — ברוסית), עיתונה המרכזי של המיפלגה הבולשביקית.

## 1915

**7.5** — צוללת גרמנית מטביעה את אוניית הנוסעים הבריטית לוזיטניה. הגרמנים טוענים, שהאוניה הובילה גם ציוד צבאי ותחמושת. בין 1198 הנוסעים שניספו, 139 אמריקאים. ארצות־הברית שיגרה מחאה חריפה.

## 1916

**13.5** — הסופר האידי־עברי שלום רבינוביץ, הידוע יותר בשם־העט שלום עליכם, נפטר בהיותו בן 57.

## 1917

**15.5** — בצרפת, המארגנת מחדש את צבאותיה, מונה הגנרל פרדיננד פוש לרמטכ"ל. הגנרל פיליפ פטן, שהפך בשנות ה־40' למשתף־פעולה עם הכובשים הנאצים, מונה למפקד העליון של צבא צרפת.

## 1918

**9.5** — ממשלת איטליה סומכת ידה על הצהרת בלפור, שהבטיחה לכונן בית־לאומי יהודי בארץ־ישראל.

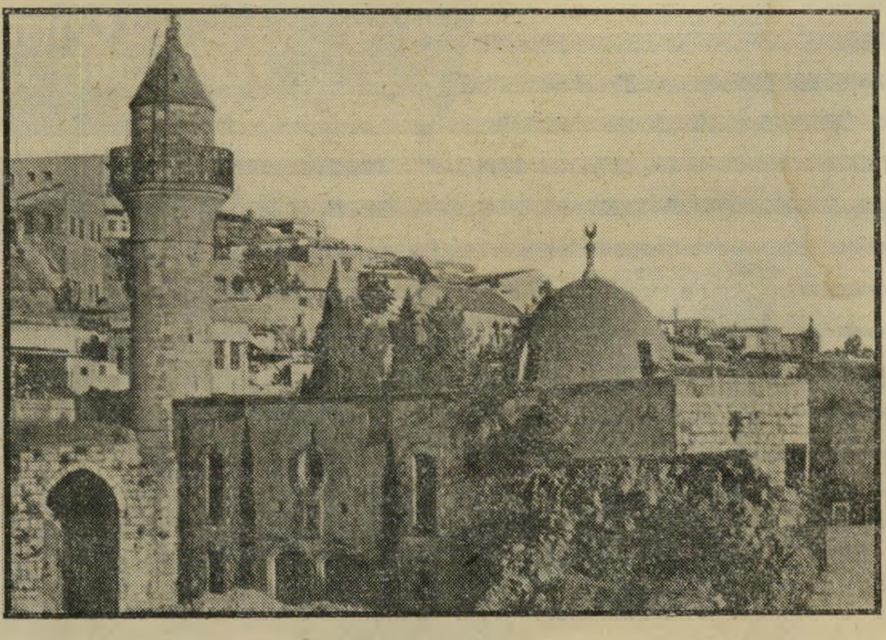

**צפת**
10.5.1948

## 1920

**11.5** — אוניברסיטת אוכספורד, אנגליה, החליטה להעניק תארים אקדמיים גם לנשים.

## 1926

**12.5** — קשר צבאי בפולין. המרשל יוסף פילסודסקי אילץ את הממשלה להתפטר, אולם דחה את מנויו לנשיא. כעבור כמה חודשים נבחר לכהן כראש־הממשלה. היה בעל סמכויות בלתי־מוגבלות.

**שלום עליכם**
13.5.1916

## 1927

**9.5** — הנסיך מיורק חונך את קנברה — בירתה החדשה של הקהיליה האוסטרלית.

**11.5** — בהוליווד נוסדה האקדמיה לאמנויות הקולנוע — המחלקת את הפרסים החשובים ביותר בענף: פרסי האוסקר.

**13.5** — התמוטטות המערכת הכלכלית בגרמניה — „היום הששי השחור".

## 1931

מסיפרי־השנה: האדמה הטובה, רומן מאת הסופרת האמריקאית פרל בק.

## 1933

**9.5** — לראשונה מועלים בגרמניה הנאצית ספרים על המוקד. 25 אלף ספרים, ביניהם התנ"ך, הועלו באש בכיכר מרכזית בברלין. מוקדים רבים באו בעיקבותיו. יוזף גבלס, מעוזריו הנאמנים של אדולף היטלר, הוא החורץ את דינם של הספרים, בתוקף תפקידו כמיניסטר לתעמולה ולהשכלת העם.

מסרטי־השנה: צוואתו של ד"ר מבוזה, סרט גרמני של פריץ לנג, שהקרנתו נאסרה בגרמניה.

## 1936

**8.5** — ייסוד נמל תל־אביב, באישורו של הנציב העליון, בעיקבות שביתתם הגדולה של ערביי הארץ וסירובם לפרוק סחורות בנמל יפו.

## 1937

**12.5** — ברוב פאר והדר הוכתרו המלך ג'ורג' הששי והמלכה אליזבת בכנסיית וסטמינסטר, לונדון. במחאה על המשך העלייה החרימו הערבים את החגיגות שנערכו בירושלים לרגל ההכתרה.

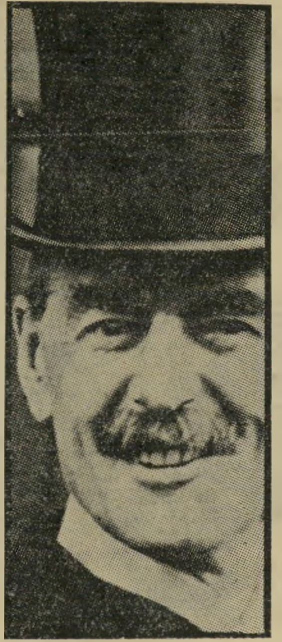

**נוויל צ'מברליין**
13.5.1939

## 1938

אלף פועלים יהודים, בחסות כוחות מיוחדים של ההגנה, התחילו להקים את גדר הביטחון בצפון הארץ.

## 1939

**13.5** — ראש ממשלת בריטניה, נוויל צ'מברליין, מוכן לתמוך בהתיישבות יהודית בגויאנה הבריטית.

## 1940

**10.5** — 89 דיוויזיות גרמניות פולשות לארצות השפלה — הולנד, בלגיה ולוכסמבורג, בהתקפה פתאומית ואכזרית. הגרמנים מפציצים מטרות אזרחיות ויורים בפליטים נמלטים. בני־ערובה מוצאים להורג. ראשית ההתקפה הנאצית במערב.

## 1941

**10.5** — סגנו של היטלר, רודולף הס, צונח במפתיע באחוזתו של הדוכס המילטון, בקירבת גלזגו, סקוטלנד. כעבור שלושה ימים הצהיר בפני השילטונות הבריטיים: „באתי להציל את האנושות." המניע לצניחתו: האמין כי יעלה בידו לשכנע את בריטניה לעשות שלום עם גרמניה ולצאת, בכוחות משותפים, למילחמה נגד ברית־המועצות. כלוא עד היום בכלא שפנדאו בגרמניה — האסיר האחרון מקבוצת פושעי־המילחמה המוחזק עדיין בכלא המשותף של ארצות־הברית, ברית־המועצות, בריטניה וצרפת.

באותו היום נערכה ההפצצה הגרמנית הגדולה ביותר עד כה על לונדון. בין המיבנים שנפגעו: בניין הפרלמנט, כנסיית וסטמינסטר, המוזיאון הבריטי ומיגדל הפעמון הנודע ביג־בן.

## 1944

**12.5** — כנס ראשון של חטיבת הפלמ"ח ביער מישמר־העמק.

## 1948

**10.5** — העיר המעורבת צפת נכבשה על־ידי כוחות ההגנה. התרוקנה מתושביה הערביים, התוספה לשטח עברי רצוף שהתהווה בגליל המזרחי.

# בינתיים קח TIME

הסיגריה שכולם אוהבים

T.37

# תשבץ העולם הזה 2227

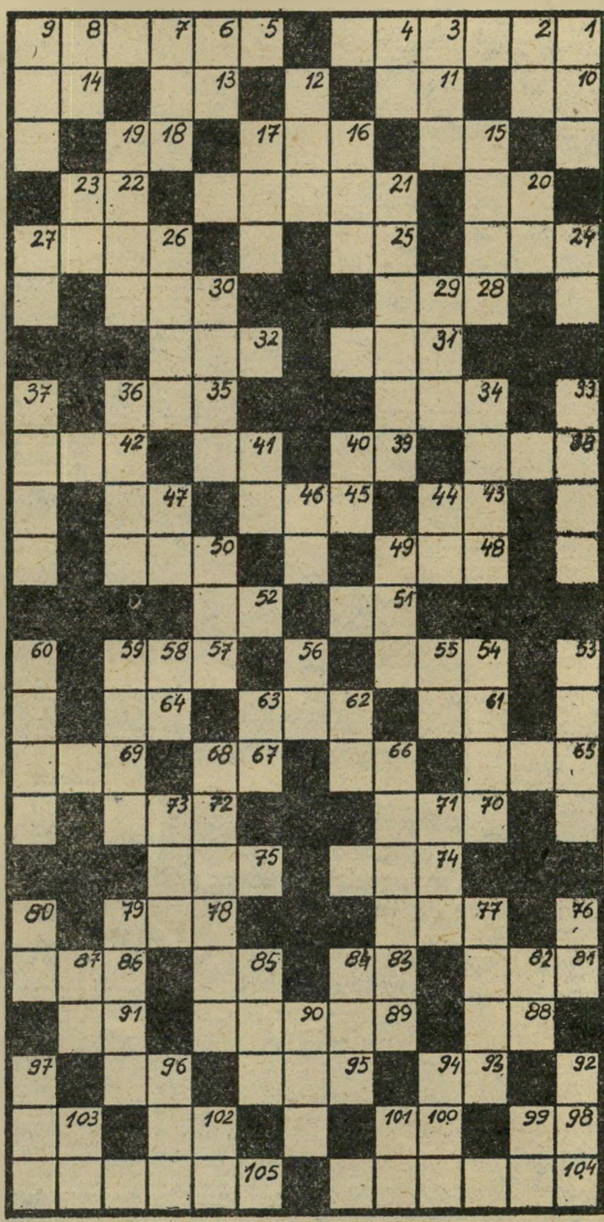

**מאוזן:**

1) התאונה בצ'פקווידיק רו־דפת אותו; 5) מטוס תובלה; 10) מזכיר או"ם לשעבר (ש"מ); 11) נוזל, קולח; 13) קני שבלים; 14) חרבה; 15) בא לרבות; 16) חיה מקראית שעורה משובח; 18) עני; 20) מחזאי בריטי שנון; 21) הר בארץ; 22) אנקול; 24) שדה בטרם נחרש; 25) הגיע; 26) קיסם, עץ־דק; 28) שוקת; 30) מראה, הבעה; 31) מפקד חטיבה; 32) כאב, אבל; 34) אינו מוטל בספק; 35) סופר גרמני; 38) בן זוגו של קסידי; 39) צייר ישראלי ריאליסט (ש"מ); 41) חמישה־עשר; 42) בירת צ'כיה; 43) מדינאי צ'כי שהתאבד (ש"פ); 45) טירון ב־מקצועו; 47) שמה של הוצאת ספרים; 48) עשב־רע העולה בשדות; 50) מידת אורך ב־בריטניה; 51) משורר, מספר ומבקר אמריקאי (ש"מ); 52) גבה ליבו; 54) קומפוזיטור גר־מני — שלח לנו „הזמנה ל־מחול"; 57) עופ־ים; 61) מט־בע יפני; 62) צמח, משמש גם כתחליף לקפה; 64) שנון; 65) עץ, מתחתיו קברו של אבשלום פיינברג; 66) תרבות־דיור (ר"ת); 67) בכורו של נח; 69) שיח־בר, אליהו הנביא נם תחתיו; 70) סופר הרפתקאות אנגלי; 72) כלי לגריפת אש־פה; 74) מנוף לנשיאת דליים; 75) טכנאי־שיניים; 78) סופר אמריקאי יהודי; 77) נוזל צמיג; 81) עיר גדולה; 83) פרשן התלמוד, נכדו של רש"י; 85) מספר הגשרים שהופצצו ב„ליל העשרים"; 86) אינס־טינקט, נטייה חזקה; 88) אנא; 89) מקום באנגליה שבו נערכים מרוצים; 91) מספר צדיקים; 93) אחד מפרד"ס; 95) רכוש רב; 96) יחידה של עצמת חש־מל; 98) עוללים ויונקים; 100) חומה נמוכה; 102) בפי כל; 103) החודש שמזלו אר־יה; 104) מלך פריגיה שנענש לראות חמדה ולא ליהנות; 105) צוות.

**מאונך:**

1) פרסה; 2) תוכנית בטל־וויזיה למניעת תאונות; 3) תכשיט; 4) שדה־תעופה פנים־ארצי; 6) מלה ממעטת; 7) אלכסנדר הגדול תתכו בגורד־יום; 8) קל־דעת; 9) קוץ; 12) כינויו של אלישע־בן אבויה שנתפקר; 15) העץ שממנו נב־נתה תיבת־נח (כתיב מלא); 16) חברת תמרוקים ישראלית; 17) מזל החודש; 19) נאמן, דרוש־טוב; 20) שמה הלועזי הקודם של חברת הדלק „פז"; 21) ישוב בנגב המערבי; 23) קול זעקה; 24) רוח־רעה; 26) כיסוי־ראש לנשים; 27) שר בממשלתנו; 29) החלף!; 30) רובע בלונדון; 33) צלחת ה־פטפון; 34) מתכת לבנה ש־אינה מחלידה; 36) גרעון, פחת; 37) תארו של מלך חבש; 40) חלק הרגל והאצ־בעות; 41) ציפה, כיסה; 44) צדיק תמים היה בדורותיו; 46) כלי במישחק השחמט; 47) טיפה (ישעיהו מ' ט"ו); 49) פדיון־נפש; 50) שייכות למש־פחה מכובדת; 53) השערה; 54) סופר בריטי — נענש על סטייתו; 55) מחזאי אנגלית בן דורו של שיקספיר (ש"פ); 56) מדד (ישעיהו מ' י"ב); 58) תכשיט קדמון; 59) מחזה של רסין (הוצג בארץ); 60) יו"ר חדש למוסד ממלכתי; 62) נצח; 63) אריג מובחר; 66) ההלכות שכונסו בידי ה־תנאים האחרונים; 68) ריקוד איטי ממוצא צרפתי; 71) הוד והדר; 73) צנוע; 76) שפל־רוח; 77) את שכרו לא תלין; 79) חצאית הסקוטי; 80) כבש שמן ומפוטם; 82) מורה הל־כות; 84) חיבור עיוני קצר; 85) ארץ — סמל ליופי בשירת טשרניחובסקי; 87) פקודה; 90) צופן; 92) זעזוע, רעד; 94) צעיר של חרק; 96) שר־חוץ שהתפטר (ש"מ); 97) רמש סורף רב־רגליים; 99) אל היערות במיתולוגיה היוונית; 101) אילו; 102) בליטה בצוק; 103) אלפא־ביתא.


# איתן עמיחי
## הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272,
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015, אילת-059-3012

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

**פירסום אידיאל**
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

# לא צריך לדעת מתמטיקה
# כדי להבין ש:
# נימוס + התחשבות + סובלנות + ... =
# איכות חיים

נשמח לשמוע ממך

**אזרחים למען איכות חיים ת.ד. 1097 גבעתיים**

# תן טרמפ
# לחייל


# מכתבים

(המשך מעמוד 6)

(א) אינני חבר בשום מפלגה, והכינוי „משורר חצר" כולו מצוץ מאצבע מלוכלכת. לא רק שאינני מקורב לשילטון הליכוד, אלא גם עם שלטון המערך בשעתו, שיש הרבה יסודות משותפים ביני ו־בינו, היו לי דין ודברים קשים בכמה עניינים העומדים ברומו של עולמנו, כפי שאפשר להיווכח מ־מאמרי בנדון בשני כרכי המסות של כתבי.

(ב) אינני הסופר היחידי — כפי שמשתמע מן הכתבה — שקיבל דירה למגורים (ולא לצמיתות!) מאת ראש עיריית חיפה אבא חושי ז"ל, אלא הייתי אחד מתשעה.

(ג) לא נכון שח.נ. ביאליק „הז־מין מן הסתם את ש. שלום לשעה כזאת, כדי להבהיר שאינו מחשי־בו" וכו', אלא הנכון הוא שביא־ליק היה אחד ממעודדי האוהדים ביותר, שהוציא לאור כמחווה של הערכה את ספר שירי מי וכתב לי באחת מאיגרותיו „זכרתי את ימי נעורי ואת ימי בדידותי גם אני ויצא לבי. יהיה אלוהים עמך!"

(ד) לא נכון ש„מעט המוזות (?) שהיו (לי, ש.ש.) הוקדשו לשליי־טיו". הנכון הוא, שבכל שנים־עשר הכרכים של כתבי שיצאו על ידי יבנה ובשני הספרים הנוספים שיצאו על־ידי עקד, לאמור בכל אשר כתבתי ופירסמתי עד היום, אין אף שורה אחת „שהוקדשה ל־שליט".

ולסיום, יש אומרים שמעשה לבטלה הוא ולמטה מכבודי, להת־עסק עם טחנות „רוח" כאלה, ש־הכל מכירים באפסותן. ואולם על כך השיב כבר ברטולד ברכט:

מהכרישים נמלטתי / הנמרים הכרעתי, / אכול אכלוני / ה־פשפשים בלבד.

**ש. שלום,** חיפה

● ● ●

## על זילזול ועל בוז

**בעיקבות דבריו של הדרוזי פרחאת פרחאת על הדרו־זים („פורום העולם הזה" 2223).**

לא רק שאינני חולק על דברי פרחאת פרחאת, אלא אני בא לחז־קם, אפילו שלא ראיתי את תוכנית הטלוויזיה על הדרוזים, משום ש־כבר הפסקתי להאמין למרקע ה־מזייף ולרובוטים המוצגים בו. הכרתי את הבעיה הנדונה מתוך ניסיון אישי — שרתי ביחידת המיעוטים כשנה וחצי, ונתקלתי לא פעם ביחס של זילזול ובוז מצד הדרוזים כלפי צה"ל וכלפי הערכים המקודשים אצלנו. כך שלא יבואו ויספרו לי על דרוזים מתונים, ש־הרי מי יכול להיות יותר מתון מחיילים וקצינים דרוזים המשר־תים בצה"ל?

**נעים דניאל,** נתניה

● ● ●

## הגיגות סופרים

## חרבה דיוק

**על המסיבה הספרותית שהוזכרה במדור „אנשים" („העולם הזה" 2223).**

המסיבה הספרותית שנערכה ב־צוותא הקטנה, בהנחיית עורך עי־תון 77, יעקוב בסר, לא הוקדשה רק לספרי זקנתה של מכשפה, כפי שכתבתם, אלא גם לספרו החדש של הדוקטור יוסף הדר, הצריף השוודי — ובמידה שווה.

**זיגמונט („זיגי") פרנקל,** רמת־גן

● ● ●

## אוי לאוזניים

**על טיבה של הממשלה תעדנה הפוזות של השרים:**

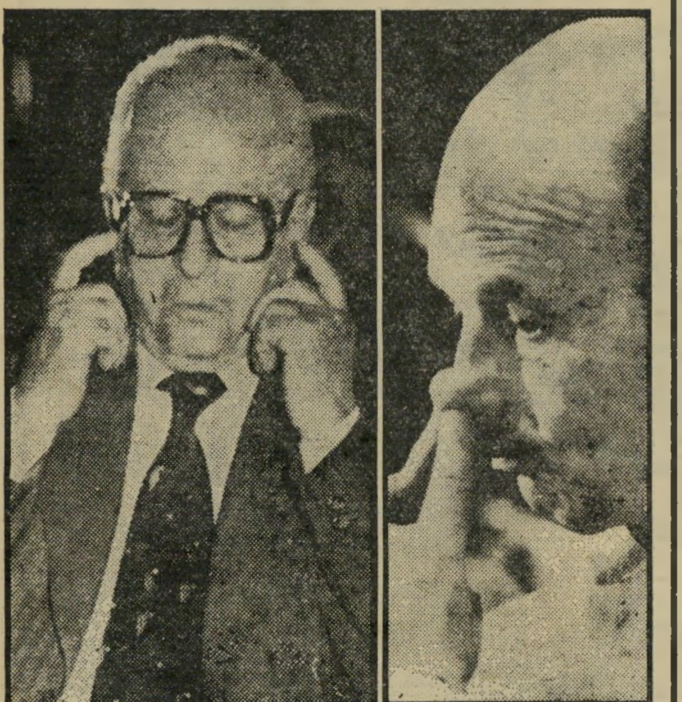

**שרים ייגאל ידין ושימחה ארליך**
על נחיריים ואוזניים

**אחד סותם את אוזניו וחברו — את נחיריו.**

רצ"ב תמונות מתוך העיתונות. כל הסבר — מיותר.

**ד.ב.ח.,** ירושלים

● ● ●

## החמצן של אריק שרון

**הממשלה גזרה אלם על שריה, כדי להתגבר על אחד הקילקולים הידועים — ההדלפות.**

בשם הרוב הדומם־השומם־הזו־מם (בחירות עכשיו), בא לי לבטא מורת־רוח מן האיסור הפנימי ש־גזרה הממשלה על עצמה בדבר אי־הדלפות. מר מודעי, למשל, קשור למיקרופונים כמו אל צינו־רות אינפוזיה, והמצלמות הן החמ־צן של אריק שרון. האיסור על המשך ההדלפות הוא בבחינת גזר־דין מוות פוליטי על כמה מאיישי כיסאות ממשלתיים.

יבוטל מייד גזר־דין המוות ב־ישראל!

**אברהם שרון,** עין השופט

# מלון לרום אילת מזמין:

# לבלות 5 ימים,
# ללון 4 לילות,
# ולשלם עבור 3 בלבד!

## הילדים חינם!

ישראלים. הקיץ חופשה מיוחדת באוירה בינלאומית במלון לרום אילת (1/5—15/8):

- לילה רביעי חינם (לינה וארוחת בוקר).
- ילדים עד גיל 18 הלנים בחדר ההורים חינם (לינה וארוחת בוקר).

מלון לרום אילת, יותר חופשה מחופשה בחו״ל עם אין סוף אפשרויות בילוי:
מועדון לילה—דיסקוטק "אואזיס".
מסך וידיאו ענק—סרטי בידור, פופ וספורט.
בריכת שחיה מפוארת עם מזנון—בר בתוך המים.
מיני גולף, כדור־סל, כדור־עף.
מגרש שח־מט ענק, טניס.
סקי־מים, גלשני־רוח, סירות־זכוכית.
יכטה מפוארת לטיולים יומיים.
מועדון צלילה בינלאומי.
חוף פרטי מפואר עם פינת חי, שמשיות ושרותי חוף.
תכנית בידור עשירה.
ערבי בר־בי־קיו.
קפה מנחה לצלילי מוסיקה בטרקלין, אל מול הים האדום.
מבצעי סיור מיוחדים באזור.
השכרת רכב במחירים מוזלים.
מגרש משחקים לילדים ושרותי שמרטף.
לפרטים נוספים וברור מחירים נא לטלפן למלון לרום אילת, טלפון 059־4111;
מלון לרום ת״א, מחלקת מכירות, טל: 03־295588;
או—לרום מלונות ביל. בע״מ, ת״א, טל: 03־296571/2/3, מחלקת ההזמנות.

**מלון לרום אילת**

מחיר לדוגמא:
5 ימים, 4 לילות, זוג הורים +2 ילדים, לינה וארוחת בוקר—9900.— ל״י בלבד, כולל כל המיסים!

# להתראות הקיץ במלון לרום אילת!

ורשבסקי • פרילוק

**השפעות טובות של הכוכבים יבטיחו לבני טלה חיי אהבה נעימים והרמוניים.**

**אותם שעדיין לא השיגו את זה שבו חשקה נפשם, ישתדלו להיפגש עימו באקראי. המתאימים לכך הם ימי ראשון ושני בשבוע, שאז תוארו באור מייוחד, וקשה יהיה להתעלם מרצונכם, ומהופעתכם המרנינה. כדאי לכם לצפות לסכום כסף שיגיע בדואר, או כתוצאה משיחת טלפון חשובה.**

* * *

החיים בשבוע זה לא יהיו „גן של שושנים”. תוטל עליכם אחריות נוספת, והקשיים שיבואו כתוצאה מכך יחזקו את אישיותכם, יביאו לקידומכם, ואפילו למעמד מכובד יותר בעתיד.

עשו מאמץ ואל תקלקלו את היחסים העדינים שנוצרו ביניכם לבין אנשים שהיכרתם זה מקרוב. התפרצויות נמהרות של כעס מצטבר יכולות לקלקל דברים אשר אותם השתדלתם זמן רב להשיג.

* * *

**מיום ליום אתם נוכחים לדעת, שבמקום שבו אתם עובדים קשה להסתדר בלעדכם. חריצותכם, כושר האירגון והזריזות בעבודה, מסייעים לכולם לבצע את הכל ביעילות ובאווירה נעימה. תוכלו להציע שינויים, ואף רעיונות חדשים. קחו על עצמכם את ביצוע הדברים וניהולם. ההצלחה מובטחת לכם**

**אם תפגינו ביטחון וגלו כל מה שהיה כמוס עימכם זמן רב.**

הימנעו מקניות נמהרות, ונהגו בזהירות בכסף. במייוחד אם קרוב מישפחה קשור בדבר. אל תסמכו על האינטואיציה, היא בהחלט עלולה להטעות אתכם, ולהביא לכישלון בענייני כספים. טוב לקבל יעוץ ממישהו שאתם סומכים עליו. הטוב ביותר לסמוך על בן דלי המוכר לכם, הוא יוכל לפקוח את עיניכם, ולהבהיר עניינים שעבורכם הם חבויים.

* * *

**יש לצפות לשינויים בעיסוק, שלכם או של בן זוגכם. המתינו מעט על מנת לדעת באיזו דרך לנהוג. נסו לא להתפזר ולא לתכנן דברים בנפרד. שתפו פעולה וקבלו את עצותיו של שותפכם לחיים. קנו מתנה לשותפכם לעבודה, היא תתקבל בצורה חיובית ותשפר את היחסים. בקרוב ישתפר גם מצבכם הכספי ותוכלו שוב לבזבז, כאשר אהבתם.**

* * *

תוכלו לפעול רבות בשבוע זה לקדם את ענייניכם החומריים נוסף לענייני אהבה. תחושו יוזמה רבה, ומרץ שיביאו אתכם למצב של התלהבות ויצרנות בעבודה. אתם חסרי מנוחה במקומכם הקבוע, ומתגעגעים לנסיעה לארץ זרה. הכינו תוכניות כיד הדמיון הטובה עליכם. מחכה נסיעה שבה, גם הכסף לא יחסר, וקשר חדש ומלהיב שיווצר, עלול להשפיע על חייכם בעתיד ולתת לכם רעיונות חדשים.

ידידים שבהם לא נזכרתם כבר זמן רב, יודיעו על קיומם ואף עלולים להופיע לפתע, ללא אזהרה מוקדמת. תצטרכו להתפנות עבורם ולארחם „כיד המלך”. זה ישבש את התוכניות הקבועות, אך בסופו של עניין זה ישתלם, ותצאו נשכרים מהקשר המתחדש. גם מיכתב מחוץ־לארץ בדרך אליכם, ובו הצעה מפתה לפגישה בעתיד הקרוב עם אדם מייוחד במינו.

* * *

**אנשים צעירים ומעניינים יעסיקו אתכם בשבוע זה. יתכן שהיכרות עימם תתרחש בזמן נסיעה. בני מזל שור הם שותפים טובים השבוע גם לבילויים, וגם לעבודה משותפת. זוהי ההזדמנות האחרונה לתבוע ולדרוש כסף שחייבים לכם, ובגלל רשלנות של מישהו, לא מגיע אליכם. מהשבוע הבא תוכלו כמעט לוותר עליו, כי הקושי הרב להשיג אותו, ירתיע גם אתכם.**

* * *

אתם עומדים בפני שינויים. סביבתכם תשתנה בעתיד הקרוב וכל הסיכויים שהסיבה נסיעה לחוץ־לארץ. הזמן מתאים ללימוד של שפה חדשה, נצלו זאת והתמסרו לעיסוק זה. השגיחו על בריאותכם, ולכו לבדיקה שיגרתית. אולי המזון שאתם אוכלים לא מתאים לכם. רגישות באיזור הבטן תורגש השבוע, וייתכן שהגיע הזמן לשנות הרגלי אכילה המזיקים לכם.

**שבוע של בילויים רבים, ונסיעות קצרות לצורכי בילוי. תפגשו מכרים מרשימים, ויתכנו קשרים עם בני מזל תאומים. שתי אהבות יעסיקו אתכם בעת ובעונה אחת, ולא תדעו להחליט למי אתם נוטים. חכו מעט, הדבר יתברר לכם תוך זמן קצר, היו חביבים לכולם. העוסקים בהימורים להם סיכוי טוב לזכות בשבוע זה — אך נהגו בזהירות. כתוספת למזל רכשו לכם תכשיט שבו משובצת אבן המזל של גדי — אבן הטורקיז.**

* * *

אווירה נעימה אופפת אתכם גם בבית וגם בעבודה. זה זמן מתאים לערוך שיפוצים ושיפורים בבית שבו אתם גרים. מי שעוסק בהשקעות זה זמן טוב להשקעות כספיות. יתעורר בכם חשק לערוך טיולים ולהכיר ידידים חדשים. נהגו בהתאפקות, האהבה נמצאת בקירבתכם, פיקחו עיניים והביטו על בני מזל תאומים, הם שותפים מתאימים ובחברתם תרגישו, התחדשות, התלהבות ושימחת חיים.

* * *

**אתם זקוקים למנוחה. חוסר כוח בגלל עייפות מצטברת מקשה עליכם להתמודד עם החיים והחברה. נחוצה לכם בדידות, מנוחה והסתגרות בבית כמו אוויר לנשימה. כדאי לכם לעסוק במדיטציה או יוגה על מנת לצבור שוב כוח, ולהתכונן לעתיד. נסו לא להיכנס לדיכאון, ולהישאר עם שתי הרגליים על הקרקע. קיראו ועיסקו בשטח האמנות.**

# הורוס קופ

# מזל החודש: שור

# ההתאמה של ילידי שור למזלות אחרים

## שור עם טלה

**ילידי מזל שור אינם מתאימים במייוחד לילידי מזל טלה. האימפולסיביות וההרפתקנות של הטלאים, תכניס את השוורים למצב של מתח ודאגה. כשהשור, אחרי יום עבודה מעייף, יתיישב סוף־סוף בכורסתו (ארצ'י בנקר — שור) וירצה לפצח פיצוחים בנחת, לקרוא, ולשמוע מוסיקה בהנאה, תכנס ה„טליה” כרוח סערה ותנער אותו בהתלהבות, תאלץ אותו להצטרף לטיול לילי, או למסיבה שגעונית בחצות הלילה. כדי להשיג שקט ריגעי יגרר השור האומלל להפתעות שהכינה לו בת זוגו הטליה. ועל המנוחה הוא יוכל רק לחלום. אך קיימים מצבים שבהם לבני מזל טלה השפעות חזקות של שור. או ההיפך, אז תיתכן הבנה ושיתוף פעולה מבורך. כיוון שאותו הטלה יהיה יותר רגוע, ואילו השור יותר הרפתקני.**

## שור עם שור

**מרגישים נוח איש בחברת רעייתו. הם יתייחסו לדברים רבים בצורה דומה. יתכן שיתוף פעולה מעל הכיריים או ליד המקרר. ביתם השקט והנעים, והארוחות הטעימות יזמינו אליהם אנשים המתגעגעים לחמימות שורית. חוש ההומור המפורסם יעזור להם להתייחס לחיים ביתר קלילות מאשר מרשה להם טבעם האמיתי. מה שעלול לקלקל את היחסים ולערער את השלווה, זו העקשנות. כשיתעקשו על דבר, אין סיכוי שמישהו יוותר ויסכים לשנות את דעתו. רק איזה ידיד או אורח מיקרי יוכל לתווך בין העקשנים, ולקצר את משך הזמן של שתיקתם ההדדית.**

## שור עם תאומים

**לא קל לבן מזל האדמה המובהק שור, להבין את בן מזל האוויר — תאומים. הקלילות והריחוף מעניין לעניין, המרחק שמשאיר בן־תאומים בינו לבין כל אדם אינו מובן לשור ומשאירו במצב תמידי של ציפיה לקירבה אמיתית שלעולם לא מגיעה. מטבעו התאומים נחמד ומבטיח הבטחות חגיגיות כאשר הוא נמצא עם השור. יקבע זמן לפגישה, והשור ירשום אותה בפנקסו ואילו הוא ישכח את דבריו רגע לאחר שנאמרו. לא יגיע לפגישה ולאחר מכן ימצא תירוץ מבריק ומשכנע שיעזור להמשיך את היחסים ביניהם. במצב זה ימצא השור כל הזמן על סף ההתפרצות, ויתהלך בהרגשה של אכזבה מתמדת.**

## שור עם סרטן

**ילידי מזל סרטן מעוררים אהבה בלב השוורים. ההתחשבות, הרגישות, האהבה למישפחה ולבית קוסמים לבן מזל שור, ונוסכים בו ביטחון. היחס הרציני לכסף מקבל את אישורו והסכמתו המלאה של השור, ששונא זילזול והתייחסות קלילה לכסף ורכוש. אך על השור להיזהר מאוד מלפגוע בביטחונו העצמי של ידידו. כל פגיעה קטנה משפיעה על מצב רוחו והתנהגותו של הסרטן לזמן ארוך. זכרונו הטוב לא יתן לו לשכוח. ואילו השור בקושי ירגיש בפגיעה ולא יבין על מה קמה מהומה.**

## שור עם אריה

**חוסר התאמה בולט. קיימת משיכה חזקה בין שוורים לאריות. נוצרת קירבה רבה, ידידות נלהבת, וקשר אמיץ יכול להתפתח ביניהם. אך הגישה השונה לחיים גורמת לזעזועים, מריבות, ניתוקים ושוב חזרה איש לזרועות רעהו. אחד מהדברים שמכעיסים את השור, הצורך של האריה בבילויים אין סופיים, בתיאטרונים ומקומות בידור שונים. רכישה של כל היקר והנוצץ, וכמו כן חוסר המנוחה של האריה כשנותרת פרוטה בארנק. יותר מכל הם רבים ביניהם על השלטון. האריה רגיל לומר את המילה האחרונה ומעורר התנגדות, עקשנות וחוסר ויתור מצד השור.**

## שור עם בתולה

**הם מרגישים נוח כאשר הם נמצאים יחדיו. גישתם לעבודה דומה. מסירות, יעילות עניינית ומעשיות הן תכונות המשותפות להם. שניהם שומרים על כספם ומוציאים אותו רק כשנחוץ. גישתם לנישואים דומה והנאמנות חשובה להם יותר מכל. הביקורת המושמעת מפי בן מזל בתולה, מוצאת הד לליבו של השור. אם כי הוא עצמו אינו טורח להסתכל על כל פרטי הפרטים שמפריעים לחברו. אפשר לומר ששור לעולם אינו משתעמם כאשר הוא נמצא בחברת הבתולה, הסיפורים הקטנים שמספר לו ידידו מעניינים ואפילו מרתקים אותו.**

## שור עם מאזניים

**לא קל להסביר את הקשר המייוחד שנוצר ביניהם. לדברים רבים הם מתייחסים בצורה דומה. ביחוד כאשר מדובר בחושים, רגשות, והנאות. כוכב ונוס שולט בשני המזלות ויוצר הבנה וקירבה. בן מאזנים נמשך לכל דבר הקשור ליופי או לאמנות, וכמותו גם השור, אך השור בגישתו המעשית לחיים, אם יאהב מוסיקה, ילמד לנגן. ואילו המאזנים יסתפק בהאזנה, ויהנה באופן פאסיבי. המאזנים שהוא מזל אוויר יתייחס לכל דבר בריחוק מסויים שעלול לעצבן את השור, באותה מידה הוא היחידי היודע להרגיע את השור, כאשר מנפנפים למולו מטפחת אדומה, ומעוררים את כעסו.**

## שור עם עקרב

**הקשר הראשוני בין שור לעקרב, מדליק אור ותיקווה בלב שניהם. הציפיות שלהם אחד מהשני גבוהות, השור מסוגל להעריץ את ידידו על כשרונותיו, גי־**

(המשך בעמוד 47)

# עם Stepy תוכלי לנשום לרווחה
# כי Stepy נושמת יחד אתך.

טריומף אינטרנשונל תיכננה עבורך את החזיה האידיאלית:

STEPY החזיה המשלבת את יתרונות בד הכותנה הרך והנעים לגופך עם הסיב הסינטטי הגמיש המדגיש את יפי גזרתך.

STEPY — הסוד הנפלא שמתחת לשמלה.

סיב סינטטי כלפי הבגד

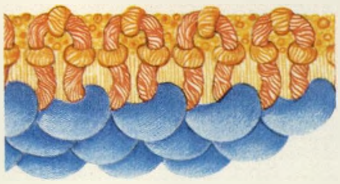

כותנה כלפי הגוף

LYCRA®

## Stepy של טריומף

**בטוחה, חופשיה ונחשקת**

Triumph
INTERNATIONAL

כשלא היתה גלידת-שמנת,
שטראוס הביא לך אותה.
כבר לפני 32 שנה.
מבצע מיוחד
600 גר׳ - 68 ל״י
במקום 81.50 ל״י
זהב
גלידת שמנת
בטעם
שוקו-וניל
100% חלב
גלידת זהב
STRAUSS
NAHARIYA
שטראוס
נהריה
DAIRY
ICE CREAM
גלידה
מחלבה
בטעמים: שוקו־וניל, מוקה־וניל, וניל־צימוקים.
משקל: 400 גרם, 600 גרם.
גלידת שמנת של שטראוס - טעם של בילוי אמיתי.
שטראוס - טבע שכולו חלב טהור.
הקניה הטובה ביותר 1980
1980 המוצר הנבחר

# ארצות־הברית: ספיחי המחדל המדיני באיראן

עולם קטן

כמו בימים הרחוקים של אוקטובר 1973, עוסקים הכל במחדל הצבאי של ארצות־הברית באיראן. בישראל שורר כמעט אבל לאומי. פרשנים חמורי־סבר לא חדלים לדוש בשלומיאליות האמריקאית, באובדן האמינות וההרתעה, בשקיעת המערב. אפילו התפטרותו של סיירוס ואנס, שר־החוץ האמריקאי לשעבר, לא הצליחה למקד את תשומת־הלב הציבורית במחדל האמיתי של ג'ימי קארטר. ואנס התנגד למיבצע עוד לפני ה„פאשלה" הטכנית־מיבצעית, מסיבות מדיניות כבדות משקל. יש להצטער שהוא לא הגיש את התפטרותו מייד עם קבלת ההחלטה הרת־האסון. ברור שמנקודת המבט המדינית, טמונה בכישלון הצבאי ברכה לארצות־הברית. בלחץ דעת־הקהל, אמצעי־התיקשורת ומסע הבחירות הבלתי־יציב, קיבל

**יועץ ז'ביגנייב בז'ז'ינסקי עם בגין**
חזרה לשנות החמישים

קארטר החלטה שהצלחתה היתה יכולה למוטט חלק ניכר מהישגיה המדיניים של ארצות־הברית בדרום־מערב אסיה.

**מחדל מדיני.** בשנה האחרונה גבר כוחה של ארצות־הברית בזירה הבינלאומית. קארטר הצליח להדק את בריתו עם מצריים, להוציא את עיראק מאיזור ההשפעה הסובייטי, לבצר את בריתו עם סין ואת המאחזים המשותפים של שתי המעצמות בפקיסתאן. הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן שיחקה ממש לתוך ידי הציר החדש, הסיני־אמריקאי. בפעם הראשונה בעשור האחרון מצאה ברית־המועצה את עצמה מנוכרת לעולם השלישי, מנודה על־ידי רוב המדינות המוסלמיות. מנקודת ראות קרה של המאבק המעצמתי, פרשת בני־הערובה היא שולית, באורח יחסי.

יש לזכור, שחרף השינאה המובנת באיראן כלפי האמריקאים, על עזרתם המאסיבית והממושכת לשאה ולתליינים, אין שם שום נטייה לסייע לסובייטים. ההיפך הוא הנכון. נשיא איראן וממשלתו מתנגדים בחריפות לצעדים הסובייטים באפגניסתאן. הם מטפחים בעיקביות את יחסיהם עם פקיסתאן ובעקיפין גם עם סין. על רקע זה יש להבין את הצעדים החריפים שנקטה המועצה המהפכנית באיראן נגד השמאל האיראני, בעיקר באוני־ברסיטות.

ואנס דרש — ובצדק — לנקוט בקו פייסני כלפי השילטונות באיראן, במטרה לסיים את פרשת בני־הערובה בהצלחה, מבלי לפגוע במגמות המדיניות שהחלו להסתמן בטהרן. הוא הבין היטב שמיבצע לשיחרור בכוח, אפילו, ואולי בעיקר, אם יסתיים בהצלחה, ייראה בעיני העולם המוסלמי כולו כתוקפנות שחצנית של מעצמת־על זרה. פרשת קארטר־ואנס מהווה דוגמה קלאסית למתח הבלתי־נמנע בין הדרג הנבחר לדרג המינהלי בשיטה הפוליטית האמריקאית. קארטר נאלץ לפעול משיקולים פוליטיים פנימיים. ואנס עשה כמיטב יכולתו כדי לקדם את האינטרס האמריקאי בזירה הבינלאומית, ובעיקר באיזור העימות בדרום־מערב אסיה.

**זביג ניצח.** עם זאת יש לזכור, שהתפטרותו של ואנס היא גם ניצחון לקו הניצי בתוך האדמיניסטרציה, המיוצג על־ידי היועץ לביטחון לאומי, זביגנייב בז'ז'ינסקי.

נצחון הקו הניצי מבשר רעות לדטאנט ולשלום העולם. לא במיקרה העלו שוחרי המילחמה הקרה, בישראל ובארצות־הברית, את שמו של הנרי קיסינג'ר כמועמד אפשרי לתפקיד בכיר במימשל קארטר. פישעי המילחמה שלו בקמבודיה ובוויאט־נאם הם המלצה חמה לתפקיד שהניצים מייעדים היום לאיש כ„הנרי היקר".

**הטראומה.** התפטרותו של ואנס התקבלה בשימחה גלוייה בישראל. גם שליח ידיעות־אחרונות בארצות־הברית, רון בן־ישי, ציין באנחת רווחה, שסוף־סוף נפטר המימשל מאחד מאחרוני הסובלים מטראומת ויאט־נאם. בישראל שלאחר 1967 נחשבת שפיות־הדעת והמתינות לחסרון עצום. גם בארצות־הברית חל באחרונה מיפנה, ותומכי ההרפתקה הנפשעת בוויאט־נאם, שהיו כמעט מנודים בציבור, התחילו להרים ראש.

ואנס מצטרף עתה לאנדרו יאנג, עוד פליט רם־מעלה מממשלתו של ג'ימי קארטר. אם יימשכו הטיהורים בכיוון זה, יהיה הצוות המפוטר של קארטר למוקד השפיות המדינית בארצות־הברית. אין ספק שפרישתו של ואנס היא מהלומה כבדה ליונים בארצות־הברית. כמו במיקרה של עזר וייצמן, יש כאן פחות מחמאה לאישיות של ואנס עצמו ויותר דאגה מאופייה של האלטרנטיבה.

## ברית־המועצות: סיוע לפאשיסטים בצ'ילה

מאז רצח סלבאדור אייגדה בצ'ילה, בספטמבר 1973, הוחרם מישטרו הפאשיסטי של אוגוסטו פינושט על־ידי השמאל העולמי. פינושט הפך, ובצדק, לסמל של ריאקציה, של מיגור משטר מארכסיסטי, הומאני ודמוקראטי באמצעים אלימים וטוטאליטארים.

המהפכה של פינושט מומנה ואורגנה על־ידי הנרי

**שר־החוץ אנדריי גרומיקו**
בלי בושה

קיסינג'ר, באמצעות הסי־איי־אי. כל המחקרים הרציניים שנכתבו על פרשת איינדה הבליטו את התפקיד המרכזי שמילאה המפלגה הסוציאליסטית של איינדה והמפלגה המהפכנית מיר, בשמאל הצ'יליאני. המפלגה הקומוניסטית, כמו בארגנטינה, היא שמרנית יחסית, ועמדתה במאבקי הגבורה של העם בצ'ילה נגד המישטר היתה תמיד שנוייה במחלוקת.

**נחושת ודגים.** עתה מסתבר שברית־המועצות עצמה מקיימת יחסי מסחר הדוקים עם המישטר בסאנטייאגו. העיתונאי הבריטי דון תומפסון מגלה השבוע, שסניפו הלונדוני של הבנק הממלכתי הסובייטי עורך עיסקות רציניות עם הפאשיסטים בצ'ילה. דובר הבנק הודיע, שאין הוא רואה בכך צעד פוליטי, מדובר בעסקים בלבד. אפילו חסידה המושבע ביותר של מוסקבה לא יוכל לראות בכך גישה מארכסיסטית־לניניסטית.

צ'ילה וארצות הגוש המזרחי משתדלות שלא לפרסם נתונים על הסחר ביניהן. עם זאת נודע ממקורות בסאנ־טייאגו, שהיקף הסחר מגיע ל־33 מיליון דולר בשנה. סכום זה אינו כולל את היצוא הצ'יליאני לרומניה, המגיע לשלושה מיליון דולר בשנה.

גם ממשלת מזרח־גרמניה, אחרי סידרה ארוכה של מגעים חשאיים עם החונטה של פינושט, קיבלה אישור לשלוח נציגות מסחרית לסאנטייאגו. קיימות גם ידיעות מוסמכות על הלוואות חדשות שנתנו הסובייטים לצ'ילה, אחרי רצח איינדה.

הסחר עם הסובייטים סייע לחונטה לגוון את היצוא הצ'יליאני. עד כה התבסס היצוא בעיקר על נחושת, שמחירה בשוק העולמי הוא עתה נמוך ביותר. סחרו של איינדה עם הסובייטים התבסס אך ורק על יצוא נחושת. עתה רק 70 אחוז מהיצוא הצ'יליאני למוסקבה מתבסס על נחושת. הסובייטים קונים מהחונטה הפאשיס־טית גם מוצרים חקלאיים, דגים, בשר וכימיקלים לצורכי תעשיית הנשק. כל מי שחשב, או קיווה, שהתיאור שהתפרסם במדור זה, בגליון ראש השנה, על הסיוע הסובייטי לפאשיסטים בארגנטינה היה מוגזם, נפל קורבן לתמימותו. החבר אנדריי גרומיקו, שר־החוץ הסובייטי הוותיק, מגלה ציניות ואדישות לגורל מיליוני פועלים ואנשי־שמאל, הנרדפים באמריקה הלאטינית.

## גאנדי והגנרלים

קצת קשה היה לעכל את המחזה העגום, שהוצג בטלוויזיה הישראלית. חניך הפלמ"ח, האלוף (מיל.) רחבעם („גאנדי") זאבי וחבר מרכז מפלגת העבודה, חיים הרצוג, דנים בכובד ראש במפלת המערב. גאנדי הוצג כיועץ לממשלות נגד טרור. מובן שמדובר בדרך כלל בייעוץ לדיקטטורות פאשיסטיות. גאנדי עוזר לגנרלים להימלט מזעמם המוצדק של בני עמם.

בשבוע שעבר ביקרה בלונדון מישלחת סוציא־ליסטית מגואטמלה. בראשה עמד אחד ממנהיגיה המרכזיים, גאלירמו קולון. אחיו, מנואל, נרצח בשנה שעברה על־ידי חיילי הממשלה. הוא הודיע שכל מפלגות השמאל ותנועות המחתרת ברפובליקה המרכז־אמריקאית התאחדו לקראת העימות הגדול עם הממ־שלה. קולון הזהיר, שאם יעזו האמריקאים להתערב לטובת הממשלה ימצאו את עצמם בוויאט־נאם חדשה.

במסר שלו היתה, למרבה החרפה, גם נקודה

**אלוף רחבעם („גאנדי") זאבי**
יועץ לפאשיסטים

ישראלית. „ארצות־הברית לא הפסיקה מעולם להתערב מבחינה צבאית בגואטמלה, לצד הממשלה ונגד העם," אומר קולון. „ההבדל היחידי הוא בכך שלאחרונה הם עושים זאת באורח בלתי ישיר, באמצעות מדינת ישראל." קולון האשים בפירוש את ממשלת ישראל באספקה מאסיבית של נשק וציוד צבאי אחר לממשלת הדיכוי בארצו.

נראה שגאנדי לא רק מדבר — הוא גם עושה.

חיים ברעם

# כשאתה נוסע לאמריקה כדאי שתבדוק כמה אמריקה אתה באמת רואה.

## ״בוא ניסע״ מאפשרת לך לראות את אמריקה, לחיות את אמריקה ולתפוס אמריקה והכל כלול במחיר.

קולומבוס גילה את אמריקה לעולם. אנחנו מגלים את אמריקה לאלפי ישראלים כל שנה. הקדשנו שנים של מחקר, ערכנו סיורים מוקדמים, התיעצנו עם מומחי— תיירות אמריקאים, כדי שנוכל לגלות לך טוב יותר את אמריקה.

אמריקה היא ארץ ענקית. אתה יכול לטייל בה חודשים ולא לראות את הדברים המענינים באמת. כאן במיוחד חשוב התכנון הקפדני של המסלול ולוח הזמנים, חשוב במיוחד לדעת איך לנסוע, מתי ובאיזה דרך לבחור.

המסלול שלנו מקיף את ארצות הברית וכולל סיורים יומ־יומיים. בכל נקודה אנו שוהים מספיק זמן על מנת שאתה תוכל ממש להרגיש את אמריקה ולא רק להציץ בה.

המדריכים המנוסים שלנו אוהבים את המקצוע שלהם ומכירים את ארה״ב. הם תמיד נמצאים במקום ומוכנים להסביר ולהדריך ולפתור כל בעיה שמתעוררת.

״בוא ניסע״ מאפשרת ל״תפוס אמריקה״ באמריקה—מלונות מעולים ברמה של הילטון, ממוקמים במרכזי הערים, עם חדרים ממוזגים, בריכות שחיה ורמת שרותים גבוהה כיאה לרמת חיים אמריקאית. נסיעה לחו״ל עולה כסף רב, לכן חשוב שתבדוק מה אתה מקבל בתמורה. אנחנו כוללים במחירים בנוסף ל״הצעות״ המקובלות גם סיורים ובילויים ליליים מרתקים:

- סיור לילי ושיט באגם בשיקגו.
- ארוחת ערב יפנית בלוס אנג׳לס.
- ״הללויה הוליבוד״ ה״שאו״(Show) בה׳ הידיעה בלאס וגאס.
- ארוחה במסעדה סינית מפוארת בצ׳ינה טאון בסאן פרנציסקו.
- תכנית ״רביו״ ב״רדיו סיטי״ בניו—יורק.
- חויה מופלאה ב״המיש קאנטרי״ שם תכיר את אורח החיים של המתיישבים ההולנדים הראשונים.
- טיסה לאזור הפארקים.
- ביקור בדיסניוורלד ובסיפרס גרדן שבאורלנדו.

ולזה אנו קוראים תמורה מלאה לכספך.

פנה לסוכן הנסיעות שלך ובקש את חוברת הנסיעות שלנו. תוכל להתרשם טוב יותר מהטיולים שלנו. המודעה הזו פשוט קטנה מלהכיל את כל ״הדברים הטובים״ שמחכים לכם בטיולי ״בוא ניסע״ לארצות הברית.

כמו בשנים קודמות אנו מארגנים גם השנה טיולי צעירים מיוחדים, ״ארה״ב מחוף אל חוף״ ו״טרק אמריקה״ —טיולי קמפינג לשוחרי הרפתקאות.

| תאריכי יציאה | | | | | מס׳ ימים |
|---|---|---|---|---|---|
| מאי | יוני | יולי | אוגוסט | ספטמבר | |
| 15,29 | 5,12,19,26 | 3,10,17,24,31 | 7,14,21,28 | 4,10,18 | 28 |

בוא ניסע bonissA

שאל את מי שכבר נסע.

אריאלי

# הנדון:

# זה התחיל!

זה היה בלתי־נמנע. יש חוקיות פנימית למאבקים עממיים בשטחים כבושים.

השאלה היתה רק: מתי זה יקרה, ובאילו נסיבות. עכשיו אנחנו יודעים את התשובה.

**זה התחיל.**

■ ■ ■

**מאז ראשית הכיבוש**, ביוני 1967, ועד אמצע שנות ה־70', שקטה האוכלוסיה בשטחים המוחזקים.

ההסבר — או האמתלה — לפאסיוויות זו היתה בנוסח „מה אנחנו יכולים לעשות? אנחנו חיים תחת כיבוש. אנחנו חסרי־אונים. גורלנו נתון בידי אש״ף והמדינות הערביות.״

פה ושם היו פעולות אלימות. אך אלה בוצעו על־ידי שליחים שבאו מן החוץ, או על־ידי תאי־מחתרת קטנים שהופעלו מן החוץ.

**מה היו הסיבות האמיתיות לשקט זה?**

קודם כל, עצם ההלם של הכיבוש. הניצחון המדהים של צה״ל במילחמת ששת־הימים יצר דמות של אדם־עליון ישראלי, שכל התנגדות לו תהיה לשווא.

שנית, התיקווה שהמצב לא יוכל להימשך לאורך ימים. העולם הנאור והמדינות הערביות לא ירשו זאת. הנה, או־טו־טו, יתחיל הלחץ הגדול על ישראל, והיא תצטרך להיסוג. ואכן, בכל שנה קרה משהו, שהזין תיקווה זו — החלטה 242, תוכנית־רוג׳רס, שליחות יארינג ועוד.

שלישית, המדיניות הבלתי־שיגרתית של משה דיין, שכיהן אז כסולטאן השטחים המוחזקים. הוא פתח את הגשרים, מנע מוקדי־לחץ, החליק את פני הדברים. גם בימיו לא היה שילטון־הכיבוש „ליברלי״, כפי שנאמר פעמים ללא־ספור, אך הוא היה אינטליגנטי — וזוהי תופעה נדירה למדי.

רביעית, ההלם של „ספטמבר השחור״ ב־1970, שהכריח את אש״ף להעביר את בסיסיו מירדן ללבנון, ולהיערך שם מחדש.

**על כל פנים — הגדה שקטה.**

ברצועה היתה אמנם התלקחות, אך היא דוכאה במסע ברוטאלי של טרור־נגדי, בניצוחו של אריק שרון, שהוכיח את עצמו כטרוריסט מוכשר יותר מאשר החובבנים המקומיים.

■ ■ ■

**השלב השני** החל זמן־מה אחרי מילחמת יום־הכיפורים.

**היה זה השלב של התארגנות למרי אזרחי.**

גם לשינוי זה היו כמה סיבות. בין השאר:

השינוי הפסיכולוגי הכביר שאירע ביום שחיילים מצריים הצליחו לחצות את התעלה ולכבוש בסערה את המעוזים של קו בר־לב המהולל.

תחושת־הכוח שהציפה את העולם הערבי כולו, כאשר חרם־הנפט שינה את המפה הכלכלית והמדינית של העולם.

התבססות אש״ף כמימשל־בפועל של חלק ניכר מלבנון, תוך אירגון מינהל אזרחי וצבא סדיר משלו.

ההכרה הגוברת בעולם שאין פיתרון לסיכסוך בלי הקמתה של מדינה פלסטינית, וההאדה הגוברת לעניין הפלסטיני בכל רחבי העולם.

**אך סיבות אלה כשלעצמן לא היו מחוללות את השינוי, לולא הסתייע התהליך לכל אורך הדרך במעשים ישראליים.**

הכיבוש האינטליגנטי של דיין פינה את מקומו לכיבוש המטופש של שימעון פרס. תחת חסותו צמח גוש־אמונים, והחלה שרשרת רצופה של פרובוקציות, מקדום והלאה.

**האוכלוסיה הבינה כי הזמן פועל לרעתה, מפני שאדמתה נלקחת ממנה בהדרגה, והמציאות בשטח משתנה בלא־הרף כתוצאה מהקמתן של התנחלויות בכל איזורי הארץ.**

ביום־האדמה פתחו כוחות־הביטחון של ממשלת־רבין באש על ערבים אזרחי־ישראל, וההרג חישמל את כל העם הפלסטיני.

בגדה המערבית החלה שורה של הפגנות גדולות, שבמהלכן ירו כוחות־הביטחון „באוויר״ והרגו גברים ונשים, נערים ונערות. כל אחד מן הקורבנות הפך קדוש, שחישל את האחדות וכוח־ההחלטה של האוכלוסיה.

בחירת ראשי־הערים החדשים, הצעירים והתקיפים, סיפקה גרעין של הנהגה מקומית. במרוצת הזמן התגבשה הנהגה זו, התארגנה וכוננה את עצמה כ„ועדת ההכוונה הלאומית״.

**פרשת באסם אל־שכעה השלימה את התהליך. היא גיבשה סופית את האוכלוסיה בגדה, ביססה את המנהיגות המקומית, יצרה תודעה כללית שאין עוד מנוס מן המאבק, יהיה המחיר כאשר יהיה.**

יוזמת אנוור אל־סאדאת, וסיכול נסיונו לכונן „מדינה־בדרך פלסטינית״ באמצעות האוטונומיה, הגבירו את תחושת־הדחיפות. הפלסטינים מאמינים כי השלום הישראלי־מצרי נתן לממשלת־בגין יד חופשית למסירת הגדה כולה לגוש־אמונים.

**ההרגשה היא עתה: „אין לנו מה להפסיד. אם נשב בשקט, יילקחו מאיתנו אדמותינו, כפרינו וערינו. אם נילחם, יש סיכוי לסיכול המזימה.״**

עמים אחרים הגיעו לאותה המסקנה בנסיבות דומות.

**זהו המצב הקלאסי של מרד מזויין.**

■ ■ ■

**יתכן כי ניתן** היה למנוע, או לפחות לדחות, התפתחות זו, אילו הבין שר־הביטחון את הבעייה הפלסטינית כפי שהבין את הבעייה המצרית. למרבה הצער, לא התפנה עזר וייצמן מעולם למחשבה רצינית על נושא

**ההתחלות: ההתנחלות הראשונה**

זה. הוא ראה בו, לכל היותר, את אחת ההשלכות של יחסי ישראל־מצריים.

מאז כהונת משה דיין כשר־הביטחון, אין מנהיגות של ממשלת ישראל בגדה וברצועה. אך יש שם מנהיגות ישראלית אחרת.

**הדבר חייב להאמר בצורה חותכת: מזה כמה שנים, השילטון הישראלי בשטחים המוחזקים הוא שילטונו של גוש־אמונים.**

אילו פשטו כל המושלים הצבאיים את מדי־צה״ל (דבר שהיה משפר את יוקרת המדים האלה בארץ ובעולם) והיו לובשים את מדיו של גוש־אמונים, היה הדבר תורם להבהרת המצב לאשורו.

מאז פלשו אנשי הגוש לחברון, לפני 12 שנים, תוך הונאת צה״ל והפרת צו המושל הצבאי, רוקדים כל המושלים הצבאיים לפי החליל של הגוש. אחדים עושים זאת מרצון, אחרים בחריקת־שיניים.

**כך או כך, השילטון של הגוש קיים, וממשלת־ישראל הרשמית אינה אלא ממשלת־צללים בשטחים הכבושים, זרוע מבצעת של הגוש.**

חברון היתה תמיד מרכז הגוש. שם הוא קבע את קצב המאורעות. שם הוא יצר את העובדות המוגמרות, ששימשו דוגמה ומופת לאנשיו בשאר האזורים.

**אין זה מיקרה שחברון הפכה גם מוקד התגובה.**

■ ■ ■

**תחילה פלשו** אנשי גוש־אמונים למלון בחברון. שם אץ אליהם יגאל אלון, כדי להתחנף אליהם ולהיעזר בהם במילחמתו נגד משה דיין. אחרי אלון מיהרו לשם שאר השרים של ממשלת לוי אשכול.

כתוצאה מכך, גברה הנוכחות של הגוש בחברון במהירות. תחילה תפסו את בניין המושל הצבאי. לאחר מכן הוקמה להם קריית־ארבע, כשכונה קטנה. היא גדלה והפכה עיר, בירת השילטון של גוש־אמונים.

**כך, כעבור 3000 שנים, חזרה בירת ישראל מירושלים לחברון.**

מקריית־ארבע נשלחו הזרועות לעבר חברון הערבית. מערת־המכפלה נכבשה בשרשרת של פרובוקציות דתיות, נערכו התנחלויות סמליות על הגבעות הסמוכות, נעקרו כרמים. ליל־הבדולח הראשון נערך בחלחול, ונגרמה התסיסה שבמהלכה נהרגו נערים ערביים.

**בכל התהליך הזה היה המימשל הצבאי מין זנב מכשכש, חיל־עזר שנדרש מדי פעם לאסוף את השברים ולנקות את השטח, לאסור אנשים ולהטיל עוצר.**

(לפי הודעת סגן־שר־הביטחון בכנסת, זהו עוצר מסוג חדש — עוצר שאינו חל על שטח, אלא על הערבים בילבד.)

השיא התקרב כאשר פלשו הנשים העליזות של הגוש לבניין המכונה בית הדסה. גם מנחם בגין, שהוא עבד נרצע של גוש־אמונים, הבין כי זוהי פגיעה חמורה בביטחון המדינה. הוא רצה לגרשן, אך לא העז.

בחסותו של בגין, המופעל על־ידי הגוש כמו בובה על חוטים, התבססו הנשים. בעיקבות נוכחות זו באה ההחלטה לאכלס את מרכז חברון על־ידי אנשי הגוש.

**התוצאה היתה בלתי־נמנעת, והיא היתה ברורה מראש לכל מי שאינו כסיל מוחלט: התחלת המרד המזויין של העם הפלסטיני בשטחים הכבושים.**

הוא התחיל, כמובן, בחברון.

■ ■ ■

**העידן החדש** החל עם הריגת החייל מישיבת־ההסדר, יהושע סלומה.

זה נראה כמעשה חריג וחד־פעמי, וניתן היה להתעלם ממשמעותו. אך אי־אפשר להתעלם מן ההמשך: פתיחת־האש על קבוצת החיילים של ישיבת־ההסדר, בלב העיר.

**זהו אקט של פתיחת מילחמה, במלוא מובן המילה.**

התגובה לא איחרה לבוא. שר־הביטחון־בפועל, אליקים העצני, הכריז על החלטתו בטלוויזיה וברדיו: לגרש את שלושת ראשי הציבור בהר־חברון. שר־הביטחון־הרשמי, עזר וייצמן, מיהר למלא אחרי ההוראה עוד באותו לילה.

וייצמן הוא אדם יותר מדי אינטליגנטי, מכדי שלא יידע כי זהו מעשה של אידיוטיזם טהור. אפשר לקרוא זאת בכל ספר על מילחמות עממיות מן הסוג הזה: כאשר מסלקים את המנהיגים הגלויים והממוסדים, עוברת ההנהגה לידי מנהיגים מחתרתיים, קיצוניים ויעילים יותר. זהו אל״ף־בי״ת.

**ההמשך ברור מראש.**

מצד אחד: הטלת־עוצר, עונשים קולקטיביים, פיצוץ בתים, מעצרים המוניים תוך מכות ועינויים, גירוש אישים, הפקעת אדמות, חקיקת חוקים, הקמת התנחלויות, יריות על הפגנות — כל הרשימה הידועה של שילטון קולוניאלי מתמוטט, בתוספת כמה המצאות ישראליות מקוריות.

ומצד שני: הפגנות, שביתות כלליות, ידוי אבנים, מחתרות, התנגשויות עם כוחות־הביטחון, מארבים, הריגה — כל הרשימה הידועה של אוכלוסייה המתמרדת נגד שילטון זר, בתוספת כמה המצאות פלסטיניות מקוריות.

**דם. שינאה. מוות. והכל לחינם.**

■ ■ ■

**לחינם** — כי התוצאה ידועה מראש.

**אין פיתרונות ישראליים לבעייה זו, מלבד שניים: הסכמה ישראלית להקמת מדינה פלסטינית, או גירוש כל האוכלוסיה הפלסטינית מן השטחים המוחזקים, וצירוף השטחים הריקים למדינת־ישראל.**

כל שאר הפיתרונות שהוצעו השבוע, על־ידי מיגוון עגום של פוליטיקאים עלובי־נפש ומשותקי־מוח, בממשלה וב„אופוזיציה״, אינם אלא דיברי־הבל.

גם אילו היה הרוב בישראל מצטרף לגוש־אמונים, כמו מנחם בגין, או נכנע לו, כמו עזר וייצמן, היה הפיתרון של הגוש בלתי־ניתן לביצוע.

ישראל מבודדת בעולם. בעוד כמה חודשים, בתום הבחירות בארצות־הברית, תחול הרעה חמורה נוספת במצבה של ישראל, ולא חשוב מי ייבחר. השלום הישראלי־מצרי לא יוכל להחזיק מעמד במצב של הקצנה חמורה נוספת. ובמדינה של תופת, של דיכוי, של הרג וגירוש — ייווצר קרע פנימי נורא, מלווה בהתקוממות מוסרית ובירידה.

**הדרך של גוש־אמונים יכולה להוביל מהר־חברון רק להר הסמוך — מצדה.**

הבעייה הפלסטינית היא בעייה מדינית. אין לה פיתרון אמיתי, אלא פיתרון מדיני. וצורת הפיתרון המדיני נתונה מראש, בביטחון מוחלט. שמו הגדרה עצמית.

**השאלה אינה אם יתגשם פיתרון זה. השאלה היא כמה דם יישפך עד שיתגשם.**

כמה דם שלהם, כמה דם שלנו.

**אנחנו הולכים לקראת טבח הדדי.**

**מאת אורי אבנרי**

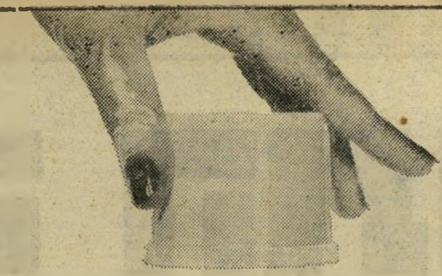

## מה הבעיה?

# מדריך סנו לקיץ נקי מחרקים.

## קחי סנו.

**סנוטוקס ירוק.**
**לקטילת מקקים ונמלים הנמצאים בסביבת מזון או ילדים.**
סנוטוקס ירוק דוחה וקוטל מקקים במהירות הבזק. אך הוא בעל רעילות נמוכה ביותר לבני אדם. לכן זהו המוצר האידיאלי לריסוס במקומות רגישים כמו חדרי ילדים ובסביבות מזון.

**K-200 .**
**להדברת המקקים בשלבי הדגירה.**
את מעדיפה לגמור אותם כשהם קטנים? מה הבעיה? קחי "K-200 ". צינורית הפלסטיק המצורפת לכל למיכל מאפשרת לך לרסס בחריצים ומאחורי הארונות. כך תשמידי את הביצים הנמצאות בשלבי הדגירה.
"K-200 " יעיל גם לריסוס רגיל ולקטילת מקקים. חוברת הסבר מפורטת מצורפת למיכל.

**K-300 .**
**חסלי מקקים באופן מקצועי, בלי לשלם למקצוענים.**
את יודעת כמה ידרשו ממך השנה לחיטוי הדירה?... חסלי את המקקים באופן מקצועי מבלי לשלם למקצוענים. "K-300 " מכיל חומר ריסוס המשמיד חרקים ומונע את שובם במשך זמן רב לאחר הריסוס.
אין זה משנה אם תבחרי לרסס ב"K-200 " או ב-"K-300 ". אלה שני חומרים שונים שפותחו במקביל כדי למנוע מהמקקים לפתח מערכת חיסונית.
מרכיביה של סדרת "K " הוכיחו עצמם ברבבות בתים בארה"ב. חוברת הסבר מפורטת מצורפת גם ל"K-300 ". קראי אותה בעיון, ומובטח לך קיץ נקי ממקקים.

**K-400 .**
**קוטל זבובים ויתושים.**
**(ריכוז כפול).**
החומר הפעיל נמצא בתרסיס זה בריכוז כפול מזה שבתרסיסים אחרים: "K-400 " הוא תו׳סיס יעיל בצורה בלתי רגילה. הוא קוטל, מלבד זבובים ויתושים, גם מקקים זוחלים ומעופפים.
"K-400 " יעיל גם מחוץ לבית: בפיקניק, על המרפסת ובגינה. (אגב, אל תהססי להשתמש בו בגינה. הוא אינו פוגע בצמחים).

**אלתוש — 15.**
**המגן האישי להתזה ולמריחה על הגוף.**
רססי אלתוש על האברים החשופים והיתושים יחפשו להם קורבן אחר. אלתוש מפיץ ריח לימון נעים, אך מרחיק את היתושים באופן מוחלט. ניתן להשתמש בו בפיקניק, בבית, בגינה ובמילואים. זהו מוצר חסכוני ביותר לעומת כל האמצעים החשמליים לדחיית יתושים. אלתוש־15 מתאים גם לעור ילדייך. מרחי אותם ומובטח גם להם קיץ נקי מיתושים.

**סנוטוקס אדום.**
**משמיד ודוחה יתושים חבובים.**
מי לא מכיר את סנוטוקס? מוצר זה משמש בבתים רבים כאמצעי ההגנה היעיל והמקובל להיפטר מן היתושים. סנוטוקס מיועד בעיקר לשימוש בתוך הבית. אז כמו שאומרים:
מה הבעיה? קחי סנוטוקס.

אם נתקלת בבעייה כלשהי בהדברת החרקים, טלפני למחלקת ההדרכה של סנו. טל. 454186(03). במחלקת ההדרכה ישמחו להשיב לכל שאלה שלך בנושא.

Target Adv.

# אנשים בעולם

## רנה לבסק: הגידו „לא" לטרודו, „כן" לקוויבק עצמית

פייר אליוט טרודו (60) הביס, אמנם, אוייב פוליטי אחד, את ראש ממשלת קנדה הקודם, ג'ו קלארק, אבל הבעייה העיקרית עדיין לפניו: להביס את (האיש שבתמונה) רנה לבסק, ראש ממשלת מחוז קוויבק. לבסק, קבע את ה־20 במאי כיום מישאל והצבעה למען קוויבק עצמאית, ונראה כי גדולים סיכויין לשמוע „כן" מתושבי המחוז, הצרפתים ברובם. טרודו הגדיר תוצאה חיובית שכזו כ„סכנה המאיימת להפיל את קנדה הגאה על ברכיה," אך מסתבר כי לבסק נחוש בדעתו.

## סימון דה־בובואר: השלום האחרון

במבט אילם נפרדת סימון דה־בובואר מן האיש שאהבה במשך חצי מאה, ואם כי מעולם לא נישאה לו היה הקשר ביניהם חזק מכל חוזה נישואין שהוא. סיפור אהבתה לז'אן פול סארטר נמשך חמישים שנה, אם כי לא תמיד היו זה לצד זה. השנים האחרונות קירבו אותם עד כדי כך שהם התחרו ביניהם מי ילך לעולמו ראשון. בהלוויה ישבה על כסא שהובא במיוחד עבורה.

## מרטין שין ובּרוק שילדס: למען קנדי

עד כמה דומה המירוץ לבחירות בארצות־הברית לטכס חלוקת פרסי האוסקר, אפשר להיווכח בתמונות אלה: המועמדים אינם בוחלים, לעולם, בשימוש בכוכבי קולנוע כממריצים במסע הבחירות שלהם, ובתוך כל תעמולת בחירות אפשר לסווג את אמני הוליווד לפי מועמדיהם השונים, לא פחות מאשר לפי תפקידיהם על הבמה והבד. מימין נראה מרטין שין — גיבור הסרט „אפוקליפסה עכשיו ומי שעיצב את ג'ון דין בסידרת הטלוויזיה — כשהוא מעודד את תועמלניו של אדוארד קנדי. משמאל יושבת ילדת הפלא ההוליוודית היפהפיה, ברוק שילדס, ליד כרזתו של טדי. על האמנים התומכים בקנדי נימנים גם לורן בקול, הנרי פונדה, ברט באכראך (בעלה לשעבר של אנג'י דיקנסון שניהלה רומן ארוך עם ג'ון קנדי המנוח), אל הירט, אנדי וויליאמס, וורן בייטי וג'ק למון.

# אנשים בעולם

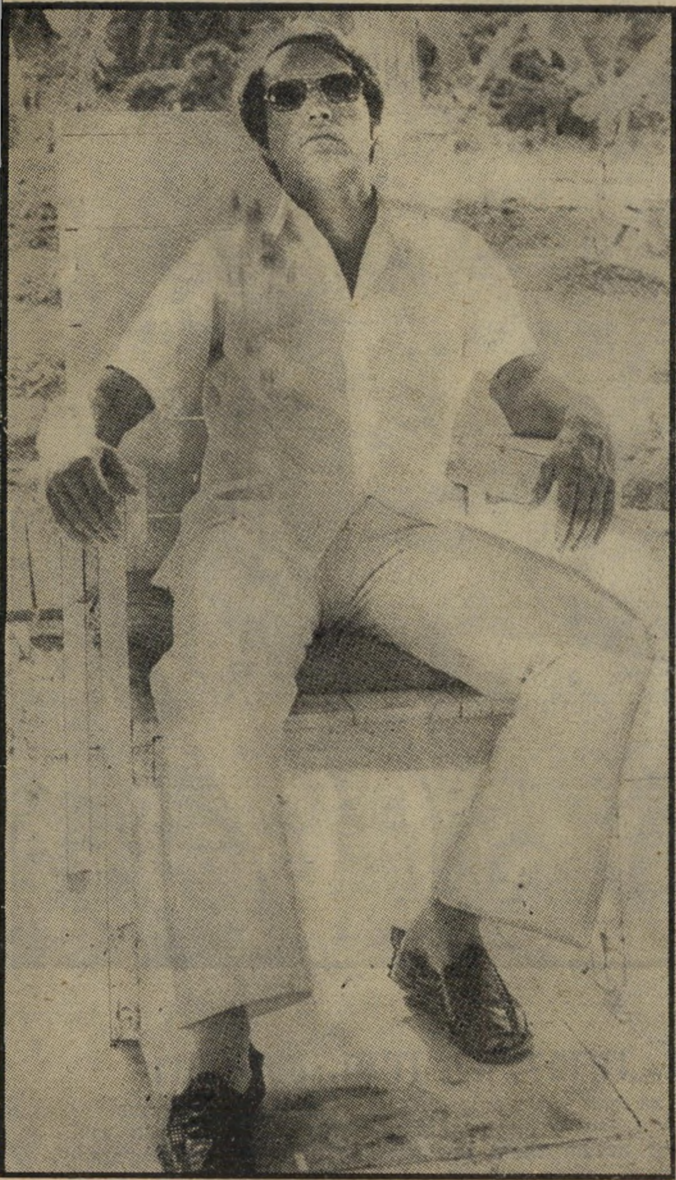

## ג'ים ג'ונס: ההזדמנות הגדולה של פאורס בות

הרצח וההתאבדות של 913 מא־מיני הכת המוזרה שבהנהגת ג'ים ג'ונס בגויאנה ב־1978 עורר גלים של זעזוע, בשעתו, ועתיד לעורר רגשות זועמים בקרב קרובי ה־מתים. הסיבה העיקרית: רשת סי־בי־אס במירוץ אחר „רייטינג" לשנת 80—79, שפירושו מיספר גבוה של צופים, הסריטה דרמה תיעודית על האסון. מאחר ש־לאחרונה עלתה קרנה של רשת ה אי־בי־סי החליטה סי־בי־אס על גישה סנסציונית ככל האפשר ובחרה לתפקיד המנהיג, האחראי לטבח, בשחקן לא ידוע בשם: פאורס בות, שמעלתו הגדולה בכך שהוא דומה להפליא לג'ים ג'ונס המקורי. לעומת זאת — את שח־קני המישנה בחרו מקרב המיק־צוענים: נד בייטי, ברנדה ואקא־רו, קולין דיהרסט.

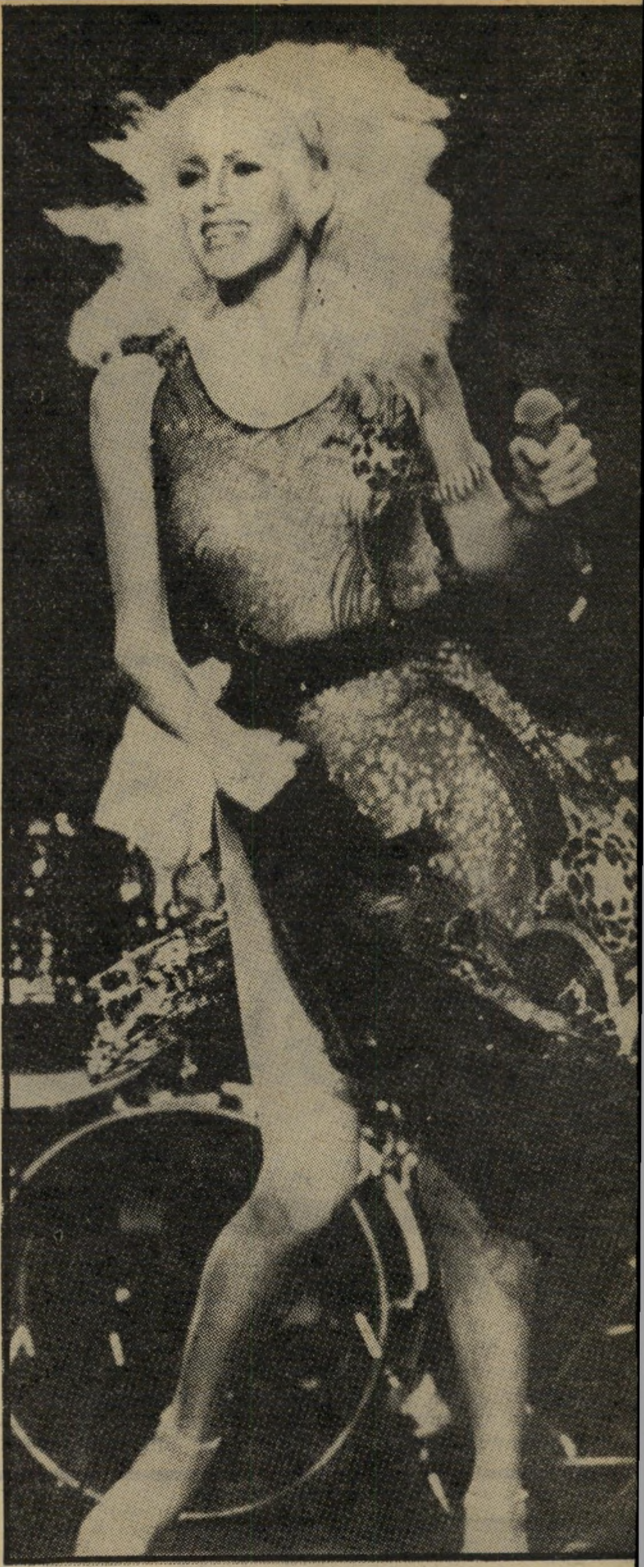

## סוזאן סומרס: תדמית חשופה מדי

„לא אצטלם יותר בעירום, אבל אני אוהבת להיות סכסית," מצהירה הזמרת שירשה את מקומה של דוריס דיי בארצות־הברית, אחרי שתמונות עירום שעשתה עבור הירחון פלייבוי לפני שלוש שנים איימו על עתידה ו„גרמו לי סיוטים בלילות." בעלה אלן האמל לקח את העניין ביתר ספורטיביות: „היא דווקא נראית בהן טוב."

## ז'אקלין ביסט: אימוץ קולנועי בלבד

ז'אקלין ביסט היא שחקנית קנדית יפהפיה שתפקידיה אי־נם מן המשובחים ביותר וחבל. באחרונה שיחקה את דמותה של ז'אקלין אונסיס (קנדי) ב־סרט על חיי אונסיס, שזכה בקיתונות של צוננים. עכשיו היא מנסה לתקן את תדמיתה בסרט חדש על פלישת מק־ארתור לקוריאה ב־1950, כ־שלצידה חמישה ילדים דרום־קוריאנים ותפקידה להחליף את אמם לאחר שהתייתמו. במציאות ז'אקלין עדיין איננה אם והיא אפילו לא נשואה.

## קריסטל גייל: האחות הקטנה של לין

אמנם הדיסקו והרוק קצת השכיחוה מלב, אבל זמרת הקאונטרי־אנד־ווסטרן (שירי הסיגנון העממי תכפרי האמריקאים), לורטה לין, עדיין נחשבת בעיני האמריקאים המלכה, והיום עושים על חייה סרט עם סיסי ספאסק בדמותה. בינתיים זורח כוכבה של אחותה הקטנה, קריסטל גייל (היפה שבתמונה). היא זכתה בפרס גראמי על רב־המכר האחרון שלה ונראתה בתוכנית עם החבובות.

# איב מונטאן:

## הטאנגו עם מארג׳י

## נתן לי השראה

השבוע חוגגת פאריס את שובו לבמה של איב מונטאן, בתוכנית יחיד, לאחר שלא הופיע על הבמה יותר מעשר שנים. שובו צויין לפני שלושה שבועות באלבום אריך־נגן חדש מונטאן אתמול, היום ומחר שזכה בהצלחה כה גדולה עד שהפך תוך זמן קצר זה לתקליט זהב. מונטאן בן ה־59 עשה לעצמו דיאטת הרזייה חריפה כדי להחזיר לעצמו את הגמישות, שאיפיינה את הופעתו על הבמה. כששאלו אותו, אם אינו חושש להסתכן במיבצע מסוג זה ענה: „אני אוהב להסתכן כשם שאני אוהב להמר ולשחק פוקר. היפה בפוקר אינו הכסף, כי אם הניסיון הפסיכולוגי. אשר לסיכון שאני לוקח על עצמי מפאת הגיל — הגיל בשבילי אינו גורם משמעותי. אנשים מגבילים את עצמם בגלל מוסכמות ביולוגיות מטופשות. החשוב מכל הוא מה שחשב סארטר כשאמר כי צריך להרגיש שאתה קיים, וזה תמיד נראה בעיני אנשים מסויימים כיותר מדי. עכשיו אני מרגיש שחסר לי חמצן, כי איני מספיק להתרחק מהעיר. סיימתי שני סרטים: אי כמו איכרוס ונוגה נשים, תקליט ותוכנית יחיד שביים ז׳אן כריסטוף אברטי, שבשבילי הוא מקביל לקוסטא גאברס על המסך הקטן. למעשה מי שנתנה לי את ההשראה היא מארג׳י, שאיתה אני מבצע טאנגו על הבמה. היא שעוררה בי את הרעיון לעשות קומדיה מוסיקלית ממומחזת. מה הייתי רוצה לעשות אחר כך? להיות עם מישפחתי באנטיב, לקרוא ספר טוב ולהינות מסרט טוב או משיר טוב.״

# או׳ניל ומק־ניקול:

## ילדות־הפלא

## מתבגרת

מה לעשות, כריסטי מק־ניקול וטייטום או׳ניל כבר אינן ילדות עוד: שתיהן מופיעות יחד בסרט חדש ושמו ליטל דארלינגס (חמודות קטנות) ולמרות שלכל אחת מהן כבר אופי של כוכבת־פרימדונה, הרי על בימת הצילומים הן ניסו לשמור על יחסי ידידות מאוזנים. וזה לא קל, לשתיהן כבר כמה פרסים באמתחתן, בשעה שלטייטום קאריירה מזהירה בסרטים, הרי לכריסטי קאריירה מזהירה לא פחות בטלוויזיה. אשר לטמפרמנט: שתיהן מפחידות.

# קופל
# טיולי 1980

# את כל מה שכדאי לראות בחו"ל

# הכנסנו ל־12 טיולים משגעים.

גם השנה, כמו בשנים קודמות, קופל מציע לך את המיגוון הגדול ביותר של טיולים מאורגנים וחופשות משגעות בחו"ל.
אך השנה יש לקופל
עוד שני "צימוקים" בשבילך:

1) טיולים חסכוניים (בזמן ובכסף) שיכללו את ערי־הבירה המעניינות באירופה.

2) טיולים לצעירים (בני 35—18) מכל העולם במסגרת טיולי חברת "קונטיקי" הידועה מלונדון וללא מסגרת של טיולים מאורגנים מקובלים.

עם "קונטיקי" אתה יכול ללון בחניונים משוכללים, בכפרי־קונטיקי הידועים או בבתי־מלון מעולים בכל רחבי אירופה.

בחר את הטיול שלך מתוך 12 הטיולים שקופל מציע לך, ובוא לקופל כדי לקבל פרטים נוספים וחוברת מפורטת.

טיול נעים.

**1** טיולים מאורגנים לערי־בירה באירופה
15, 16, 17 יום, החל מ־
62,720.- ל"י

**2** טיולים מאורגנים לאירופה הקלאסית
19, 22, 24 יום, החל מ־
73,725.- ל"י

**3** טיולים מאורגנים לאירופה ולסקנדינביה
20, 25 יום, החל מ־
99,840.- ל"י

**4** טיולים מאורגנים לספרד ולפורטוגל 15 יום (אפשרות להמשיך עוד 8 ימים בלונדון)
החל מ־
50,305.- ל"י

**5** טיולים מאורגנים לארצות־הברית
28 יום.
138,975.- ל"י

**6** טיולי "קונטיקי" לצעירים (35—18), לאורך מסלול כפרי קונטיקי ברחבי אירופה
14, 21, 42 יום, החל מ־
16,732.- ל"י

**7** טיולי קמפינג של "קונטיקי" ברחבי אירופה
(לצעירים בני 35—18)
21, 35 יום, החל מ־
18,612.- ל"י

**8** טיולי מלונות של "קונטיקי" ברחבי אירופה
(לצעירים בני 35—18)
14, 20, 26, 32 יום, החל מ־
28,012.- ל"י

**9** טיולים משולבים לרודוס ולאתונה
10 לילות, החל מ־
26,548.- ל"י

**10** בילוי חופשות באי־השושנים רודוס
7 לילות, החל מ־
15,033.- ל"י

**11** חופשות משולבות ברודוס ובאתונה
10, 11 לילות, החל מ־
21,365.- ל"י

**12** טיולים מאורגנים לרודוס
7 לילות, החל מ־
18,900.- ל"י

## קופל נסיעות

משרד ראשי: תל-אביב,
רח' פרישמן 14, טל. 246121.
נוה-אביבים: טל. 423943.
ירושלים, טל. 232225.
חיפה, (כרמל), טל. 88011.
נוה-שאנן, טל. 224730.
קרית-ביאליק, טל. 740451.
נתניה, טל. 27410.
הרצליה, טל. 052-78057
רמת-גן, טל. 731105.
באר-שבע, טל. 78860.
אילת, טל. 4105.

המחירים לפי שער $1 = 42.50 ל"י.
£1 = -.94 ל"י.

הנוסע לחו"ל עם קופל יכול להחנות את מכוניתו בחניון קופל בת"א, תמורת -.10 ל"י ליום, כולל מע"מ.

# אנשים

# באיזה מלונות התגורר נלסון בקאהיר ומדוע נשלח דולצ׳ין לביתו?

■ שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדה**, נפגש במסיבת קוקטייל עם איש־אילת **רפי נלסון**, מי שהתפרסם בשנות החמישים כשישב ארבעה חודשים בבתי־כלא במצריים, כשניסה לעבור את תעלת סואץ על סיפון אוניה זרה. בין השניים נקשרה שיחה ומורתדה, שלא ידע את ההיסטוריה של נלסון, שאל אותו אם ביקר כבר במצריים. נלסון השיב בחיוב, ואז התעניין השגריר באיזה בתי־מלון התגורר נלסון.

**עזרא קדם** הידוע יותר בכינויו „כריש", מי שהיה אלוף־מישנה בחיל־הים והתפרסם כשהבריח לישראל את ספינות שרבורג, פתח בשבוע שעבר מיסעדת עופות באילת. כריש כה התאהב במאכל העוף, עד שהוא מלעיט עצמו בכמויות ניכרות של בשר זה. אולם כריש גם שומר על דיאטה. לשם כך הוא מתייצב מדי יום בכפר־הנופש של רפי נלסון, ליד אילת, עולה על מישקל ישן המוצב במקום, בעוד נלסון רושם את מישקלו היומי וגוער בו בכל פעם, כשהוא עולה במישקל.

במשך שעה ארוכה תיאר נלסון את בתי־הכלא בהם ישב בקאהיר, אלכסנדריה ואיסמעיליה ואת תנאי המגורים בהם. חרף זאת הפכו השניים לידידים ומורתדה הבטיח לבקר בכפר של רפי נלסון, על הגבול הישן של מצריים וישראל.

■ אחד המתחרים על הבכורה במיפלגה הליברלית כמעט והפסיד קול — את קולו שלו — בבחירות המיפלגתיות שנערכו בשבוע שעבר. **אריה דולצ׳ין**, יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, ומי שמאיים על מנהיגותו במיפלגה של סגן ראש־הממשלה, **שימחה ארליך**, הגיע למרכז הליברלים כדי להצביע באחת הקלפיות שהוצבו שם. דולצ׳ין שכח את תעודת־הזיהוי שלו בבית וחברי ועדת־הקלפי סרבו לאפשר לו להצביע, למרות שכולם הודו כי הם מזהים אותו גם בלי תעודה. עוד בטרם שהתרגז הסביר לו אחד מהם: „דווקא אני תומך בך, אבל סדר צריך שיהיה." דולצ׳ין נאלץ לשוב לביתו, לקחת את תעודת־הזיהוי ולחזור לתור הארוך של הקלפי.

■ בליל השימורים הארוך שאחרי ההצבעה, כשהכל הממתינו לתוצאות, התעייף אחד מראשי הרשימות שרצו לבחירות של המיפלגה הליברלית, ח"כ **אברהם** („אברשה") **שריר**, וביקש ללכת הביתה. רעייתו **דינה** סרבה, והודיעה לו שהוא יכול ללכת, היא נשארת, עד שאחרון הפעילים למען רשימת בעלה יסיים את עבודתו. לשריר לא היתה ברירה, והוא נותר במקום עד שעת בוקר מוקדמת.

■ ח"כ **אבא אבן** הרגיש עצמו שוב בעניינים בשבוע שעבר. אבן שהה בניו־יורק בעת מיבצע הנפל האמריקאי באיראן וזכה למבול של קריאות־טלפון מעיתונאים, שביקשו ממנו לערוך השוואה בין מיבצע אנטבה למיבצע טאבאס, במידבריות איראן. רק אחרי שפתח את העיתונים הבין מדוע פנו אליו. הדיילי ניוז סיפר לקוראיו, כי אבן היה ראש צוות המוחות שעמד מאחרי מיבצע אנטבה. לעיתונאים שפנו אליו, נאלץ אבן להזכיר כי כלל לא היה חבר בממשלה בעת המיבצע.

■ אל המאפיה הפולנית, השלטת לפי הבדיחה בעולם, הצטרף בשבוע שעבר חבר נוסף. מילבד **זביגנייב בז׳ז׳ינסקי** הפולני, **מנחם בגין** הפולני והאפיפיור הפולני, יהיה עכשיו בליגה המובילה גם **אדמונד מאסקי**, פולני במוצאו ששמו היה **אדמונד מרצ׳ישבסקי**.

■ אגב, סגן נשיא ארצות־הברית, **וולטר מונדייל**, נדהם כששמע שיחה בין שר־הפנים של ישראל, הד"ר **יוסף בורג**, לבין בז׳ז׳ינסקי. השניים אמנם לא דיברו במטמע־לושן, פולנית, אך הביאו דוגמאות רבות מההיסטוריה הפולנית, שאותה מכירים שניהם היטב.

■ ח"כ **מרדכי וירשובסקי** הציע בשבוע שעבר רעיון לסידרה טלוויזיונית ישראלית מקורית. לדברי וירשובסקי יש לקרוא לסידרה המירוץ אחרי הכיסא, על מישקל המירוץ אחרי הגלימה, ואת תפקיד המירוץ לתת לחבר סיעתו לשעבר, **מאיר עמית**, ואת תפקיד הכיסא לחבר האחר של סיעתו לשעבר, **דויד** („דודיק") **גולומב**.

■ אחרי העימות הטלוויזיוני בין מזכ"ל ההסתדרות ח"כ **ירוחם משל** לבין שר־האוצר **ייגאל הורביץ**, שבו השמיע משל את זעקת העגבניה ואילו הורביץ הציע לאכול חסה, אמר ח"כ המערך **גד יעקובי**: „הכל יצא מזה, חוץ מסלט הגון."

■ ח"כ המפד"ל **אברהם** („אברמל׳") **מלמד** רגיש ביותר ללבושו. מלמד ידוע כאחד מחברי־הכנסת המתלבשים באלגנטיות רבה, למרות שהוא טוען כי הוא מוציא על ביגוד סכומים פעוטים בילבד. מלמד רואיין בשבוע שעבר לג׳רוסלם פוסט והמערכת צירפה לטכסט תמונה שלו. התמונה הוציאה את הח"כ־הדתי־הקיבוצניק מכליו: „הם שמו תמונה ישנה שלי, עם חולצה בעלת דשי צווארון ארוכים. היום זה כבר לא באופנה ואף אחד לא רואה אותי עם חולצות כאלה."

**אמנון רוזנשטיין** הפרקליט התל־אביבי המפורסם ובעלה של אשת־החברה מלכהל׳ה רוזנשטיין, בלט בשבוע שעבר במטה הבחירות של המיפלגה הליברלית. רוזנשטיין, שהוא עורך־דינו של המיליונר שאול אייזנברג בישראל, הצטרף לסיעה של ח"כ אברהם שריר, שהתמודדה בבחירות, ושבה תמך גם אייזנברג. בשעת לילה מאוחרת הופיע רוזנשטיין כשלראשו כיפה. כשנשאל מה לו ולכיפה, הוא אמר: „רק אלוהים יכול להציל את המיפלגה, וזה לכבודו."

■ איש העסקים **יוסי הראל**, מי שהיה מפקד אכסודוס, ישב משך שעות ארוכות במיסעדת היוקרה האילתית הקונכיה, כשהוא מתוח. ליושבים עימו הסביר הראל, כי השאלה אם הצמחים שבגינה המותקנת בתוך המיסעדה הם אמיתיים או עשויים פלסטיק מפריעה לו לאכול. בסופו של דבר התבונן הראל לצדדים, להיווכח שאיש אינו רואה אותו בקלקלתו, ניגש לצמחים ומישש אותם. הוא חזר לשולחן ובישר לכל: „הצמחים אמיתיים."

■ **אגנס סטנפורד**, רעיית שגריר קנדה בישראל **ג׳וזף סטנפורד**, נדהמה בשבוע שעבר כשפנו אליה בשם „הגברת פרינסטון". רק אחר כמה שניות התברר פשר הטעות והיא פרצה בצחוק. בעלה השגריר נוהג להזכיר למכריו החדשים, כי שמו הוא על שם אוניברסיטה מפורסמת בארצות־הברית, כדי שיקל עליהם לזכור את שמו. אחד המכרים החדשים פשוט החליף אוניברסיטות.

**סיגלית פריאל** העיתונאית לשעבר, היא עתה דוברת המיפלגה הליברלית. פריאל, גרושה ואם לילדה בת 13, בילתה את כל ליל הבחירות במטה המיפלגה, כשהיא ממתינה לעיתונאים שיבואו להיעזר בשרותיה. אולם העיתונאים עזבו את מטה הבחירות בשעה מוקדמת. פריאל שנותרה חסרת תעסוקה, בילתה את שארית הלילה בסריגה.

# דרך פריסקופ לחו״ל קיץ 80'

## צ'ופר לפני ג'יוס

השנה רוב השביעיסטים והשמיניסטים לא עושים חשבון לאף אחד. לפני שמתחילים לדגור על הבגרות, ולפני שרצים עם המדים בג'בלאות, לוקחים ת'הלואה של אופירטורס ללא ריבית וללא הצמדה ויוצאים למסע כיופים באירופה.
ב־23 יום מספיקים לעבור את כל המקומות המשגעים באיטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת, הולנד ואנגליה ומבקרים גם בבלגיה.
**המחיר? 2290 שקל + 1245 $.**
בקיצור שיגעון.

## ילדים חינם בשבועות

בתקופה שבין ה־20.5.80 ל־26.5.80 (בחופשת חג השבועות) קורה משהו מיוחד שאופירטורס מארגנת: שבוע של בילויים ונופש ביוון עם אכסון במלון טיטניה המהפוארים באתונה במחיר 474 $ בלבד (דומה למחיר חופשה בארץ). וזה עוד לא הכל.
**כל זוג מקבל כמתנת חג כרטיס טיסה חינם עבור ילד עד גיל 12. אופירטורס נותנת, למה לא לקחת? אפשר להספיק להרשם עד ה־15.5.**

## אמריקה
## לאינדיבידואליסטים

גם אם אתה בעניין של לטייל לבד, כדאי שתדע שדרך אופירטורס אתה יכול להבטיח לך כמה טיולים מאורגנים בתוך ארה"ב. מה שבטוח בטוח. אתה גם עושה מה שבראש שלך, וגם לא מפספס את המקומות שכולם מדברים עליהם. פרט לכך זה נוח ונעים וזול יותר מכל טיול דומה שתזמין כשתהיה בארצות־הברית.
הטיולים המוצעים:
7 ימים מניו־יורק לקנדה
9 ימים בדרום מזרח ארה"ב
19 יום מחוף לחוף
11 יום בחוף המערבי
6 ימים במערב ארה"ב ובפרקים הלאומיים
8 ימים בקנדה.

## אנגליה באנגליה
## לתלמידים ולמנהלים

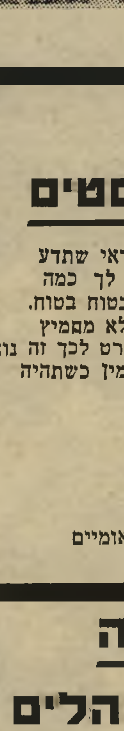

אופירטורס מציעה מבחר מגוון של חופשות לימוד באנגליה במיטב המכללות של ACEG להוראת האנגלית.
קורס קיץ כזה הנמשך בין 3—24 שבועות יכול לעזור ל:
✶ בני 15 ומעלה שיש להם קשיים באנגלית.
✶ שביעיסטים, שמיניסטים לפני „הבגרות".
✶ מורים לאנגלית המעונינים בהכשרה נוספת ליתר בטחון.
✶ סטודנטים החייבים להעלות את הרמה לצרכי לימודיהם השוטפים.
✶ מבוגרים שרוצים סוף סוף לדבר חופשי.
במכלול ההצעות של אופירטורס ישנם גם קורסים מקצועיים ספציפיים לאנגלית טכנית, עסקית, מסחר ובנקאות, מזכירות ועוד.

## מקסיקו ללא
## תוספת מחיר

מה זאת אומרת? זאת אומרת כל הדברים היפים שקורים בטיול מחוף לחוף באמריקה עם טיסה מיוחדת למקסיקו ואקפולקו ללא כל תוספת במחיר.
ושם? טיולים לפירמידת השמש והירח, אפשרות לשווט בגנים הצפים של קסוצ'מילקו ועוד ועוד.
**כל זאת במחיר מפתיע של 2,264 $ + 3,760.— שקל. הניתן בשיטת התשלומים המהפכנית של אופירטורס.**
על זה נאמר: „סופר אמריקה" וזה גם שם הטיול הנמשך 28 יום.

## מלונות מעולים
## במחירים מוזלים
## באנגליה

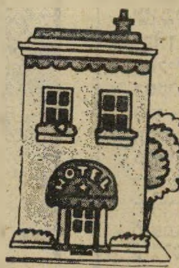

אם אתה נוסע לאנגליה באופן עצמאי, תוכל להתארח באמצעות אופירטורס בבית מלון מעולה בלונדון ולחסוך הוצאות אכסון יקרות.
לבחירתך בשירות זה 2 בתי מלון
HOTEL — METROPOL
מדרגה ראשונה.
— ROYAL NATIONAL HOTEL
מדרגת תיירות מעולה במלון מטרופול **תיהנה במשך 4 הימים הראשונים (וכל יום נוסף) לשהייתך ממחיר של 18.75 £ ליום בחדר זוגי במקום — 25.30.£.**
המחיר כולל ארוחות בוקר קונטיננטלית, דמי שירות ומיסים.
למזמינים באופירטורס ינתן במתנה צימוק נוסף: מפת לונדון בעברית.

## שיחות טלפון חינם
## למטיילים בארה"ב

כשתיסע לארה"ב דרך אופירטורס תקבל רשימה מקיפה של רשתות בתי המלון הגדולות ומשרדי השכרת רכב ברחבי ארה"ב (עם כתובות וטלפונים כמובן).
כשתרצה לשריין מקום באחד המלונות או ליהנות מטיול ממונע תוכל לטלפן חינם אין כסף לאחת הכתובות שברשימה ולהזמין.

## חדש. הרים ואגמים
## באירופה

הרי האלפים, הרי הדולומיטים, יערות וינה, תעלות ונציה, אגם ג'נבה, מפלי הריין ו... קצרה היריעה מהכיל את כל מה שרואים במסלול החדש של אופירטורס לאירופה.
**„אירופה הרים ואגמים" כולל את שוויץ, איטליה, אוסטריה וגרמניה, נמשך 15 יום, והוא התשובה למי שמחפש טיול לא יקר בחו"ל, כמסע עוצר נשימה.**
**המחיר — 823.— $ + 1793 שקל.**

## ספרד ופורטוגל
## במחיר צ'רטר

ליסבון, סביליה (אפשר להסתפר), קורדובה, גראנדה, 15 ימים נפלאים — גרנדיוזוס בספרדית מדריד, טולדו, בדאחוס.
איכות הטיולים — אופירטורס
**המחירים: צ'רטר נמוכים**
**699 $ + 1890 שקל.**
צריך קצת למהר להרשם כי ההצעה לתקופה מוגבלת.

## לאיים הקאריביים
## באוניות שעשועים

אם אתה חולם להגיע לאיי הבתולה, לסאן מרטין, לפורטוריקו או לאיי הבהמאס, אתה יכול להזמין לך שייט משגע על אחת מאניות הפאר שאופירטורס מעמידה לרשותך.
לאוניות קוראים:
MARDI-GRAS CARNAVALE, FESTIVALE
וזה מבטיח לך: ארוחות כיד המלך, מסיבות קוקטייל, נשף מסיכות, מופעי בידור, קבארט, מועדוני לילה, קאזינו, ומה לא?

## מס' 1 בטיולים
## בארה"ב מחוף לחוף
## במחיר החל מ־2627$

אופירטורס הראשונה שגילתה אותה לישראלים. בקיאות, ותק ונסיון של שנים לא הולכים ברגל. לאופירטורס היום המבחר הגדול והמגוון ביותר של טיולים ברחבי ארה"ב, עם מלווים סופר מקצועיים שממש מכירים את אמריקה.
וזה מה שעשה הזמן לטובת המטיילים עם אופירטורס וזה מתבטא גם במחירים.
**החל ממחיר פנטסטי של 2627 $ בטיול „אמריקה הקלאסית" לטיול היוצא ב־24.6.80 (25 יום).**

## נוסעים ביולי 80
## גומרים לשלם ב־1981

השנה אופירטורס יוצאת בתוכנית תשלומים מהפכנית לאירופה ואמריקה:
1/3 המחיר ב־3 תשלומים שווים מיום ההרשמה עד 10 ימים לפני הנסיעה.
1/3 המחיר 10 ימים לפני הנסיעה.
על היתרה נותנת אופירטורס אשראי שישולם לאחר גמר הטיול ב־6 תשלומים חודשיים שווים ללא ריבית וללא הצמדה.
**אפשר לנסוע בלי לגעת בחסכונות, לחסוך את עליות המדרד הפרועות ולתפוס הרבה חו"ל. לא כדאי לחשוב פעמיים.**
**התוכנית בתוקף לנרשמים עד ה־15.5.80.**

## השכרת רכב בחו"ל
## מ־99.90 $ לשבוע

באמצעות אופירטורס ניתן לבצע בארץ את שכירת הרכב איתו רוצים לטייל בחו"ל. שירות זה ניתן ליעדי אירופה ואמריקה.
לאירופה אפשר גם לשכור קרוון (בית ממונע) בכל גודל ובמחיר הנראה לכם ביותר. לנוסעים ב„אופירטורס" מוצעות 99 מכוניות להשכרה מגרמניה ב־99.90 $ בלבד לשבוע במקום 125—175 $.
כל הקודם זוכה!

## נציגה בלעדית
## של „תומס קוק"

„תומס קוק" מלונדון הינה חברת הנסיעות הגדולה בעולם. כ־1000 סניפים בעולם ולמעלה מ־12 מיליון נוסעים בשנה.
לתומס קוק נסיון של 150 שנה והמבחר העשיר ביותר של מסלולי טיולים באירופה.
אופירטורס היא נציגתה הבלעדית בישראל. **מובן איפוא שאם רוצים לשלב בנסיעה פרטית טיול מאורגן מעולה, כדאי לפנות לאופירטורס. רק אופירטורס יכולה להציע את כל המסלולים של תומס קוק באירופה במחירים השווים לכל נפש, ועם חסכון של פער התיוון.**

# אופירטורס
**נציגי החברה מס' 1 בעולם**
**Thomas Cook**

**תל־אביב:** בן־יהודה 32, טל. 299121, אבן גבירול 68, טל. 269052 ● **ירושלים:** אגף מלון המלך דוד, טל. 222777 ● **חיפה:** דרך העצמאות 62, טל. 663011.

שער 4.1 שקל = 1 $

# מה למד חיים בר־לב מהקומוניסטים, איך הבהיל בר־שביט את הקיבוץ, ואיך התבדר משל באחד במאי

## אנשים

■ בביקורו האחרון בארצות־הברית של ח״כ **שימעון פרס** טילפנו אל מלונו מתחרהו הדמוקרטי של **ג׳ימי קארטר**, הסנאטור **אדוארד קנדי**, והמתחרה הרפובלקאי **רונלד רגן**, המתמודדים על מועמדותם לנשיאות. שניהם טענו כי מאחר שיתכן כי בעתיד יעבדו ביחד, הם רוצים להכיר את פרס. הוא דחה את שניהם, והבטיח כי ייפגשו בעתיד.

■ לקראת מיפגן האחד־במאי שערכה ההסתדרות היה צורך לקבוע מי יצעד בשורה הראשונה ומי יעמוד על במת־הכבוד וינפנף לצועדים. איש בהסתדרות לא רצה לעסוק בזה. לבסוף התנדב ח״כ **חיים בר־לב** באומרו: „אני אעשה זאת, קודם כל ביגלל מוצאי היוגוסלווי ושנית משום שהשתתפתי בקונגרס האחרון של המיפלגה הקומוניסטית ברומניה, ולמדתי מהם איך עושים זאת. אני כבר אמון על נוהלי־המאוזליאום המיזרח־אירופאיים.״ אגב, בר־לב הוא ממוצא וינאי, וגדל בזאגרב שביוגוסלוויה.

■ היומון הארץ מסתייג מציון האחד במאי כיום חג וחופשה. אבל לעורך־המישנה של העיתון, **גידעון סאמט**, היה זה יום בעל משמעות. הוא סיים באותו יום תשע שנות־עבודה בתפקידו, ויצא לחופשה שתנוצל לפגישות, לסידורים ולמנוחה. לקראת נסיעתו בחודש הבא כשליח עיתונו לארצות־הברית. אבל כבר למחרת נראה סאמט באולפני הטלוויזיה בירושלים, כשהוא מראיין את ההיסטוריון, הפרופסור **יעקב טלמון**, לתוכנית שיחה בשניים.

■ אל בית לסין בערב האחד־במאי הגיע מזכירה הכללי של ההסתדרות, **ירוחם משל**, כדי להשתתף בערב שהוקדש לשירי החג. משל סיפר שחזר מסיור במסלול שבו יצעדו למחרת היום הפועלים, כדי לוודא שהכל בסדר. אחרי שראה כי אין שום בעיות במסלול, החליט להתבדר קצת.

■ באותו ערב העלו כמה אנשים זיכרונות מערבי האחד־במאי בעבר. הסופר **סמי מיכאל** סיפר כי בשנות ה־50, כאשר היה בעיראק, השתתף בפגישות־מחתרת של המיפלגה הקומוניסטית שם. בערב האחד במאי, כאשר ראה בלשים מסביב, אירגן שריפה במקום, וכל הבלשים ברחו בבהלה.

■ השחקן **שלמה בר־שביט** סיפר כי כאשר היה בן שבע התגורר עם הוריו בקיבוץ גיבעת־ברנר. בערב האחד במאי קם לפתע ממיטתו וצעק „שריפה!״ דבר שהבהיל את אנשי המשק. „כבר אז החליטו בקיבוץ שאהיה שחקן,״ אמר בר־שביט.

■ כאשר נשאל מנהל בית לסין, **יעקב אגמון**, מדוע הוא מפיק מופע של פנטומימה, טען: „ראיתי במדינה זו שאין חופש־דיבור, אז עברתי לפנטומימה.״

■ בכל יום ראשון נשמעים ויכוחים סוערים בעיריית תל־אביב על נושא הספורט. מנהל שירותי העיריה, **פנחס** („פיני־ייה״) **להב**, מנהל את קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב. היועץ המישפטי של העיריה, **עמי פז־טל**, הוא חבר הנהלת קבוצת הכדורגל של שימשון תל־אביב. מזכיר העיר, **יעקב הדר**, הוא מזכיר קבוצת הכדורגל של בית״ר תל־אביב. **שלום הררי**, ראש אגף החירום, נמנה על מנהלי קבוצת הכדורגל של מכבי תל־אביב. **אריה קרמר**, ראש אגף הפיקוח, ו**יגאל גריפל**, סגן ראש־העיר, הם מראשי בית״ר תל־אביב ו**יצחק כספי**, ראש אגף התשתית בעיריה, הוא יושב־ראש מכבי ישראל.

■ הפסלת **אילנה גור** רצתה לבקר במצריים. היא הגיעה עם שתי מיזוודות לנמל־התעופה בן־גוריון, ושם התברר לה כי שכחה את דרכונה הישראלי בביתה ביפו. את אשרת־הכניסה למצריים קיבלה בזכות היותה בעלת דרכון אמריקאי. היא הודיעה בנמל כי תקפוץ לביתה ותביא את הדרכון תוך זמן קצר, אך אחרי שלקחה מונית ליפו וחזרה לנמל־התעופה גילתה שהמטוס לא המתין לה. באין ברירה חזרה לביתה והצליחה לטוס רק למחרת.

### יהודה ברקן
הבדרן, בבכורת הסרט שביים, „חייך, אכלת אותה״, שנערכה השבוע בתל־אביב. למאורע הגיעה אמו, אסתר ברקוביץ מנתניה. „אותי הוא אף פעם לא מצליח למתוח,״ הסבירה לסובבים אותה.

### זהבה שילון
אשתו של הבמאי השני של „חייך, אכלת אותה״, הגיעה לבכורת הסרט בגפה. בעלה, יגאל, שאביו נפטר באותו שבוע, ישב שיבעה בבית אמו עם אחיו, כתב הטלוויזיה בניו־יורק, דן שילון.

### דודו טופז
מנחה „שחק אותה״ בטלוויזיה, ירד לאילת כדי להנחות ערב במועדון חדש אשר נפתח שם. בבוקר קם מוקדם, כדי להשתתף בהתעמלות־בוקר עם חברתו הצמודה, איריס קנר מנתניה.


יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

**כרמליטה** סנגריה **הלהיט החדש של**
**כרמל מזרחי**
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

# RACK PLUS 55
# סדרת הסטריאו היוקרתית של "סניו".
# יום אחד כולן יהיו כמוה.

אחת לכמה שנים מתרחש בשדה האלקטרוניקה אירוע מיוחד המהווה פריצת דרך והישג טכנולוגי המקדים את המחר.
כזו היא המערכת היוקרתית של "סניו"—RACK PLUS 55, המייצגת דור חדש של מערכות סטריאופוניות עם תיחכום ואמינות צליל ללא תקדים.
את השיכלולים שבה צריך לראות כדי להאמין:
פטיפון (PLUS Q 40).מצויד במנוע סרוו אוטומטי, הנעה ישירה, בקרת קווארץ וזרוע מאוזנת היטב עם תדר תהודה נמוך.
אמפליפייר המורכב משתי יחידות:1) .POWER AMP. PLUS P55 עם הספק של 2 x 100w ומרחב תדר 7. 100,000 Hz (2 PRE-AMP. PLUS C55 המאפשר לך להפוך תדירויות "בס" ו"טרבל" ב—100,000Hz – 10.
טיונר (PLUS T55).קולט גלים בינוניים ושידורי FM בפיקוח קווארץ. מצוייד במתקן זיכרון לקביעת 12 ערוצי שידור מראש, עם תצוגה דיגיטלית של הערוץ הנבחר.
אודיו טיימר (PLUS E55).מכוון את הקליטה לשעה מסויימת לפי בחירתך, מבצע 10 פעולות זיכרון ומציג את הפעולה ע"י שעון דיגיטלי.
טייפ דק (PLUS D60).מצויד במתקן "דולבי" וראש מיוחד לקסטות מתכת. יש בו מנוע סרוו עם מתקן אוטומטי לעצירה בסוף כל קסטה. תצוגת פלורסנט דיגיטלית מדווחת לך על ההקלטה או השידור.
סופר D (PLUS N55).זוהי יחידה בלעדית ל"סניו" עם מרחב דינמי של 100 dB.היא מפרידה ומבודדת צלילים בתדרים שונים ומשתיקה גם את הרחש הקטן ביותר
אתה יכול לקנות את מערכת PLUS 55 בשלבים, או בבת אחת.
לבחירתך גימור בצבע שחור או כסף, ומתקן מיוחד (RACK) לכל החלקים.
למערכת יוקרתית זו התאמנו רמקולים מעולים מתוצרת דנמרק—PEERLESS.הם מפיקים צליל אמין, טהור וחסר עיוותים, וכל אחד מהם עומד בקלות בעומס עד 200 וואט.
גם אם תסתפק כרגע בכל מערכת סטריאופונית אחרת של "סניו", תהנה משיכלולים וצליל מקורי שלא תמצא במערכות אחרות.
אבל יום אחד תהיה גם לך RACK PLUS 55.

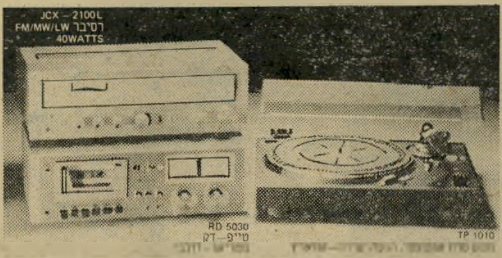

היבואנ ים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283 (02)
תל—אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—269858 (03) • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ח. טל. 725681—740495 (04) • ירושלים רח' לונץ 10, טל. 224829 (02).
מעבדות השירות האמין של סניו: ✱ תל־אביב: 455925, 442258 ✱ ירושלים: 242534 ✱ חיפה: 725676

# אנשים

## גילה אלמגור קיבלה זריקות במקום מכות, והשופטת נפרדה ממנקי המכונית שלה

**רעייה יגלום** נשיאת ויצ"ו העולמית, באה לתצוגת־אופנה בבית השגריר הצרפתי ביפו, לידה, בתמונה: מוניק בונפו, אשת השגריר, שהסכימה לערוך את התצוגה בביתה. ההכנסות מן התצוגה הוקדשו להקמת מועדון חדש לקשישים בתל־אביב.

■ במצריים הלכה **אילנה גור** לחזות בפירמידות. היא הגיעה לשם בנעלי־עקב גבוהות והתעייפה מאוד. כאשר ראתה מצרי מוביל סוס שאלה אם היא יכולה לשבת על הסוס כדי לנוח, אך הסוס החליט לדהור כשהיא רכובה עליו, ולתדהמתה הצליחה לא ליפול ממנו, אף שזו היתה הפעם הראשונה בחייה שרכבה על סוס.

■ השבוע חזרה אילנה לארץ ואירחה את השחקן המצרי **מחמוד קאביל**, שבא לארץ כדי לדון בהשתתפותו בסרט ישראלי־מצרי. קאביל סיפר כי בביקורו הקודם בישראל דאגו מארחיו להראות לו את נופי הארץ, והפעם היה רוצה להכיר קצת אנשי־בוהמה. אילנה הביאה אותו לכסית בתל־אביב.

■ חבר־הכנסת **יוסי שריד** סיפר השבוע כי אחרי שקטל בדברי־ביקורת את ההצגה זוגות לבילוי משותף בגלי צה"ל, טילפן אליו אחד השחקנים המשתתפים בהצגה, ואמר לו כי כל הלהקה לא תצביע עבור מיפלגת־העבודה בבחירות הבאות.

■ כאשר עסק מני פאר, מנחה תוכנית־הטלוויזיה שעה טובה, באירגון אנשים בעלי שמות יוצאי־דופן לקראת תוכניתו האחרונה, סיפרו לו על **אברהם גרשוני**, שהיה מעורכי האנציקלופדיה העברית, כי לפני שנים רבות בא לקיבוץ עין־חרוד כדי להרצות. הוא פגש שם את **שלמה לביא**, מוותיקי הקיבוץ, והציג את עצמו: „גרשוני מירושלים." ענה לו לביא: „אין דבר, תישאר אצלנו."

■ רפי נלסון והמלונאי **אלי („פפו") פאפושדו** חיים במתח רב בימים אלה. רפי אינו יודע עדיין אם הכפר שלו נופל בצד המצרי או הישראלי של הגבול העובר במקום וכמוהו פפו, הבונה מלון ליד הכפר של נלסון. כדי להקל זה על סבלו של זה וכדי לנחם זה את זה החליטו השניים להקים ועד שכונה.

■ השופטת **הדסה בן־עיתו** נהגה לנסוע פעם בשבוע למיתקן לרחיצת־מכוניות במבואות תל־אביב, ושם נוקתה מכוניתה. בשבוע שעבר הופיעה שם למטרה אחרת: כדי להיפרד מעובדי המיתקן. השופטת עומדת לעבור לירושלים, מאחר שמונתה כשופטת בית־המישפט העליון.

■ השחקנית **גילה אל־מגור** סיימה את עבודתה בסירטה החדש של **מיכל בת־אדם**, על חבל דק. אמרה גילה: „זהו הסרט הראשון שלי, שבו לא קיבלתי מכות ולא נתתי מכות לאף אחד. קיבלתי רק זריקות."

■ להיות אבא של שחקן־טלוויזיה פופולרי זו אינה מלאכה קלה. זאת גילה **יצחק בר־אבא**, מנהיג פועלי־המזון במיפלגת־העבודה, אביו של **שלמה בר־אבא**, אחד המנחים בתוכנית־הטלוויזיה הלימודית זהו זה. האב ובנו דומים מאוד זה לזה, ובכל מקום ניגשים אל האב בני־נוער ומבקשים חתימה בציינם: „אתה נראה הרבה יותר צעיר בטלוויזיה!"

■ מחופשה פרטית בקאהיר, בת שבוע ימים, חזר שגריר־מצרים בישראל **סעד מורתדא**. הוא הביא עימו את כלבת־הפודל שלו, בלה, שהספיקה להמליט חמישה גורים בקאהיר. יחד עימה הביא השגריר גור אחד. השגריר חיפש שם לגור, שיישמע יפה

בעברית ובערבית גם יחד
והחליט לקרוא לו „מישמיש"
עכשיו מתרוצצים שני הכלבים
במישרדי השגרירות במלו
הילטון בתל־אביב. השגרי
סיפר לידידיו שהוא החלי
למעט בהשתתפות באירועי
חברתיים, אחרי שתמונותיו ה
רבות הופיעו בעיתונים שונים
דבר שגרם לו מורת־רוח.

■ העיתונאית **סמדר פרי** שלחה, באמצעות ידי
שנסע למצריים, חפיסת־שוקול
ל**אניס מנצור**, עורך השבו
עון המצרי אוקטובר. על ה
חפיסה כתבה בערבית „מור
על". הידיד הזהיר אותה שמנ
צור בוודאי לא יקבל א
החבילה, אך אחרי כמה שעו
קיבלה סמדר צילצול טלפו
ממנצור, שהודה לה על השו
קולד הטעים, ושאל אם י
מישהו שהיא רוצה שיקב
קצת מן השוקולד. אמרה
סמדר: „תן אותו לכל מ
שאתה רוצה — רק לא למור
תדא, כי אותו אנחנו אוהבים

■ הסופר **יותם ראובני**
הוצף במיכתבים רבים, בתגוב
על סידרת מאמריו בעיתונו
על חייהם האומללים של הה
מוסכסואלים בישראל. באח
מהם מצא ראובני המחאו
דואר בסך אלף לירות. הכות
שפחד להזדהות, ציין שא
יפרסם יותם מודעה בעיתו
ערב, שבה הוא מודיע על מכ
רת תקליטים, יתקשר א
הכותב. את הכסף שלח כ
לממן את המודעה. ואכן, רא
בני פירסם מודעה זו, והכו
מיהר להתקשר אליו.

■ מכת אמנים ישראלי
מציפה את לוס־אנג'לס. ראש
נים הגיעו **יוסי בנאי** ו**מ**
**כספי**. הקהל אהב את בנ
אך עזב את האולם בהמ
כשהופיע כספי. הסתבר כי ק
היורדים, הצמא לבידור י
ראלי, מונה בתוכו ישראל
הנמצאים בחוץ־לארץ ע
שנים ומעלה, ואלה לא מכיר
את כספי ולא שמעו ע
מעולם. קהל צעיר, המכיר
כספי, מעדיף להוציא 15 ד
על קונצרטים של רוקנרול ו
על הופעות של אמנים
ראליים.

■ אחרי כספי ובנאי הג
ללוס־אנג'לס **אילנית** ו**אר**
**לביא**, שהופיעו באותו או
אל אריק לביא הצטרפה אש
**שושיק שני**, ושתי בנותי
**נועה** ו**יעל**. ואילו איל
פגשה את החבר שלה, א
העסקים **אלי טמיר**, ב
יורק והמשיכה איתו לחופ
משופפת בספרד.

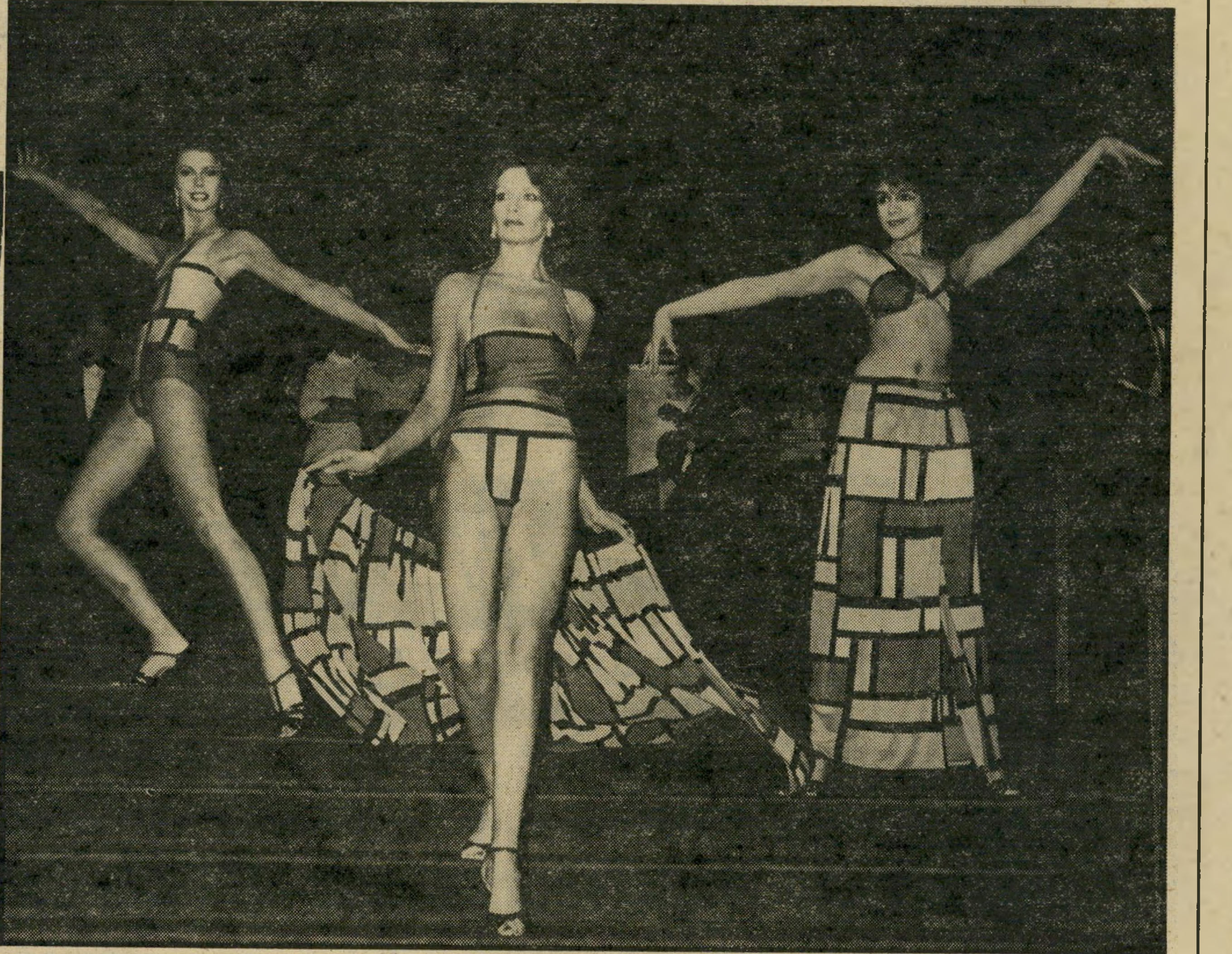

**חווה לוי** מי שהיתה מלכת־היופי של ישראל, כיום דוגמנית, השתתפה בתצוגת־אופנה של „גו־טקס" שנערכה בבניין „מטרופוליטן אופרה" בניו־יורק. מנהלי האופרה ערכו נשף גדול, שכל כרטיס בו עלה 350 דולר, וכל ההכנסות נועדו לאופרה. החברה הישראלית תרמה לנשף את תצוגת־האופנה, וחווה היתה הדוגמנית הישראלית היחידה אשר השתתפה בה.

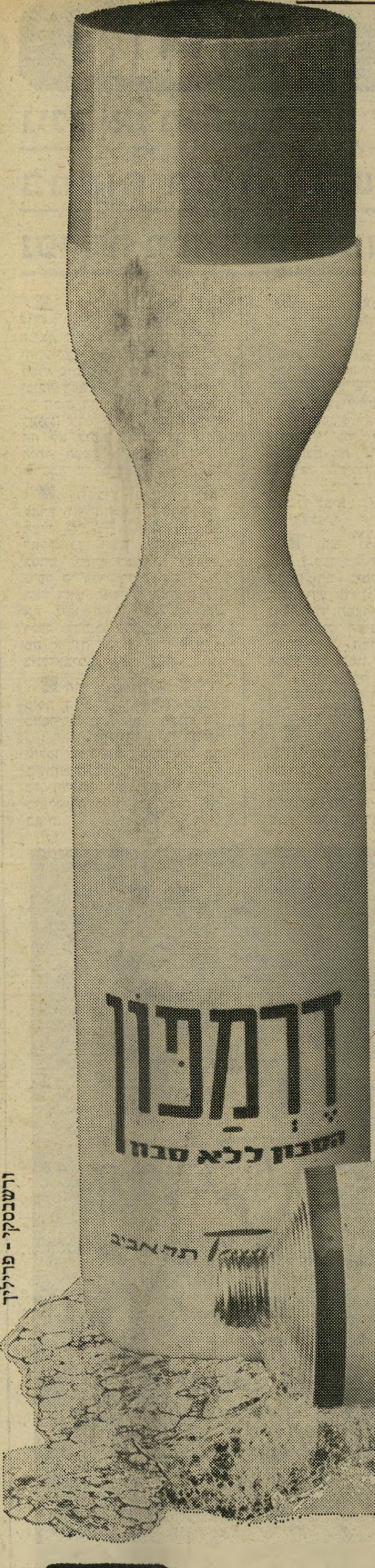



# תיא מפנקת:

# דרמפון ב-15% הנחה

בחודש מאי תוכלו להתפנק עם דרמפון בהנחה מיוחדת של 15%.
דרמפון, תפנוקים לאשה, לגבר ולילד בשפופרת רגילה, בינונית ומשפחתית ובקבוק רגיל ומשפחתי. דרמפון בכל בית.

| | מחיר רגיל | מחיר מבצע |
|---|---|---|
| דרמפון רגיל | ~~29.-~~ ל״י | 24.60 ל״י |
| דרמפון חסכוני | ~~32.-~~ ל״י | 27.20 ל״י |
| דרמפון ענק | ~~48.50~~ ל״י | 41.20 ל״י |
| דרמפון בקבוק קטן | ~~53.50~~ ל״י | 45.50 ל״י |
| דרמפון בקבוק ענק | ~~110.-~~ ל״י | 93.50 ל״י |

## דרמפון - הסבון לכל המשפחה

תיא

ורשבסקי - פרייליך

# אתה והלירה

מאת יגאל לביב

# היתמוך שריר בדולצ'ין תמורת מכירת „רסקו" לאייזנברג?

קבוצת אייזנברג רכשה לאחרונה את חברת „אמישר", שלה מניות בבורסה. „אמישר" היתה עד כה בבעלות קבוצת „ירדן". רכישת „אמישר" נועדה לעסקי־הבורסה הספקולטיביים של **מיקי אל־בין**, איש־הבורסה של קבוצת אייזנברג.

מקורות מהימנים מסרו כי הכוונה היא להעביר לבעלות „אמישר" את „בית אסיה", חברה שהיא בעלת „בית אסיה", והיא מיפעל מאושר, ואחר־כך לצאת בהנפקה לציבור. פעולות אלה יגרמו לעליה ניכרת בשערי „אמישר". בכל מיקרה של השתלטות קבוצת אייזנברג על „רסקו" תיקח „אמישר" חלק בהשתלטות זו.

אגב, תוצאות הבחירות במיפלגה הליברלית מחזקות את סיכויי קבוצת אייזנברג לרכוש את „רסקו". האיש שיקבע אם למכור את „רסקו" ולמי, הוא **אריה דולצ'ין**, יושב־ראש הסוכנות היהודית. דולצ'ין מתמודד עתה במיפלגה על תפקיד יושב־ראש למיפלגה. קבוצת־כוח גדולה במיפלגה היא הקבוצה של חבר־הכנסת **אברהם שריר**. שריר ממומן ונתמך על־ידי קבוצת אייזנברג.

יושב־ראש הסוכנות דולצ'ין
התימסר „רסקו" —

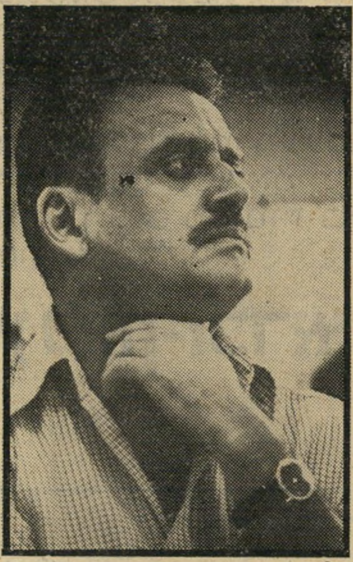

נציג־אייזנברג, שריר
— תמורת הצבעה

מיקי אלבין מופיע ברשימת תומכיו וממניו, וכן גם **מנחם עצמון**, המנהל את חברת קיסריה של קבוצת אייזנברג. שריר ניהל את מטה־הבחירות שלו מ־מישרדי אייזנברג ב„בית אסיה".

סביר בהחלט כי שריר יתמוך בדולצ'ין ושזה יהיה קשור ברכישת „רסקו" על־ידי אלבין־עצמון עבור קבוצת אייזנברג.

# פרמינג'ר יפיק ויביים סרט על דיין

**אוטו פרמינג'ר** יפיק ויביים סרט חדש על חייו של **משה דיין**, שייקרא „שלוש מילחמות לשלום". התסריט נכתב על־ידי התסריטאי י.פ. מילר וחלק ניכר של הסרט יצולם בישראל.

הסרט ימומן על־ידי קבוצה דרום־אפריקנית, שתשקיע בו 10 מיליון דולר. הוא ייחשב כסרט ישראלי.

את המימון לסרט אירגנה חברת „ישראם" של **אלכס מסיס**, שגם קיבלה את זכויות־ההפצה בכל העולם.

„ישראם" תציע בפסטיבל קאן הקרוב שישה סרטים, בהשקעה כוללת של 40 מיליון דולר. הראשון שיופק השנה בקיפטאון יהיה „דמויות בראי", שיופק בידי **הארב שרמן**. השני, „עצמות האוראקל", יופק בפיליפינים ובסאן־פרנציסקו. השלישי הוא „קיר אבן", שיוסרט בברלין. הרביעי, „זמן של כבוד", יבויים על־ידי **ג'יי לי טומפסון** בפראג, בספטמבר השנה. החמישי הוא „אבן אפורה" שיהיה סרט מישפחתי על פטירות ומכשפות. הששי הוא „האבנגליסט".

כל ששת הסרטים יופקו על־ידי חברת המפיקים „זיטמן־טאוסנד", הפועלת באולפני קולומביה בלוס־אנג'לס.

# קבוצת „כור" הודיעה על רכישת 13% ב„משקיעי ישראל"

במיכתב רישמי לבורסה של ניו־יורק, הודיעה קבוצת „כור" כי היא רכשה 13% ממניות חברת „משקיעי ישראל", קבוצת ההשקעות הזרה הגדולה בישראל. ההון הנפרע של החברה גדול מ־35 מיליון דולר, ורובו מושקע ב„בנק טפחות", „מיפעלי המלט", סוכנות „קטרפילר", מחצית הבעלות על ה„ג'רוזלם פוסט", חלק נכבד ב„בנק לפיתוח התעשיה" והשקעות בשורה ארוכה של מוסדות. השקעת הנפל היחידה של החברה היא ב„משכית". לחברת „אמפל" הקשורה ב„בנק הפועלים" 5% ממניות „משקיעי ישראל". עתה תחזיק קבוצת חברת־העובדים ב־18% ממניות החברה, כאשר החלק של „כור" נרכש מקבוצת המייסדים של החברה, בראשות נשיאה **סם רוטברג**, שהוא גם יושב־ראש מיפעל הבונדס בארצות־הברית. הרכישה נעשתה בהסכם מלא עם המוכרים, שהגיעו לגיל פרישה.

חברת ההשקעות השנייה שגייסה בשעתו הון אמריקאי, פי־אי־סי, שייכת מזמן ל„בנק דיסקונט" ולמעשה חדלה לפעול בגיוס כספים. החברה השלישית שניסתה לגייס כספים ביבשת אמריקה, „כלל", הפסיקה אף היא פעולה זו. ל„משקיעי ישראל" יותר מ־20 אלף בעלי מניות בודדים המפוזרים ברחבי אמריקה.

העברת השליטה ב„משקיעי ישראל" לקבוצת „כור אמפל" היא סיום מאבק ממושך של גורמים שונים להשתלט על החברה. הניסיון הראשון נעשה לפני עשר שנים על־ידי קבוצת „כלל", אולם **פינחס ספיר** ז"ל הורה ל„כלל" להרפות מן ההשתלטות. לפני כשנה החלה קבוצת בעלי מניות „ירדן" לרכוש מניות בחברה, והגיעו ל־6.5%. הם ניסו לרכוש את חלקו של **ויקטור קרטר**, שהחזיק 3% מן המניות, אולם בעצם המגעים הציע „בנק המזרחי" סכום גדול יותר ורכש את החלק.

קבוצת „כור אמפל" מעוניינת להפוך את „משקיעי ישראל" למכשיר גיוס הון להשקעות, במקביל ל„אמפל", שהצליחה לאסוף מיליוני דולר חדשים להשקעות בישראל. הדרך היא פניה ליהודים שעייפו מתרומות למגבית, שישתתפו בהשקעה באמצעות חברה שהוכיחה את עצמה. נראה גם כי ההנהלה החדשה תמיר חלק ניכר מן ההשקעות הפיננסיות של „משקיעי ישראל" בהשקעות בתעשיה והשקעות יסוד אחרות במשק. נראה כי צפוי שיתוף־פעולה בין ההנהלה החדשה לקבוצת בעלי „ירדן", שעיקרה מטכסס ומורכבת מעשרות יהודים שהתעשרו בעסקי נפט ומתכות.

# אייזנברג אינו מכיר בשקל

חברת „דלתא קולור" היא נציגת ומפיצת „קודאק־פילם" בישראל. החברה נרכשה לא מכבר על־ידי קבוצת המשקיע **שאול אייזנברג**. מאז רכישתה מודיעה החברה לסוכניה על מחירי המוצרים בדולרים בילבד.

אגב, מחירי סירטי־צילום „קודאק" יקרים בעשרים אחוזים בערך ממחירי מוצרי „אגפא".

# שביט: פגיעה ביעילים ובחלשים

באסיפה כללית עם דיילי חברת „אל על" מסר יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, **אברהם שביט**, כי שוב לא יפוטר איש בחברה, מאחר ומיספר העובדים צומצם ביותר מ־1600, וזה מהווה הישג גדול. עתה יעבירו עובדים מתפקיד לתפקיד בחברה, כדי לאייש חללים ריקים. כן הודיע כי החברה תפסיק למכור כרטיסים לישראל מערים שונות בארצות־הברית, כאשר חברות אחרות מטיסות את הקטע עד ניו־יורק, שכן מה שנשאר ל„אל על" לקטע ניו־יורק—תל־אביב הוא כ־400 דולר, וזה מחיר הפסד. הפסקה זו תקטין את מיספר הטיסות הסדירות לניו־יורק ב־36 טיסות לשנה, אולם הגברת טיסות־השכר עד ל־40% מכלל הפעילות תפצה על הקטנה זו.

שביט בישר לדיילים על הצעדים הבאים לחיסכון: בטיסות לקופנהגן או ללונדון יטוס אותו הצוות בטיסות „קוויקי", ללא שהיית־לילה במקום והחלפה. בטיסות שבהן הצוות יישאר כדי לישון יאכסנו בחדר אחד שני עובדים, אם הם זמניים. מנות־האוכל של הצוותנים יצומצמו וייכללו מעתה, בקו ניו־יורק—תל־אביב, כריכים בלבד.

צעדים אלה הם בדיחה, ויגרמו להרעת השירות לנוסעים בצורה חריפה. צוות הטס לקופנהגן משכים שלוש שעות לפני הטיסה בת שש שעות, שוהה שעתיים בקופנהגן, ויש לו עוד שש שעות עבודה בחזרה. אין לצפות מצוות כזה, שיגיש שירות כל שהוא לנוסעים בדרך חזרה. כפי שאמר אחד הדיילים בבדיחות: „בדרך חזרה אני כבר זקוק לגילוח וברור שאהיה תשוש לחלוטין."

דוגמה למדיניות החדשה של „אל על" היתה בטיסת „אל על" ליוהנסבורג, ב־6 במאי. במקום בשעה 6.30 בבוקר המריא המטוס ב־10.30 בבוקר, בגלל תקלה. הצוות היה כבר ער משעה 03.00 בבוקר. בעבר נהגה החברה להחליף צוות במקרה כזה או לתגברו, שכן הטיסה ליוהנסבורג, כולל נחיתה בניירובי, אורכת 12 שעות לפחות. כאן הושאר הצוות כמות שהוא, אולם כיוון שהחברה ידעה כי מבחינה בריאותית לא ניתן להעביד אנשים במשך זמן כה ממושך, הוסיפו צוות אוויר חליף לתא הטייס. הדיילים נחשבים כנראה לבהמות, שניתן להעבידם בניגוד לחוק, 21 שעות רצופות! הצוות הגיע ליוהנסבורג ב־22.00 בערב, והמריא חזרה לישראל למחרת בבוקר. הוא עבד שוב 12 שעות רצופות.

„אל על" שמה את הדגש בפירסומת שלה על שיפור השירות לנוסעים. הפיכת הדיילים לעבדים והעסקתם בניגוד לחוק, תחסל את השיפור בשירות. גם הפחתת מנות המזון שלהם חוסכת פרוטות, כשם ששיכון שני זמניים בחדר אחד חוסכת סכומים לא־נחשבים. אגב, חיסכון זה מוצא על העבודה שיש להשקיע בתיכנון האיכסון של הזמניים, שהרי אסור לשכן זכר ונקבה יחד, וכן לא קבוע עם זמני.

מדיניות חיסכון אמיתית היא, למשל, פיטורי מאות עובדי משרדים מיותרים, בהם כמעט ולא נגע מיבצע הקיצוץ. ב„אל על" יש פי חמישה עובדי מישרד למטוס לעומת כל חברה מקבילה אחרת. אולם הנהלת „אל על" נוטה לשמור על העובדים בהנהלה ומעדיפה לפגוע בחלק היצרני. החלפת מטוסי ה„בואינג" שותי־הדלק במטוסי „איירבאס" הצורכים 30% פחות דלק בטיסה, היתה תורמת חיסכון גדול באלפי אחוזים מקיצוץ מנות האוכל של הדיילים.

# הנציב מפר הוראתו

נציבות־שירות־המדינה הוציאה, לאחרונה, חוזר לכל מישרדי הממשלה, הקובע כי כל גוף ממשלתי שיעסיק עובד בניגוד לתקן או לתקשיר או לכללי צימצום המנגנון, שהוציאה הנציבות, ישלם את שכרו מכיסו הפרטי של האחראי להעסקה.

בהתאם לתקן אין נציב־שירות־המדינה זכאי לנהג ממשלתי. למרות זאת הסדיר הנציב, **איתן יעקובסון**, לעצמו נה[ג] ממשלתי. האם תורה הנציבות ליעקבסו[ן] לשלם את שכר הנהג מכיסו הפרטי?

# יוון והאיים. כל ההנאות של אירופה במחירים הנמוכים ביותר.

בואו לחופשה באיי יוון. בואו באולימפיק. רק אולימפיק יכולה להציע לכם לוח טיסות כה נוח ונרחב ליוון וטיסות זולות אל האיים בכל שעות היום.

באמצעות סוכני הנסיעות שלכם, אולימפיק מעניקה לכם סיוע מירבי בסידורי לינה, ארוח ושכירת רכב ויעוץ אמין לבילוי נפלא בהתאם לטעמכם ואפשרויותיכם.

אתם תיהנו מחופי הים היפהפיים בצידם של אתרים היסטוריים מעניינים, ומארוח ברמה בינלאומית במחירים נמוכים ביותר.

תאהבו את חיי הלילה התוססים עם מועדוני הקזינו ואת הטעמים המגוונים של מטבח יווני עשיר.

ההווי הכפרי המרגיע עם צלילי הבוזוקי בטברנות, יעשה לכם נופש אמיתי.

הזמינו לכם מקומות באולימפיק להתחלת חופשה נפלאה....

## צריך רק לקפוץ ליוון-וכדאי באולימפיק.

**פנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרדי אולימפיק.**

**OLYMPIC**

**A I R W A Y S**

# מרחץ הדמים

שומרי „בית הדסה" ואנשי קריית־ארבע נותנים עזרה ראשונה ומפנים את הפצועים

(המשך מעמוד 29)

שר־החקלאות אריק שרון הסב ל־ארוחת ערב בביתו של עוזרו, אלי לנדאו, בהרצליה פיתוח. כמה דקות קודם לכן הגיע השר ממלון אכדיה הסמוך, שם נערכות שיחות האוטונומיה. לפתע צילצל הטלפון ונמסר דיווח על מה שהתרחש בבית הדסה בחברון. שרון הזמין מסוק שיקח אותו ואת לנדאו לחברון. כשהגיע המסוק הורה אריק לטייס להמתין. צלם־החצר של אריק, יצחק ישמח, מי שהיה שותף של לנדאו בעסקי־צילום, עדיין לא הגיע.

קשה לדעת אם יש קשר בין תפיסת המסוק על־ידי אריק לבין האיחור בנחיתת המסוק שהביא עזרה רפואית בחברון. יש אנשים הטוענים, שיש קשר בין השניים. לפחות דבר אחד ברור: גם המסוק של חיל־האוויר, שנחת בשעה 20.40 בחברון, פלט מתוכו, מילבד אנשי הצוות הרפואי וצוות החילוץ, גם צלם של חיל־האוויר.

שילטונות צה״ל יצטרכו לענות על ה־שאלה מדוע איחר מסוק העזרה. הידיעה על הפעולה בחברון הגיעה ליחידת המסו־קים בשעה 7.30 בערב. גם כש־רוצים לחשב את הזמן בנדיבות, הרי ההכ־נה של מסוק הנמצא בכוננות אינה אורכת יותר חיל־האוויר כבר תירגל וגם ביצע המראות בהתראה קצרה יותר מרגע קבלת הידיעה. זמן הטיסה לחברון הוא בין 20 ל־25 דקות. המסוק נחת בחברון בשעה 8.40 ואיחר בין 40 ל־60 דקות.

אך לא רק על שאלה זו יצטרך צה״ל להשיב, אם תוקם ועדת־חקירה כדי

## בדרך אל המסוק: מדוע איחרה העזרה בשעה שלמה?

להסיק מסקנות לגבי הערכות הצבא ב־חברון. על פי טענות תושבי הקריה, ש־הוכחו אחר־כך כנכונות, היו החיילים שהופקדו לשמור על בית הדסה חיילי מילואים קשישים. לדברי ראשי הקריה הם התריעו על כך כמה פעמים, עוד לפני הפיגוע באוזני שילטונות צה״ל, וטענו כי במיקרה של פיגוע לא יוכלו חיילים אלה להגן על הנשים והילדים בבניין. אך צה״ל דחה את דרישותיהם להביא למקום חיי־לים סדירים מיחידה לוחמת.

ואמנם, חששם של ראשי קריית־ארבע התממש. כשנפתחה בליל־שבת האש על אנשי הקריה ששבו מתפילה במערת־המכפלה, שהו בתוך הבניין והחצר שבעה אנשי מילואים, וביניהם מפקד פלוגה, שרק במיקרה נשאר באותה שבת במקום.

קיימות שתי גירסות לגבי מה שקרה ב־אותם רגעים. לדברי אנשי הקריה, איבדו החיילים את עשתונותיהם. אחד מהם, זה ששמר על שער הבית, נפגע מייד. כל האחרים נכנסו להלם של ממש, מילבד אחד. יש מאנשי הקריה הטוענים, כי הבחינו ששני חיילי־מילואים עשו את צר־כיהם במכנסיהם מרוב פחד.

גירסה אחרת טוענת, כי אנשי המילואים לא נתקפו בבהלה ולא היו מבולבלים, אלא נמנעו מלפתוח באש מאחר שבשטח שהפריד ביניהם ובין מקור הירי של ה־תוקפים שכבו על הארץ פצועים ובריאים, שביקשו מיסתור מהאש, והיתה סכנה שאלה ייפגעו מכדורים של חיילי צה״ל. אחד מחיילי צה״ל ירה בכל זאת לעבר אחד התוקפים, רוקן שתי מחסניות של כדורים, אך החטיא את כולם.

## „לא נוכל לערוב לביטחונך"

בעניין זה העידו אחרי הפעולה שניים. חייל־המילואים אהרון ורטהיימר מ־ירושלים, ששמר על השער, סיפר: „לא הספקתי לירות. היתה אש תופת, אז מעדתי ונפלתי, תפסתי מחסה. כל אחד ביקש להימלט מהתופת הזאת. זה היה גיהינום."

תושבת בית הדסה טענה אחרי המיקרה: „החיילים שהיו כאן הם צחוק ולא צה״ל. הם זקנים בני יותר מחמישים, ולא חיילים. כשנשמעו היריות הם התחבאו מרוב פחד מתחת למיטות."

עוד שאלה חמורה המתעוררת בעיקבות אירוע הדמים היא שאלת הליווי למת־פללים. מדי יום שישי היתה יוצאת קבוצת ליווי של חיילים עם המתפללים למערת־המכפלה וחוזרת עימהם, תוך כדי אבטחת המסלול ושלומם של המתפללים. ביום השישי האחרון לא יצאה משום מה חוליית הליווי. יתכן ובנוהג זה אפשר להסביר את העובדה התמוהה, שרק אחד מחיילי ישיבת־ההסדר, שהיו בין המתפללים, היה חמוש. חיילי־ההסדר ידועים כחיילים כשיי־רים, ויש להניח שאילו היו כולם חמו־שים, היו מצליחים להשיב באש ותוצאות הפיגוע היו אחרות. דווקא אותו חייל נושא־נשק היה בין ראשוני הנפגעים. הוא לא הספיק להפעיל את נשקו. קרוב לוודאי שחיילי ישיבות־ההסדר, שהלכו להתפלל במערת־המכפלה, כלל לא טרחו לקחת את נישקם האישי, משום שידעו שבדרך כלל

# פאניקה ברמאללה

„היהודים חוטפים לנו את הבנות!" צעקה היסטרית זו נשמעה ברחובות רמאללה ואל־בירה. לא היה צורך ביותר מכך כדי לשלהב את הרוחות. אין פגיעה חמורה יותר בכבודו של ערבי, מאשר הפגיעה בבתו. מכל עבר החלו מת־אספים צעירים ומבוגרים גם יחד, ומרגע לרגע גברה הפאניקה. נראה היה כי האנשים עומדים לאבד כל שליטה על עצמם.

תחילתה של הפרשה בבוקר היום החמישי בשבוע שעבר. קבוצה של תלמידות חזרה מבית־הספר התיכון באל־בירה. הלי־מודים באותו בוקר לא התקיימו בשל שביתת מחאה, והתלמי־דות עשו את דרכן הביתה דרך הכביש הראשי. לפתע נזרקו אבנים לעבר רכב ישראלי אזרחי שעבר במקום. הרכב עצר והתלמידות נסו לכל עבר.

נוסעי הרכב הישראלי פתחו ברדיפה אחר הבורחות. כולן הצליחו להתחמק, פרט לאחת. היתה זו מונטהה עבד עלי חמד, בת ה־14, מאל־בירה. אחד מנוסעי הרכב הצליח להשיגה ולשים את ידו עליה. לנגד עיניהם של עוברים ושבים מקומיים הוכ־נסה מונטהה הרועדת מפחד לתוך הרכב, ונלקחה מהמקום.

היה די במחזה זה כדי לשלהב את הדמיון והיצרים, שהיו כבר מוסטים דיים בעטיים של ליל־הזכוכיות והפגנות שינאה אחרות שאורגנו על־ידי הרב כהנא וכנופייתו ופנאטים אחרים. עדי־הראיה לתפיסת הנערה, הבחינו כי נוסעי המכונית נשאו נשק. היה להם ברור כי הללו הם מתנחלים מאחד היישובים שבסביבה. מכאן והלאה התפתחו העניינים במהירות.

לבית הוריה של מונטהה הגיעו חברותיה שסיפרו להורים את אשר התרחש. „גוש־אמונים חטפו את מונטהה," סיפרו התל־מידות, „הם לקחו אותה יחד איתם ברכב." אביה של הנערה, עבד עלי חמד, והאם שרה, כמעט איבדו את עשתונותיהם. „חשבתי שאני משתגעת," סיפרה האם. „מה כבר יכול להיות גרוע יותר מדבר כזה?"

ההורים מיהרו לתחנת המישטרה ברמאללה. שם כבר ידעו הכל. השוטרים הרגיעו את ההורים המודאגים וגילו להם כי בתם הועברה על־ידי תופסיה לידי שילטונות הצבא, וכי היא שוהה כעת בבניין המימשל ברמאללה. לשמע הידיעה נגולה אבן מעל לב ההורים. נראה כי מעולם לא היתה משמחת אותם הידיעה שבתם נמצאת במעצר צבאי, כפי שקרה באותו הרגע. האפשרות השנייה — שבתם נמצאת בידיהם של אנשי גוש־אמונים הקיצוניים, אשר מסרותיהם ומעלליהם מהלכים איימים על תושבי הגדה — היתה גרועה אלף מונים.

אולם את מה שידעו ההורים, לא ידעו עדיין ברחובות. השמועה עשתה לה כנפיים והרוחות הלכו והשתלהבו. על רקע ההצהרות האחרונות של המתנחלים, כי יש לנהוג ביד קשה בתושבים המקומיים, החריפה הדאגה לגורל הילדה שבעתיים. היו כאלה שידעו כבר לספר כי גוש־אמונים עומדים לשחוט את הילדה ולהעלותה קורבן. בעיני רבים מהמקומיים נראה מעשה כזה הגיוני כאשר מדובר בגוש־אמונים.

## החטופה: מונטהה עבד עלי חמד

רגע לפני שהמצב עמד להתפוצץ, באה הידיעה המרגיעה. אביה של מונטהה בא לבניין המימשל וקיבל בחזרה את בתו בריאה ושלמה. כאשר ראו התושבים את האב חוזר עם בתו נרגעו הרוחות. התסיסה, שכבר הספיקה להתפשט בכל איזור רמאללה ואל־בירה, פסקה.

בבניין המימשל נאמר לאב, כי יש חשד שבתו יודעת מי הם מיידי האבנים. אך הבת חזרה וטענה כל העת בלהט, כי לא ראתה דבר. היא היתה חיוורת כולה וגופה הצנום רעד ללא הפסק. זאת היתה הפעם הראשונה בחייה שנעצרה. אפילו אנשי המימשל הקשוחים הבחינו כי לפניהם נערה, שהפגנות והתפרעויות רחוקים ממנה והלאה. „אנחנו לא חושדים שבתך זרקה אבנים," נאמר לאב. „היא ילדה טובה, אנחנו יודעים את זה. אבל היא בטח ראתה משהו." אולם כאשר הסתבר כי מונטהה עומדת על דעתה שלא ראתה דבר, וכאשר נודע על התסיסה באיזור, היא שוחררה.

פרט לכמה שעות של פחד ותסיסה לא אירע דבר. אולם המעשה והתגובות הנזעמות שבאו בעיקבותיו יכולים לשמש אות אזהרה לבאות. לאחרונה הודיעו מתנחלים כי יקחו את הרסן לידיהם וינקטו פעולות כדי להגן על עצמם. פרשת תפיסתה של מונטהה מוכיחה כי התנהגות של לקיחת החוק לידיים עלולה להסתיים באסון.

# סופו של הרפתקן

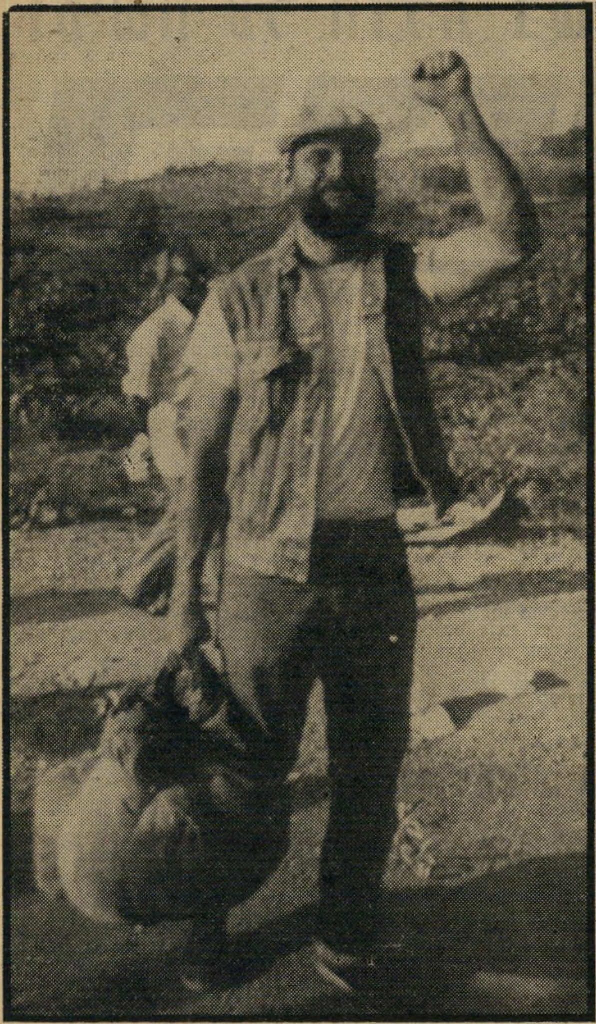

אלי הזאב: במעצר בבית־המישפט ומול הפגנת „שלום עכשיו"

„הוא היה מחסל את כל הכנופיה, אילו רק היתה לו הזדמנות," סיפר צעיר חבוש כיפה־סרוגה לעיתונאי, בשעת מסע ההלווייה של אלי הזאב, בבית־העלמין היהודי העתיק של חברון.

הצעיר החמוש, אחד ממתנחלי קריית־ארבע, דיבר על הזאב בהערצה גלויה. „הוא היה לוחם כארי, ופוגע בהם בול, אחד אחד. הוא היה צלף מעולה ולוחם אמיתי. אבל הוא היה ראשון הנופלים, ומת במקום."

צרור־יריות תת־מיקלע פילח את בטנו של הזאב, וצרור שני פגע בליבו. הצעיר האמריקאי בן ה־32, שמינהלת קריית־ארבע כינתה אותו במודעות האבל „הקדוש", זכה בשנה האחרונה לחיין לפירסום חוזר וגישנה באמצעי־התיקשורת.

## מפיש ✶ פלסטין

**אלי הזאב** תקף לפני כשנה מפגינים של שלום עכשיו, שבאו לחברון לטעת גפנים תחת גפני־הערבים שנעקרו באישון לילה על־ידי אלמונים מקריית־ארבע. בקריה עצמה לחשו אז מפה לאוזן, כי אלי הזאב היה אחד מאותם אלמונים עוקרי־גפנים.

כעבור שבועיים תקפו אותם „אלמונים" הפגנה שלווה של מחנה השלום בקאמפוס של אוניברסיטת תל־אביב (העולם הזה 2176—8), כשהם זועקים במקהלה „דיר־יאסין ! דיר־יאסין !" ומבטיחים לגרש את הערבים, לתלות את השמאלנים ולחסל את ההומוסכסואלים. ושוב — אלי הזאב היה אחד מאותם אלמונים מבשרי־מוות.

כעבור שעה קלה, בשביל חשוך בקאמפוס, תקף הזאב את אחד המרצים באוניברסיטה, יצחק לאור. הוא הטילו לארץ במכת אגרוף, בעט בגופו ובפרצופו עד זוב דם ועד שנקרעה שפתו, ואחר־כך קרא לכמה מחבריו, כדי שיפרקו גם הם את זעמם הפטריוטי על גופו הפצוע של יצחק לאור.

בזאת הפעם נחשף פרצופו ברבים. סטודנט ממחנה השלום, שנזעק לעזרתו של לאור, הבחין בכובע קסקט שנשמט מראשו של אחד הבירינונים. הקסקט זוהה לאחר מכן ככובעו של הבירינון שתקף את אנשי שלום עכשיו על אם הדרך שבין ירושלים לחברון, בעת מיבצע נטיעת הגפנים.

אז התברר, כי לחבורתו של ה„רב" מאיר כהנא יש פלוגת־סער ניידת, העוסקת בהטלת טירור על תושבים פלסטינים בשטחים ועל אנשי מחנה השלום בישראל.

מתנחלי חברון העריצו אותו כגיבור, וכשנהרג — הספידוהו כקדוש. בקרב אנשי השלום נודע כבירינון מטיל אימה, שזכה אף להיקרא פאשיסט ונאצי.

מפעם לפעם היה נעצר, אך מייד אחרי ששוחרר שב לפעילותו, תמיד בשירותו של כהנא. פעם פרץ לבתים של ערבים בחברון, היכה וחבט, שבר והרס. בפעם אחרת הופיע במבואות שכם, כדי להפגין ולאיים על ראש העיר. כמה ימים לפני שנהרג, הספיק להפגין עם מנהיגו ברמאללה, לחרף את העוברים והשבים ולאיים עליהם בגירוש מן הארץ. סיסמת הקרב שלו היתה תמיד: „מפיש פלסטין !" (בעברית: אין פלסטין).

לשיא פירסומו זכה לפני שלישה שבועות, כשתעה בוואדיות מידבר־יהודה, בחברת שתי נערות צעירות מירושלים, עימהן יצא לטיול.

## שתי ✶ עיניים

**על מוצאו** ועל עברו הילכו סיפורים רבים. אמרו שאביו גנרל בצבא האמריקאי, פרוטסטנט שחינך את בנו לאמונה באב, בבן וברוח הקודש — וברובה. סיפרו שהיה לוחם אגדי בג'ונגלים של ויאט־נאם, שם איבד גם את אחיו, ושלקה בהלם ונפגע בגופו. יצחק שיץ, שהיה מעבידו של אלי הזאב במסגריה של קריית־ארבע, סיפר השבוע כי „הזאב היה אדם חסר־פשרות, ולא תמיד הבינו אותו."

רק מעטים ידעו את האמת. הזאב נולד כבן למישפחה יהודית לא־דתית בארצות־הברית. הוא בגר והיה לאיש בימי מילחמת ויאט־נאם. בשדות הקטל של הודו־סין נדבק בחיידק האלימות, והפך מאז שוחר־קרבות־בכל־מחיר. מכריו מספרים, כי במולדתו נאבק בשחורים, בשירותו הצבאי נלחם בוויאט־נאמים וכאשר השתחרר מהצבא האמריקאי מצא עצמו לפתע „מובטל" — לוחם קשה־עורף שנותר לפתע ללא אויבים. אז התקרב לחוגי הליגה להגנה יהודית שייסד כהנא בארצות־הברית, ובהשפעתו של ה„רב" חזר־בתשובה והפך יהודי מאמין עד ללא גבול.

בירינוני כהנא פתחו את שסתום הלחץ הנפשי שלו וסיפקו לו אויבים — הערבים — וכאשר העביר כהנא את עיקר פעילותו לישראל, בא עימו גם הזאב.

בארץ נשא אשה והוליד ילד. אחר־כך התגרש ועשה כל מאמץ להתגייס לצה"ל. הצבא מאן תחילה לחיילו, מפאת פציעותיו הרבות, אך הוא התעקש, עד שהצבא נעתר לו וגייסו לגולני.

„הוא רצה להוכיח לעצמו כי גופו, שהיה שבר כלי, מסוגל לתפקד שוב בצורה יעילה," גילתה השבוע קרובת מישפחה שלו לעיתונאי. וכשמצא עצמו מחוץ לצבא, הפעיל את גופו נגד ערבים, ולפעמים גם נגד יהודים, שאותם הגדיר כ„סוכני הערבים".

מנהיגו הרוחני ומפקדו, מאיר כהנא, שוחרר השבוע ממעצרו, כדי שיוכל להספיד את הזאב בטכס הקבורה.

„אחרי מותו," הבטיח מנהיג הבירינונים, „לא ישרור עוד הכלל עין־תחת־עין, אלא שתי עיניים תחת עין אחת."

כעבור דקות ספורות החלו חסידי כהנא במסע פוגרומי, בדרך חברון בית־לחם, כשאישי־מדינה חשובים, ביניהם שרים, רבנים וקצינים צופים במחזה מבלי להתערב.

הזאב (משמאל) ודיין (באמצע) בהתכחשות

מלווה אותם קבוצת כוננות של צה"ל, שתפקידה הוא להגן על המתנחלים.

הטענות של תושבי קריית־ארבע כלפי שר־הביטחון עוררו את חמת זעמם של קציני הצבא הבכירים שהיו בקריה. אלוף הפיקוד, האלוף משה („מוישה וחצי") לוי, ומושל הגדה תת־אלוף בנימין („פואד") בן־אליעזר, עזבו בטריקת־דלת ישיבה עם תושבי קריית־ארבע שנערכה למחרת הפיגוע. רבה של הקריה שלח אזהרה לשר־הביטחון עזר וייצמן: אל תבוא להלווייה. לא נוכל להיות ערבים לביטחונך."

אולם גם וייצמן וגם לוי ופואד יודעים, כי תחילתו של הפיגוע בחברון לא היתה ביום השישי האחרון. הלחיצה הראשונה על ההדק בוצעה שבועיים קודם לכן, בליל־הזכוכיות ברמאללה ובאל־בירה. כשניפצו חוליות החבלנים של אנשי גוש־אמונים מעופרה ומבית־אל ב' את זגוגיותיהם של יותר ממאה מכוניות אזרחיות של ערבים, הם לחצו את הלחיצה המכינה על ההדק. זעמם של תושבי שתי ערים אלה, הרגשת חוסר־האונים שלהם, נוכח הוואנדאליזם של המנפצים, הוסיפו למאגר המרירות שהתמלא במהירות ושאיים להתפרץ.

אחרי פרשת רמאללה באה פרשת ענבתא. הכפר הגדול בין שכם לטולכרם היה ידוע כאחד הכפרים השקטים בגדה־המערבית. לפתע הסתערו תלמידים על קציני המימשל. שלושה מהם תקפו, על פי גירסת אנשי המימשל, אחד היה חמוש בסכין. התקרית, שהגירסה הרשמית לגביה מעוררת ספקות חמורים ביותר, נסתיימה במותו של אחד הצעירים. לראשי ענבתא יש, כמובן, גירסה אחרת. הם טוענים

(המשך בעמוד 40)

## נקישה על הדלת בשעות הקטנות של הלילה: את מי משרת

# הגירוש

**ה מכבר** לא ביצעה מערכת־הביטחון הישראלית מעשה כה אווילי והרסני כמו גירוש שלושת ראשי־הציבור בהר־חברון.

למעשה הודה בכך עזר וייצמן עצמו, בראיון מגומגם בלתי־אופייני, שבו ניסה לשווא להתנצל על כי הוא ממלא את הוראותיהם של שליטי קריית־ארבע (ראה הנדון). כאשר נשאל מדוע לא גירש את השלושה לפני כן, לא היתה בפיו תשובה. אך התשובה מתבקשת מאליה: אילו היה טעם בגירושם, היה הדבר נעשה בלי ספק לפני התקרית האחרונה. אם לא היה טעם בגירוש, לא היו צריכים לגרשם גם אחרי התקרית.

התקרית עצמה לא שינתה דבר לגבי תבונתה של החלטת־הגירוש. השינוי היחידי הוא שמול פני ההיסטריה של אנשי קריית־ארבע ושאר התנחלויות גוש־אמונים נסוג וייצמן, וביצע מעשה שהוא התנגד לו.

**הדבר נוגד החלטה מפורשת של הממשלה (הקודמת) שאין לגרש אדם מהארץ מבלי שמליאת הממשלה תחליט על כך בכל מיקרה. היא גם נוגדת הבטחה של עזר וייצמן, שהושמעה לא מכבר, כי הפוגעים בביטחון המדינה ייענשו בארץ, אך לא יגורשו.**

הגירוש עצמו בוצע בנסיבות שהבטיחו את התגובה הבינלאומית השלילית ביותר.

### הונאה של בית־המישפט

**לא נמסר** לאנשים כי הם עומדים להיות מגורשים. לא ניתנה להם הזדמנות להצטייד בחפצים החיוניים ביותר. הכל בוצע בדרכי רמייה ושקר, המזכירים מישטרים אפלים.

הנקישות על הדלת באו בשעות הקטנות של הלילה, לפי המסורת הידועה. לשלושה נאמר כי הם עומדים להיפגש עם המושל. לאחר מכן נאמר להם שעומדים להטיס אותם אל שר־הביטחון. למישפחות נאמר כי יחזרו תוך כמה דקות. עיניהם נקשרו בבד שחור. רק בתום הטיסה נמסר להם שהם הולכים „להיפגש עם עראפאת".

**ההונאה הבלתי־מכובדת באה, כפי הנראה, כדי למנוע פנייה כלשהי לבית־המישפט של מדינת־ישראל. ההונאה היתה, על כן, מכוונת בראש וראשונה נגד מערכת־השיפוט הישראלית — אחרי שבפרשת בסאם אל־שכעה ניתנה לראש־העירייה האפשרות החוקית לפנות לוועדת־הערר הצבאית ולבית־המישפט העליון.**

האיוולת של המעשה עצמו ברורה לכל אדם הבקי במתרחש בגדה המערבית.

פאהד קוואסמה הוא הדמות המתונה, השקולה והנבונה ביותר שבקרב ראשי־העיריות שנבחרו לפני ארבע שנים. הוא בן מישפחה פרו־מצרית, שגורשה מחברון על־ידי סוכני המלך עבדאללה, סבו של המלך חוסיין, כשזה רצה להשתלט על העיר (ראה עמודים 35—34).

בניגוד לכרים חלף האימפולסיבי מרמאללה ולבסאם אל־שכעה הנוקשה משכם, ידוע קוואסמה כאדם שאינו ממהר להצהיר הצהרות, השוקל את דבריו היטב, והנמנע מביטויים קיצוניים. אילו נערך בין המושלים הצבאיים מישאל על השאלה מיהו המנהיג האחראי ביותר בגדה, היה קוואסמה זוכה בו בלי קושי.

**דווקא איש זה גורש. מדוע? מזה חודשים מתנהלת נגדו מערכת־הסתה מצד אנשי גוש־אמונים, שראו בו מחסום בדרך להשתלת אנשיהם בחברון.**

מוחמד מילחם מחלחול הסמוכה הוא טיפוס אחר. הוא יפה־תואר, בעל חזות של כוכב־קולנוע, פחות שקול מקוואסמה. הוא התחבב במיוחד על כלי־התיקשורת בעולם, הפך תועמלן מרכזי של העניין הפלסטיני בעולם.

מבחינה פוליטית, מילחם נטה יותר לצד שמאל, קוואסמה יותר לצד השמרני. אך שניהם דגלו תמיד בפיתרון־השלום, המזוהה כיום עם הזרם המרכזי באש"ף (ובאירגון פת"ח): משא־ומתן בין ממשלת־ישראל ואש"ף, לשם כינון מדינה פלסטינית בגדה וברצועה שתהיה קשורה בברית־שלום עם ישראל.

**שניהם היו מוכנים תמיד לשתף פעולה עם כוחות־השלום בישראל, להופיע לידם בפומבי ולקבל את פניהם בחמימות.**

דיעותיו של האדם השלישי, הקאדי השרעי של חברון, ידועות פחות. הטלוויזיה הנציחה התבטאות קיצונית שלו, שנאמרה בלהט של נאום זועם נגד הפרובוקציות של אנשי קריית־ארבע. באותו נאום טען שאנשי קריית־ארבע יוצרים גל של שינאה, ושאם זה יימשך, הרי „אתם (מדינת ישראל או גוש־אמונים) תיכחדו!"

גירושו של איש־דת הוא תמיד שגיאה, כפי שלמדו כל המישטרים הקולוניאליים בעולם. אך בחברון, שבה יש רגישות דתית מיוחדת, בגלל הנסיון הרצוף של אנשי קריית־ארבע לגרש את המוסלמים מאתר שהוא מקום קדוש להם*, זוהי שגיאה כפולה ומכופלת.

**במצב הנוכחי של תחייה דתית־קנאית, במרחב, נוסח חומייני, רק טיפש גמור היה מסוגל לבצע פרובוקציה כזאת נגד דת האיס־**

* אין כל תימוכין לכך כי המיסגד המוסלמי בחברון הוא אכן מערת־המכפלה התנ"כית, וכי הקברים בו הם קברי־האבות. המיבנה הוא מוסלמי במקורו, ומיקומו נובע מאגדה מוסלמית.

**רגע של ידידות ואחווה: עזר וייצמן ופאהד קוואסמה בשנה שעברה**

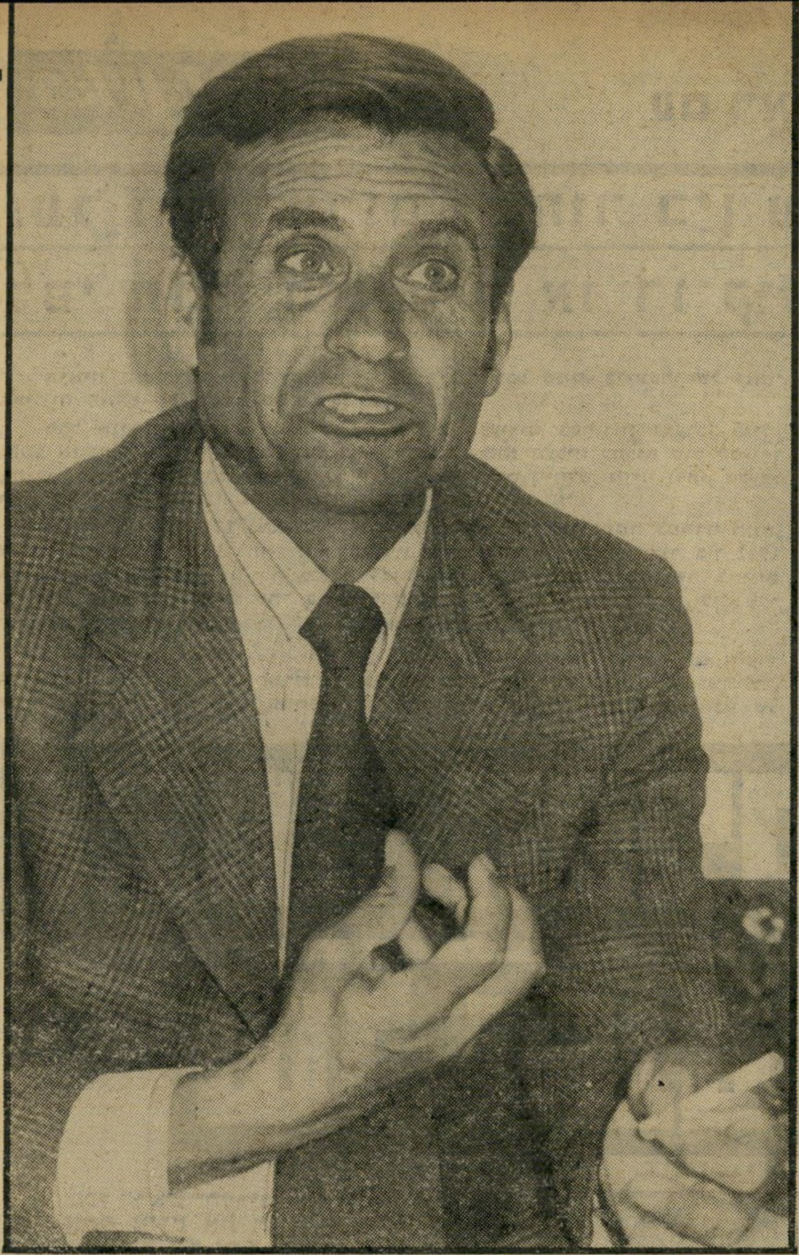

## פאהד קוואסמה ומוחמד מילחם: סילוק המתונים כדי להביא לקיצוניות?

**ראם, שתלבה את היצרים.**

כל שילטונות־הכיבוש בעולם למדו כי טעות היא לסלק מנהיגות קיימת, המוכרת על־ידי האוכלוסיה בשטח הכבוש. האל־טרנטיבה היא תמיד גרועה יותר.

ראש־עירייה נבחר כפוף לאילוצים רבים. עליו לנהל את עירו, והדבר מאפשר לחצים רבים עליו, גסים ועדינים. רו־בצת עליו אחריות. בהיותו דמות לאו־מית ובינלאומית, הוא חייב לשקול את מעשיו, גם אם הוא מתפרץ מדי פעם. הוא מקיים צינור פתוח בין שילטון־הכי־בוש ובין האוכלוסיה הכבושה.

**סילוקו של מנהיג כזה משאיר חלל ריק, המוכרח להתמלא על־ידי מנהיגות מסוג אחר. במאבק על הירושה ינצח תמיד האיש הקיצוני ביותר. מכיוון שאיש כזה עלול לפעול במחתרת, מבלי שתר־בץ עליו אחריות ציבורית כלשהי, הוא יהיה משוחרר מן המיגבלות החלות על ראש־הציבור הנבחר. הצינור בין השילטון והאוכלוסיה הכבושה נסתם.**

ניתן היה לראות הגיון כלשהו במעשה־הגירוש אילו נקטו המנהיגים המגורשים סיגנון קיצוני יותר, או ביטאו דיעות קיצוניות יותר, מאשר האוכלוסיה הכ־ללית. אך אין זה נכון לגבי קוואסמה וחבריו. ראשי־הערים בגדה מבטאים את הלוך־הרוחות הקיים באוכלוסיה, אין הם קיצוניים מן הדיעה הכללית. אחדים מהם אף מתונים יותר.

### סתימת הגולל על האוטונומיה

**אין שמץ** של סיכוי לכך שמי שיבוא במקומם — רשמית או במחתרת — יהיה מתון יותר ביחסו לשילטון־הכיבוש, להתנחלות או להסכמי קמפ־דייוויד, שכל הפלסטינים רואים בהם בגידה בהם ובעתידם הלאומי.

יש המאמינים כי הגירוש נבע ממח־שבה מאקיאוולית: לחסל את המתונים כדי לדחוף את האוכלוסיה למעשים קי־צוניים, שתצדיק את גירושה מן הארץ.

הסכמי קמפ־דייוויד נחלו בליל־הגירוש תבוסה סופית.

**ניתן לומר כי רעיון ה"אוטו־נומיה" מת ברגע שהמסוק של שלושת המגורשים נחת על אדמת לבנון.**

המשא־והמתן המצרי־ישראלי על הגשמת „השילטון העצמי הפלסטיני המלא", שדמה עד כה לקומדיה, הפך עתה לפארסה.

כל רעיון של אוטונומיה פירושו שהנ־ציגים הנבחרים של האוכלוסיה ינהלו את ענייניה. יכול להיות ויכוח על טיב הסמ־כויות וההיקף, אך לא ייתכן ויכוח על עקרון־יסוד זה.

פאהד קוואסמה ומוחמד מילחם הם בלי כל ספק נציגים נבחרים של אוכלוסיית הר־חברון — ולראייה, הם נבחרו בבחי־רות חופשיות, שהתנהלו תחת שילטון־הכיבוש, בפיקוח המימשל הצבאי.

הם ביטאו את הדיעות הרווחות בקרב 99% של האוכלוסיה בגדה. גם על כך אין ויכוח.

אם יכול שילטון־הכיבוש להקיש על דלתות בתיהם בשעות הקטנות של הלילה ולגרשם לחו"ל, משום שהשמיעו באסיפה פומבית דיעות מסויימות — הרי רעיון האוטונומיה הוא בדיחה טפלה.

**המעשה הוא תקדים הכרוך לכל: אם אי־פעם תיבחר „מו־עצה מינהלית" (נוסח בגין) בגדה, וחבריה ישמיעו דיעות שאינן מוצ־אות חן בעיני השילטון הישר־ראלי — הרי הם יגורשו באישון־לילה.**

הדבר אינו נוגד רק את התפיסה המצ־רית והאמריקאית של מהות האוטונומיה. הוא הופך גם את הנוסח הבגיני של האו־טונומיה למהתלה.

למעשה הופכים ראשי־העירייה בני־ערו־בה — ואותו תפקיד מיועד לחברי המו־עצה המינהלית של האוטונומיה.

צד מגוחך נוסף: בהרצליה לוחמת ה־מישלחת הישראלית על העיקרון שהאח־ריות הבילעדית לענייני ביטחון תישאר בידי ישראל. ואילו ברמאללה ובחברון נאמר לראשי־הערים הפלסטיניים שהם ה־אחראים לקיום הביטחון והסדר.

### מכה לנשיא סאדאת

**אחרי גירוש זה,** שבוצע בעיצומו של המשא־והמתן, לא יהיה אדם אחד בעולם שיוכל להתייחס אליו ברצינות. המעשה סיפק את כל התחמושת האפ־שרית להסברת אש"ף, שטענה כל הזמן כי האוטונומיה לא תהווה אלא כסות למישטר־כיבוש מתמשך. הוא גם הנחית מכה אישית על שלושת השרים המצריים, ששהו באותו לילה במלון אכדיה בהר־צליה, ועל שולחם — הנשיא אנוור אל־סאדאת.

כל ההשלכות האלה ברורות לגמרי. דקה אחת של מחשבה צלולה היתה מבהירה אותן גם בעיני בעלי־ההחלטה. אך למנחם בגין לא איכפת, כי במילא אינו חולם על הגשמת רעיון האוטונומיה, בצורה כל־שהי. עזר וייצמן לוחם בכוחות־הייאוש נגד נסיונות גוש־אמונים ושותפיו בחרות להדיחו, ופעל מתוך מניעים פנימיים בלבד.

**ואילו המומחים של המימשל ה־צבאי אינם, כנראה, בעלי הרמה האינטלקטואלית הדרושה לחישו־בים כאלה.**

**מילחם בחברת חמישה מבין 10 ילדיו**

## עם ראש עיריית חברון, פהד קוואסמה

# „על הישראלים לבחור בין שתי דרכים: מדינה דמוקרטית לפי תוכנית אש"ף או דו־קיום בין שתי מדינות נפרדות"

הראיון המתפרסם בעמודים אלה נערך לפני ארבע שנים, בלישכתו של ראש־העירייה החדש של חברון, פהד קוואסמה.

מכל הניצחונות המפתיעים של המנהיגים הצעירים בבחירות שנערכו בגדה, נחשב אז ניצחונו של קוואסמה כמפתיע ביותר, כי הוא הצליח להכות שוק על ירך את עלי מוחמד אל־ג'עברי, שנחשב עד לאותו יום כשליט מוחלט, מדיני ודתי, של כל הר־חברון — עמדה שבה החזיק במשך למעלה משלושים שנה.

הבחירות נערכו ב־12 באפריל 1976, והתוצאות נודעו לקוואסמה למחרת היום, שהיה יום־הולדתו ה־37. הוא נולד בחברון, בן למישפחה שעברה לגור בין 1942 ו־1948 בירושלים, שם יש לה נכסים רבים. לאביו של פהד היו שלושה בניינים בירושלים המערבית, מהם אחד בן חמש קומות. כיום בונים על אדמתו, ליד שער יפו, בתים נוספים. כל הרכוש הזה הופקע, כמובן, על־ידי מדינת־ישראל.

ב־1948 חולקה חברון זמנית בין הצבא המצרי והצבא הירדני. גם דיעות תושביה התחלקו בין שתי המדינות. אביו של פהד היה ראש המחנה הפרו־מיצרי, ואילו אל־ג'עברי היה ראש המחנה הפרו־ירדני. המלך עבדאללה דן את אביו של פהד למוות, ביולי 1948, אך פסק־הדין לא בוצע. בדצמבר 1948 הוטסה המישפחה משדה־התעופה במפרק, בעבר־הירדן, לקאהיר, ושם גדל פהד. ב־1962 סיים את לימודי ההנדסה באוניברסיטה בקאהיר — שבה סיים כמה שנים לפני כן יאסר עראפאת את חוק לימודיו באותו מיקצוע, ולאחר מכן חזר לחברון.

פהד קוואסמה עבר ב־1968 שנית לקאהיר, אך ב־1970 השתקע סופית בחברון, וכיהן בה כראש מחלקת־החקלאות, תחת השילטון הישראלי, עד לבחירות שבהן נחל ניצחון מוחץ.

מישפחת קוואסמה, שמוצאה מעיראק, פרושה על פני העולם הערבי כולו. אחיו, שביקר בארץ, הוא קבלן בלוב, ובני־מישפחה אחרים חיים במיפרץ הפרסי, בירדן ובסוריה.

ראש־העיר הצטיין בהומור דק, שביצבץ לעיתים קרובות בדיבורו. במשך הראיון התנהג בצורה בלתי־פורמלית, כאשר מדי פעם נפתחת הדלת ותושבים חב־רוניים נכנסים, מחליפים דברים או מקשיבים. אף שהוא מדבר אנגלית רהוטה, הוא הקפיד בראיון לדבר ערבית, כדי לדייק בדבריו. הראיון פורסם ביולי 1976 („העולם הזה" 2029).

# „אנחנו הפנים הנקיות של העם הפלסטיני!"

● **מכל ראשי־הערים החדשים שנבחרו בגדה, אתה נחלת את הניצחון הגדול ביותר. אתה התמודדת עם איש ששלט שילטון אישי מלא בעיר הזאת, ושייצג מישטר חברתי. איך אתה מסביר את טיב השינוי שחל?**

זהו שינוי מדיני, חברתי וכלכלי כאחד.

● **מהו טיב השינוי החברתי?**

מעתה יהיה מצד העירייה יחס שווה לעשירים ולעניים. עד כה לא יכלו העניים להתקדם. הם הקימו אגודות מיק־צועיות, ורצו להחליף את המנהיגות המסורתית.

דרוש שינוי בכל המוסדות — בלישכות־המיסחר, במוסדות הספורט, באגודות הפועלים, בכל. אנחנו נבצע זאת.

● **האם זוהי מהפכה של צעירים?**

של צעירים־ברוח. זה איננו, בהכרח, עניין של גיל. בגדה המערבית נבחרו אנשים צעירים, המעזים להגיד את דעתם לכל, גם למושל הצבאי.

● **האם יש לך תוכנית כלכלית?**

עד 1967 היתה חברון תלוייה בחקלאות. אנחנו רוצים

## במאורעות 1929 שלחו האנגלים את משרתיהם להרוג יהודים, ואילו תושבי חברון הצילו את היהודים

להקים בה מיפעלים, בעזרת ההון המקומי. ניזום גם מיפעלים מטעם העירייה.

● **כמה תושבים יש עכשיו בעיר ובס־ביבה?**

בחברון עצמה יש 60 אלף. בכל הגוש יש 150 אלף נפש.

● **מה אתם, ראשי־הערים החדשים, מייצ־גים בעצם?**

אנחנו מייצגים את הפנים הנקיות של העם הפלסטיני.

● **אתה סבור שאתם יכולים למלא תפקיד פוליטי?**

אנחנו איננו מורשים לנהל משא־ומתן בשם העם הפלסטיני. אבל אנחנו יכולים לתמוך באנשים הנכונים.

● **מי הם?**

האירגון לשיחרור פלסטין.

● **אם אינכם יכולים לנהל בעצמכם משא־ומתן מדיני, האם אתה חושב שאתם יכולים להועיל ביצירת קשרים בין ישראל ואש"ף, כבוא היום?**

הישראלים התעלמו מאיתנו, כעם פלסטיני. הם הת־עלמו מדרישותינו, מזכותנו להגדרה עצמית.

כאשר הישראלים יכירו בזה, נוכל לדבר על התפקיד שכל אחד יוכל למלא ביצירת הקשרים.

● **אם ראש־הממשלה, מר יצחק רבין, יזמין מחר את ראשי־הערים בגדה לשיחה, מה תציעו לו?**

נציע לו להוציא את הצבא הישראלי מן הגדה המערבית.

● **ומה יקרה אז?**

אם הצבא ייצא, נקים ממשלה משלנו.

● **איך?**

זה עניין שלנו. עזבו אותנו, ותראו!

● **מדוע לא תקימו את המוסדות המת־אימים לפני כן?**

„אנחנו מקבלים שיש עם יהודי בארץ..."

איפה? בבית? באוהל? בבית־קפה?

■ ■ ■

● **מה גודלו של העם הפלסטיני כיום, לדעתך?**

העם הפלסטיני מונה עכשיו כ־4 מיליון נפש.

700 אלף חיים בגדה, 500 אלף בעזה, 500 אלף בישר־אל עצמה. מחוץ לגבולות הארץ חיים כשני מיליון פלסטינים נוספים, מהם 200 אלף בסוריה, 200 אלף בלבנון, מיליון בעבר־הירדן והשאר מפוזרים בכל העולם.

● **אם ותקום מדינה פלסטינית, כל אלה יחזרו אליה, לדעתך?**

לכל הפלסטינים בעולם הזכות לחזור למדינתם, אם תקום. המדינה תקבל כל מי שירצה לחזור. אנחנו חלק מהעולם הערבי, וכל ערבי שירצה לחזור, יחזור.

● **איזו מדינה זאת תהיה? מה יהיה המישטר בה?**

אנחנו רוצים במישטר שישרת את המטרות הלאומיות שלנו. סתם מדינה — דגל, מישטרה — זה לא מעניין אותנו.

## אינכם פוחדים מפני האריה, ואתם פוחדים מפני השפן? האם המדינות הערביות מסוכנות פחות ממדינה פלסטינית קטנה?

הישראלים שואלים מה תהיה דמות מדינתנו בעתיד. זה נותן לנו להרגיש שיש להם, לדעתם, הזכות לקבוע מה יהיה המישטר שלנו, להסכים למישטר אחד ולדחות מישטר אחר.

האם אפשר להכתיב לארצות־הברית את המישטר שלה? או לברית־המועצות? או אפילו לישראל עצמה?

מה הם רוצים שיהיה לנו, מישטר שישרת אותם?

אנחנו כמו כל עם אחר. במה שהעם יבחר, זה מה שיקום. מישטר קומוניסטי, או סוציאליסטי, או קפיטליס־טי — העם יקבע.

בישראל יש החולמים שתקום אצלנו מדינה של משת־פי־פעולה, שתשרת את ישראל. זה לא מה שאנחנו רוצים.

● **בכל זאת, כאשר נדרשים הישראלים לפנות את השטח הזה, מעניין אותם לדעת מי יקבל לידיו את השילטון כאן.**

מי בחר ביצחק רבין? הישראלים. גם לפלסטינים

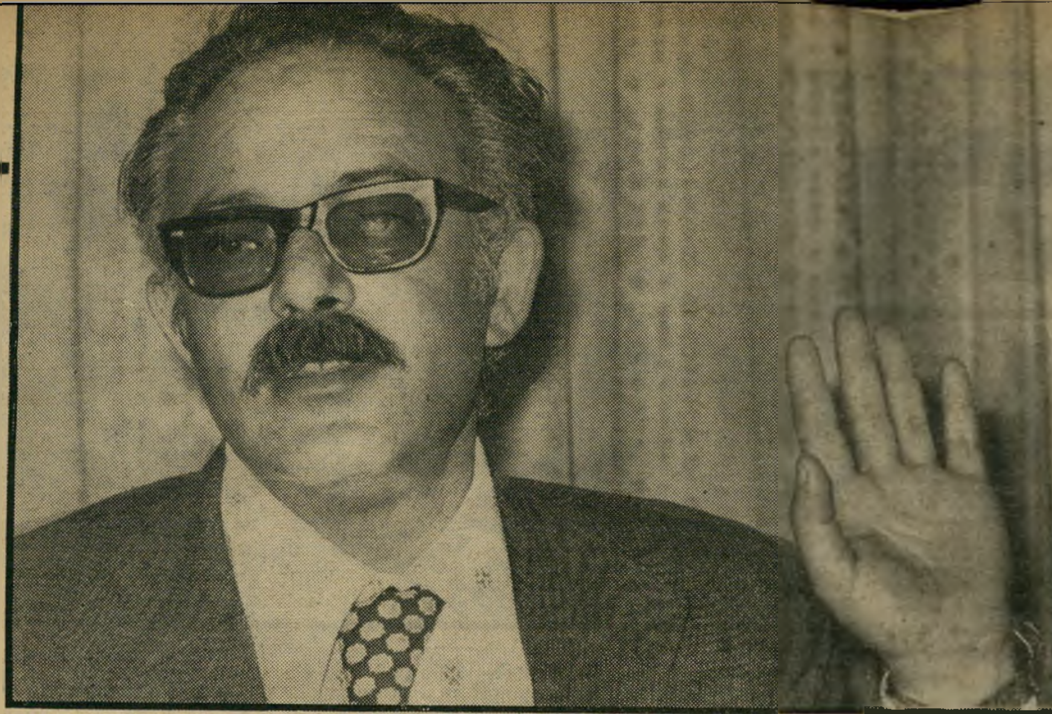

# „מדינה פלסטינית תקום! כל הדרכים מובילות אליה..."

הזכות לבחור בראש־הממשלה שלהם. זוהי משמעות המו־שג „הגדרה עצמית". לבחור את עתידנו, את מדינתנו, את המישטר שלנו, את צורת־הכלכלה שלנו.

זה חשוב לשלום — שהעם הפלסטיני יבחר בגורלו. זה יהיה שלום אמיתי, ולא שלום של משתפי־פעולה. תקום מדינה עצמאית, ולא מדינה שתשרת את ישראל, או את ארצות־הברית, או כל מדינה זרה אחרת.

## 99 אנא, הגד לי משהו שיאפשר לי להאמין שישראל רוצה באמת בשלום? 66

● **אתה מאמין שמדינה כזאת תקום?**

מדינה פלסטינית תקום. כל הדרכים מובילות אליה. המוסד שיכול לעשות שלום, ולדבר בשם הפלסטינים, ושאת החלטתו יקבלו הפלסטינים — זהו אש"ף.

■ ■ ■

● **מהי דמותו של ההסכם בין ישראל והעם הפלסטיני, העומד לנגד עיניך?**

אחרי שיוסכם על העיקרון, איני רואה כל מיכשול בדרך להסכמה על הפרטים.

קודם כל צריכה ישראל לקבל את הרעיון של מדינה פלסטינית. אחרי קבלת הרעיון יבואו שני שלבים:

השלב הראשון — חיסול המצב שנוצר ב־1967. אין אפשרות להתפשר על נסיגה מהשטחים שנכבשו ב־1967. על כך אין משא־ומתן. שם תקום המדינה הפלסטינית.

השלב השני — טיפול בבעיות שמלפני 1967. את כולן אפשר לפתור בדרך של שלום — בעיית הפליטים, בעיית השיבה.

● **האם פירוש הדבר, שאתה מקבל את גבולות 1967?**

אני מקבל אותם כגבולות זמניים. תקום מדינה פלס־טינית בגדה המערבית וברצועת־עזה, והיא תנהל את המשא־ומתן על זכויות הפלסטינים בשטחי ישראל מלפני 1967, הזכות לאדמה, לשיבה.

עניין זה אינו מיכשול, ואינו קשה. אם יש רצון לפתור את הבעייה, היא תיפתר.

הצרה היא שהישראלים חיים עדיין באווירה מסויימת. הם רוצים להקים את מלכות ישראל מהנילוס עד הפרת. הם רואים את עצמם כזרים באיזור.

אם הישראלים רוצים לחיות בשלום במרחב הזה, עליהם לקבל את העובדות של המיזרח התיכון. עליכם לקבל את העובדה שאתם חיים בין ערבים, בים של ערבים, ושאינכם יכולים לחלום על מלכות עד הפרת.

על ישראל להשלים עם המציאות במרחב, להשלים עם העובדה שהיא חיה בין הערבים, ואז יימצא פיתרון לכל הבעיות.

● **הדבר לא יקום כל עוד לא ישתכנע הרוב בישראל שזה יביא באמת לשלום. רוב הישראלים אינם מאמינים בכך כיום. מה אתה יכול להגיד להם?**

ההיסטוריה של היחסים בין ערבים ויהודים היא נקייה. היהודים חיים במרחב הזה למעלה מאלף שנים בשלום. הערבים לא התערבו בחייהם, לא פגעו בכבודם. בעיראק ובמצריים הם היו עשירים, היו להם בתי־חרושת. הציונות בגדה בהם, והביאה אותם לארץ המובטחת, כדי לחיות על חשבון הפלסטינים.

על הישראלים להבין שאפילו אם יכבשו את הער־בים עשר פעמים, זה לא יבטיח את מעמדם לנצח. קשה מדי להשמיד את כל הערבים. עליהם לקבל את העובדה שהם צריכים לחיות במרחב הזה!

ישראל לא תוכל להתקיים כאן כמדינה גזענית. יש־ראל היא המדינה היחידה בעולם המזדהית עם דת...

● **מה עם פאקיסתאן, למשל?**

זה יותר גרוע.

● **האם מותר למכור בחברון אלכוהול בחנויות (בניגוד לצו האיסלאם)?**

יש אלכוהול בבתים. קונים אותו בבית־לחם.

■ ■ ■

מה ההבדל בינינו, בינך וביני? יש לי עיניים חו־מות, ולך עיניים כחולות. אז מה? במישפחה שלי יש הרבה בעלי עיניים כחולות!

● **זה שריד מתקופת הצלבנים.**

בחברון יש הרבה בעלי עיניים כחולות ושיער בלונ־די. כשתשוטטו ברחובות, תראו אותם.

מה ההבדל בין יהודים, נוצרים, מוסלמים? האמא שלך אמרה לך שאתה יהודי, והאמא שלי אמרה לי שאני מוסלמי. זה כל ההגיון!

אנחנו, הפלסטינים, רוצים לחיות כמו האחרים. למה נסבול ממה שעשו לכם הנאצים?

אנו, הפלסטינים, לא לחמנו נגד מדינה יהודית! כל הסיכסוכים באו בגלל הבריטים והציונים.

ב־1929 רצו האנגלים ומשרתיהם לפגוע ביהודים. משתפי־הפעולה של האנגלים הרגו יהודים. אך רוב החב־רונים מנעו מהם להמשיך בזה, ופתחו את דלתותיהם לפני היהודים בשעת־צרה.*

זה כמו בדיר־יאסין. כמה יהודים רעים עשו מה שעשו.

● **מר קוואסמה, האם אתה מקבל את זכותם של הישראלים להגדרה עצמית משלהם?**

## 99 עליכם לקבל את העובדה שאתם חיים בין ערבים, בים של ערבים! 66

יש שני עמים בפלסטין — יהודים וערבים.

יש שתי דרכים לחיים משותפים:

הדרך האחת היא „מדינה דמוקרטית", שבה יחיו כולם ביחד. זהו מה שהציע אש"ף. הפלסטינים מוכנים לחיות בשלום עם היהודים במדינה דמוקרטית חילונית, בשיוויון מלא, בלי הפלייה גזעית.

הדרך השנייה היא הקמתה של מדינה פלסטינית, כך שיהיו זו בצד זו מדינה יהודית ומדינה ערבית.

אנחנו, הפלסטינים, מוכנים לשתי הדרכים. על היש־ראלים לבחור באיזו דרך הם בוחרים.

אנחנו מקבלים עכשיו את העובדה שיש עם יהודי בארץ, ואיננו רוצים לזרוק אותו לים. איננו רוצים לזרוק איש לים, זה לא מינהגנו, לזרוק מישהו לים.

אנחנו מוכנים לחיות איתכם במדינה אחת. אך היש־ראלים דוחים רעיון זה, כי הם חושבים את עצמם לעם נבחר. אלוהים בחר בהם, ולהם עליונות.

הישראלים היו כאן לפני 1948. היו להם כפרים וקי־בוצים וערים. אנחנו לא מתעלמים מהעובדה שהם כאן.

העובדה היא שהישראלים אינם מכירים בפלסטינים!

● **איני חושב שתמצא הרבה ישראלים המוכנים לקבל את התוכנית הישנה של אש"ף, בעניין „המדינה הדמוקרטית". האם אתה מו־כן להסכים לדו־קיום של שתי מדינות נפ־רדות — ישראל ופלסטינים — שיחיו זו בצד זו בשלום?**

אם הישראלים רוצים שנחיה בשתי מדינות נפרדות, אנחנו מוכנים לכך. הכוח הוא בידיכם. הארץ בידיכם. אתם צריכים להחליט מה אתם רוצים!

אבל קודם כל עליכם להחליט לוותר על החלום של מלכות־ישראל מהנילוס עד הפרת, כפי שנכתוב על הקיר בכנסת.

● **אני יכול להבטיח לך שאין כתובת כזאת בכנסת, ומעולם לא היתה. זוהי אגדה.**

באמת? אני שומע זאת בפעם הראשונה!

■ ■ ■

● **העניין הוא שישראלים רבים פוחדים מפני מדינה פלסטינית, ורואים בה מקור לסכ־נות רבות.**

איפה ההגיון? אתם אינכם פוחדים מפני האריה, ואתם פוחדים מפני השפן?

אתם אומרים שאתם חזקים יותר מכל העולם הערבי, מ־20 מדינות ערביות ביחד, ואתם פוחדים מפני מדינה פלסטינית קטנה?

למה אתם פוחדים מפני הפלסטינים? הרי מעולם לא העמדתם את הרעיון הזה במיבחן, לא נתתם לו צ'אנס. תנו לנו צ'אנס להוכיח שאנחנו יכולים להקים מדינה ולחיות בשלום!

ממשלת ישראל מרמה את עמה, כאשר היא מדברת על הפלסטינים כעל סכנה גדולה, סכנה שאין ישראל יכולה לעמוד בפניה!

● **אתם צריכים לשכנע את דעת־הקהל הישראלית שעם הקמת המדינה הפלסטינית יבוא השלום.**

מה הישראלים מדברים על השלום? הם עושים צעדים נגד השלום, ומדברים על השלום!

מה עם ההתנחלויות? לשם מה הן הוקמו? האם זה יביא שלום? אתם לוקחים את האדמה מבעליה, האם זוהי הדרך לשלום?

מתקבל הרושם שממשלת ישראל רוצה באדמה, ולא בשלום. היא רוצה באדמה בלי אנשים, באדמה ריקה.

האם מה שעשתה הממשלה בשנים האחרונות בגדה מוכיח שהיא רוצה בשלום?

יש חצי מיליון ערבים בישראל. עד היום אין להם זכויות מלאות. מתייחסים אליהם כאל אזרחים ממדרגה שנייה, או רביעית, או עשירית. אילו היו להם זכויות מלאות — היו צריכים להיות בממשלת ישראל ארבע שרים ערביים, ובכנסת 20 ח"כים ערביים. אם יתנו לער־בים בתוך ישראל זכויות שוות, יהיה זה רמז לרצון הטוב ולכוונות הטובות של ישראל. אך כאשר הערבים תובעים את זכויותיהם, אומרים שהם טרוריסטים, מחבלים.

למה הישראלים הם נגד ההפגנות בגדה? כל עם מסרב לחיות תחת כיבוש! האם אתה מוכן לחיות תחת כיבוש?

התהליך לקראת השלום מורכב ממעשים! צריכים לא רק לדבר על השלום, אלא לעשות מעשים למען השלום. ואילו ממשלתכם עושה מעשים בכיוון ההפוך.

אני מחפש הגיון, מחפש צעדים ממשיים, ולא רק די־בורים על השלום ברדיו, ומפי השרים שלכם.

אנא, הגד לי משהו שיאפשר לי להאמין שישראל רוצה באמת בשלום!

„יש בחברון הרבה ילדים עם עיניים כחולות..."

* באותו יום ריאיין **העולם הזה** גם את הראש החדש של מועצת הכפר חלחול, במבואות חברון, מוחמד חסן עבד־אל־רחמן מילחם, מורה בן 47. הוא סיפר כי אבין ראה במו עיניו, בעת המאורעות ב־1929, כיצד מסיתים קצינים בריטיים במדים את סוכניהם הערביים לרצוח את היהודים, בעוד שהערבים המקומיים השתדלו להגן על הקורבנות. מישפחת מילחם עצמה הצילה בביתה יהודי אחד, סלומון, „המבקר בביתנו, לעיתים קרובות, עד היום," כדיברי מילחם־הבן.

# ולפתע - תופת

**שבע נשות** בית הדסה, לבושות בבגדי־שבת, אוחזות בידי ילדיהן, החלו עולות במדרגות, לעבר הגישרון המחבר את בניין הדסה עם הכביש הראשי. מולן, במרחק של כמה עשרות מטרים, צעדו שני גושים, או נכון יותר: שני מעגלים. מעגל ראשון של ילדים קטנים, חבושי כיפות המטלטלות בקצב הריקוד, שעליהם כאילו מגוננות אימהותיהם. ומעגל שני של גברים, רובם מזוקנים, האוחזים זה בכתפיו של זה, מקפצים ושרים בקול עמוק את שירי השבת.

הטכס היה כמעט קבוע. נשות הדסה ממתינות למבקרים, מתפללי קריית־ארבע, המגיעים ממערת המכפלה. אחר־כך היו צריכים להיערך הקידוש, השירה והפ־

**לא ינום** חייל משקיף על **בית הדסה** בחברון לאחר המיקרה. בין הטענות של אנשי קריית־ארבע, גם הטענה שחיילי המילואים שהופקדו על שמירת **בית הדסה** היו קשישים, בלתי מאומנים ולכן השמירה לא היתה טובה.

**טיפול בפצועים** אחרי שכבר הגיע, היה הצוות הרפואי של צה"ל יעיל ביותר, הגיש עזרה ראשונה על הקרקע ופינה את הפצועים במהירות. **בתמונה למטה** חיילים ותושבי קריית־ארבע נושאים פצוע למסוק.

**עזרה ראשונה** מגיש לאחד הפצועים רופא **מקריית־ארבע**, כשלידו חייל **מילואים חמוש**. העזרה הראשונה שהגישו אנשי קריית־ארבע היתה מהירה יחסית, אולם העזרה הראשונה אירע בשעה 7.30 בעו[...] הגיע רק בשעה 9.30.

## ר הקרקע

שתי גוויות מונחות על הקרקע, במקום שבו נפתחה אש תופת על המתפללים ששבו ממערת־המכפלה.
י אנשי קריית־ארבע נקבע עוד באותו הערב, ואילו אחד הפצועים

קשה נפטר מפצעיו יומיים אחר־כך, והעלה את מיספר ההרוגים לשישה. אחת השאלות שנשאלו היתה, מדוע לא נשאו עימם בני ישיבת־ההסדר, הידועים כלוחמים לכל דבר, כלי נשק. שאלה נוספת היא, מדוע לא פתחו מייד החיילים שבתוך **בית הדסה** באש לכיוון התוקפים.

**רידה, עד לתהלוכה של ליל־השבת הבא.**

**אך לפתע, ללא כל רמז מוקדם, נפתחה האש. הכביש כולו נשטף בכדורים, שניתזו על האספלט וברסיסי רימונים. הדם נשפך על הכביש, הזעקות מילאו את החלל. תוך שניות ספורות נמוג העשן. הדם המשיך לזרום והזעקות אף גברו.**

נשות הדסה **נסוגו אל תוך הבניין. הגוש הראשון של הנשים והילדים התפזר לכל עבר. הגברים התבוססו בדמם.**

**עבור שישה מתושבי קריית־ארבע ואוריחם נסגר המעגל. 16 אחרים מתחיילים עתה דרך ארוכה של מילחמה עיקשת בנכות ובפציעה. בגדה המערבית נפתח עידן חדש.**

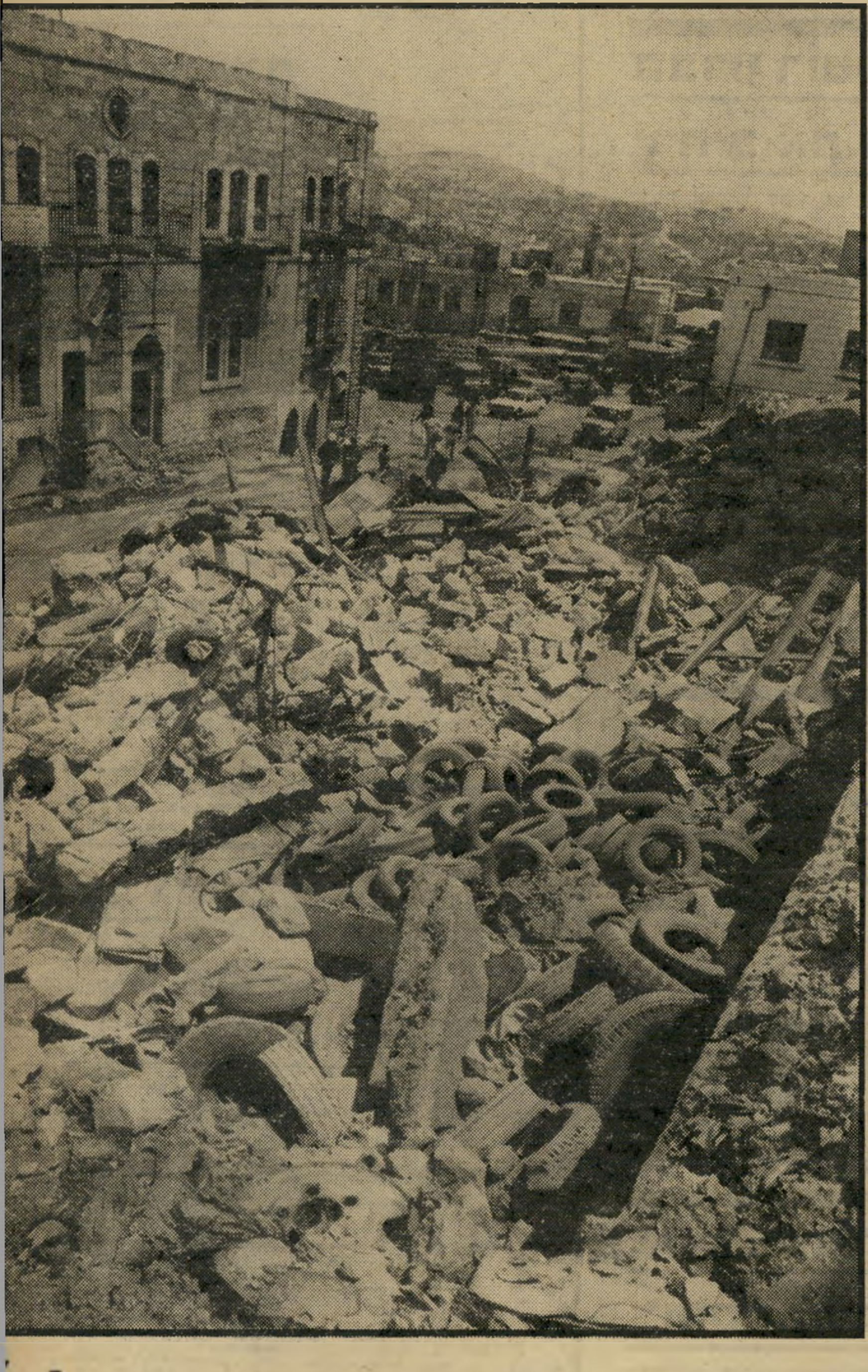

## השמירה

על **בית הדסה** לא היתה יעילה לדברי אנשי הקרייה. **למעלה:** חייל שומר למחרת הפיגוע. **למטה:** רופא מטפל בפצוע.

שהגיעה במסוק באה באיחור. מרחץ הדמים ב לערך, ואילו המסוק עם הצוות הרפואי את התמונות צילם אלי הרשקוביץ, **מזום 77.**

## העונש

כבר למחרת הפיגוע נהרסו ארבעה בתים, שבהם השתמשו התוקפים, לפי טענת המושל הצבאי. מכיוון שאלה הם אותם הבתים שהממשלה תיכננה להרסם לצורך ההתנחלות היהודית במקום יש המפקפקים בגירסה זו.

# דף תשקיף

## הג'ירוש
## תוכנן מראש

גורמים ביטחוניים לחצו על שר־הביטחון עזר וייצמן לבצע את גירושם של ראש עיריית חברון פאהד קוואסמה, ראש עיריית חלחול, מוחמד מילחם והקאדי של חברון עוד לפני הפיגוע בחברון.
על גורמים אלה נמנים

ואנשי השב"כ.
וייצמן סירב בזמנו לבצע את הגירוש, אך ביום השישי בלילה היה זה הוא שיזם אותו.

## דו"ח קטלני
## על האוצר

הדין־וחשבון השנתי של מבקר־המדינה, העומד להיות מוגש בשבוע הבא, כולל דו"ח קטלני במיוחד על מישרד־האוצר. הדו"ח מתייחס לתקופתו של שר־האוצר הקודם, שימחה ארליך.
יש בדו"ח המבקר גם פרק מיוחד, בעל מימצאים חמורים על מישלחת־הקניות של מישרד־הביטחון בניו־יורק.

## שוב הפגנת
## חקלאים

החקלאים מארגנים הפגנת־ענק נוספת, אשר תיערך מול הכנסת. השוני בין הפגנה זו, שלפי התיכנון ישתתפו בה 30 אלף איש, לבין ההפגנה הסוערת של החקלאים לפני כמה שבועות, יהיה שהפעם יפגינו החקלאים במשך ימים אחדים על הדשא שמול הכנסת.

המועד המדוייק עדיין לא נקבע. גורמים מתונים בקרב החקלאים מנסים לדחות את המועד, כדי לנסות להגיע להידברות נוספת עם הממשלה, בעוד גורמים קיצוניים בקרב ציבור־החקלאים דורשים את קיום ההפגנה לאלתר.

## הורביץ צעק
## על גפני

נגיד בנק־ישראל, ארנון גפני, שוקל התפטרות מתפקידו, בעיקבות שיחה קשה שנערכה ביום השלישי לפני שבוע בינו לבין שר־האוצר, יגאל הורביץ.

השיחה בלישכת שר־האוצר בירושלים החלה בהשתתפות עוזרי שני האישים. בשלב מסויים הוציא הורביץ את כולם מהחדר ונשאר רק עם גפני. הורביץ צעק על גפני, ולדבריו „קראתי אותו לסדר ואיימתי עליו לקחת סמכויות מבנק ישראל."

ועדת־החקירה הצבאית, בראשות האלוף יעקוב („ג'קי") אבן, שהגישה את מסקנותיה השבוע בעניין הפיגוע החבלני במישגב־עם,

## וייצמן יתלונן
## על נקדימון

שר־הביטחון, עזר וייצמן, עומד להתלונן אצל ראש־הממשלה על דוברו־לשעבר של מנחם בגין, העיתונאי שלמה נקדימון. נקדימון פירסם לאחרונה בידיעות אחרונות שתי כתבות על מערכת־היחסים בין בגין לוויצמן.
לדברי וייצמן היו אלה כתבות משמיצות, ושר־הביטחון טוען כי נקדימון השתמש בחומר שהגיע לידיו בתוקף היותו דובר ראש־הממשלה, ומנצל אותו עתה בעבודתו כעיתונאי.

וייצמן יבקש מבגין לרסן את נקדימון. הוא ביקש גם חוות־דעת מישפטית, אם אין חוק־הצינון חל על נקדימון, ואם העיתונאי לא עבר על חוק זה.

## הברון רוטשילד
## ירחיב את הבנק

הברון אדמונד דה־רוטשילד עומד להשקיע סכומי־כסף גדולים בבנק כללי שבבעלותו.
כוונת הברון היא להפוך אותו לבנק מיסחרי, כשאר הבנקים הגדולים הפועלים בארץ. בין הצעדים הראשונים של „בנק כללי": לפתוח סניפים נוספים על שלושת הסניפים של הבנק בירושלים, בתל־אביב ובחיפה, וגם בערים נוספות.
תוכנית־ההשקעות של רוטשילד בבנק כללי עומדת בסתירה למגמת הברון בכל הנוגע לעסקיו בארץ. עד כה נהג רוטשילד לחסל את עסקיו כאן, אולם נראה כי בכל הנוגע לבנק, מגמתו הפוכה.
לפני מיספר חודשים נודע על כוונת הברון רוטשילד למכור את הבנק. התוכנית בוטלה בסופו של דבר, אך התברר כי מנהל הבנק דויד שוהם, שלא ידע על הפרשה, נעלב מגישתו של הברון וחתול שחור עבר בין שניהם.
צעדיו האחרונים של חברון מהווים גם צעד של פיוס כלפי שוהם. בין הצעדים החדשים של „בנק כללי": העלאה ניכרת במשכורת מנכ"ל הבנק ומנהליו הבכירים.

## נייגר הדליף
## משכורות ההסתדרות

עתה מתברר כי מי שהדליף ל„מעריב" את הידיעה על משכורות־הענק שמקבלים, כביכול, חברי הוועדה־המרכזת של ההסתדרות, לא היה אלא נציב מס־ההכנסה, דוב נייגר.
נייגר ביקש להסיט את תשומת־הלב מהראיון שהעניק שבוע קודם לכן לצהרון המתחרה, ידיעות אחרונות, שבו טען כי הוא נמנה עם נצרכי־הסעד, ושמשכורתו היא בת 40 אלף לירות.
הראיון עם נייגר עורר זעם רב, וסיכן את המשך כהונתו של הנציב.
בינתיים גם התברר כי הנתונים שמסר נייגר אינם נכונים, וכי משכורות חברי הוועדה המרכזת נמוכות הרבה יותר.

## צה"ל מחנך
## למוסר קרב

בעיקבות פרשות פינטו ושדה, החליטו שילטונות הצבא לפתוח במיתקפת־הסברה בצבא על הנושאים של דיני־מילחמה ומוסר־הלחימה.
מיספר ההרצאות של אנשי הפרקליטות הצבאית על דיני־מילחמה הוגדל בצורה ניכרת. ההרצאות מועברות בקורסים ברמות שונות בצה"ל. איגרת בנושא זה חולקה בקרב הפיקוד הבכיר של צה"ל ו„דף למפקד", אשר דן אך ורק בנושאים אלה, יופץ בימים הקרובים בין כל מפקדי צה"ל.

למדיניות חדשה זו יש גם ביטוי בעיתונות. בראיונות שנתנו קצין־חינוך־ראשי והפרקליט הצבאי הראשי לבמחנה ולמעריב, הם שמו דגש מיוחד על נושא זה.

## „הפועלים" ירכוש
## חברות כושלות

בנק הפועלים עומד לרכוש, באמצעות חברת תיעוש, השייכת לחברת העובדים, שורה של מיפעלים כלכליים, העומדים על סף פשיטת־רגל — מיפעלי[illegible] אלה יירכשו אחרי שהבנק יחליט שיש סיכוי להבראתם.
„תיעוש" יקבל מבנק הפועלים מי[illegible] מיוחד לצורך ריכוש המיפעלים.

## ייחתם ההסכם
## עם מרידור

ההסכם בין הממשלה לבין חברת־הבנייה ש[illegible] העסקים יעקוב מרידור, חבר חרות, עומד להחת[illegible] בקרוב. על פי הסכם זה מתחייבת הממשלה לרכוש ממרידור 1000 דירות, שייבנו על־ידו. חתימת ההסכ[illegible] נדחתה עד כה, משום שמרידור לא עמד בכל התנאים שנקבעו על־ידי מבקר־המדינה ומישרד־השיכון.
בעוד שהסכם זה עומד להחתם, תבוטל כנראה אופציה דומה שהוענקה לחברה אחרת, שאותה מייצג בארץ אלכס פלדות. על פי הסכם שנחתם בזמנו בין הממשלה לפלדות, התחייבה הממשלה לרכוש גם ממנו 1000 דירות, ופלדות התחייב להביא לארץ השקעות בסדר־גודל של 120 מיליון דולר. בשלב מאוחר יותר הודיע פלדות, כי יגייס רק 30 מיליון דולר, אולם גם סכום זה עדיין לא הושקע, ולכן עומדת הממשלה לבטל את ההסכם.

## המחשב
## מאבד שנה

ביגלל העובדה שאין עדיין החלטה סופית בעניין הצהרות־ההון, ועדיין לא נערכו כל צעדי החקיקה בקשר לנושא זה, הוחלט באגף מס־ההכנסה שלא לתכנת את המחשב של המישרד, המכונה מוקד הדיווח, בפרוייקטים חדשים, עד שיתברר עניין הצהרות־ההון.
בעיקבות החלטה זו מאבד המחשב של מס־ההכנסה שנה של עבודה שלמה.

## „בגד עור" יקבל
## 30 מליון

שר־האוצר יגאל הורביץ פנה לוועדת־הכספים של הכנסת וביקש את אישור הוועדה לערבות המדינה להלוואה בת 30 מיליון לירות, שאותה עומד לקבל המיפעל בגד עור.
לפני חודשים אחדים, כשנדמה היה כי „בגד עור" עומד לפני סגירה, קמה סערה גדולה. אז הודיע הורביץ כי לא יתמוך ב„בגד עור", ולא ימנע את סגירת המיפעל. נראה כי עתה שינה את דעתו.

## סיוון לתיעוש

מי שהיה מנכ"ל מישרד־האוצר, עמירם סיוון, מונה השבוע כיושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה „תיעוש" שבבעלות חברת העובדים.

סיוון יהיה יושב־ראש פעיל, בעל סמכויות־ביצוע, ויקבל שכר עבור תפקידו זה.

# במדינה

## העם

### עידן חדש

**ההתקפה בחברון**
**פותחת תקופה חדשה —**
**וההכרעה הולכת ומתקרבת**

הגדה המערבית געשה. דם זרם בענבתא, בחברון, בירושלים. ה־שינאה גברה על ההיגיון, היצרים ההרסניים על קול התבונה.

כבר היו שבועות כאלה בישר־אל, בעיקבות מעשי־זוועה ופעו־לות־תקיפה שונים. אך השבוע היה שונה. הציבור כולו הרגיש שבחברון לא קרה עוד מיקרה אחד נוסף, חמור ככל שיהיה. הוא חש שפעולה זו פותחת עידן חדש בעימות ההיסטורי, המגואל בדם, בין שני העמים הרואים בארץ את מולדתם.

המאורעות השכיחו כל עניין אחר. ההפגנה המרשימה של ה־אחד במאי (ראה להלן) נשכחה במהרה. כמה מן הצועדים, שנש־או עימם מכשירי־רדיו, שמעו עוד בשעת הצעדה את הידיעה על הריגת הנער בענבתא, שפתחה סיבוב חדש במעגל־הקסמים של הרג והרג־נגדי. הם ידעו כי רבבות מפועלי ישראל, העושים את ה־עבודה השחורה ביותר, חיים ב־שטחים הכבושים שבהם אסור היה לחגוג את החג.

גם הידיעה על מותו של יוסף ברוז טיטו, הפרטיזן הקומוניסטי שהתגרה ביוסף סטאלין וניצח, נב־לעה בסערה שפקדה את הגדה.

**אך השיא.** מזה קרוב למאה שנים מעיב הסיכסוך הישראלי־פלסטיני על מיפעל־התחייה הציו־ני. השבוע חשו רבים, כי המאבק הגדול מתקרב לשיאו.

האופטימיסטים קיוו כי שלב זה, ככל שיהיה מלווה ביסורים ובקורבנות, יפתח סוף־סוף את הדרך לפיתרון של ממש ולהשכנת השלום בין שני העמים. הפסימיס־טים חששו כי שלב זה מוביל לשו־אה, שבה יעלו באש שני העמים כאחד.

אלה גם אלה הסכימו שהמשבר אינו יכול להימשך עוד זמן רב.

## אירועים

### 1 במאי 1980

**הדגל האדום מכריז:**
**הממשלה מורדת בעם**

בטלוויזיה של שחור־לבן, אבד סימן־ההיכר העיקרי של היום.

המצלמות תפסו את ההמונים, ששטפו את רחובות תל־אביב על פני קילומטרים — לפחות 150 אלף איש, אולי 200 אלף. הם גם תפסו את הסיסמות — מהן זוע־קות, מהן היתוליות.

אך הם לא תפסו את העיקר: את הצבע האדום, ששינה את פני הרחוב באלפי דגלים. מעולם לא ראתה הארץ מראה כזה.

**המלך מורד.** הדגל האדום נולד בימי המהפכה הצרפתית, ב־נסיבות מיוחדות־במינן.

עד אז היה זה דגל־אזהרה מל־כותי, בדומה לדגל המסמן כיום מיטען חריג במשאיות. כאשר היה המלך מכריז על אחד ממחוזותיו כעל מחוז מורד, היה מניף בו דגל אדום, כדי להודיע זאת לכל.

המהפכה הגדולה הפכה את ה־קערה על פיה. ראשיה קבעו, כי העם הוא בעל־הסמכות במדינה, הריבון העליון. מכיוון שהמלך מרד בסמכות העם, הניפו מנהיגי המהפכה את הדגל האדום, כדי להכריז על מרידת המלך.

מאז הונף הדגל האדום במהפ־כות רבות, החל בקומונה הפאריי־סאית של 1791 וכלה במהפכה ה־בולשביקית הגדולה ברוסיה. עם עליית התנועה הסוציאליסטית — הקומוניסטית והדמוקרטית — נת־קבל הדגל האדום כדגל תנועת־העבודה בעולם כולו.

**שילטון המיעוט.** במשך שנים היה זה דגל מוצנע, כימעט מוח־רם, בישראל. השנה הוא יצא מן הגניזה, נישא שוב ברמה.

הסיבה הזכירה את נסיבות ליד־תו, אף כי מניפי הדגל לא ידעו זאת. כי הפעם הונף הדגל כמחאה על מעשי ממשלתו של מנחם בגין, וההפגנה הגדולה כולה היתה תהלוכת־מחאה אנטי־ממשלתית. ה־המונים, שהניפו את הדגל, כאילו ביקשו להכריז: ממשלת־הליכוד מורדת בסמכות העם.

מכיוון שממשלה זו איבדה, על פי כל הסקרים, את הרוב בציי־בור, ושוב אינה מייצגת אלא מיי־עוט, היה גם הגיון סטאטיסטי מסויים בקביעה זו.

**„זה נהדר!"** אולם הפגנת האחד במאי 1980 היתה יותר מ־אשר מחאה נגד המדיניות החבר־תית־הכלכלית של הממשלה.

היתה זאת גם הפגנה רוחנית מסויימת. מושגים כמו „ערך ה־עבודה", „כבוד האדם העובד" הועלו בה על נס, לצד הדגל ה־אדום. הגיוס ההמוני של בני ה־קיבוצים והפועלים הוותיקים מ־מקומות־העבודה הביא להצגת פנים של ישראל, שכימעט נשכ־חו: פניה של ישראל יפה יותר.

הרגישו בזאת דווקא התיירים האירופיים, שנזדמנו למקום. „זה נהדר! מעולם לא ראיתי דבר כזה!" התלהבה תיירת גרמנית מהאמבורג, הרגילה לתנועת־העבו־דה העייפה של ארצה.

יתכן שהיתה זאת הפגנה של נוסטלגיה. יתכן שהוצגו בה פניה של תנועת־עבודה, שאינה קיימת במציאות. אך כהבטחה, היא היתה שובת־לב. היא הראתה, לפחות, מה רב הפוטנציאל הטמון בתנו־עת־העבודה — שניתן היה לנצלו, אילו עמדו על במת־ההצדעה אנ־שים מסוג אחר.

**מנחם בגין בהפגנה נגד שטראוס (מאי 1963)**
טמא, טמא, טמא

**מנחם בגין מקבל את שטראוס בלישכתו (מאי 1980)**
כשר, כשר, כשר

## הממשלה

### הגרמני הרע הטוב

**„שטראוס — ראוס!" צעק**
**מנחם בגין. אבל זה היה**
**לפני שהגיע לשילטון**

„חזור לגרמניה הטמאה שלך!" זעקה כרזה אחת. „שטראוס אח־ראי למומחי־ההשמדה הגרמניים במצריים!" קראה אחרת. „שט־ראוס — ראוס!" („שטראוס — החוצה!") תבעה שלישית.

בין כל הכרזות האלה נע חבר־הכנסת מנחם בגין, כמנצח על המקהלה, כשהוא משמיע בעצמו צעקות מרות.

זה היה לפני 17 שנים בדיוק, ב־מאי 1963. המנהיג הימני הבווארי, שר־הביטחון בממשלתו של קונ־ראד אדנואר, ביקר בישראל, כ־אורח סגן שר־הביטחון הישראלי, שימעון פרס.

נגד הביקור התקוממו רבים, ו־בראשם מיפלגות חרות, מפ"ם ו־מק"י.

**אבקת כביסה.** היו שהתנגדו לו פשוט מפני שהיה מנהיג גר־מני. היו שהתנגדו לו מפני שהוא סימל את הלאומנות המחודשת של גרמניה, השואפת לדיכוי החי־רויות בגרמניה עצמה, לסתימת פי הכוחות המתקדמים, למסע־צלב עולמי נגד ברית־המועצות, העלול לגרום למילחמת־העולם השלישית.

אחרים ראו בשטראוס נציג מעורר־סלידה של תופעה גרמנית: הפרו־ישראליות הקיצוניות, שתפ־סה את מקומה של האנטי־שמיות, מבלי שהמניעים הפסיכולוגיים השתנו. אנשי הימין הגרמני הקי־צוני, החשודים על בני־עמם כיור־שי הנאצים, מבקשים לקבל מ־ישראל דבר שנקרא בגרמנית „תעודת פרזיל". פרזיל הוא שמה של אבקת־כביסה מפורסמת בגר־מניה.

באמצעות האהדה המופרזת ל־ישראל ביקשו אנשים כמו שט־ראוס, איל־העיתונות אקסל שפרינ־גר ודומיהם לשכך את החשדות נגדם, לפלס את דרכם אל השיל־טון בגרמניה עצמה.

**המארח המאושר.** השבוע שוב הגיע פראנץ יוזף שטראוס לישראל. עכשיו הוא ראש־הממ־שלה של בוואריה, מועמד לתפקיד הקאנצלר (ראש־הממשלה), אם ינצח הימין בבחירות בסתיו ה־קרוב. ביקורו בישראל הוא חלק ממסע־הבחירות שלו.

הפעם לא הפגין מנחם בגין ב־חוצות נגדו. להיפך: ראש־הממ־שלה מנחם בגין קיבל את פני ה־אורח הנכבד בחמימות, הרעיף עליו שבחים.

נראה כי ברבות הימים החל גם בגין מאמין בקיומה של „גרמניה אחרת" — בתנאי שתהיה זאת גרמניה לאומנית, ימנית־קיצונית וקרובה לדיעותיו של מנחם בגין עצמו. שלוש תכונות אלה רחוקות מאד מהלמוט שמידט, מתחרהו של שטראוס בבחירות, הזוכה ב[...] הערכה רבה בעולם, באותה המי[...]דה שבה מעורר שטראוס פחד ו[...] סלידה.

בחוג ידידיה של ממשלת־ישר־אל, הכולל את שליטי דרום־אפ־ריקה, כמה רודנים מרכז־אמריק־איים ודרום־אמריקאיים, השאה הפרסי ורונלד רגן האמריקאי, יכול שטראוס, מי שהיה חבר הפלוגות הממונעות של המיפלגה הנאצית, לתפוס את המקום הראוי לו, לימי־נו של מנחם בגין עצמו.

## חוק

### כהן, גרושה וממשלה

**הדיון בנשואי מכסיק[...]**
**בבית־המישפט העליון עשוי**
**לקבוע את עתיד הממשלה**

אם ממשלת הליכוד לא תיפול מעצמה בזמן הקרוב, עשויה נפי[...]לתה לבוא מכיוון בלתי צפוי. ה[...] דבר יכול להיות תלוי בהחלטה של בית־המישפט העליון.

עתירה שהגישה מרגלית כהן לבית־המישפט העליון, בשבתו כ[...] בית דין גבוה לצדק, באמצעות פרקליטיה, עורכי־הדין אמנון זיכ[...] רוני ויוסי ברד, עשויה לערער את סמכותם של בתי־הדין־הרבניים ל[...]דון בתביעות הקשורות בנישואין אזרחיים.

אם יעתר בית־המישפט־העליון לעתירה, תהיינה לכך השפעות מרחיקות לכת לא רק לגבי מעמ־דם של הנשואים האזרחיים, שעד היום ההתייחסות אליהם איננה מוגדרת ואחידה, אלא גם לגבי עתידה של הקואליציה הממשל־תית.

לפי ההסכם הקואליציוני, ש־הביא להקמתה של הממשלה ה־נוכחית, קיימת התחייבות לשמור על הסטטוס־קוו בכל הנושאים ה־דתיים. אם יפסוק בית־המישפט־העליון לטובת מרגלית כהן, ישו־נה הסטטוס־קוו. מצב כזה עשוי להביא לפרישת הדתיים מן הממ־שלה, וכתוצאה מכך לנפילת ה־ממשלה כולה.

(המשך בעמוד 44)

(המשך מעמוד 31)
שהצעיר נהרג ללא שום פרובוקציה של ממש מצידו, וכי אפשר היה למנוע את שפיכת הדם. אולם גם אם צודקת גירסת קציני המימשל, אין ספק שמה שהוציא לרחוב את תלמידי ענבתא והביא את בני הכפר השקט להסתער על קציני מימשל, היה אירוע השבוע הקודם ברמאללה.

## טירור וטירור־נגד

**ימים אחדים** קודם לכן הסעירה את רמאללה פרשה שמקורה בטעות. השמועה שעברה בעיר החרידה את התושבים: ילדה מקומית בת 14 נחטפה על־ידי אנשי גוש־אמונים. אחר כך הסתבר כי כל הסיפור מקורו בטעות. אמנם ילדה נלקחה על־ידי אזרח, אך הובלה מייד למימשל (ראה מיסגרת). עצם העובדה שסיפור כזה יכול היה להתקבל על דעתם של ראשי רמאללה ותושביה מעיד על מצב־הרוח והאווירה, שהכשירו את הקרקע לביצוע מרחץ־הדמים בחברון.

קשה להניח כי בכך הסתיים העידן החדש של מעשי הטירור והטירור הנגדי. גירוש שני ראשי הערים והקאדי של חברון, והאופן שבו בוצע הגירוש (ראה עמודים 32־33) בוודאי שלא הביאו להרגעת הרוחות. כבר למחרת הפיגוע בחברון נמשכה האלימות משני העברים. נהג מונית ערבי מירושלים נורה על־ידי שניים, שאולי לבשו מדי צה"ל. היתה זו פעולת נקם קלאסית, מהסוג האהוב על הקיצוניים שבין אנשי ארץ־ישראל השלמה. בחברון עצמה ערכו תושבים פעולות־נקם פרטיות משלהם, במכוניות של בני חברון, וזאת למרות קריאתו של רבם, הרב משה לוינגר, להימנע ממעשים כאלה. לעומת זאת הותקפו מכוניות ישראליות, בדרך שליד מחנה־הפליטים בג'לזון, ושביתות מיסחר והפגנות כמעט־אלימות נערכו בכמה מערי הגדה.

פעולת־הדמים בחברון, בין אם היתה זו פעולה של בני חברון או של אנשים שהגיעו מחוץ לעיר, היתה פעולה מתוכננת היטב, שדרשה איסוף מידע מודיעיני מוקדם, תצפיות רבות ומבצעים מיומנים. בשעה 7.10 בערב יצאו עשרות מתפללים, ביניהם נשים וילדים רבים, ממערת־המכפלה לעבר בניין בית הדסה. מאז התיישבו נשות קריית־ארבע בבניין, הפכה תהלוכה זו כמעט למסורת. בשירה ובריקודים יוצאים אנשי־הקריה ממערת־המכפלה, מגיעים אל הנשים והילדים שבבניין הדסה, עורכים שם קידוש וממשיכים לעבר בתיהם שבקריה.

כמו תמיד צעדו המתפללים בשני גושים. הגוש הראשון היה של נשים וילדים. גוש זה עבר על פני התוקפים שהסתתרו על גגות בתים סמוכים ובינות לשני עצים שמאחרי שורת בניינים. התוקפים נצרו את אשם. הם לא רצו לפגוע בנשים ובילדים, הם רצו בגוש הגדול — לפגוע בגברים, מרביתם אנשי קריית־ארבע וחלקם חיילי ישיבת־ההסדר.

משלושה עברים נפתחה האש, בו־זמנית. שני התוקפים, שהסתתרו תחת עצים, מעבר לשורת מיבנים שהפרידה ביניהם לבין הכביש, ירו מאות כדורים תוך שתי דקות. הם לא שכחו לשלוח צרור גם לעבר החייל שישב על מישמרתו בפתח בית הדסה. תוקף שלישי, שהסתתר על גג אחד הבתים, מהעבר השני של הכביש, או בין שני בתים, השליך לעבר גוש הגברים שישה רימונים. רק ארבעה מהם התפוצצו.

מנחם בית־הלחמי, תלמיד ישיבה שהחליט משום מה להצטרף לגוש הראשון של הילדים והנשים, ניצל בעיקבות החלטתו זו ממוות או מפציעה. סיפר מנחם: „הלכתי עם עוד תלמיד וילד לפני הקבוצה הגדולה של הרוקדים. הם לא פגעו בנו. הם המתינו לגוש האנשים שבא בעקבותינו. המרחק בין שתי הקבוצות היה כעשרה מטרים. לפתע ראיתי הבהק עצום ושמעתי קול נפץ מחריש אוזניים. אחר כך נורו גם לעברנו יריות. כעבור זמן מה היו עוד שלוש התפוצצויות. עמדתי עם בחור־ישיבה וילד ליד שער הבניין, וכך ניצלנו."

ואילו על מה שאירע בגוש הגברים שהותקף סיפר איתן ארבל, חייל בישיבת־ההסדר בן 21, שצעד בגוש זה כשהוא חמוש: „זה היה מארב מתוכנן שהוכן בקפדנות. הם ירו אש־תופת מכמה כיוונים, וכל מי שהיה על הכביש נפגע. החבר'ה נפלו בזעקות. אחד, שהיה חמוש ברובה, ניסה להשיב אש אך אי־אפשר היה לראות את היורים והוא נפצע. אני בעצמי הצלחתי איכשהו לקפוץ פנימה, לתוך הבניין. נפגעתי בשתי רגליים, בבטן וביד ימין, בעת הדילוגים שלי מהכביש אל הבניין."

ההתקפה כולה ארכה כשתי דקות. מייד לאחר שהסתיימה האש התעשתו החיילים, יצאו מהבניין והזעיקו עזרה.

**יוסי ינאי** ■

**פצוע לרגלי אחת מנשות „בית הדסה"**
פעולה מתוכננת היטב

# דמותו של מושל פואד

**„כשהייתי בארצות־הברית,"** סיפר תת־אלוף בנימין („פואד") בן־אליעזר כששב ממסע־הרצאות בשירות המגבית־היהודית־המאוחדת, „חלמתי לילה אחד חלום. בחלום נקראתי אל נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, לשיחה אישית. בשיחה ביקש ממני קארטר לעזור לו בנושא ההתנחלויות האינדיאניות."

אין צורך להיות פסיכולוג כדי להבין את הסיפור של פואד, שעורר בזמנו צחוק רם בקרב שומעיו — תפקיד מושל הגדה המערבית נכנס לעצמותיו. הקצין הקרבי, מי שפיקד על אחת היחידות המפורסמות של צה"ל, ואחר־כך על היחידה הדרוזית, הפך תוך כמה חודשים מושל צבאי בכל רמ"ח אבריו.

פואד בן ה־44 עלה לישראל מעיראק ארץ־הולדתו כשהיה בן 13. הוא נשלח לקיבוץ מרחביה של השומר־הצעיר, שם קיבל את חינוכו הראשוני בארץ, ואחר־כך עבר להתגורר בגבעתיים, שם השלים את לימודי־התיכון שלו. בשנת 1954, כשהיה בן 18, התגייס לצה"ל ונשלח לגולני. חטיבה זו ריכזה אז רבים ממתגייסי ישראל־השנייה. גולני היתה קרקע נוחה לצעיר שהחליט כבר אז לעשות קאריירה צבאית. הוא הגיע במהירות־שיא מדרגת טוראי לתפקיד מפקד פלוגה בגולני.

פואד לחם במילחמת ששת־הימים, שבה נפל אחד מפקודיו, חובש קרבי בשם רפי. פואד הכיר את בני המישפחה של מר־בית חיילי היחידה שלו, שמר איתם על קשר הדוק. בני המישפחה נדבקו, בהשפעת בניהם, בהערצת המפקד שלהם. רפי נפל במילחמה. פואד ביקר את אלמנתו היפהפיה של רפי, כפי שביקר את כל יתר מישפחות הנופלים מיחידתו. השניים התאהבו ותקופה קצרה אחר־כך נישאו.

## ריב עם אריק

**במילחמת ההתשה** קיבל פואד את הפיקוד על אחת הסיירות המובחרות של צה"ל, שעסקה בפעילות סיור בחזית הדרום ובפעולות מעבר לקווי האוייב.

כשאלוף פיקוד הדרום, ישעיהו („שייקה") גביש, עזב את הצבא, תפס את מקומו אריק שרון. נדמה היה שפואד, קצין קרבי שזכה כבר אז לתהילה בחוגים צה"ליים, ואריק, שהיה מפורסם בעולם כולו כקצין נוקשה, ימצאו שפה משותפת. אולם תוך תקופה קצרה עבר חתול שחור בין השניים. יש הטוענים, כי הריב נבע מסיבות אישיות. אחרים קובעים, כי פואד התנגד למדיניות הברוטאלית של אריק, כאשר זו הופעלה ללא צורך, בעיקר בכל מה שנוגע ל„ביעור קני המחבלים" ברצועת עזה.

דוגמה לסיגנון ההומור של פואד, וליחסים שלו עם פקודיו, הצטיירה בפעולה אחת מני רבות, שאותה ביצעה הסיירת שלו באל־צפי, מעבר לגבול הירדני. הכוח התרכז במיפעלי האשלג ויצא משם לעבר יעדים באל־צפי. מידע מודיעיני קבע ששם קבעו יחידות של פידאיון את בסיסיהן.

## צלחת של מכונית

**לסיירת היה** צמוד באותה תקופה רופא, עולה חדש מארגנטינה, שלמרות הזרות שלו והעברית המשובשת שבפיו, התקבל ונקלט על־ידי פואד ואנשי הסיירת. עיקר גאוותו של הרופא היתה על מכונית בה־אם־וו חדשה שאותה הביא עימו מחוץ־לארץ. הרופא הגיע במכונית לנקודת הריכוז במיפעלי ים־המלח, החנה אותה ויצא עם הכוח.

חיל־החלוץ של הכוח נתקל במכונית בה־אם־וו, שהיתה שייכת לדעת החיילים לאחד מראשי הפידאיון. לפני שהמכונית פוצצה, הורה פואד להוריד צלחת מאחד מגלגליה. בדרך חזרה, לאחר שהפעולה בוצעה, התקשר פואד עם החפ"ק העורפי ודיווח על ביצוע הפעולה וכן ציין כי פוצצה מכונית בה־אם־וו חדישה. פואד ידע שהרופא מאזין למכשיר הקשר.

כעבור דקות אחדות הפעיל פואד שוב את מערכת־הקשר וביקש להתנצל באוזני הדוקטור. „טעינו בדרך וחזרנו למיפעל האשלג," הוא דיווח, „חשבנו שהמכונית היא של ערבים, אבל הסתבר שהיא של הדוקטור. מה שנשאר ממנה למזכרת זו צלחת." שעה אחר־כך נפגש פואד עם הרופא הנדהם, ובטכסיות רבה העניק לו מזכרת: צלחת הגלגל. רק כשחזר הכוח לבסיס סיפרו לרופא את האמת, שהמכונית חמדת־ליבו שלמה ומבהיקה כפי שהיתה לפני הפעולה באל־צפי.

**פואד בהפגנת „שלום עכשיו"**
כולם חושבים שהוא איתם

**פואד עם בסאם שכעה**
להיות חברמן

פואד אהב את חייליו ולא הבין כלל כיצד מישהו יכול שלא להתייחס אל חיילי הסיירת שלו כאל גיבורים. כשנחוג יום הסיירת חגגה כל באר־שבע, בעל כורחה, את היום. פואד כמעט הכריח את ראש עיריית באר־שבע לתרום כספים ואולם־מסיבות עירוני גדול לחגיגת הסיירת. הוא גרס שהשתתפות מירבית של בני־העיר בשימחת החיילים תהפוך את הבאר־שבעים לאזרחים טובים יותר ואת חיילי הסיירת ללוחמים טובים יותר.

בשנת 1970 יצא פואד לסינגפור, לשהות של שלוש שנים. הוא היה אז אלוף־מישנה וראש מישלחת צה"ל בארץ רחוקה זו. כששב פואד לארץ אירע משבר מישפחתי. פואד ואשתו היפהפיה נפרדו למשך כמה חודשים. האשה עברה לאשקלון, אך שבה וחזרה לבסוף אל פואד, ומאז חיים בני הזוג כאילו היו בירח־דבש מחודש.

במילחמת יום־הכיפורים שירת פואד כסגן מפקד חטיבה בדרום, ואחר המילחמה מונה כמפקד חטיבה צפונית ומפקד היחידה הדרוזית. באותה תקופה החלה לפעול „הגדר הטובה". פואד היה אחד ממאיצי הקמת הגדר־הטובה וממטפחי היחסים המייוחדים עם הנוצרים של לבנון.

באותה תקופה כיהן כאלוף פיקוד הצפון מי שמכהן היום כרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן. איתן אוהב את פואד, הנחשב כאיש שלו בצה"ל.

# תת־אלוף בן־אליעזר, הנחשב כאיש של הרמטכ"ל בצה"ל, נקרא על־ידו לקבל את תפקיד המושל בגדה

## מכונית עמוסה כל־טוב

בתפקידו כמפקד היחידה הדרוזית לא רווה פואד נחת. מערכת היחסים המיוחדת בין החמולות הדרוזיות לבין עצמן גררה אותו למעורבות במערכת של הסתות ושמועות. דרוזים ממורמרים, ולאו דווקא כאלה ששירתו בצה"ל, וקצינים דרוזיים שלא התקדמו לדעתם די מהר בסולם הדרגות הצה"לי, הפיצו שמועות על מיקרים שבהם היה פואד מעורב כביכול.

**פואד בבית־הנשיא**
מקובל על שרים

בסופו של דבר הסתבר כי לא היה אמת בסיפורים אלה, וכי הם נועדו לשרת אינטרסים של מישפחות או של קצינים דרוזיים, נגד מישפחות או קצינים דרוזים יריבים, במסגרת היריבות הדרוזית הפנים־עדתית.

לפני יותר משנה, כשסולק מושל הגדה יעקוב („ג'וקי") הגואל מתפקידו, אחרי פרשת רימוני־העשן בבית־הספר, מונה פואד תחתיו. פואד היה אז חניך המיכללה לביטחון לאומי והתכוון להשלים את השכלתו. לפואד אין השכלה פורמאלית, אך הוא דובר ארבע שפות — עברית, אנגלית, צרפתית וערבית מושלמת. פואד נקרא אז על־ידי רפול, שהורה לו לעזוב את המיכללה ולקבל לידיו את מימשל הגדה.

פואד הנהיג סיגנון חדש, וייצמני יותר, במימשל. הוא פתוח וחברותי עם ראשי הערים, אוהב להתראיין ולהצטלם לטלוויזיה. אחד מידידיו הקרובים הוא כתב הטלוויזיה הדרוזי רפיק חלבי, המסקר את הנעשה בשטחים. חלבי, שהיה סגן בצה"ל, לא שירת אמנם ביחידה הדרוזית, אך פגש בפואד בצבא והשניים התיידדו. ליחסים אישיים אלה בין פואד לרפיק יש השפעה על הסיגנון החדש של פואד בכל הנוגע לאמצעי־התיקשורת. פואד פשוט אוהב להתראיין ואוהב את הפירסום.

## הסתגלות למצבים ואנשים

פואד גם התחבב במייוחד על שר־הביטחון. הוא הבין לאן נושבת הרוח בלישכתו של השר, למרות שהוא עצמו חסיד היד הקשה נגד ערביי הגדה. הוא קלט מהר מאוד, שכדי לשמור על יחסים טובים עם וייצמן, יש לאמץ את מדיניותו של השר: להתערב עד כמה שפחות בחייהם של ערביי הגדה, ולנופף בשוט העונש רק לעתים רחוקות.

פרשת בסאם שכעה קידמה את מעמדו של פואד, הנחשב היום כאיש החזק של מערכת־הביטחון בנושא השטחים. עזר וייצמן כעס על מפקדו הישיר של פואד, האלוף דני מט, על שסיבך אותו בפרשת שכעה. פואד אמנם לא ניסה לחתור תחת מט או להתמודד עימו, אך המצב שנוצר הביא לכך שעזר התקרב במידה רבה לפואד, העדיף אותו על פניו של דני מט. גם יחסיו המצויינים של פואד עם מפקדו, אלוף פיקוד המרכז משה („מוישה וחצי") לוי, הביאו לכך שמעמדו בצמרת צה"ל התבסס. אגב, מאז פרשת מט־שכעה, הפך פואד לידיד של שכעה, עימו הוא מרבה להתראות. יתכן שבכך מודה פואד לשכעה, על שבאופן עקיף גרם לקידומו.

**פואד עם כרים חלף בפתח בית עיריית רמאללה**
לאן הובילה היד הקשה?

בשבועות האחרונים הבין פואד לאן נושבת הרוח. הוא היה הראשון שטען, כי בגדה חלה החמרה והקצנה, והפעיל לחצים כבדים על וייצמן, לשינוי המדיניות המתונה־יחסית. היחס שגילה לראש עיריית רמאללה, כרים חלף, בליל־הבדולח, לפני יותר משבועיים, היה בלתי־מוצדק ונוקשה, בצורה שלא היתה רגילה עד אז. ההתקפה בחברון הביאה לכך שוויצמן נאלץ להנהיג מדיניות של יד־חזקה, כדרישת פואד.

אולם מכריו של פואד משוכנעים, שאם יווצר מצב אחר, ישנה גם פואד את הקו שלו. אחת התכונות הבולטות ביותר של פואד הוא כושר ההסתגלות שלו למצבים חדשים ולאנשים. כאשר מופיע פואד בפני אנשי גוש־אמונים וקריית־ארבע, נדמה להם, בתום השיחה עימו, שהוא תומך בהם בכל ליבו. כאשר היה משוחח עם ראשי עיריות, בתקופה שבה הוראות שר־הביטחון היו מתונות, היו אלה מודים לאל על הימצאותו של מושל המבין אותם. כשהוא נתקל באנשי שלום־עכשיו בהפגנה, משוכנעים הצעירים המפגינים, שאלמלא לבש פואד מדים, היה בוודאי מצטרף להפגנה שלהם. כשהוא מופיע בטלוויזיה הוא מתגלה כמפקד נוקשה המקרין סמכות, ממש כפי שציבור צופי הטלוויזיה אוהב.

**יוסי ינאי**

# עדנה לב מתחתנת?

הבחורה הזאת משגעת אותי. הכל קורה לה וכלום לא קורה לה, ולך תדע למה להאמין. וצריך להחליט כי **עדנה לב** היא לא רק זמרת, ולא רק מותק של בחורה, אלא גם חתיכה. נכון שיש לי בלב קצת כעס עליה, על שעזבה אותנו ואנחנו כבר לא יכולים להנות ממנה, כמו פעם. אבל בעניין הזה יש לומר לזכותה שהיא קופצת מדי פעם לביקורי מולדת.

אז החדשות האחרונות שלי מעדנה הן די טובות. ראשית, היא הצליחה לקבל

**עדנה לב**
הבית יוביל לחתונה

סוף־סוף גט מבעלה, הלא הוא המיסעדן בעל השם של הנסיך ההונגרי **ז'אן־ז'אק דה־לה־פונטיין**, או כפי שהוא מכונה על־ידי עדנה: המיזרקן. והאמינו לי שזה היה די קשה. ז'אן־ז'אק זה הוא משהו כמו **רפי שאולי** של ניו־יורק, ולהשיג גט מרפי שאולי זה גם כן לא הדבר הכי קל בעולם. וגם את זה אתם יכולים לשאול את עדנה, מפני שלפני שהיא היתה גברת דה־לה־פונטיין, היא היתה קצת חברה של שאולי.

והדבר השני הטוב הוא, שהיא והחבר המשגע שלה, שדר הטלוויזיה האמריקאי המפורסם **דייוויד ברנר** עברו להתגורר בדירה חדשה ומטרפת בניו־יורק.

אז כשאני עושה אחד ועוד אחד, קשה לי שלא להמר ולומר שאוטו־טו, אם חס וחלילה לא יקרה שום אסון, יש סיכוי סביר שעדנה תהפוך לעדנה לב־דה־פונטיין־ברנר.

# עוד גירושין במישפחת דיין

כולם באים כבר לפחות שנה ומספרים לי איך אוטו־טו עומד **אהוד** („אודי") **דיין**, בנו של ח"כ **משה דיין**, להתגרש מאשתו **טליה**. אני מחזיקה להם אצבעות ונראה שזה עוזר. בינתיים הם לא מתגרשים. אודי, העובד עתה כפועל בהקמת גדרות בביקעת־הירדן, משתדל לחזור כל לילה הביתה, לנהלל, שם ממתינה לו טליה בווילה המפוארת שלהם.

אבל נראה שהחזקת האצבעות אינה מבטיחה את כל המישפחה. אחותה של טליה, **מיכל ראשל**, התגרשה השבוע מבעלה, **משה** („מומו") **ראשל**, אחרי עשר שנות נישואין.

זה לא סתם אחות ולא סתם איזה מומו. מיכל היתה במשך שנים רבות דיילת באל־על, ואחרי שכולם הסכימו שהיא דיילת מצויינת, היא קיבלה העלאה בדרגה והפכה להיות עובדת בכירה של החברה. מומו מכונה בפי העיתונאים הישראלים בשם הסגן של **סמואל** („סם") **לואיס**. מומו הוא עובד בכיר במחלקה המדינית של שגרירות ארצות־הברית ב־ישראל, חביבו של השגריר, ובעצם חביבם של הכל.

הוא כל כך חביב, שגם הגירושין שלהם נעשו בצורה חביבה. למרות שגירושין זה לא עסק סימפטי, התנהגו מומו ומיכל כמו אנשים מבוגרים, ועשו את זה בידידות המרבית האפשרית במצב נתון כזה.

לא שאני מאחלת את זה לאחות טליה, אבל אם חס וחלילה זה יקרה גם אצלה, אני מקווה שהיא תעשה את זה באלגנטיות כמו אחותה.

# גם החתיכות מתגרשות

זה קורה במישפחות הכי טובות, אבל כשזה קורה אצל חתיכה כמו **עירית לביא**, מתחמץ פשוט הלב. אני מתכוונת לגירושין.

עירית היתה מלכת יופי או משהו כזה, אבל מאותן שהיו באמת יפות. אחרי שגמרה להנות מהכתר והתהילה, החליטה להמשיך ולנצל את היופי שלה. היא עשתה זאת בשתי דרכים. האחת, התחתנה עם החבר האוהב שלה, **בועז**, שסבל בסבלנות את כל המחזרים הקבועים אחרי מלכות היופי, והשנייה — היא התחילה להיות דוגמנית, ואם תשאלו אותי, דוגמנית מצליחה מאוד.

אבל מסתבר שלמה שהיה מוכן בועז, שהוא סוחר מכוניות במיקצועו, לפני החתונה, הוא לא היה מוכן אחרי החתונה. בעוד שהוא גילה סבלנות רבה להצלחה של החברה כמלכת היופי, הוא לא היה מוכן לסבול את חיי הדוגמנות של אשתו. העובדה שהיא מסתלקת לה לתצוגות אופנה, ואולי גם העובדה שכל מי שקונה כרטיס, יכול לראות את האשה שלו בבגדים רחמנא ליצלן — פשוט לא הסתדרה לו עם חיי נישואין.

**עירית לביא**
גירושין בגלל מסלול

# מהשחקנית חזרה למישפחה

מה אומר לכם? יש אלוהים בשמיים. אם את העניין הזה הוא הצליח לסדר, אז יש לי הצעה עבור כל הזוגות שלא מסתדרים כל כך ואפילו חושבים על פירוד: נא להמתין קצת, יש בכל זאת סיכוי. לא הכל כל כך שחור.

אתם בוודאי זוכרים את הסיפור המרתק

**עידית ושרגא הרפז**
חוזר הביתה

בהמשכים של השחקן **שרגא הרפז** ואשתו **עידית**. לא רק שהם רבו ורקו זה על זה כל מיני דברים, אלא שגם המישטרה התערבה בעניין. לא רק המישטרה התערבה בעניין, אלא גם הרבנים התערבו בעניין. לא רק הרבנים התערבו בעניין, אלא גם **מונה זילברשטיין** התערבה בעניין.

ומונה זילברשטיין זה העניין הכי מסוכן לעידית. כי מונה השחקנית היא חתיכה משגעת, שלא רק שרגא איבד לגמרי את הצפון בגללה, אבל גם שרגא. אז כשזה התחיל עם מונה, נדמה היה כי עידית יכולה לארוז את הפקלאות ולהעלם מהנוף. הרומן בין מונה לשרגא היה אחד הסוערים שדיווחתי עליהם מעודי. בצד ימים מאושרים, שבהם נדמה היה לזוג הזה שהם המציאו את האהבה, היו גם ימים סוערים מסוג אחר, שכללו קצת מכות, פנסים, מעצרים ומה לא.

אז הנה אני מגיעה לפואנטה של הסיפור שלי. שרגא החליט לעצור במקום, לעשות חושבים ולהסיק מסקנות. המסקנה שלו היתה לעזוב את מונה ולחזור אל עידית ואל ילדיו. הפעם, כך הוא מבטיח, באופן סופי.

אז אם זה לא נותן תקווה לחצי הזוגות של עם ישראל, מה כן?

# חתונת השנה

מישפחת **ריבלין** הגדולה עורכת בשבוע הבא כנס גדול, של כל ענף היוחסין של המישפחה הירושלמית המפוארת. מישפחת צימוקי אמנם אינה כה ענפה כמו הריבלינים, אבל לא פחות ידועה מהם, והכנס שהמישפחה ערכה השבוע, אמנם לא היה רק של בני המישפחה, אבל היה לא פחות מכובד.

**אריה צימוקי**, עיתונאי ידיעות אחרונות, חיתן את בתו **חגית**, ואל אריה עלו לרגל כל המי ומי של מדינת ישראל.

מי לא היה שם? כל המדליפים והמודלפים של צימוקי, יחד עם הידידים והחברים הכי טובים. שרים, חברי־כנסת, פקידים בכירים, עורכי עיתונים, ראשי הסוכנות. ממש אפשר היה לעשות מהפכה באותו הערב.

אבל אף אחד מהקרואים לא רצה

**חגית צימוקי**
כל החברים של אבא

במהפכה. הכל רצו רק לאחל לאבא צימוקי ולבת צימוקי מזל־טוב, וגם, איך אפשר לשכוח, לומר לבת האחרת של אריה, **טובה**, אחותה של חגית, שהיא כתבת דבר בירושלים: בקרוב אצלך.

# רחל מרחלת על כל העולם

# יגעת ומצאת

ישנן כאלה יפות, שתמונות הפירסומת שלהן ממלאות את דפי העיתונות, אולם מדפי הרכילות הן מצליחות להתחמק ב־אלגנטיות. אז להתחמק בבקשה, לא ממני. אני מתכוונת ליפה האמיתית, הסו־חטת קריאות התפעלות כל פעם שהיא יו־צאת לרחוב: הדוגמנית **סימונה בלו־מנפלד.** גברים לעולם לא מניחים לה להישאר לבד, אך הצרה היא שרובם לא מייצגים בדיוק את דמות הגבר האי־דיאלי כפי שסימונה היתה רוצה לפגוש באמת.

כמו שאני אומרת, יגעת ומצאת! סי־מונה מצאה. גבר חלומותיה הוא אלמוני בשם **אבינועם ברנרט,** מהנדס יצור,

**סימונה בלומנפלד**
נצח בלי חתונה

גרוש בן 32, המועסק בחברת טכסטיל גדולה והיתרון הכי גדול שלו שהוא אוהב מאוד את סימונה.

סימונה סיפרה לי בחום רב שאם ה־עניין יהיה תלוי רק בה, היתה רוצה להישאר עם אבינועם שלה לנצח, כרגע הם מאוהבים חזק, אבל עדיין גרים כל אחד לחוד, וזה לדעת הבלונדית רק מחזק את הקשר ביניהם.

על חתונה הם בכלל לא מדברים עדיין, בכל אופן כשסימונה מדברת על „לנצח", היא לא מתכוונת דווקא לחתונה ולא דווקא לתמיד, כך שכרגע הרומן היפה שלהם זורם לו על מי מנוחות ובלי סי־בוכים מיותרים. כמו שהם נראים יחד, נוצר הרושם שלא קיים על פני כדור־הארץ גורם כל שהוא שיכול להפר את שלוותם של זוג האוהבים היפה הזה.

אם קיים כרגע גבר שיכול להסיט את עיניה היפות של סימונה מאבינועם, הייתי גם אני רוצה להכיר את הקוסם הזה.

# רומן שהוא סוד צבאי

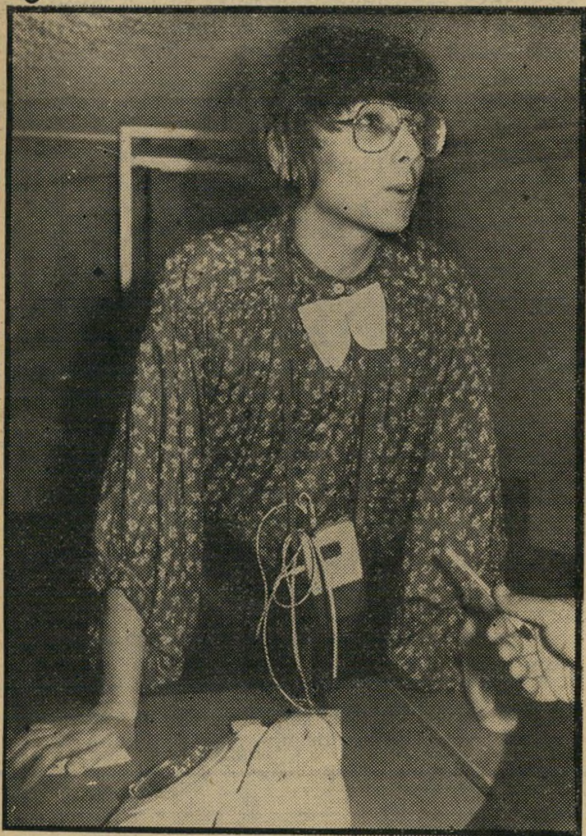

**ליאורה ניר**
להתחיל במיצרים, לגמור בירושלים

אני אוהבת את הנשים המסתוריות האלה, שכל פעם שפוג־שים אותן יש ההרגשה שמסתתר מאחריהן סיפור רומנטי ארוך ומיסתורי. את ההרגשה הזאת יצרה אצלי תמיד **ליאורה ניר,** עובדת לישכת־העיתונות הממשלתית בירושלים, דקת הגיזרה ובעלת המישקפיים הגדולים, שבייחוס שלה אפשר למנות גם את העובדה שהיא היתה קריינית בגלי צה"ל ואת העובדה שהיא אחותו של **עמירם ניר,** הכתב הצבאי של הטלוויזיה.

כימעט שלא דיווחתי לכם על רומנים של ליאורה מעולם. גם לא על הידידות שלה עם עיתונאי אמריקאי נודע. עכשיו, אני כמעט מתפוצצת מהלקאה עצמית. מול העיניים שלי ושל כל עם־ישראל מנהלת ליאורה רומן, מהסוערים ביותר שידעה הארץ, ואני ככה, לא ידעתי.

אני יודעת שאתם במתח, אבל לצערי הרב תצטרכו להישאר במתח. אני לא יכולה לספר לכם על האובייקט של ליאורה. זה פשוט **סוד צבאי.** וגם לולא היה זה סוד צבאי, איני בטוחה שהייתי מספרת לכם כי אותו גבר הוא אבא טוב ובעל מסור, וכמו שאני יודעת, העניינים בכל מישפחה יכולים להת־קלקל יום אחד, אבל גם לבוא על תיקונם ביום אחר.

אבל אני בכל זאת יכולה למסור לכם כמה פרטים. ליאורה והסוד הצבאי שלה נפגשו כבר הרבה פעמים, במיסגרת העבודה של שניהם, אבל העניין התחיל להתחמם דווקא בחו"ל. ליאורה היתה שם במיסגרת עבודתה, סוד הצבאי היה שם במיסגרת תפקידו, ומה שטוב בחוץ, טוב גם בארץ. גם אחרי שהם חזרו, הם המשיכו להתראות.

אני אמנם שומרת על הסוד ולא מספרת לכן מי הוא, אבל נראה שהסוד הצבאי לא־כל־כך שומר על עצמו. מדי פעם הוא מופיע, כשליאורה תלויה על זרועו, באיזה מסיבה ירושלמית שבה נמצאים כל החברים שלו.

אני מבטיחה לכם שכאשר יהיה לי ברור שזהו זה, אני ישר מדווחת לכם — ואז עם כל הפרטים והשמות.

# נשואין נוסח תל־אביב

עוד חתונה שאני רוצה לספר לכם עליה היא חתונתם של השחקן הצעיר **עמי וינברג** והשחקנית היפה **שוש מר־ציאנו.** שוש נבחרה לא מזמן כאחת הסגניות של מלכת היופי, אבל התפר־סמה יותר בסצנת המיטה המשותפת שלה עם **ששי קשת** בסרט נשואין נוסח תל־אביב.

עמי, מצידו, הופיע שנים אחרות ב־תיאטרון לנוער עד שקיבל הצעה קוסמת מתיאטרון באר־שבע, שבעיקבותיה עבר לעיר הדרומית. כבר אז פרח הרומן שלו עם שוש והפרידה גרמה לכך שמייד עם תום החוזה חזר כמו חץ מקשת, לתל־אביב. בתל־אביב הוחתם לתפקיד ראשי בהצגת ינטל של התיאטרון הקאמרי שבה, באחת הסצנות, הוא מערטל את גופו ומסתובב עירום על הבמה. העובדה הזו והעובדה שיחד עם הרומן שלו עם שוש,

**שוש מרציאנו**
כן למרות הכל

ניהל מערכת יחסי ידידות אמיצים עם המשורר והמחזאי יוצא הדופן **מוטי בהרב,** לא הפריעה לשוש לומר לו כן, כאשר הציע לה נישואין.

בינתיים האהבה שם גדולה. למרות כל השמועות, אני בטוחה שאלה יהיו ניי־שואין נוסח נישואי אושר.

**יעל פיילר ודליק ווליניץ**
יפים ומאושרים

# בלי מיפעל טכסטיל

צילצול פעמוני חתונה הוא לא דבר נדיר, למרות שהמצב הכלכלי היום לא בדיוק מאיר פנים לזוגות הטריים. בכל זאת אני מוכרחה להגיד לכם שיש כאלה שבאמת מגיע להם להתחתן טוב, אבל, ממש טוב.

קחו לדוגמה את השחקן **דליק ווליי־ניץ.** הבחור היה כבר נשוי בעבר, עוד בזמנים שלמד באוניברסיטה. אשתו היתה **רונית וייס** שלמדה אז קולנוע באותו המוסד שבו הוא למד, אלא שאליה וקוץ בה. הגבר הצעיר היה בטוח שעצם העובדה שכל רצונו הוא להיות שחקן תתקבל כמובנת ובאהבה על־ידי אשתו הטריה, אולם עד מהרה הסתבר שהכלה חושבת אחרת: „לא שחקן ולא בטיח, אתה תעבוד בעסק של אבא שלי."

אני חושבת שאפשר בהחלט להגדיר את המצב שנוצר, כחילוקי דיעות חריי־פים, ואמנם אחרי זמן קצר חזר דליק הנשוי להיות דליק הרווק, או יותר נכון דליק הגרוש.

מאז, עברו כארבע שנים וראה זה פלא, הבחור שכל כך רצו למנוע ממנו לחיות שחקן, דווקא מצליח בכלל לא רע. הוא שיחק בסרט הטלוויזיה חירבת חיזעה, לקח חלק בפרוייקט התיאטרון של **נולה צ'לטון** בקריית־שמונה ואפילו נבחר להנחות את תוכנית הטלוויזיה לילדים זהו זה. ואם לא די בכך, הקליט דליק תקליט ילדים שנקרא דליק ונמכר היטב בשוק.

למה אני מספרת לכם את כל זה, ובכן דליק מתחתן שוב. הפעם המאושרת היא **יעל פיילר,** שחקנית יפה וצעירה ואני בטוחה שהדבר האחרון שהיא תעשה הוא לנסות לשכנע את דליק לעזוב את התיאטרון ולפנות לעסקי טכסטיל רחמנא ליצלן, או משהו בסגנון הזה, אחרי הכל היא למדה מהניסיון של קודמתה ולאבא שלה גם אין עסקים.

# במדינה

(המשך מעמוד 39)

**טכס ללא בני־זוג.** העתירה שהגישה מרגלית כהן קשורה ב־נושא המעסיק את המערכת המיש־פטית בארץ במשך שנים רבות — בעיית נשואי כהן וגרושה. מרג־לית היתה גרושה. היא נישאה לפני תשע שנים בשנית לאברהם כהן, ששמו מעיד עליו שהוא כהן. מכיוון שנשואים כאלה נוגדים את ההלכה היהודית, ובתי־הדין ה־רבניים, שהם על־פי החוק הקוב־עים היחידים בארץ בנשואי יהו־דים, אינם מאשרים אותם, נאלצו בני הזוג למצוא סידור אחר.

הסידור האחר נמצא בדמות מה שקרוי נשואי־מכסיקו. החוק ב־מכסיקו מאפשר להירשם לנשואים גם ללא נוכחות בני־הזוג, אלא באמצעות מיופי־כוח בלבד. מרג־לית ואברהם חתמו בזמנו במיש־רדו של עורך־דין תל־אביבי על כתב יפוי־כוח, שהסמיך אנשים במכסיקו לייצגם לצורך רישומם כנשואים. יפוי הכוח נשלח למכ־סיקו, וכך נערכו הנשואים.

אחרי שהגיעו הניירות החתומים ממכסיקו, קיבלו החיים בצוותא של מרגלית ואברהם תוקף רשמי. נולדו להם ארבעה ילדים והיח־סים ביניהם היו טובים, עד ש־בשנת 1977 חל קרע. מאז הם מתדיינים בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב בתיק מזונות. שנת 78' היתה שנה של רגיעה יחסית בין בני־הזוג, ובמהלכה לא היו התדיינויות מישפטיות בניהם, ו־אף נולדה להם בת. ואז, ביולי 1979, קרה הדבר שגרם לשינוי המצב כולו.

**הסדר הציבורי והתבונה.** הבעל הגיש נגד אשתו תביעה לגרושין לבית־הדין הרבני, וביקש לקבוע, כי הנשואים שבהם נישאו אינם תקפים ולהכריז עליהם כ־בטלים. אברהם ומרגלית חתמו, במקביל לנשואיהם, גם על הסכם שמבטיח את זכויותיהם במיסגרת הנשואים, וקובע פיצויים למיקרה שההסכם יופר. בתביעה לבית־הדין הרבני ביקש אברהם „לקבוע כי ההסכם שנחתם בין הצדדים הוא בטל ומבוטל מעיקרו ואינו מחייב את הצדדים.” בקשה זו מנומקת מכך ש„דין ההסכם כדין הנשו־אין, דהיינו הוא בטל ומבוטל מ־עיקרו.” ברור שאם בית־הדין ה־רבני היה נענה לתביעתו של אב־רהם, היה הוא נפטר מן החובה לשלם מזונות למרגלית.

עורכי־הדין זיכרוני וברד, פרק־ליטיה של מרגלית, ביקשו מבית־הדין הרבני לפסול את עצמו מלדון בתביעה זו, ונימקו זאת בשורה ארוכה של טיעונים. אולם הרבנים לא קיבלו את הטיעונים והחליטו שהם כשרים לדון בתיק. השניים לא ראו בכך סוף־פסוק. הם הגישו בשם מרגלית עתירה לבית־הדין־הגבוה־לצדק נגד בית־הדין הרבני ונגד הבעל. בעתירה הם מבקשים, כי ינתן צו על־תנאי, שיורה לבית־הדין הרבני ולאברהם לבוא ולנמק מדוע לא יימנע בית־הדין מלדון בתביעה נגד מרגלית. הם ביקשו גם צו ביניים שיאסור על בית־הדין לדון בתביעה עד תום הדיון בעתירה.

בעתירה טענו זיכרוני וברד בין השאר, כי „אין בית־הדין הרבני מוסמך להכריז על הנשואין במכ־סיקו כבטלים, לא רק מכיוון שהם נערכו בחוץ־לארץ, אלא גם מכיוון שהם מקובלים באופן חיובי על־ידי חוקי המדינה, הסדר הציבורי והתבונה גם יחד, ואין בית־הדין רשאי לפסוק בניגוד להם.”

למרות שעיקר הטענות בעתירה של מרגלית מופנות כלפי בית־הדין הרבני ולא כנגד בעלה, יש לבעל עניין שהעתירה תידחה, כך שתביעתו בבית־הדין תוכל להמ־שיך ולהידון. בתצהיר תשובה ש־הגיש אברהם לבית־המישפט ה־עליון, באמצעות פרקליטו, עורך־הדין מנחם הוכמן, טען הוכמן, כי „בית־המישפט העליון אינו מוס־מך להכתיב לבית־הדין הרבני איזה טיעונים ועילות עליו לש־מוע ואיזה לא, במיסגרת סמכותו בעת דונו בתביעת גירושין.” עו־רך־הדין הוכמן טען גם, כי „בית־הדין הרבני יכול לדון ולפסוק ב־בעיות גירושין בין בני זוג על־פי כל טיעון ועילה המושמעים בפ־ניו ואשר הינם בהתאם לדין.”

העתירה עוסקת אומנם בנשואי־מכסיקו, אך להחלטה שתפול עשויה להיות משמעות לגבי כלל הנשו־אים האזרחיים. בשל כך, וגם בגלל ההשלכות מרחיקות הלכת שייתכן שיהיו להחלטה לגבי עתיד הממ־שלה, ביקש היועץ־המישפטי־לממ־שלה, הפרופסור יצחק זמיר, להי־ות צד בדיון המישפטי. בכך מבקש זמיר להגן על האינטרסים הקו־אליציוניים של הממשלה. בית־המישפט העליון נענה לבקשה והי־יועץ־המישפטי הורשה לקחת חלק, באמצעות נציגו, בדיון המישפטי.

בגלל מורכבות הבעייה והשאלה העקרונית המתעוררת ממנה הח־

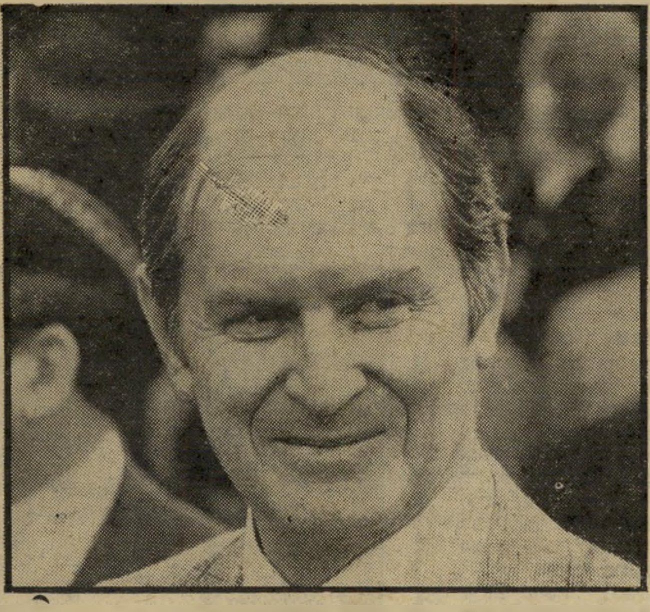

**יועץ־מישפטי זמיר**
— הממשלה תיפול

ליטו שלושת השופטים העליוניים, משה לנדאו, אהרון ברק ודויד בכור, שדנו בעתירה, להעביר את הדיון לידי צוות של שבעה שופ־טים. בכל ההיסטוריה המישפטית של מדינת ישראל זכור רק מיקרה אחד שבו ישב בית־המישפט העל־יון בהרכב כזה. היה זה בפרשת בני שליט, בעת שהתעוררה השא־לה מיהו יהודי.

**פרקליט זיכרוני**
— אם ינצח

# ישראלים בחו״ל

## כמה הם?

### האם חיים 250 אלף יורדים מישראל באיזור לוס־אנג׳לס?

כמה יורדים ישראליים חיים כעת בארצות־הברית?

הערכה חדשה כלולה בעלון של יחסי־ציבור, שהפיצה תוכנית־רדיו ישראלית חדשה, שמישרדה ב־בוורלי־הילס בקאליפורניה.

טוען העלון, במישפט־הפתיחה שלו: „ביום השני, ה־5 במאי, יוכלו רבע מיליון הישראלים ה־חיים בחוף המערבי (של ארצות־הברית) לשמוע את קול הבית...”

אם נכונה הערכה זו, יש להו־סיף על כך מיספר דומה של יש־ראלים החיים בחוף המיזרחי — ניו־יורק והערים הסמוכות. פירוש הדבר: כחצי מיליון יורדים ישר־אליים — כשישית מכל האוכלוסיה היהודית של מדינת־ישראל.

**בית רוחני.** התוכנית תשודר בכל יום במשך שעה וחצי — משעה 7 עד 8 בערב, ומשעה 9 עד 9.30 בערב. היא מנצלת לשם כך תחנה בעלת עוצמה של 50 אלף ואט.

מתגאה אבי אלון, אחד מבעלי התוכנית, שהסתבך בעסקיו בארץ (העולם הזה 2225): „לא זה ביל־בד שזהו שירות דרוש לרבע מיל־יון הישראלים דוברי־העברית, אלא גם למיליוני היהודים, הרו־אים בירושלים ובישראל את ביתם הרוחני...”


**מכונית הספורט של „פיאט”**

למשפחת מכוניות הספורט המפורסמת של „פיאט” — ה־1/9א, ה־124 „ספיידר”, ה־„131 רייסינג” וה„131 ראלי אבארט” (מנצחת הראלי המפורסמת) נוספה לאחרונה גם אחות קטנה וזוהי ה־„127 ספורט”. קטנה ככל שלא תהא, היא מרשימה בהופעתה החיצונית ובביצועיה המעו־

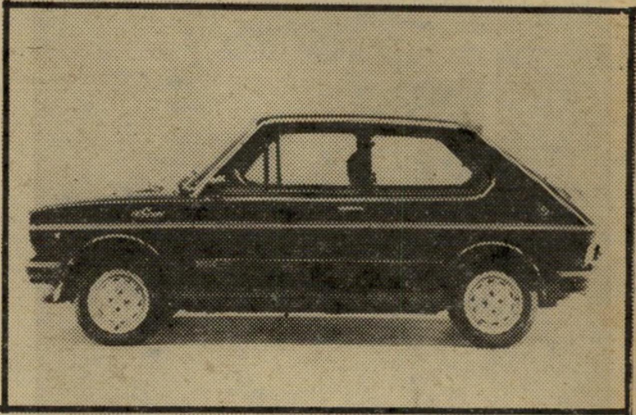

לים. המנוע בעל הספק של 70 כ״ס על פי תקן דין מקביל בעוצמתו למנוע בעל הספק 1600 סמ״ק (אעפ״י שנפחו של המנוע הוא 1050 סמ״ק ועל כן חסכוני בדלק). תכונה זו מקנה ומאפשרת ביצועים ספורטיביים ממדרגה ראשונה, כושר תמרון ותאוצה גבוהה.

המכונית היא בעלת סגנון ספורטיבי מיוחד ועיצוב אוירו־דינמי עם גלגלי מגנזיום ספורטיביים.

ה־„פיאט” 127 ספורט” עוררה ענין מיוחד בתצוגת המכו־ניות האחרונה בג׳נבה, יחד עם ה„פאנדה”.



**”אימֶדְיָה דוּסֶר”**

צבעי השיער הטובים והנפוצים ביותר בעולם.

**15 גונים אופנתיים**

מערכת צביעה(קיט) מושלמת המכילה:
שפופרת צבע, קרם מחמצן (במיכל שאינו מחייב שמוש במברשת) חוג כפפות.
להשיג: בפרפומריות המובחרות בבתי המרקחת וברשתות השווק.

IMEDIA מבית L'ORÉAL פריז
החברה הגדולה והמפורסמת בעולם לתמרוקי שיער



**בריזה**
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל. 656992

**בלוז, פולק, ג׳ז, רוק**

פתוח כל יום כולל יום א׳ משעה 21.00

# במדינה

## נכי צה"ל

### סוס תחת עין

**רפי נלסון התרגז על התרמית של חבר־הכנסת, ונכי־צה"ל הרוויחו שני סוסים**

את רפי נלסון, איש אילת ה־מפורסם, קשה להרגיז. גם כאשר נכנסים לכפר שלו בטבה, 12 קי־לומטרים מאילת, עם צידנית מלאה במזון ושתיה, בניגוד להוראות ש־בכניסה, אין נלסון מתרגז. בנימוס טבול בהומור הוא מגרש את בעלי הצידנית, הממהרים להיפטר ממנה כדי שיוכלו לבלות בכפר.

אולם בשבוע שעבר התרגז נל־סון. הוא היה כה כעוס, עד ש־אורחי הכפר שלו שאלו בתימהון: „מה קרה לרפי? זה לא אותו אדם שהכרנו."

כמדי יום רביעי פתח נלסון את גליון העולם הזה של אותו שבוע. עינו נפלה על הכתבה ה־נכים אכלו קש (העולם הזה 2226), בה סופר על התעלול האחרון של ח"כ שמואל פלאטו־שרון. רפי, נכה צה"ל בעצמו, שאיבד עין

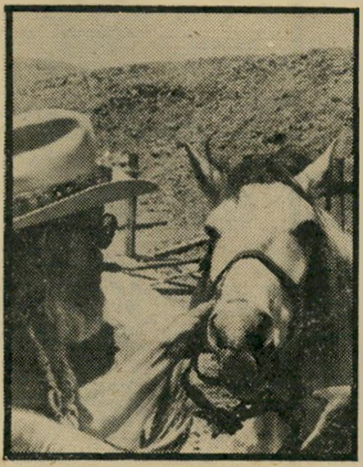

**תורם נלסון**
לכעוס על פלאטו

במילחמת השיחרור, רתח מזעם על שפלאטו־שרון הונה את העיוו־רים נכי צה"ל כשהבטיח לרכוש עבורם סוס, זכה להיות אורח־כבוד במסיבה שאותה ערכו העיוו־רים ושאליה הובא הסוס, ובפיר־סומת נרחבת בעיתונים — ולבסוף סירב לשלם עבור הסוס, כפי ש־התחייב.

„בהתחלה חשבתי לקחת את כל האורחים שלי בכפר, לעלות לצ־פון, ולערוך הפגנה מול ביתו של פלאטו־שרון בסביון," סיפר נלסון, „אבל אחר כך הבנתי שזו שטות. פלאטו־שרון בוודאי רגיל להפג־נות ולנושים, ואפילו לא יראה את הפרצוף שלו. נכי צה"ל העיוו־רים לא ירוויחו מזה שום דבר. אז בא לי רעיון אחר, פרודוקטיבי יותר."

בכפר של נלסון שלושה סוסים, עליהם נוהגים ילדי אילת לרכב מדי פעם בפעם. „החלטתי שהיל־דים של אילת יכולים להסתפק ב־סוס אחד, ושני סוסים אתן במתנה לעיוורים נכי־צה"ל."

רפי מיהר להתקשר עם מנהל מלון מרינה בתל־אביב, מיכאל („מיקי") יעקובסון, שנפל קורבן לתעלול של פלאטו־שרון ושהיה צריך לשלם מכיסו את מחיר ה־סוס. יעקובסון שמח על דנדי ו־מקס, שני הסוסים אותם תרם רפי, ומיהר לקשר בינו לבין העיוורים נכי־צה"ל.

(המשך בעמוד 46)

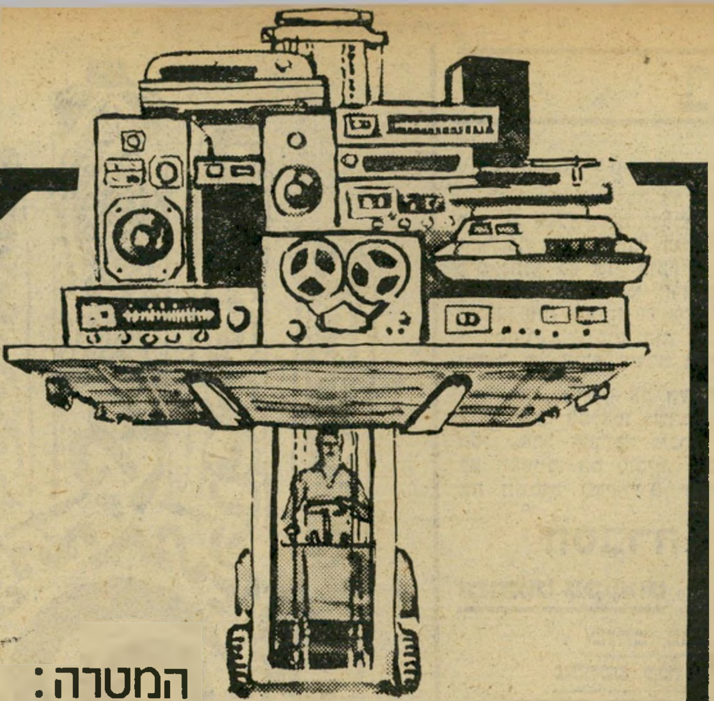


מבצע ב"גוטאל"

המטרה:
**להפטר מ-9 טון מערכות סטריאו**
ההצעה:
**מכירה לקהל במחירים מגוחכים**
לדוגמא:

* מערכת קומפלט — פטפון מונארך + מגבר 2×25W + זוג רמקולים, — במקום 9,500 ל"י, 7,250 ל"י בלבד
* מערכת קומפלט — פטפון .B.S.R + רדיו AM/FM + מגבר + זוג רמקולים, — במקום 15,900 ל"י, 11,750 ל"י בלבד
* מערכת קומפלט — פטפון .B.S.R + טייפ + רדיו 3 גלים + זוג רמקולים 2×35W. — במקום 29,000 ל"י, 21,300 ל"י בלבד
* רסיבר טונר — פטפון חצי אוטומטי + זוג רמקולים 2×4W, — במקום 29,000 ל"י, 23,700 ל"י בלבד

**מערכות מקצועיות**

* רסיבר סוני + פטפון חצי אוטומטי + זוג רמקולים 2×40W, — במקום 43,000 ל"י, 34,00 ל"י בלבד
* מערכת קומפלט 2×20W פטפון חצי אוטומטי הנעת רצועה. טייפ משוכלל לשני סוגי קסטות + רדיו 4 גלים, 6 תחנות בחירה מראש + זוג רמקולים — במקום 45,000 ל"י, 31,200 ל"י בלבד; במקום 43,200 ל"י, 32,000 ל"י צלבד

**כמו כן במלאי ללא תחרות:**

* רסיברים — סוני, JVC, פיוניר, טונר, היטצ'י, הרמן־קרדון, אקאי.
* פטפונים — סוני, סאונד־מסטר, JVC, מונארך, מיקרו, סורה, וגנר, מרוקו .B.S.R., גררד.
* רמקולים — גודמנס, סיז, נמקו, .D.B.S, אלק, אקאי, קף, מוראל, פורלס, אודקס.
* טייפים — JVC, סוני, סאונד, טלטקס, פיוניר היטצ'י.

**גוטאל בוגרשוב 72, תל־אביב, טל. 292701**
יבואני רמקולים, מערכות סטריאו וציוד אלקטרוני



מה ידוע לך על
**יוגה?**
לראשונה בתרגום עברי: ספרו המפורסם של הסוואמי ונקטסננדה - הדרך לחיים בריאים ומאושרים יותר!
להשיג בחנויות הספרים המובחרות (הפצה: א. ערמוני) או ישירות מתמר הוצאה לאור ע"י משלוח המחאה ע"ס 265 ל"י לת"ד 45160 ת"א, טל' 706770, 781119-03.

**גבר! התלבש על או.קי"**
הגיעו!
* חליפות כותנה דגם ספארי
* חליפות אלגנטיות OGGI ROMA
* מכנסי ייצוא NINO CERRUTI
להשיג בחנויות המובחרות
הזמנות לטל' 03-822152
O.K.



**תן טרמפ לחייל**

# במדינה

(המשך מעמוד 45)

„לי אמנם אין כסף להאכיל את הסוסים האלה שנה שלמה," אמר אחר כך נלסון, „אבל בנוסף לסוסים נתתי גם שני אוכפים." חשבון מהיר מגלה, כי תרומתו של נלסון שווה לפחות 80 אלף לירות — מחיר כל סוס הוא 30 אלף ומחיר כל אוכף עשרת אלפים.

„רציתי להחליף את השמות של דנדי ומקס לפלאטו ושרון," סיפר רפי, „אבל אחר־כך נזכרתי שהם לא חמורים, הם סוסים, והשארתי את השמות המקוריים שלהם."

דר ראיית־הנולד. מתפרנס מזרעים של עץ־הזית. בעל התנהגות תוקפנית, כשמתקרבים אליה מכל כיוון שהוא. אינו מתאים לתפקיד של חיית־בית חביבה."

בעל הקאריקטורה הוא אחד בשם טיילור־ג'ונס.

עד כה לא נאלץ העיתון להתנצל על פירסום זה — דבר המוכיח, כי הקהילה היהודית המקומית לא יצאה מגידרה כדי למחות על כך. זה לא היה אפשרי עוד לפני שנה. אז היתה קהיליית־העסקים המקומית ממטירה מחאות על העיתון, מבטלת בסיטונות מודעות ומנויים.

## הסברה

### מנחמוס עקשנוס

**מנחם בגין הוא מכרסם קטן ודוחה, החופר מתחת לאדמת הגדה המערבית**

ירידת קרנה של ישראל — ושל ממשלת ישראל — בעולם מצאה,

**בגין בקאריקטורה ב„צ'ארלסטון גאזט"**
מכרסם קצר־רואי

בין השאר, את ביטוייה בקאריקטורות המתפרסמות בעיתונות האמריקאית.

עד לא מכבר לא העז שום עיתון אמריקאי לפרסם קאריקטורות מעליבות על מנהיגי ישראל, ולוא רק מפני שכל עיתוני אמריקה תלויים במודעות של עסקים יהודיים. בניגוד לטלוויזיה, הניזונה מן הפירסומת הכל־ארצית, שאינה כפופה להשפעת קבוצות־לחץ אתניות, חיים העיתונים מן הפירסומת המקומית, שבה יש ליהודים חלק מכריע.

לפני כמה ימים פירסם העיתון המקומי בעיר צ'ארלסטון, צ'ארלסטון גאזט, קאריקטורה המהווה שיא חדש. היא מראה את מנחם בגין בצורת חיה קטנה ודוחה, תחת הכותרת „מושבה של בגינים (מנחמוס עקשנוס)".

בהסבר נאמר: „מכרסם קטן, החופר מתחת לאדמה, החולש על הגדה המערבית של נהר הירדן. קל לזהות אותו על פי נשיכת הכלב שלו, ראייתו החלשה והיצ־

## מישטרה

### חסיד עומד לדין

**מה אמר הרבי על התנהגותו של שוטר התנועה**

על ספסל הנאשמים ישב יהודי מגודל זקן ופיאות, לבוש במיטב המסורת החסידית. ניכר היה בפניו כי הוא מתאמץ להתרכז ולהבין את הנעשה באולם המישפט.

היושבים באולם בית־המישפט תמהו — הנאשם ז'ק קשמרר הוא עולה חדש מצרפת והעברית אינה שגורה בפניו. מה עושה יהודי יפה כזה בבית־המישפט כנאשם? התובע המישטרתי ציון אגמון האשים אותו בכך שבחודש פברואר בשנה שעברה, ברחוב עקיבא בבני־ברק, העליב את סמל המישטרה יעקב נברו.

החסיד עצר בפולקסוואגן המיסחרית שלו ליד תחנת אוטובוסים והוריד שם נוסעים. השוטר, שהיה עסוק אותה עת ב„ניקוי הכביש לתנועה," רשם דו"ח לנהג מונית. הוא סימן בידו לחסיד להמשיך לנסוע, אך כאשר זה התמהמה ניגש השוטר לחלון המכונית וביקש את רשיונותיו של קשמרר.

מה שקרה אחר־כך שנוי במחלוקת. השוטר סיפר, כי מייד לאחר מתן הרשיונות ירד החסיד מ־

(המשך בעמוד 48)

מה?!
שם ט. רשום
5258
פינה קולדה
עוד לא טעמת
נסו את החוויה
שתו פינה קולדה!
מבחר
משקאות
קוקטייל:

פינה קולדה
סומבררו
בננה קולדה
יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל - י.ד. עסקים
ת"א, הקונגרס 44, טל. 832236

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 13.5.8
המצב הנוכחי באירן
עם:
יאיר הירשפלד
(מרצה באוניברסיטת תל־אביב)
ביום שלישי 20.5.80
המועדון סגור לרגל החג.
המועדון פתוח בימי ג'
התוכניות מתחילות ב־9 בערב
המועדון פתוח
משעה 8.30 בערב

דרוש
תנור
לעבודות אמייל
גודל: 20X22 בערך
לפנות בערב:
טל. 03-246-276

תן
טרמפ
לחייל

(המשך מעמוד 10)
שתו ההחלטית והנמצרת לכל דבר. היחס של העקרב לכסף מעורר בלבו כבוד, יחסו לאהבה ולמין מעורר בו תיקווה. אך כאשר הם מנסים להעמיק את הקשר נוצרת אכזבה שגודלה כגודל הציפיה המוקדמת של האחד מהשני. הבעייה היא שגם לאחר האכזבה, המשיכה ההדדית נשארת חזקה, ומפגישה אותם כל פעם מחדש. הניגודים שבאופיים לא נותנים להרמוניה לשרור ביניהם.

## שור עם קשת

צירוף מקובל מאוד בזוגות רבים. נוח להם אחד עם השני, ונוצרת הערכה הדדית. השור נמשך לאינטלקט, לנדיבות, ולהתייחסות האגבית של הקשתות לכסף. חוסר הדאגה שלהם בכל מה שקשור לרכוש משרה על השוורים ביטחון. ליד הקשתים הם חשים שבעצם אין מה לדאוג, הכל כבר יסתדר מעצמו. גם העניין הרב שיש לבני מזל קשת בכל דבר רוחני, מוסיף לשור עניין ומרים אותו מעט מעל הקרקע. למרות כל הנאמר, ההבנה ביניהם קשה. הם כל כך שונים איש מרעהו שהקשר בסופו של דבר נוצר סביב חיי היום יום, או ענייני החומר.

## שור עם גדי

התאמה טובה במיוחד כאשר גדי עם שור מתקשרים, הקשר יימשך זמן רב ושניהם יהנו ממנו. בן מזל גדי שהקאריירה חשובה לו יוכל לסמוך על בת שור, שתעניק לו בית חם, ותעשה רבות למען התקדמותו. בת שור לא תתן לגדי לפתח את הביישנות וההסתייגות הטבעית לו. הפתיחות שלה תשחרר אותו ותעניק לו ביטחון. אם יגיעו לנישואים, יתייחסו לילדיהם ברצינות והגינות. ויעניקו להם ערכי מוסר גבוהים.

## שור עם דלי

דלי ושור על פי רוב זרים האחד לשני. בת דלי המתלבשת בצורה מוזרה ומיוחדת, הלוקחת לה חופש מדי פעם מהמיסגרת המישפחתית, מרגיזה את השור ומערערת את ביטחונו. חיי המישפחה משעממים וחונקים את הדליים, ודרושה להם מיסגרת אלסטית מאוד. היחס החביב שלהם לכל אדם, מעורר קינאה ורוגז בשור, הרוצה שיתייחסו אליו יותר מאשר למכרים מיקריים. דרישה זו עבור בן מזל דלי היא, כמו עבור מישהו אחר, עונש מאסר. הפער ביניכם יגדל מיום ליום עד הפירוד הסופי. לכן כדאי שמההתחלה יתרחקו האחד מהשני.

## שור עם דגים

הם אינם מהווים בני זוג אידיאליים לשוורים. למרות שקיימת משיכה, השור נמשך לרוך ולתמהוניות של הדג, ואילו הוא נמשך ליציבות ולביטחון שמשרה עליו השור. אך בחיי היום־יום יהיו התנגשויות על דברים קטנים, והשלום לא ישכון במעונם. כשדבר קטן וחסר חשיבות ירגיז את הדגים, הוא יפרוץ מייד בבכי. הדמעות שנשפכות במהירות, והחשיבות שמייחס בן דגים לבכי, מעצבנת את השור ולא מובנת לו. כשבן מזל שור יפרוץ בבכי, הסיבה תהיה כל כך רצינית, שבן דגים במצב כזה כלל לא יוכל לבכות. וישב קפוא וחסר תושיה בגלל רצינות הבעייה. גם השגיונות והחלומות של ה„דג" לא יתאימו לקביעות האחריות והמעשיות של השור.

אם עורך יקר לך באמת
הרשי לעצמך את מוצרי טיפוח העור
היוקרתיים Charles of the Ritz

מגוון רחב של קרמים מיוחדים לכל סוגי העור,
חלבים, מי-פנים, מסכות ומוצרי שיזוף.

המכירה הבלעדית
ב-8 תמרוקיות נבחרות בלבד:
תל-אביב • בוטיק "לילית" בכל-בו שלום (קומת קרקע מול הכניסה הראשית)
• תמרוקיה "דויטש" בככר המדינה 70 • תמרוקיה "יסמין" איבן גבירול 22
• תמרוקיה "סולי" אופנהיימר 13 נווה-אביבים
ירושלים • תמרוקיה "אסתר" בן-יהודה 2
חיפה • בקרוב תפורסם רשימת התמרוקיות המאושרות.

צוות יועצות יופי מיומנות מטעם CHARLES OF THE RITZ פריז עומד לרשות המבקרות בתמרוקיות.

Beauty is not a matter of chance.



גרפיקאי מוכשר
למה אתה מחכה?

אנו מחפשים אותך בתנאי שאתה בעל נסיון והשראה ביצירת מודעות פרסום לעתונות, בוגר בצלאל או מוסד דומה בחו"ל ורצוי מאוד עם כשרון איור.

רמה גרפית גבוהה הכרחית!

אם אתה מה שאנו מקווים שאתה, תוכל להשתלב בצוות יוצר של משרד פרסום בעל רמה מקצועית גבוהה.

נא לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם ודרישות שכר לת.ד. 10204 תל-אביב עבור „מוכשר".



# יצחק רבין לראשות הממשלה

המזדהים עם תוכן מודעה זו, מתבקשים לפנות ל„אורים", ת.ד. 16303, ת"א.
(נא לציין כתובת ומספר טלפון)

מודעה זו נתרמה ע"י אוהד „אורים".

אורים - מאחורי רבין

# כמה את משלמת עבור אבקת הכביסה שלך?

**בדקי והשווי:**

| | משקל | מחיר לאריזה | מחיר לכביסה אחת |
|---|---|---|---|
| אבקה א׳ | 1.5 | 91.40 | 6.09 |
| שלגית יצהר | 1.5 | —.79 | 5.26 |
| אבקה ב׳ | 1.5 | —.84 | 5.60 |

**½ כוס אבקת כביסה שלגית מספיקה ל־5 ק״ג כביסה (ראי ההוראות).**

שלגית אינה רק אבקת הכביסה החסכונית ביותר. תכונותיה החדשניות, לפי התקן הישראלי ובפקוח מכון הסיבים, מעניקות לה גם יעילות מירבית.

שלגית מכילה 40% חומר פעיל המסיר בקלות כתמי שומן חיעה ויעיל גם במים קרים.

ניתן להשיג את שלגית באריזות של 1.5, 4 או 6 ק״ג.

כדאי לך לשלם פחות ולקבל יותר כביסה נקייה.

נשמח לשלוח לך דוגמית של שלגית במתנה

לכ׳ יצהר ת.ד. 823, תל־אביב עבור ״שלגית״ ע.ז.

בבקשה לשלוח לי דוגמית שי של ״שלגית״ אבקת הכביסה החסכונית ביותר.

שם__________

כתובת__________

# היכונו

## למבצע פרסים ענק.

## התחילו לאסוף את לשוניות הפתיחה של שלגית באריזת 1.5 ק״ג ועקבו אחר מודעות שלגית שיתפרסמו בקרוב.

שלגית יצהר

אבקת הכביסה המובחרת לכל מכונות הכביסה.


# במדינה

(המשך מעמוד 46)

מכוניתו, רדף אחר השוטר ובקול רם אמר לו: „אתה שונא חסידים, אתה שונא יהודים, אתה פאשיסט.״ הדבר גרם המולה והתקהלות של אנשים שהיו בתחנת האוטובוס. לכן לקח השוטר את החסיד לתחנת המישטרה, ושם האשימו, נוסף לדו״ח תנועה, גם בהעלבת עובד ציבור.

**קורבן לשוטר.** כיום, יותר משנה אחרי המיקרה בתחנה, עמד הסמל מתנצל במקצת על דוכן העדים וסיפר את גירסתו. השופט דוד שטינמץ נהג בכבוד בנאשם, שהופיע ללא סניגור, וניסה להסביר לו את הליכי המישפט. הוא גם ביקש מאיש מישטרה דובר צרפתית לשבת ליד הנאשם ולתרגם לו בעת הצורך.

כאשר קם הנאשם לחקור את השוטר היה קולו רך ונעים, והליכותיו מנומסות ביותר. הוא אמר לשוטר, כי חצי אמת גרועה משקר, ושאל אותו אם הוא יודע, כי הוא אינו תושב בני־ברק, והגיע לשם באותו יום מצפת, מקום מגוריו. במכוניתו היו שלושה טרמפיסטים שביקשו לרדת. לדבריו עצר לשתי דקות בלבד בתחנת האוטובוס כדי לסיים את מעשה החסד והצדקה של הסעת הטרמפיסטים, ואז סימן לו השוטר באצבעות ובפנים מפחידים, כי עליו לזוז משם. לפני שהספיק להזיז את המכונית היה כבר השוטר לידו וביקש את מיסמכיו. „בחיוך נתתי לו אותם,״ סיפר החסיד, אך הוא לקח אותם וחזר למונית. הוא התעכב שם כעשרים דקות בעוד החסיד יושב וממתין.

„יש לי הרבה בעיות, אשתי חולת־נפש כבר שנתיים ואני עסוק

**השופט שטיינמיץ**

יותר טוב בלי עורך־דין

וטרוד, לא היה לי זמן לשבת ולחכות לשוטר,״ אז ירד ממכוניתו וניגש לשוטר ואמר לו שזו התנהגות פאשיסטית.

בעוד החסיד עומד וממולל את זקנו ואת פיאותיו גיסה השוטר להסביר, אך הוא לא יכול לענות על השאלה מדוע רגז כל־כך כאשר הנאשם עצר לדקותיים והוריד את נוסעיו, בעוד שהוא עצמו ציווה על החסיד להישאר על עמדו למשך כעשרים רגע ולהמתין לו. „אם מטרתו היתה להקל על התנועה מדוע עצר אותי בתחנה עוד עשרים דקות נוספות? אני חושב אתה אדם רע. עשית לי תנועה רעה ביד, ובפנים מאוד נרווס,״ טען הנאשם. „אתה יודע מה הרבי שלי אומר על זה? הוא אומר שאני נפלתי קורבן לשוטר אנטי־דתי. שוטר צריך גם לעזור לאנשים ולא רק לעשות רפורטים ולהרגיז,״ סיים הנאשם. דבריו עשו רושם רב יותר מאשר אילו היה אומר אותם סניגור מלומד ומנוסה.

**השופט בנימין כהן**

„עיניים מבריקות —

# יש שופטים מסויימים שעורכי־הדין מסרבים לקחת תיקים הקבועים בפניהם

**פקיד־העזר בא** במרוצה לאולם המישפט. השופטת הדסה בן־עיתו ביקשה ממנו להוציא מייד מן האולם את כל האנשים שסגרו את החלונות. השופט משה טלגם ביקש כי כל האנשים הלועסים מסטיק ייצאו מן האולם. בקומה שמתחת ציווה השופט דב לוין על פקיד־העזר להוציא מהאולם ארבעה צעירים שלא שלטו בעצמם והתפרצו בצחוק למשמע עדותו של נאשם. ימים אחדים קודם לכן ציווה השופט לוין להוציא מאולם המישפט בני מישפחה של נאשמים ערביים. הסיבה להוצאתם היתה, כי נופפו בידיהם והניעו בראשיהם לאות ברכה לבני מישפחתם היושבים על ספסל הנאשמים.

השילטון הנתון בידי שופטים הוא נרחב מאוד. אין על שופט מרות בענייני שפיטה, מלבד החוק, ובענייני ניהול אולם המישפט כמעט שאין עליו מרות כלל. מורה בבית־הספר שולט גם הוא בחדר כיתתו, אך יש עליו תמיד מורא המפקח או הורי התלמידים. לא כך הדבר בבית־המישפט. עורכי־הדין המופיעים בפני השופט תלויים בו וחוששים מפניו. הנאשמים ובעלי־הדין תלויים לחלוטין בשופט בעת המישפט, ומוכנים לעשות הכל כדי לשאת חן בעיניו. העדים והקהל, כל עוד הם באולם המישפט, נתונים גם הם לחסדו של השופט. הוא יכול לנזוף בהם, להוציאם מהאולם ואפילו לעצור אותם באשמת ביזיון בית־המישפט.

## ״טיפול פסיכיאטרי״

**ידועות הדוגמות** שהפכו לאגדה, על מי שהיה נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, זאב צלטנר ז״ל, שעצר את המרכזנית של בית־המישפט, אשר לא השיגה עבורו קו במהירות הדרושה. וכאשר החלה בניית המוזיאון, הצמוד לבית־המישפט, ציווה לעצור את נהגי הרכב הכבד שעשו רעש והפריעו את עבודתו השיפוטית.

בעוד הקהל יכול לצאת בכל רגע מהאולם, ובכך לפרוק את עולו של השופט, אין זה כך עם בעלי־הדין ועורכי־הדין. הללו נתונים לחסדו של השופט עד תום המישפט.

אי־אפשר לבחור את השופט לפניו יופיע עורך־הדין, אך ידוע, כי יש שופטים מסויימים שעורכי־דין מסרבים לקחת תיקים הקבועים בפניהם. כאשר עדיין שפט בבית־מישפט השלום בתל־אביב השופט מגדל ורשאי, היו עורכי־

# אדוני השופט, אדוני השופט!

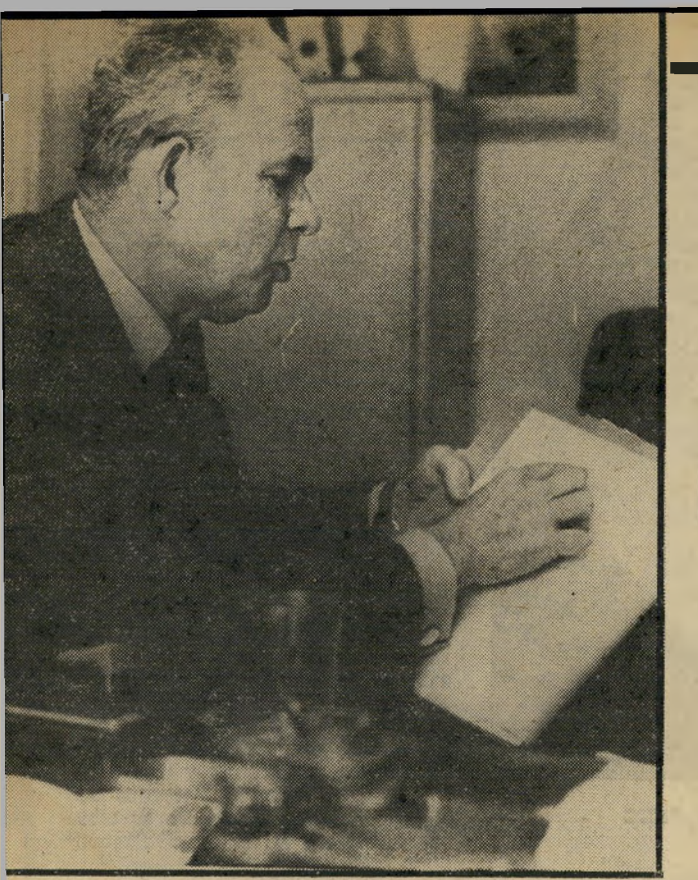

**השופט רובין**
— בצורה חשודה”

דין מתפסרים בכל תיק שהיה קבוע בפניו. הם העדיפו זאת מאשר להתדיין בפניו ולסבול. כאשר היה מופיע עורך־דין מחוץ לעיר, שלא הכיר את השופט ולא רצה להתפשר, היו מושיבים אותו למשך שעה באולם, ואז היה גם הוא יוצא משם חסיד פשרות.

בתיקים אזרחיים יש עורכי־דין המבטלים את התביעה, אם נקבעה בפני שופט שאינו רצוי להם, ומגישים אותה מחדש מתוך תיקווה כי הפעם תיקבע בפני שופט אחר, נוח להם יותר. אולם בתיקים פליליים אין אפשרות כזאת. באשר נקבע התיק, שם בדרך כלל יישאר. ואז יש עורכי־דין המבקשים להתפטר, או ממשיכים בתיק „ולוקחים מהקליינט שכר־טירחה הכולל טיפול פסיכיאטרי.”

השררה בעצמה אינה גורמת לעיוות־דין. השופטים הנוהגים כך יכולים לגזור דין־צדק, ולרוב גם עושים זאת. אולם המתח והלחץ שהם מכניסים למישפט, גורם לעורכי־הדין ולעדים פחד מתמיד, ומצב זה עלול לגרום לעיוות־דין.

**השופט לם**
„אני מוחל —

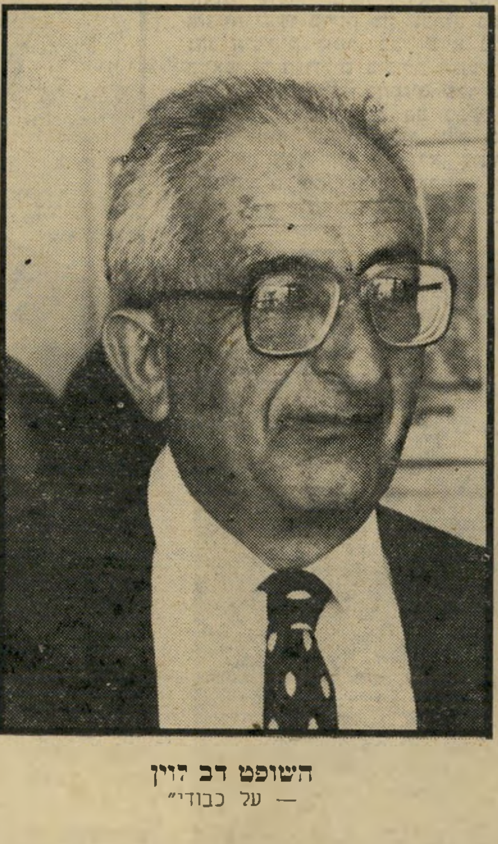

**השופט דב לוין**
— על כבודי”

לא כל שופט בעל שררה התחיל כך את דרכו. ידוע, למשל, כי השופט דב לוין, שהוא היום אחד מממלאי מקום נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, היה חביב ונוח מאוד כאשר התמנה לבית־המישפט המחוזי. בתחילת דרכו במחוזי, היה יושב כאחד מחברי ההרכב של השופטת מינה שמיר. עורכי־הדין שהופיעו בפניו אז, חשבו אותו לאיש עממי וצנוע. יחסו לעורכי־הדין היה לבבי וחסר יומרות. בשנים שעברו בינתיים הפך ליושב־ראש הרכבים, ולמקור פחד של עורכי־דין צעירים.

בציניות חדה ולעג בולט הוא מתייחס לטענות שאינן לרוחו. במישפט מסויים, שהתקיים לא מזמן בענייני בניין, טען עורך־דין צעיר, כי הוא בקיא בבניין, היות ובזמנו עבד כפועל בניין. בלעג קר ענה לו השופט: „אני מאמין לך שאתה מבין בבנייה יותר מאשר במישפט.”

## ✶ לקס לם

**נ**ראה כי השילטון והשררה משחיתים. שופטים רבים, הידועים בחייהם הפרטיים כאנשים נוחים וחביבים, הופכים לפעמים באולם המישפט לאימת עורכי־הדין. זכור השופט המחוזי יוסף לם. איש נעים הליכות מאין כמותו, אך את אולם המישפט שלו ניהל כאילו היה רכושו הפרטי. עורכי־הדין היו אומרים בלצון, כי אפילו החוק ששרר באולם שלו היה „לקס לם”. (החוק של לם). ולא פעם הפסיק עורך־דין צעיר, שטען ארוכות, ולא הירשה לו להמשיך. במקרה אחד לפחות הושיב השופט את הפרקליט שרצה להמשיך לטעון ואמר לו: „בשבילי גמרת!” עורך־הדין לא נפחד וביקש להמשיך. אז איים עליו השופט, כי אם יפצה את פיו יצווה לעצרו, ואף הזמין את פקיד־העזר כדי שישב לידו, ויעצור אותו אם ימשיך לטעון.

נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, בנימין כהן, אהוב על כולם. אך כאשר עובר עליו יום גרוע, הוא עלול לנהוג בזילזול ובוז בעורכי־דין. בשנה שעברה טען בפניו עורך־הדין נחמן גולדברג, ראש ועדת האתיקה של עורכי־הדין. השופט הפסיקו במחצית דבריו ביקש ממנו לשבת. הפרקליט המנוסה לא ישב. הוא המשיך לעמוד וכאשר ראה, כי השופט נרגז מאוד, אמר לו: „אדוני, אני מוחל על כבודי ועל כבוד הלקוח שלי, אבל על זכויותיו של שולחי איני יכול למחול.” השופט הביט בו בכבוד, ונתן לו לסיים את דבריו.

אחד השופטים הוותיקים, המטילים את פחדם על עורכי־הדין הוא השופט מאיר רובין. הצעירים שבין עורכי־הדין סובלים בעיקר מנחת לשונו. במישפט נזיקין שהתנהל לפניו לפני כמה שנים, הופיעה עורכת־דין מתחילה ממישרדו של עורך־דין ידוע *. כעבור ישיבות אחדות ביקשה הצעירה להשתחרר מהתיק, ביגלל העלבונות והיחס המשפיל שלו זכתה. היא הוחלפה בעורך־דין אחר מהמישרד, שהיה ותיק יותר. אך גם זה לא עמד בלחץ, ואחרי כמה ישיבות חזר אל בעל המישרד וביקש להשתחרר. אך הפעם החליט ללמד את השופט לקח. הוא הגיש בקשה לשופט, לתקן את הפרוטוקול של המישפט, וכלל בתיקונים אלה את כל מילות הבוז והעלבון שספג במשך הישיבות. השופט דחה מפעם לפעם את הדיון בבקשה זו, ולבסוף דחף את הצדדים לפשרה, ובכך סיים את המישפט המביך.

עורכי־דין אינם אוהבים לספר את הסיפורים הללו על עצמם. אין זה כבוד גדול לעורך־דין לריב עם שופט, והדבר אינו מביא לו תועלת, ועלול לפגוע בקידום הקאריירה המקצועית שלו. אך לפעמים כאשר עורך־הדין הוא בעל טמפרמנט, ואינו מוכן לוותר, מתרחשים באולם־המישפט קרבות של ממש. ידוע מיקרה שבו צעקה עורכת־דין ידועה על השופט מנחם בורכוייץ: „אתה מבייש את הסמל שתחתו אתה יושב.”

* השמות שמורים במערכת.

## ✶ „יהיה לך חושך בתיקים”

**ש**ני שופטים יוצאים בימים אלה לגימלאות, השופט מנחם בוכוייץ, מבית־מישפט השלום בתל־אביב, והשופט אריה לייבסון, נשיא בית־מישפט השלום בפתח־תיקווה, כיוון שהשניים לא יוכלו להתנקם בעורכי־הדין, נפתחו לפתע פיותיהם של עורכי־דין רבים, להתלונן על השניים.

על השופט בוכוייץ הרבו לכתוב לאחרונה, והשופט המחוזי דויד ולך אף ביקר אותו קשות בפסק־דין, דבר שאינו מקובל בין שופטים. אך ידוע, כי הוא אינו מחכה כדי לשמוע את כל מה שבפי עורכי־הדין. עוד הם מדברים, היא רושם את החלטתו, ואומר לעורך־הדין הממשיך לטעון בפניו: „אני כבר כתבתי את פסק־הדין ואתה יכול לערער.”

השופט לייבסון נוהג ביד רמה בעורכי־דין צעירים, ולא אחד מהם יצא את אולמו כשעיניו מבריקות בצורה חשודה.

אלה הם שופטים אשר בדרך כלל התחילו את דרכם כאנשי מישטרה, או כאנשי פרקליטות. הם התרגלו לראות את החברה בצבעים של שחור־לבן, ומקבלים את גירסתה של המישטרה והתביעה, כי הנאשם אמנם אשם. אחרי ששנים רבות התאמצו כפרקליטים להרשיע נאשמים ולהכניסם לבתי־הסוהר, הרי גם אחרי שלבשו את גלימת השופט הם ממשיכים לראות עצמם במיסתרים כקטיגורים.

שופטים כאלה מתעלמים פעמים רבות ממאמציו של הסניגור, חוקרים בעצמם את אנשי המישטרה, מציגים שאלות שהתובע לא יכול היה לשאול אותן ביגלל כללי הדיון הפלילי. אולם לשופט מותר הכל, וכך הם מוציאים מפי עדים תשובות שלא היו כשרות כראייה, אילו נשאלו על־ידי הצדדים. שופטים כאלה מנהלים במיקרים קיצוניים את הפרוטוקול כרצונם, וכאשר זה אינו משקף את כל הנאמר בבית־המישפט, גם ערכי את עירעור לא תועיל. תקנתם היחידה של עורכי־הדין במיקרים כאלה היא לאסוף תצהירים מעורכי־דין אחרים, שהיו נוכחים בדיון ושמעו את הדברים כדיוקם, וכאשר מוגש העירעור מצרפים אליו גם את תצהירי הצורפים.

אם לשופטים בתל־אביב יש שילטון מלא על אולם המישפט, הרי השופטים בערי־השדה מרגישים לפעמים כשריפים. יש כאלה המכריחים עורכי־דין להופיע לפניהם עד השעות המאוחרות של אחר־הצהריים. הם ממשיכים לדון ביום שישי, כמעט עד כניסת שבת, ואף מזמינים למישפטים למוצאי־שבת. שופט כזה, שיצא לגימלאות בעיר־שדה בדרום, אף זכור בכך שהזמין יום אחד את החשמלאי של בית־המישפט ואמר לו: „התקלקל משהו בחשמל אצלנו, יש לך כאן תיקים של הוצאה־לפועל. אם לא יהיה אור בבית־המישפט תוך שעה, גם בתיקים שלך יהיה חושך.”

נשיא בית־המישפט המחוזי בבאר־שבע, השופט שלמה אלקיים, אינו אוהב שעורכי־דין מתל־אביב נוטלים את פרנסתם של עמיתיהם הבאר־שבעים. והוא אינו מסתיר זאת.

## היה רק מיקרה אחד בעולם המישפט הישראלי שבו הגיעו עד כדי שביתה של עורכי־דין

היה רק מיקרה אחד בעולם המישפט הישראלי, שבו הגיעו הדברים עד כדי שביתה של עורכי־דין. היה זה בחיפה, נגד שופטת השלום הראשית דאז, השופטת מרים ורלינסקי שטרקמן.

# קולנוע

## הגאון

### אלפרד היצ׳קוק

יש טוענים שהוא היה הגדול מכולם. קשה לומר זאת בפסקנות. אמנות אינה מדע מדוייק שבו אפשר לחלק נקודות ולקבוע דירוג כמו בליגה בכדורגל או כמו בטבלת היסודות של מנדלאיאב. עם זאת, אפשר לומר ללא חשש, שאם יש שורה ראשונה של קולנוענים, שורה שעליה נמנים אבות האמנות הזאת, גדוליה וחשו־ביה, הרי אלפרד היצ׳קוק חייב לתפוס את מקומו אי־שם באמצע.

---

קראו לו אמן המתח, אבל הוא היה הרבה יותר מזה. הצופה, כאשר הוא כסס את ציפורניו, בסרטים של היצ׳קוק, הוא עשה זאת לא רק בגלל מה שהוצג בפניו על הבד, אלא בעיקר מפני שהוא בעצמו השלים בדמיונו, את התמונה על הבד, ומה שמצא בדמיון היה איום, מפחיד ומזוויע עשרת מונים מכל תמונה מצולמת. אלפרד היצ׳קוק סיפר אמנם עלילות שבהן היה חלק נכבד לאלימות, לפשע, למוות ולצד־דים האפלים יותר של הטבע האנושי. אבל בעלילות אלה, היה הצופה שותף פעיל, כשרגשות כמו פחד, חשד, ותוקפנות מופ־עלים על־ידי אותם גירויים המופיעים על המסך. כל צופה מורגל, כמו הכלבים של פאבלוב, להשלים לעצמו מערכת מסויימת של מחשבה, כאשר מציגים לו רק את הצעד הראשון. כשרונו הגדול של היצ׳קוק היה טמון בניצול אותם רגשות ויצרים של הצופה, שבדמיונו מסוגל, הוא וכל דומיו, לדברים הגרועים ביותר. כך אפשר להס־ביר את החרדה הכללית המשתלטת על המתבונן בצילום פשוט של אדם הולך בתוך שדה עצום ועזוב, כמו במזימות בינלאומיות, או מסידרה של עורבים תמי־מים הנוחתים על כבלים, מאחרי ספסל שבו יושבות ילדות, בהציפורים. תגובות אלה של הקהל הן חלק חשוב בחומר הגלם שבו השתמש היצ׳קוק כל ימיו. הוא פרט על תגובות אלה כווירטואוז, כאשר הצופה באחד מסרטיו מצפה ברגע מסויים שמשהו יקרה, זה דווקא לא קורה, וכאשר נדמה כאילו זה כבר חלף, לפתע נוחתת המהלומה. בשטח זה, אין לו אח ורע בכל האמנות השביעית.

אבל היצ׳קוק היה לא רק מתחן גאון, הוא היה גם אדם שהציג בצורה עיקבית מאוד תורת חיים מסויימת, ובהתבססו עליה פיתח את עלילותיו. הבסיס הפסיכו־לוגי שעליו בנה היצ׳קוק את עבודתו, ובזאת הבחינו כבר מעריציו מן ה„גל הח־דש” הצרפתי, הוא אותה הרגשת אשמה מקורית הרובצת על האדם, ואשר עליה הוא מנסה לכפר בכל מחיר, כל חייו; הרגשת אשמה שבגללה לעולם אינו יכול לחוש חף־מפשע לחלוטין, גם כשברור לו, כי ידו לא היתה במעל. יש אומרים שתפיסה זו באה לו מן החינוך הישועי שקיבל בצעירותו, ומצביעים על סרט כמו אני מתוודה, שבו כומר מקבל על עצמו בשתיקה את חטאיו של אחד מצאן מרעיתו, שהתוודה בפניו, כסרט המייצג בצורה הברורה עמדה זו, אם כי אפשר להבחין בה בסרטים רבים אחרים.

**השחקנים כאביזר.** כיצד אפשר לש־כוח את היצ׳קוק, האיש שידע להשתמש במדיום הקולנוע בשלמות שלא היתה דוגמתה? סצנת המיקלחת או ההתנקשות בעיתונאי, בחדר־המדרגות, שתיהן מפסיכו, משמשות כשיעור המאלף ביותר בתורת העריכה, שאפשר להעלותו על הדעת. השלמות מצוייה לא רק בעריכת התמונה בלבד, אלא גם במציאת העיתוי המדוייק של החלפת זווית ראיה אחת בשנייה, של הערכת הזמן המוקצב לכל תמונה, או בבחירת המיסגרת המתאימה לכל צילום וצילום. שילוב הקול, המוסיקה, התאורה, כל אלה משתלבים יחד בשלמות מפתיעה, המשמשת לחובבי קולנוע כמקור לא אכזב ללימוד, כמעט כמו בסיפרי הקודש לתל־מידי חכמים.

מה שמפליא מכל, הוא שהיצ׳קוק ידע להחליט מראש על כל פרט. להבדיל מבמאים רבים אחרים, שהגיעו להברקו־תיהם אחרי שצילמו חומר רב ושיחקו איתו על שולחן העריכה במשך חודשים כדי לראות כיצד אפשר לשלב אותו טוב יותר, אצל היצ׳קוק היה הכל כתוב ומוכן מראש, הסרט כולו היה בנוי, כתבנית איתנה, עוד לפני שהתחילו הצילומים. „הצילומים הם החלק המשעמם ביותר של המלאכה, כל מה שצריך לעשות הוא להיות שוטר תנועה ולדאוג שהשחקנים והצוות יעשו בדיוק מה שכתוב בתסריט,” נהג היצ׳קוק לומר. כמי שלא נמנה על המאמינים הגדולים ביכולת הגזע האנושי, הוא לא דרש מן השחקנים שלו אף פעם יותר מדי. „השחקנים הם כבקר,” נהגו לצטט אותו, במדוייק או שלא במדוייק. אבל אם אמר זאת ואם לא, עובדה היא שהשחקנים הם עבורו אביזר, משוכלל מאד אמנם, אבל אביזר המשולב בסרט בגלל תכונותיו האובייקטיביות. הגיבור צריך להיות גבוה, רזה וקצת נבוך (בדיוק ההיפך מהיצ׳קוק עצמו), הנערה תמירה, בהירת שיער, יפה וקרירה. אם הגבר הוא קרי גרנט, ג׳יימס סטיוארט, או אנתוני פרקינס, זה לא משנה, בדיוק כפי שניתן בהחלט להחליף בין אינגריד ברגמן, גרייס קלי וטיפי הדרן.

**העזה חזותית.** ומה על היצ׳קוק, ה־ווירטואוז בהנעת המצלמה? הרי לא היה אף סרט שלו, אשר בו נעדר איזשהו מבצע אקרובטי בלתי־רגיל ובלתי־אפשרי כמעט, של המלצמה. אפשר למצוא זאת בסרט ישן כמו צעירים ותמימים, שבו מתחילה המצלמה, בסצנה אחת, במעלה כבש־מדרי־גות של אולם כניסה למלון, יורדת אל

**במאי צעיר אלפרד היצ׳קוק**

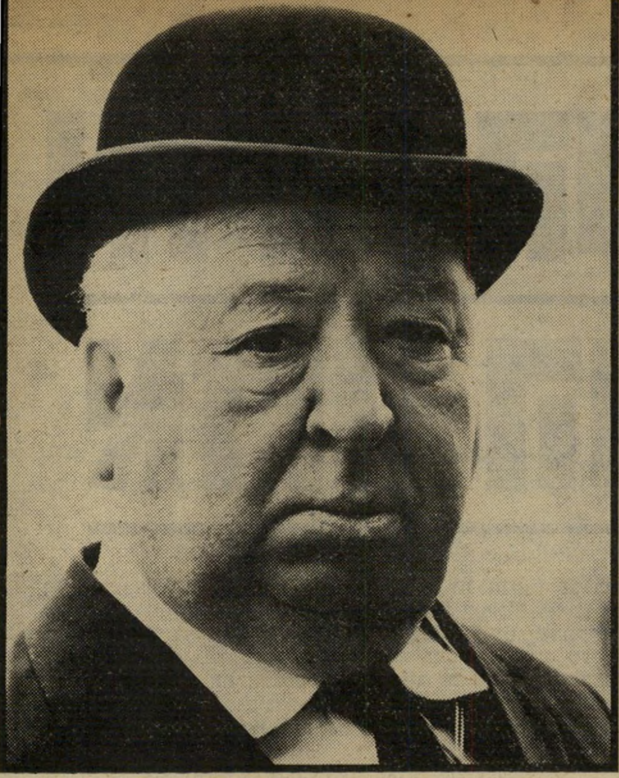

**במאי בוגר אלפרד היצ׳קוק**

האיש שידע יותר מדי

**מתחן־גאון היצ׳קוק ואחת הציפורים המפוחלצות שלו**

בין נגיסה אחת לשנייה

**היצ׳קוק ההומוריסט יושב על פח־אשפה**

המין האנושי לוקח עצמו יותר מדי ברצינות

תוך האולם, נכנסת לחדר־האוכל, מסתו־בבת שם לרוב ומסיימת בתוך התוף של התיזמורת, אחרי מסע ארוך ומפרך. או המסע האקרובטי מסביב לסועדים בסרט מתחת לחוג הגדי, המסתיים ביציאה מו־זרה מחדר־האוכל, דרך דלת שאינה קיימת

שחקנית קארן בלק ב„מזימות"
תחפושת בלונדית

# האמריקאים ותה אנגלי

**יאנקים** (בן־יהודה, תל־אביב, אנגליה): מה שקסם לג'ון שלזינג'ר, מי שעשה את קאובוי של חצות בארצות־הברית ואת יום ראשון הארוך באנגליה, היה הרעיון לאחד שתי תרבויות הקרובות אליו, אנגליה ואמריקה, תחת קורת גג אחת. לכן בחר תקופה יחידה במינה בתולדות שתי הארצות: השנים שבין 1942—1944 כשהאמריקאים חנו באנגליה ערב פלישת כוחות הברית לנורמנדיה.

הסיפור: שלוש אהבות מקבילות בעיר שדה קטנה שבמחוז לאנקשייר. הסמל ג'ון (ויליאם דיביין) מחזר אחר הלן, אשה נשואה (ואנסה רדגרייב). הטבח מאט (ריצ'ארד גיר) מתאהב בג'יין (ליזה אייכהורן), נערה שבעלה לעתיד יצא לחזית. ודאני (צ'יק וונדה) המתאגרף, נושא לאשה נהגת אוטובוס מקומית ותוססת בשם מולי (וונדי מור־גן). שלושת הסיפורים מביאים חתך של חינוך, מוסכמות, עקרונות מוסריים, והרגלי חיים המפרידים בין שני העמים המדברים לכאורה, בשפה אחת. ג'ון אינו מצליח לחדור מבעד לנאמנותה של הלך לבעלה ולזעזע את המיסגרת המסורתית והמוצקה של החברה הבריטית; מאט אינו מסוגל לממש את יחסיו עם ג'יין כי אינו מסוגל לקחת על עצמו אחריות והוא עדיין ילדותי יחסית לאהבתה הבשלה והשלמה; ואילו דאני, חי את הרגע ואינו חושב מה יקרה לאשה שהשאיר מאחוריו כשכרסה בין שיניה.

ריצ'ארד גיר וצ'יק וונדה, האמריקאים באים!

הצלחתו הגדולה של הסרט בדיאלוגים שנכתבו על־ידי קולין וילאנד הבריטי וולטר ברנשטיין האמריקאי, המבליטים את הניגודים שבין האמריקאים לאנגלים, ובתי־אור האווירה המיוחדת לעיר שדה שהפכה לחניון אמרי־קאי. החולשה נעוצה בכך שהבמאי לא הביא עד לשיא את העימותים השונים, והשאיר את כל היחסים בגדר טיפול על פני השטח, ונדמה לפעמים כאילו היה זה רומן בהמשכים בבגדי תקופה.

ברוס דרן, בארברה הריס, היצ'קוק, קארן בלק וויליאם דיווין ב„מזימות"
אחד מדור הנפילים — מי מסוגל לרשת אותו?

בעצם. או החבל, סרט שמורכב מעשרה צילומים ארוכים מאוד, שכל אחד נמשך קרוב לעשר דקות, סרט שבו המצלמה מתקרבת ומתרחקת מן הגיבורים ומן החפ־צים, והתיפאורה, שנבנתה מקירות ורהיטים, נעה על גלגלים, כדי לאפשר תנועה זו של המצלמה מבלי שהצופה יחוש בה. בפרנזי יוצאת המצלמה מתוך דירת הרו־צח, יורדת במדרגות תלולות, חולפת על פני חדר־המדרגות ויוצאת עד לאמצע ה־כביש, מבלי שהצופה יוכל להבין, אם הוא רגיש לנושא, כיצד אפשר לבצע זאת בלי קפיצות והפרעות.

אסור גם לשכוח את היצ'קוק האסתטיקן, האיש שידע לשלב, בתוך סרטים שניראו פשוטים ומיסחריים לגמרי, דימויים פלאס־טיים מפתיעים בהעזתם. סאלבאדור דאלי עיצב עבורו את הסיוט של האשם המדו־מה בעולם השיכחה, מיבחר הצבעים בכני־סה לדירתה של קים נובאק בורטיגו, עם הדלת האדומה הקורעת את העיניים, או הסיוטים האבסטרקטיים של ג'יימס סטיו־ארט באותו הסרט, מעידים על העזה חזו־תית שהיתה רק למעטים באותה התקופה בקולנוע. ואילו הקווים הישרים השולטים במארני או אחת התמונות הראשונות ב־סרט, כאשר הגיבורה ניצבת בתוך תחנת־רכבת ריקה, כולת בצבעים אפורים (גם התחנה וגם הנערה), ורק תיק בצבע צהוב קופץ כאילו מתוך ידיה אל תודעת הצופה, כל אלה מזכירים כמעט ציורים קוביסטיים.

**כתמונה על כוננית.** ולבסוף, היצ'־קוק ההומוריסט. כמו בחיין הפרטיים, כך גם על הבד, הוא לא יכול היה לוותר על החיוך, על אותה הקריצה האומרת שצרתו העיקרית של המין האנושי היא בכך שהוא מתעקש לקחת את עצמו יותר מדי ברצי־נות. מי יכול לשכוח את היצ'קוק עצמו זולל בעדנה רבה מיבחר מכל עופות הים והיבשה, בתוך חדר מלא פוחלצי ציפורים, כאשר הוא מספר בין נגיסה אחת לשנייה, למצלמה המתבוננת בו, שהציפורים הם הידידים הטובים ביותר של האדם. כל זאת בסירטון שצריך היה לפרסם את הציפורים. ואיך אפשר שלא לחייך לזכר העיתונאי שרגליו מגובסות, המציץ אל תוך חדרי שכניו וחייהם בהחלון האחורי כדי לחיות את חוויות הזולת, אותו מרותק לכיסא, או את הגוויה שאיש לא רצה לדעת ממנה במה קרה להארי, ואת קארי גראנט ואיוו־מארי סיינט בתא של קרון רכבת, במזימות בינלאומיות. אפילו על מעריציו ליגלג בנחת, כאשר העמיד את קארן בלק, בפאה נוכרית בלונדית, בתחילת מזימות כדי שהכל יידעו כי מדובר בסמל היצ'קוקי אופייני, רק על מנת שכמה דקות לאחר מכן, תסיר את הפיאה ותגלה את רעמת השערות הכהות שלה. שלא לדבר על הדרכים המבדחות שבהן נהג לשלב את עצמו בצילום אחד לפחות, בכל אחד מסרטיו, פעם כעובר אורח ברחוב, פעם כיושב בספסל האחורי של אוטובוס, פעם כתמונה על כוננית, ופעם כחלק מאמר בעיתון רטוב. אפילו סיפור שמתרחש כולו בסירת הצלה, או בחדר סגור, אינם יכולים למנוע ממנו את התענוג שבהערמה על הצופה, ובמציאת דרך להגיע אליו ברגע הפחות צפוי.

מי שמעוניין בתיעוד ההיסטורי, ודאי מצא אותו כבר בשפע בכל העיתונים. מתי נולד היצ'קוק, איך קראו לסירטו הראשון, מה עשה לפני שביים ומה עשה אחרי, איך קראו לאשתו, מה שלום ילדיו ומה היו בעיות הדיאטה שלא אימץ לעצמו אף פעם. אבל, עם כל חשיבותם של פרטים אלה, אוהבי הקולנוע יזכרו את היצ'קוק, הדמות העגלגלה והשנונה, כאיש שסיפק להם כמה מן השעות המרתקות בחייהם. עוד אחד מדור הנפילים הלך לעולמו, ובינתיים לא נראה באופק מי שיהיה מסוגל לרשת אותו.

# ישראל

## פרס התעשיה והחרושת

מרכז הסרט הישראלי מחלק מדי שנה פרסי איכות לסרטים הישראלים המופקים בארץ. זהו מינהג ישן ונאה כשלעצמו, עידוד עשיה לצעירים, מה עוד שהפרס מלווה גם בסכום כספי די נכבד. בשנים האחרונות השתדל מרכז הסרט, הפועל במיסגרת מישרד התעשיה, המיסחר וה־תיירות, לשוות לחלוקת הפרסים הללו אופי קצת יותר חגיגי וליצור סביבם מין הילה של אוסקר ישראלי. כל זה טוב ויפה, אולם הצרה היא שכאשר מכונאים, ויהיו אלה אפילו מכונאים עדינים, מתעס־קים באמנות, התוצאה יכולה להיות רק אחת: מסמרים בצורת פרחים, או לסירו־גין, פרחים בצורת מסמרים.

ואכן זאת הצורה שיש לפרסי האיכות שהוענקו השבוע, הזוכה הגדול והמאושר הוא סרט שצולם בברלין, עם סכומי כסף רציניים מאוד מן העיריה שם, בצירוף השקעות נוספות, ממקומות אחרים בעולם, ובהנהלת חברה ישראלית אז, שאינה יש־ראלית עוד. בסרט משתתפת שורה שלמה של שחקנים אמריקאים, אולי לא כוכבים מן השורה הראשונה, אבל שחקנים מוכרים בהחלט, שאין שום אפשרות לטעות בקשר לזהותם הלאומית. בכמה תפקידי מישנה אפשר לראות שם גם ישראלים. אשר לצוות הטכני, חלקו ישראלי, ומיספרית, כדרך הטבע בסרט שמצולם בברלין, הרוב הוא גרמני. למי שטרם שמע או טרם זיהה במה המדובר, הזוכה המאושר בכבוד פרסי האיכות של מרכזי הסרט הישראלי הוא הקוסם מלובלין. למה הדבר דומה: כאילו בא מרכז הסרט ואמר לעושים במלאכה בישראל: צאו לכם לנכר, מצאו לכם מממנים שיסייעו לכם לעשות סרטים, ואם יש לכם קצת שכל, הרי תקימו לכם בסיס שם, ואז כבר לא תזדקקו לפרסי האיכות שלנו. כי זאת בדיוק דרכו של מנחם גולן, אשר הפיק וביים את הקוסם מלובלין.

אפשר, כמובן, לבוא לטעון: והיכן האיכות? הרי על הישראליות של הסרט הוחלט כבר קודם לכן, כאשר אותו צוות שבחר בזוכה הפרס, הוא זה שמצא כי הקוסם מלובלין ממלא את התנאים הנדר־שים כדי להיחשב „סרט ישראלי". אז במה שנוגע לאיכות, נדמה שכבר ברור היום, לאחר שהסרט הוצג במקומות רבים בעו־לם, שאין שום סכנה כי ירשום דף חשוב בתולדות הקולנוע העולמי או הישראלי. אין ספק שצריך להעריך את המאמץ ההפ־קתי שהושקע בו, את היכולת הטכנית של הצוותים, את כוח האירגון וכושר הביצוע. בסופו של דבר, קשה להיזכר באיזשהו ישראלי אחר שהצליח עד היום להרים תוכנית מורכבת כל כך לסרט, ולצאת ממנה בשלום. אם זאת האיכות, אז אין ויכוח, הקוסם מלובלין זכאי לפר־סים. אבל אז צריך לשנות את שמם של הפרסים עצמם. אולי כדאי לקרוא להם „פרסי התעשיה והחרושת עם הפנים לחו"ל ועם הגב אל הארץ".

למעוניינים הנה הרשימה המלאה:

פרס ראשון — לסרט רגעים — למפיקי הסרט.

פרס שני — לסרט הקוסם מלובלין — למפיקי הסרט.

פרס הבימוי — למנחם גולן עבור בימוי הסרט הקוסם מלובלין.

פרס התסריט — לאילן מושנזון על התסריט לסרט רובה חוליות.

פרס הצילום — לדוד גורפינקל — על צילום הסרט הקוסם מלובלין.

פרס העריכה — לעורכי הסרט הדוקו־מנטרי הים האחרון. — (חיים גורי, ז'קו ארליך ודוד ברגמן).

פרס ההלחנה — ליוסי מר חיים — על המוסיקה לסרט רובה חוליות.

פרס המישחק: לגדליה בסר על מיש־חקו בסרט טרנזיט.

# שידור

## חלונה נגד איש־הביטחון

בדרך־כלל אין מנכ״ל רשות השידור, **יוסף** („טומי״) **לפיד**, יושב בשקט כש־מישהו, בעיקר מקרב עובדי־הרשות, תוקף אותו. לפיד עונה בזעם על כל ביקורת או התקפה עליו.

בישיבת פורום־החדשות, שנערכה בשבוע שעבר, ישב לפיד וספג בשקט את דברי־הביקורת החמורים שהשמיע נגדו מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, **חיים יבין**, בפרשת שר־החקלאות **אריק שרון** והכתב **מנשה רז**.

רז, עם ציוותו, בא לצלם את אריק שרון בפגישתו עם קבוצת־מתנחלים. הכתב והשר הם ידידים משכבר הימים. רז היה מוצב ככתב צבאי באוגדת שרון במילחמת יום־הכיפורים, ונמנה על העיתונאים שבנו את אגדת אריק־מלך־ישראל.

לכן רבה היתה תדהמתו של רז כששרון הסתער עליו, בהתקף של אמוק, שרק פסיכולוג יצליח להסביר אותו, אסר עליו לצלם, כיסה את עין המצלמה בידו ושלח את איש־הביטחון, השומר עליו, לכסות בידו את המיקרופון של המקליט, **אמנון אלטשולר**.

רז נדהם. הוא גם לא ענה לקללות שרון, שהישווה את עובדי־הטלוויזיה ל„מחבלים״. רז וציוותו פשוט הסתלקו מהמקום.

אולם רז הנעלב החליט בכל זאת לפעול.

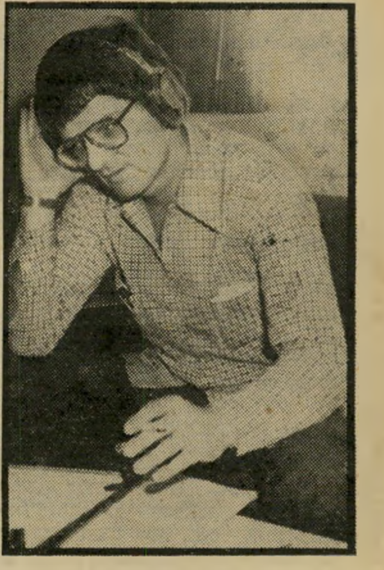

**כתב רז**
החבר של אריק

הוא התקשר עם העיתונאים המסקרים את הטלוויזיה, וסיפר להם את הסיפור. הוא גם סיפר אותו למנהליו ולראשי הוועד. הוועד דרש מלפיד לפעול. לפיד טען שאינו מאמין לסיפור, ודרש קודם לכן לברר אותו עם שרון.

לפיד בוודאי רצה ששרון יכחיש את הסיפור באיזושהי צורה, אולם שרון ו־עוזרו, **אלי לנדאו**, לא זה בילבד שהודו בכל, אלא אף הצדיקו את ההשתוללות המטורפת של שרון.

אפשר היה לצפות מלפיד שיפרסם הודעת־גינוי וישגן על עובדיו מפני התנכלויות של אישים לא־מאוזנים. אולם לפיד פירסם הודעה־לעיתונות, שאותה הגדיר יבין כ„פרווה״, שוב מבלי לנקוט עמדה. לפיד אמנם הדליף לעיתונים ששיחתו עם שרון היתה „קשה״, אך דוברו של שרון לעג לכך, וטען שלפיד „דיבר כמו חתלתולה״.

בינתיים דן הוועד בדרכי־תגובה. יש הגורסים כי אין להזכיר עוד את שמו של שרון בשידורי־הטלוויזיה ולהטיל עליו חרם, אך אחרים טוענים כי מאחר ששרון יוצר חדשות, אי־אפשר יהיה להתעלם ממנו.

תוכנית אחרת היא לבדוק מי הוא איש־הביטחון שתקף את עובדי־הטלוויזיה, להגיש נגדו תלונה למישטרה. בניגוד לשרון אין לאנשי הביטחון כל חסינות חוקית.

## נזיפה לדובר

בישיבת פורום־החדשות, שנערכה ב־שבוע שעבר, תקף מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, בצורה חריפה ביותר את דובר רשות־השידור, **משה עמירב**. יבין טען כי עמירב אינו עומד על המשמר ואינו מגן על עובדי מערכת־החדשות, כש־

**עורך שלו**
או — או

הם מותקפים על־ידי גופים או אישים ש־מחוץ לרשות.

מנכ״ל הרשות, **יוסף** („טומי״) **לפיד**, הביע את פליאתו על כך וציין כי הורה לעמירב לפתוח במערכת־הסברה בנושא זה. „אם ככה, אז הוא לא מקיים את ההוראות שלך,״ אמר יבין ללפיד. בסיומה של שיחה נזף לפיד בצורה חמורה ביותר בעמירב, על שאינו ממלא את תפקידו כראוי.

## עיבוי או מהפכה

רק עתה מתברר כי מילחמת־החדשות בין גלי צה״ל לבין קול ישראל הולידה מהפכה שלמה במערכת־החדשות של ה־תחנה הצבאית, למרות שמפקדה, **צבי** („צביקה״) **שפירא**, מנסה להמעיט בערכה.

תוכניות־חדשות או מערכות־חדשות ב־גלי צה״ל חייבות לעבור לא רק את האישור של שילטונות־הצבא, אלא גם את אישור מליאת רשות־השידור, שלה כפופה גם התחנה הצבאית. שפירא ידע כי לפחות רשות־השידור לא תאשר את המהפכה ה־חדשותית שהוא מחולל, ולכן החליט לקרוא למהפכה זו רק „עיבוי הטלפון האדום.״

מה שנעשה למעשה הוא שינוי מהותי. יומן רבע־לחצות של גלי צה״ל יתבטל. גם יומן הערב של גלי צה״ל בשעה חמש, ישונה לגמרי. בתוך מערכת גלי צה״ל מכנים את היומן החדש של הערב בשם „הארץ רדיופוני״. כוונת שפירא היא שהחל

**קריין סער**
בגלל טניס

בשבוע זה יכלול היומן שיחות פרשנות של בכירי העיתונאים בארץ, אשר יקבלו תשלום מלא עבור השיחות שלהם, ולא יעשו זאת במיסגרת ימי־מילואים. כבר הסכים להיות אורח יומיומי קבוע ב„הארץ הרדיופוני״ **ישעיהו** („שייקה״) **בן־פורת**.

במשך כל הבוקר כולו יובאו יומני־חדשות ומיבזקים. לשם כך הוחלט על כמה צעדים משמעותיים. נמתחו קווי־שידור קבועים למוקדים בכל רחבי הארץ: לתחנות־המישטרה הגדולות, לבתי־המישפט, לבניין הבורסה ולבית־העיתונאים בתל־אביב. הוחלט על הפעלה רצופה של ניידת השידור. נשכרו לעבודת התחנה הצבאית גם כמה עיתונאים איזוריים, שפוטרו, ב־מיסגרת הצימצומים, מקול ישראל.

## סער סוער

קריין הטלוויזיה, **טוביה סער**, הודח בשבוע שעבר מהנחיית תוכנית־הרדיו של קול ישראל, מאחורי הכותרות. התוכנית עוסקת בעיתונים ובעיתונאים, ונחשבת כ־אחת מתוכניות־היוקרה של הרדיו.

סער בא לישיבת־מערכת של התוכנית, שנערכה באחד מימי השבוע שעבר, בבניין הטלוויזיה בתל־אביב. כשהגיע למקום נמסר לו כי שאר משתתפי־הפגישה יאחרו בכמה דקות. סער התרגז, הודיע שהוא קבע קודם לכן מישחק טניס, ולא המתין.

עורך התוכנית, **יורם אלפר**, ששמע על כך, ביקש וקיבל את אישורו של מנהל הרדיו, **גדעון לב־ארי**, להדיח את סער מהנחיית התוכנית. עד שיימצא לתוכנית מגיש קבוע, יעשה זאת **דויד** („דודי״) **מרגלית**.

## שלו בעיקבות מיכאלי

בעיקבות הדחתה המכוערת של **ריבקה** („ריבקלה״) **מיכאלי** מהרדיו, כשהמנכ״ל **יוסף** („טומי״) **לפיד** הכריח אותה לצאת לחופשה בת שנה ללא תשלום, מכיוון שהיא משתתפת ברביו של **מרדכי** („מוטי״) **קירשנבאום**, יורדים עליהם השבוע, התקשר מנהל הטלוויזיה החדש, **יצחק** („צחי״) **שמעוני**, אל משתתף אחר ב־תוכנית, **מאיר שלו**, והודיע לו כי יהיה עלו לעזוב את רשות־השידור אם ימשיך להופיע ברביו.

בינתיים החליט שלו לוותר על הפינה הקבועה שלו ביורדים עליהם השבוע. שימעוני הוכיח שוב כי הוא יודע לשלם למיטיביו, וכי הוא ישרת נאמנה את מי שהביא לבחירתו האומללה כמנהל הטלוויזיה: לפיד.

# הקרב על חיים יבין

בתחילה חשבו כי הקרב על המשך עבודתו של **חיים יבין** כמנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה ייערך רק בסמוך ל־3 בנובמבר, עת נגמרת הכהונה שלו, ויצטרכו להחליט אם להאריך אותה או להדיח את יבין. אך נראה כי הקרב ייערך עוד הרבה לפני כן, כבר בסביבות חודש יוני.

בישיבה האחרונה של מליאת רשות־השידור נתן את הטון עורך־הדין **אהרון פאפו**. הוא נאם נאום ארסי ומגוחך נגד יבין, נגד **יעקוב אחימאיר** והשידורים הלא־מאוזנים כביכול במערכת החדשות. הינהנו אחריו והסכימו איתו בעיקר יושב־ראש הוועד המנהל של הרשות, הפרופסור **ראובן ירון**, וחבר המליאה **חיים בניהו**, בנו של הרב **יצחק ניסים** ואחיו של השר **משה ניסים**.

מנכ״ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי״) **לפיד**, נמצא עתה בתקופה של „לפסוח על שתי הסעיפים״. לפיד לא יצא להגנת עובדו, אך נמנע מלתקוף אותו. לפיד מנסה לשמור על מישרתו גם בתקופת שיבתו של המערך לשילטון.

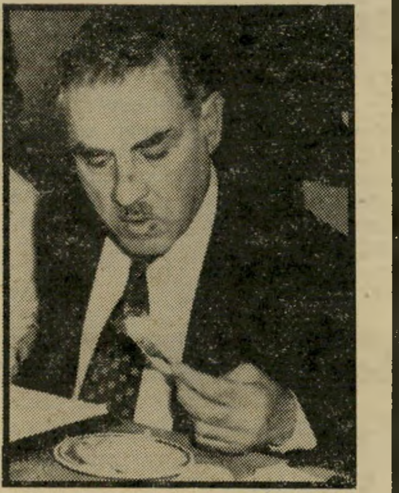

**חבר־ועד בניהו**
להתפטר —

**מנהל יבין**
— או —

אחרי שהמליאה שפכה קיתוניות של שופכין על שני העיתונאים, יבין ואחימאיר, הגיעה ההודעה המפתיעה של **מאיר שיטרית**. שיטרית הוא בחור צעיר, ראש המועצה המקומית יבנה. את יבנה הוא עדיין לא הצליח לשנות, אך הוא מנסה את כוחו בשינוי רשות־השידור. שיטרית חייב זאת לראשי מיפלגתו, חרות.

הוא הודיע שאם לא יחליט הוועד המנהל על צעדים משמעותיים לשינוי פני מערכת־החדשות, ברמזו על הדחת יבין ואחימאיר, יתפטרו כל חברי הקואליציה במליאת רשות־השידור.

מול איום כזה יקשה אפילו על לפיד, הקורץ ל**שימעון פרס**, לעמוד. נראה כי כבר בחודשים הקרובים צפויות הדחות חדשות ברשות־השידור, הפעם של יבין ואחימאיר.

**חבר־ועד שיטרית**
לפטר —

# יום רביעי

## 7. 5

● **בית קטן בערבה (5.30, שידור בצבע).** ה־מורה, מיס ברדל, עוזבת את הכתה ובמקומה מגיע מחליף הסולד מלורה מהרגע הראשון. בתפקיד חניבעל אפלווד, המו־רה הקפדן המרחיק את לורה מבית־הספר וצריך להתמודד עם זעמו של האב מופיע ריצ׳ארד בייסהארט.

● **חידושים והמצאות (6.45).** מוקדש לטיפול ב־פגים. מסתבר שרק לפני תשע שנים היו סיכוייו של פג להיי־שאר בחיים נמוכים. רק 10 אחוזים מהפגים נשארו בחיים ויותר ממחצית שיעור זה היו פגועי מוח, כיום כ־70 אחוז מהם נשארים בחיים והם בריי־אים ושלמים.

● **על אדונים ומשר־תים (8.03).** רוברט, המר־קיז מסטוקברידג׳, עזר לג׳ור־ג׳ינה לצאת מהסבך בפרשת התאונה שלה והיא מתרשמת ממנו עמוקות. הם יוצאים לבי־לות כמה פעמים עד שערב אחד הוא מתוודה בפניה על אהבתו ומבקש את ידה. היא מסכימה. למחרת בא המרקיז לאיטון פלייס לבקש את הסכמתו של לורד בלאמי וזה שמח על ה־בשורה. אמו של המרקיז אינה חושבת שג׳ורג׳ינה די טובה בשביל הבן שלה. רוברט זועם על התנגדות אמו ומציע לג׳ורי־ג׳ינה שהם יברחו ביחד.

● **הנודעת (10.05).** לגמרי במיקרה, עוד לפני ש־נפטר אלפרד היצ׳קוק תכננו להקרין סרט זה שלו הערב. את התסריט כתב בן־הכט. אלישה הוברמן, את תפקידה מגלמת אינגריד ברגמן, שהת־פרסמה כשאביה הורשע בבגידה בארצות־הברית, עורכת מסיבה שאליה מגיע אורח בלתי קרוא, הסוכן הממשלתי דוולין, את תפקידו מגלם קרי גראנט. לא־חר עימות מילולי בין השניים מגלה לה דוולין מי הוא ומציע לה להתגייס לעבודה איתו ו־לנסוע עימו לריו־דה־ז׳נרו. היא מסתבכת במיסגרת תפקידה עם

**החתול שמיל: בורשטיין**
יום חמישי, שעה 5.30

ידידיו הקודמים של אביה ואף מתחתנת עם מנהיגם, הכל למ־ען המולדת. כאשר מתגלה ה־בגידה שלה מנסה בעלה להר־עיל אותה באיטיות.

# יום חמישי

## 8. 5

● **מועדון החתול שמיל (5.30, שידור ב־צבע).** שידור שני של התוכ־נית עם מייק בורנשטיין כש־לצידו מופיעה השחקנית עירית לביא ובובות מדיסני־לאנד ו־אורחו הכבוד הם הוריו של מייק, ליליאן לוקס ופסח בורנ־שטיין.

● **סיפורי ח׳ליל (6.32).** נורי ניגש לבחינות גמר בבית־הספר ולכבוד הצלחתו הצפויה מארגנים לו חגיגת הפתעה. רק אחר־כך מתברר כי ההצלחה היא לא כל־כך ודאית.

● **סיפורי מסע (8.03).** פרק נוסף מהסידרה המצויינת על מסעות מגלים דגולים. ה־פעם מוקדש הפרק לסיפורו של מגלה אמריקה קולומבוס.

● **כדורסל (9.30).** שי־דור ישיר של מישחק הכדורסל בין נבחרת ישראל לבין נבחרת צרפת שייערך בשווייץ. המיש־חק הוא גורלי עבור הנבחרת, ויקבע אם תשתתף ישראל ב־אולימפיאדת מוסקווה. כדי ל־הגיע לאולימפיאדה תצטרך ה־נבחרת לנצח מישחק זה.

● **לורד פיטר וימזי — ענני עדות (11.00).** וימזי שב מפאריס ומספר ל־פארקר שקאתקרט החזיק דירה שבה גרה מדמואזל סימון ווני־דרה, פילגשו במשך עשר שנים, המתגוררת עתה עם מיל־יונר בניו־יורק. וימזי יוצא ל־ארצות־הברית וכעבור יומיים נפתח מישפטו של הדוכס. ב־ניו־יורק מצליח וימזי לאתר את סימון היפה המספרת לו שהיא שלחה מיכתב לקאת־קרט, שבו כתבה לו שהיא עוזבת אותו למען גבר עשיר ממנו. המיכתב הגיע אליו כפי הנראה בליל הרצח, והוא שיגר לה תשובה בצרפתית. וימזי מבקש לראות את המיכתב. בינתיים נמשך המישפט וסיי־כוייו של הדוכס אינם נראים ורודים במייוחד. נראה שלא

**טווס הזהב: קם**
יום שישי, שעה 9.20

תהיה ברירה אלא להעלות את הגברת גריימתורפ על הדוכס, אך הסניגור עדיין מהסס מ־חשש השערוריה שתפרוץ עם בעלה. אולם דווקא גריימתורפ מחליטה להתנדב ולהעיד כדי שאדם חף מפשע לא יתלה.

# יום שישי

## 9. 5

● **ד״ר דוליטל (3.00).** הד״ר רוצה להכיר את העוף האגדתי פניקס, שמתעורר ל־חיים כל מאה שנה. לשם כך יוצא דוליטל למצריים והשוד־דים שיודעים על כך יוצאים בעיקבותיו ומתחפשים לפיר־מידות.

● **שירים יפים לשבת (8.05).** לשמחתם של אחדים ולצערם של אחרים יורדת תוכניתו של הרב שמואל אבי־דור הכהן מעל המסך. עד ש־יחליטו על תוכנית אחרת ל־שעה זו, יביאו סתם שירים יפים לשבת. הפעם יהיו השי־רים מפיהם של עירית דותן־פאר ועוזי המאירי.

● **טווס הזהב (9.20).** תוכנית של שירי איציק מאנגר המתורגמים לעברית, בשידור שלישי. את השירים מגישים מירי אלוני, שמעון לב־ארי, טוביה צפיר, מיקי קם, עליזה רוזן ודורון תבורי.

● **אהבה בין אמנים (10.00).** פרק שני של הסיד־רה על פי הרומן של ברנארד שאו. אוון ג׳ק פוטר מתפקידו כמורהו של צ׳רלי סאתרלנד אבל אינו נשאר מובטל ומוצא עבודה כמורה למוסיקה בכתה של בנות. כן הוא מוצא לעצמו תלמידה חדשה, שחקנית צעירה ושאפתנית בשם מדג׳ ברייסל־פורד, אותה מגלמת השחקנית ג׳יין קאר. מבלי שהוא יודע על כך מנסה מרי לשכנע את דודה להציע לג׳ק את מישרת מנצח תזמורת הגדוד שלו. ג׳ק דוחה את ההצעה, לתדהמתו של הקולונל. בתלמידותיו הוא רו־דה, אך הן מעריצות אותו. גם מרי וגם מדג׳ נשבות בקסמיו מה שאפילו מסכן את אירוסיה של מרי לאדריאן הרברט. אחד מחיבוריו המוסיקאליים של ג׳ק נופל לידיו של פטרון מוסיקה.

# שבת

## 10. 5

● **דיוקן (6.25).** מגדל הסוסים עבד זועבי חי בשני עולמות: עולם המידבר עם הבדואים ועולם העיר עם מישפחתו וידידיו. הסוסים הם עבורו גשר בין שני העולמות.

● **בצאת השבת (8.00).** הבמאי ציצי גרא מדבר על יהדות ומסביר את הקשר שלו ליהדות בתוכנית הדתית של הטלוויזיה. „הקשר שלי ליהדות הוא לא בגלל העובדה שנולדתי יהודי אלא מפני שאני עוסק בנושאים יהודיים.״ גרא, במאי־תפאורן־מעצב־צייר הציג לאחרונה תע־רוכה בשם יהדות ושורשים וכך זכה להיכלל בתוכנית. הוא מספר על בית סבו, ממייסדי רחובות, ועל מה שנותר לו מבית סבא בכל מה שנוגע ל־שמירת השבת. גרט מארח בתוכנית את להקת ישיבת התפוצות ואת הזמר הלל („אילקה״) רווה.

● **בראש מורם (10.05, שידור בצבע).** הסרט שבו משתתפים ג׳ו דון בייקר ו־אליזבט הרטמן מבוסס על סי־פור אמיתי של שריף במחוז הדרומי של ארצות־הברית ה־מצליח להשליט חוק וסדר בכוחות עצמו תוך כדי מילחמה בכנופייה מאורגנת ואלימה של העולם התחתון.

**בועות: הלמונד**
יום ראשון, שעה 11.05

**שרתי לך ארצי: אטאס, גורליצקי ועטרי**
יום שלישי, 9.30

# יום ראשון

## 11. 5

● **החבובות מרחוב ההפתעות (8.30, שידור בצבע).** מארחות הערב את לינדה לווין.

● **רשת שידור (10.00).** שם הפרק של הערב הוא ליל מגוחה, מזל טוב.

● **בועות (11.05).** התינוק של קורין ממשיך להש־תולל. בילי הופך להיות אחד מבני כת השמש. דני מצליח לתפוס את רוצחי איליין. ג׳סי־קה מזמינה גם את בעלה צ׳סטר וגם את הבלש דונהוי לטכס שבו היא צריכה להודיע, במלוא התיאטרליות, במי משניהם היא בוחרת.

# יום שני

## 12. 5

● **מורשה (8.03).** תוכנית המוקדשת למוסד קריית נוער בבית וגן בירושלים. לפני כ־30 שנה הגיע מארצות־הברית הרב לנצ׳ר לירושלים, אסף סביבו כמה ילדים מעולי תימן והחל לחנכם. כך נוסדה קריית הנוער המאכלסת כיום 1200 תלמידים ודומה לקמפוס אוני־ברסיטאי גדול. לבד כתות לימוד יש במקום מיתקני ספורט, ברי־כה אולימפית גדולה, מיסעדות וחדר בילוי. לקריית הנוער נכנס ילד בן 12 ויוצא ממנה אדם מבוגר, יהודי שומר מצוות בן 18 או 20.

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** מוקדשת הערב לאיש המערב הפרוע שאינו מתאקלם בעולם החדש. בין הסרטים שקטעים מהם יוקרנו הפרש החשמלי, השאפתנים ובילי ה־נער.

● **כניסה חופשית (9.30).** אם לא תבוטל תוכנית זו שוב על־ידי מנכ״ל רשות השידור, יוסף („טומי״) לפיד, יביא אלי ניסן את הנושא: זכות הציבור לדעת.

● **הארט ואשתו (10.40).** תחת הכותרת מוות במסלול האיטי בא הסיפור על ג׳ונתן הקונה לאשתו מתנת יום־הולדת מכונית עתיקה. מת־ברר שלא רק ג׳ונתן רוצה במכונית אלא גם אנשים נוספים ואז מסתבך הזוג בפרשת ריגול שבה מעורבים הסי־אי־איי וה־ג׳ק־וו־ד.

# יום שלישי

## 13. 5

● **שחק אותה (8.03).** כמו מרבית התוכניות הערב, ערב יום ירושלים. תהיה גם תוכנית בידור זו מוקדשת ל־תאריך הירושלמי.

● **ירושלים לפני איחו־דה (8.30, שידור בצבע).** רבים מהירושלמים ייזכרו ב־וודאי בגעגועים בירושלים ה־קטנה והטובה לפני שהתל־אביבים פלשו אליה, ירושלים של לפני מילחמת ששת־הימים. את הסרט הכין דויד פרלוב.

● **שרתי לך ארצי**

**קאסטרברידג׳: אליזבט**
יום שלישי, שעה 10.50

(9.30). התוכנית מוקדשת ה־ערב לשנים 1963 עד 1967, תקופה שבה הופקו בארץ מח־זות זמר רבים, בעיקר על־ידי גיורא גודיק ז״ל. יושמעו קט־עים מגבירתי הנאווה, כנר על הגג, קזבלן של גודיק ושלמה המלך ושלמי הסנדלר של ה־קאמרי. הכוונה היא להביא גם את שולי נתן שתשיר את ירושלים של זהב אך יום לפני צילום התוכנית היא ילדה ואפשר יהיה לשמוע רק את ההקלטה של הביצוע המקורי. בין השירים שיושמעו יהיה התשמע קולי עם ג׳וזי כץ, מחרוזת מתוך שלמה המלך עם אילי גורליצקי, יונה עטרי ו־רחל אטאס, לו הייתי רוטשילד מפיו של שמואל רודנסקי, ברד ירד אותו תשיר רבקה רז שגם תשמיע רומנסרו ספרדי בלא־דינו, חייקמה שלי עם רחל אטאס, ביתי אל מול גולן מפי מיכל טל.

● **שיחה בשניים (10.35)** מאיר שלו מראיין את אביו, הסופר והמשורר יצחק שלו, המספר על ירושלים ועל הבן שלו.

● **ראש העיר קאסי־טרברידג׳ (10.50, שידור בצבע).** הפרק האחרון בסיד־רה. הנצ׳ארד יוצא מהעיר ל־חפש עבודה אך בסופו של דבר שב אליה ביום שבו נישאת אליזבת לפאפרי.

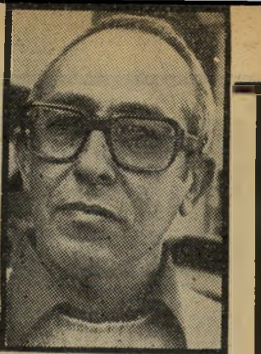

## יעקב שרת / איש ממאדים

# עורו האמריקאים!

קשה מאד להתאפק ולא לדבר על מה שקרוי בימי־ערובה אלה „מיבצע הנפל”. אבל אני את־אפק. מזמן שקרטר לא נשמע לעצתי בעניין אפגניסטן תפסתי תקן „ברוגז” וחדלתי לעוץ לו עצות טובות ונאמנות (ובאמת, די חבל לי עליו; נכון, השם קרטר עדיין בחדשות, אבל אתם בוודאי שמתם לב, שאפגניסטן כבר יוקי היתה — ואיננה עוד אפילו בחדשות).

אז מה בכל זאת יש לי להגיד בעניין „מיבצע הנפל”? לא מה היה צריך לעשות, ואיך היה צריך לעשות, ומדוע לא עשו קודם, ומדוע אם כבר עשו מה שעשו לא המשיכו, והאם יד הרו־סים באמצע, ועוד ועוד, אלא פשוט להצביע על העובדה המרשימה, שמול מומחים ישרא־ליים נודעים הגורסים שהמיבצע היה עשוי להצ־ליח בהחלט, עומדים מומחים ישראליים נודעים הגורסים שהמיבצע היה נפל מברייתו. וזה מש־איר אותנו במבוכה מסויימת, מפני ששוב אנו נתקלים בעובדה המדהימה, שהמוח האנושי אינו מפיק תגובות אחידות על אותם גרויים, אלא כל מוח ומוח, בדרכים מופלאות יותר ומופ־לאות פחות, מבין אחרת, רואה אחרת ומגיב אחרת, והאמת האמיתית, כמדומה, לא תיוודע לעולם (לחשוב, כמה הכל היה אחרת אילו המסוקים לא היו מתנגשים! — אמרתי אחרת, לא אמרתי שהמיבצע היה מצליח בדיוק כמצו־פה).

אבל יש משהו מסויים, ובעצם שני דברים, הראויים לשימת לב אגב הדיון ב„מיבצע הנפל”:

1. שימו לב, שחלק ניכר של המבכים את מות העוצמה האמריקאית (ואני מתאפק אך בקושי מלדון על קצה המזלג בעוצמה הזאת, אך יש לשער שלא נימלט מדיון זה אי־פעם), הם אותם המקובלים כ„ניצים” בכלוב הציפו־רים שלנו. וזה די ברור: „אמריקה אבודה”. „העולם החופשי אבוד”. אז מה החססנות ה־זאת? קדימה לסיפוח הגדה ולהחלת החוק הישראלי שם, והיידה, להעמיס אותם על מש־איות (כאילו שורש הבעיה הוא אם ארה”ב מעכבת אותנו, באיוולתה, מלעשות זאת, ולא השאלה העקרונית אם ישראל צריכה לספח שטחים אלה ואלה, המיושבים ביותר ממיליון ערבים בצפיפות ניכרת, ולהעניק להם זכויות אזרח, או לגרש אותם ולעשותם פליטים — וכל מה שמשתמע מזה לגבי מחות החברה הישראלית, בלי שמץ קשר ל„מה יאמרו ה־גויים”).

2. מעניין, עד מה מותחי־ביקורת ישראליים מסויימים על ארה”ב בפרשת „מיבצע הנפל”, הגורסים שארה”ב טועה בפנותה ל„פעולות ישי־רות” ולא לתחבולות כגון חטיפות־נגד (זה הומ־לץ בטלוויזיה הישראלית, וברגע ראשון עשה רושם פנטסטי), אינם מבינים שמה שאולי (אולי!) יכולה להרשות לעצמה מדינה קטנה הנתונה בסכנת השמדה, שעד היום קיומה לא הובטח כליל, אין מעצמה־רבתי כארה”ב הדמו־קרטית יכולה להרשות לעצמה, וכי יש איזה דבר שורשי מאד, שאולי ראוי לקנאה, בכך שארה”ב מסרבת להיות בריון סתם — ומכה על חטא על גלישותיה לבריונות בינלאומית עד כדי ירידיה לרמת הבריונים שממול. כבוד למי שמוחלים על הפתרון הקמאי הקל של עין־תחת־עין, ולו במחיר של כך וכך נפשות מעונות.

## בריטים.

## ערבים.

## יהודים

ועשיתי על ברית־קנאים, חולי דיבוק ספחת/
הדוהרים אלי מלחמת אזרחים כאחוזי־קדחת:
האצ”ל, כידוע, את הבריטים עד אחד מארץ
ישראל גירש —

(זה, שקיסרות הבריטים קץ טבעי לה בא
— מקרה שבעיתוי);

עכשיו חולמים הממזרים של־אצ”ל לגרש ער־
בים בשבר בדולח, דם ואש —

(לו רק כך לא יבריחו יהודים מארץ של
כיבוש ושל דיכוי).

## אלוהים זה לא עניין פשוט

הד”ר יוסף בורג, שהוא שר הפנים, וגם שר החוץ, ובגימטריה גם „גבור” וגם „ארי”, הוא גם בורג קטן של הקדוש־ברוך־הוא, כידוע. ומה פלא, שאינו מחמיץ לייצג אותו כאן על פני אדמה? הזדמנות טובה לכך ניקרתה לו כאשר רואיין לא מכבר ב„מעריב” כזקן ממשלות יש־ראל, אם איני טועה — עד מאה ועשרים ממש־לות, הדוקטור! — ודלה פנינים מאוצר זכרונו על כל ראשי ממשלה בישראל. בדברו על דוד בן־גוריון גילה תגלית מרעישה: „אתה יודע — אמר לו בי.ג׳י. בשדה־בוקר, כשנה לפני מותו והוא אז ארי בחורף — אני באתי להכרה, שאי־אפשר להוכיח שאין אלוהים.”

אני מודה ומתוודה אמירה זאת נשאה חן בעיני, אף שלא ידעתי כיצד לפרשה בדיוק. תחילה דימיתי, כי המנהיג הישיש חמד לו לצון וביקש להתל באורחו הדתי, ותחת להגיד לו שאי אפשר להוכיח שיש אלוהים, ובאופן זה להסתכן בפגיעה במי שמאמין בכל לבו שיש אלוהים, הביע אותו רעיון אבל בצורה מתוחכמת יותר (נכון, אולי לפי דעתך יש אלוהים, ואולי גם באמת יש אלוהים, אבל אי אפשר להוכיח זאת, אז בינתיים הנח לי ולאלוהים, ותבוא פעם שניה כשיהיו בידיך אי־אילו ראיות שבעזרתן תזים את קביעתי, ש„אי אפשר להוכיח וכו’”). זה מה שאני חשבתי. אבל אולי בי.ג׳.י רצה להגיד, שבעצם הוא חושב שיש אלוהים, אבל להודות בזה עכשיו, כשהוא עומד על סף קיצו, אין זו חוכמה יתרה, ואז אפשר להיזקק להודאה עקיפה? (אני לא אומר שאין אלוהים. מי יודע, אולי יש? בכל אופן, אי אפשר להוכיח שאין).

האורח, בכל אופן, הבין את דברי המארח בגירסה השניה. „הבנתי מה רצה לומר לי — סיפר הד”ר בורג — הוא השלים עם בוראו וגילה את מקור הנצח של היהדות”.

נו, זהו פירוש ליברלי מאוד, הייתי אומר, אבל לא הליברליות של הד”ר בורג מדאיגה אותי (הליברליות הדתית היא בסך הכל פונק־ציה של מקדם הסחטנות הקואליציונית של מפד”ל); מדאיג אותי הצורך של הד”ר בורג להסתייע בבי.ג׳י. כדי לאשש את האמונה בקיומו של אלוהים. מילא, כשכל מיני בעלי שררה ושו־אפי שררה עולים פעם בפעם על קברו של דוד בן גוריון כדי לדגוש את שושלת היוחסין הפו־ליטית שלהם, ולרמז כי כתפיהם מוכנות ומזו־מנות לנפילת אדרת ראש ממשלה עליהן, אין בכך להפתיע, אבל לבוא ולומר ליהודים־באשר־הם־שם: שורו הביטו וראו, אפילו בן־גוריון זה, מנהיג „החופשים”, הגיע לעת גבורות לדרגת „חוזר בתשובה”, לא פחות ולא יותר (היש בימינו הוכחה ניצחת יותר לקיומו של אלו־הים?) — זה כבר קצת יותר מדי, לטעמי. אבל עובדה, הד”ר בורג התרשם שבי.ג׳י. השלים עם בוראו ו„גילה את מקור הנצח של היהדות” — אז מה אתם מתעקשים לי, אפיקורסים לכאורה או להכעיס, שובו בנים שובבים, חיבשו כיפה, הניחו תפילין, והצביעו בעד המפד”ל!

אך מה עושה אלוהים? עד שאנו נתונים בספק, בא ידידו ותלמידו של בי.ג׳., הלא הוא חיים ישראלי, ומגלה בתגובה לאותו ראיון של הד”ר המתברג פנימה וחוצה ויהודה־ושומרונה והשמימה, שכבר בשנת 1967 (נא לזכור תאריך קובע זה בהיסטוריה של אלוהים!) כתב בי.ג׳י. לנתן ברנשטיין: „אני מאמין באלוהים!”

ככה? ב־1967 הוא „מאמין”, וב־1972 הוא מסתייג ואומר רק ש„אי אפשר להוכיח שאין אלוהים”? מה קורה פה? מה קורה? פשוט מאד! במכתב לנתן ברנשטיין הוא מוסיף ואומר — לפי „מעריב” — שאלוהים אלוהים, אבל „בעניין תרי”ג מצוות יש דעות שונות” — עניין פעוט, תרי”ג מצוות! הלא זה כל העניין! אלוהים עם תרי”ג מצוות ואלוהים בלי תרי”ג מצוות הם בכלל לא חברים כל כך טובים! ובאמת, כעבור כמה שורות. בי.ג׳י. מוסיף: „מכאן, שהעניין אינו פשוט כל כך.”

אז לפני שאתם חובשים כיפה ועוד תרי”ב, ומצביעים בעד מפד”ל, אולי תעצרו בכל זאת, ותהרהרו בדבר, שכן אותו „חוזר בתשובה” משדה־בוקר בכל זאת אמר, שאלוהים זה עניין שאינו פשוט כל כך, ואם הרהוריכם לא יוליכו אתכם למסקנות ברורות, אולי מוטב שתחכו למידע אלוהי נוסף מהד”ר בורג.

# במדינה

## צה”ל

### הסרבנית בכלא

### לוחמת־השיוויון קיבלה צידוק מוסרי משר־הביטחון לסירובה לשרת במילואים

„לאחר התלבטויות קשות מאוד החלטתי להיענות לצו מצפוני ולא להיענות לצו הקורא לי למילו־אים, וזאת לנוכח האפליה הקיי־מת בין בנות ישראל בכל הנוגע לשרות בנות בצה”ל.”

דברים אלה כתבה לפני חוד־

סרבנית בנש
בדיעה נחושה

שיים לוחמת־השיוויון ציפי בנש במיכתב לשר־הביטחון, עזר וייצ־מן. ציפי, בת ה־23, דוברת תנועת שרות־שווה, קיבלה אז צו הקו־רא לה לחודש מילואים, החל ב־2 באפריל 1980. למרות שיד־עה את הצפוי לה, לא התייצבה לשרות.

בבוקר היום השני בשבוע שעבר הופיעו בביתה של ציפי, ברחוב סאגור 3 ברמת־אביב, שוטרים צבאיים. הם לקחו אותה עימם. עוד באותו היום הועמדה ציפי לדין לפני קצינת־שיפוט צבאית, ונידונה ל־14 ימי מחבוש בפועל.

בעבר עמדה ציפי כבר פעמיים למישפט צבאי. במישפט הראשון, לפני כשנה, קיבלה נזיפה. בשני נידונה ל־14 ימי מחבוש על־תנאי, והפעם הופעל התנאי שעמד נגדה. בכל המישפטים חזרה אותה עבירה: ציפי סירבה לשרת במי־לואים, במיסגרת מאבקה, יחד עם חברותיה לתנועת שירות שווה, שהחליטו שלא להיענות לצווי מי־לואים עד אשר ישונה החוק ה־מפלה בין הבנות.

„אל עיני מצפוני”. תנו־עת שרות שווה קמה בעיקבות ההסכם הקואליציוני של ממשלת הליכוד, שבו הובטח לחברי־הכ־נסת הדתיים של אגודת־ישראל, לשנות את החוק, כך שבנות תוכלנה להשתחרר מצה”ל על סמך הצהרה בלבד, שהן דתיות.

תמורת הבטחות מסוג זה ואחר־רות הסכימה אגודת־ישראל לת־מוך בממשלה. אולם חברות שרות שווה אינן נלחמות רק למען שי־נוי המצב שנוצר אחרי עליית הליכוד לשילטון. סירובן לשרת, ההפגנות, העצרות ומחאותיהן ה־רבות מופנים גם נגד העלמת ה־עין בנושא זה, שראשיתה בתקו־פת שילטון המערך.

במיכתבה לשר־הביטחון עמדה ציפי, מורה לעברית במיקצועה, גם על הלבטים שהיו לה לפני ההחלטה שלא לשרת. „למרות שאני נקרעת בין הרצון האישי שלי לשרת ולא להפר את החוק,” כתבה, „לבין המצפון האומר לי כי אני צודקת במאבקי — ובנו־סף, אין לי ספקות שלפחות שמו־נים אחוז מהעם היושב בישראל מסכים כי עצם מהות מאבקי חשו־בה וצודקת — המצפון במיקרה שכזה גובר על שיקולים אחרים ואני ניצבת בפני חוסר הברירה שבהפרת חוק, ואם יהיה עלי לשלם את מחיר ההיענות לצו מצפוני ולשבת במעצר — אז אשב, ובלב שלם!”

את תקופת המחבוש מעבירה ציפי בכלא 400 בצריפין, המיועד לחיילות. ציפי סירבה לבקש חני־נה, הודיעה כי ברצונה לרצות את המאסר עד תום, ולמקד בדרך זו את תשומת־לב הציבור לבעייה. ציפי הדגישה כי היא רואה ב־מאבק נושא חשוב לכל האזרחים במדינה וקראה להתעוררות המו־נית נגד החוק המפלה.

עמידתה האיתנה ונכונותה לשאת בעונש, יחד עם עיקביותה במא־בק, עוררו גלי אהדה בקרב אנ־שי־צבא שנפגשו עם ציפי מאז מעצרה. ביניהם בעלי תפקידים בכירים, שהביעו בפניה את הז־דהותם עם מאבקה.

ציפי גם קיבלה צידוק מוסרי למאבקה משר־הביטחון עצמו. „הרשה לי להזכיר לך,” כתבה צי־פי לעזר וייצמן, „שגם אתה ב־צעירותך ניצבת מול עימותים אי־שיים חריפים, כאשר קול מצפונך התנגש עם פקודות שקיבלת מ־הממונים עליך — וגם אצלך ניי־צח לא פעם המצפון. (ראה תק־רית ניר־עם, בעמוד 53 בסיפרך).

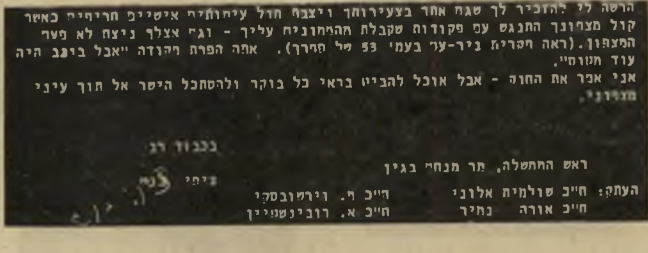

הרשה לי להזכיר לך שגם אתה בצעירותך ניצבת מול עימותים אישיים חריפים כאשר קול מצפונך התנגש עם פקודות שקבלת מהממונים עליך - וגם אצלך ניצח לא פעם המצפון. (ראה תקרית ניר-עם בעמ' 53 של ספרך). [illegible]

אני אפר את החוק - אבל אוכל להביט בראי כל בוקר ולהסתכל היישר אל תוך עיני מצפוני.

בכבוד רב

ציפי [illegible]

ראש הממשלה, מר מנחם בגין

העתק: ח"כ שולמית אלוני — ח"כ ר. וירשובסקי
ח"כ אורה נמיר — ח"כ א. רובינשטיין

מיכתבה של בנש לוייצמן
עימותים של השר

„אני אפר את החוק — אבל אוכל להביט בראי כל בוקר, ולהסתכל הישר אל תוך עיני מצ־פוני.”

## בנקים

### הבנקים והפשע המאורגן

### המידע נגנז בגלל חשש של קציני מישטרה מהמסקנות האפשריות

האם עומדים הבנקים מאחרי ה־פשע המאורגן?

שאלה זו ניצבת היום בפני אנ־שי יחידות המודיעין של המישט־רה. עד כמה שהדבר נראה דמ־יוני ובלתי הגיוני, הצטבר עד היום מידע המוביל לשאלה זו. ה־מישטרה גילתה מידע זה לא במת־כוון, אגב חקירת נושאים שונים. השאלה המפחידה עלתה לאחרו־

**שופט לוין**
להפסיק עליצות

נה בעת חקירת רצח דויד שולמן, בעל חברת רהיטי מרס, שנהרג בעת שהתפוצץ מיטען חבלה ממולכד במכוניתו. במהלך החקירה התברר, כי מוסד בנקאי גדול רכש אדמות מסביב לבניין רהיטי מרס. הסתבר כי למוסד זה היו אינטרסים שונים באיזור.

פרטים שונים עוררו בלב חוקרי המישטרה חשד. כתוצאה מכך נפתח כיוון חקירה מיוחד, שבדק את האפשרות ששולמן וחברתו הפריעו לאינטרסים של אותו המוסד. החקירה ביקשה לגלות אם קיים קשר בין מוסד זה לבין הרצח. אך היא לא העלתה כל ראיות משמעותיות, שיש בהן כדי להצדיק העמדה לדין של אדם כלשהו. גם כיווני חקירה אחרים הגיעו למבוי סתום. רוצחו או רוצחיו של שולמן לא נמצאו עד היום.

למרות כשלון החקירה, הצטבר במישטרה מידע רב, שנאסף במהלכה ושמתוכו מתעוררות שאלות מרחיקות־לכת. אך לא היתה זו הפעם הראשונה שחוקרי המישטרה עולים על מידע המטיל אור מוזר על גופים בנקאיים שונים. כבר בעבר נאסף מידע עשיר על קשרים שיש לבנקאים שונים עם גורמים מסויימים. קשרים אלה לא הוסיפו לאמינותם של אותם בנקאים. אך יחד עם זאת היה צורך בהרבה יותר מכך כדי להסיק מסקנות.

ברוב המיקרים לא בדקה המישטרה את המידע. לא נפתחו חקירות והמידע תוייק ונגנז. בכל פעם היתה לכך אותה הסיבה: המסקנות מרחיקות־הלכת, שעשויות היו לנבוע מן החקירות, הרתיעו קציני מישטרה בכירים.

חיו אמנם כמה קצינים צעירים שצידדו בפתיחת חקירה סביב בנקאים מסויימים. אולם הם נתקלו בחומה של חוסר מעוף מצד הוותיקים. הללו סברו, כי מטרות החקירה דמיוניות מדי. הם טענו, כי למישטרה יש מספיק פושעים אמיתיים, ואין צורך להוסיף עליהם.

המידע נשאר איפה בגדר מידע והשאלות בגדר שאלות. אולם נוסף לחומר שהצטבר בפרשת שולמן ולחומר שהיה בנמצא עוד קודם, הגיעו לאחרונה ידיעות חדשות. להפתעת קצינים בכירים במישטרה אימת מידע זה השערות שונות של קציני מודיעין, שצידדו בפתיחת חקירה כבר לפני זמן רב, ושפרשו מן המישטרה בשל חוסר ההתייחסות לאזהרותיהם. עתה קיבלו האזהרות מימד חדש, וצמרת המישטרה נצבת שוב בפני אותה השאלה. פתרונה תלוי בהחלטה שתפול הפעם.

# תיירות

## ג'קי מתחיל

## עם שוודיות

### בהתלהבות ובעליזות שטח הנאשם את סיפור יחסי־המין שלו, וגרם לצחוק בקהל

„עצרתי ליד שתי תבחורות שישבו על ספסל ברחוב הרצל בנתניה, הן נראו לי תיירות. שאלתי אותן אם הן מוכנות לבוא איתי לחבר הזקוק לתרגום מיסמך לשוודית. הן הסכימו. בגלל הכבוד נתתי לשתיהן לשבת קדימה, ופתחתי את הטייפ ושמתי מוסיקה יפה כזאת. הצעתי להן לבקר במיפעל יהלומים והן הסכימו. היתה אווירה של צחוק ושימחה. שמתי את ידי על זאת שישבה לידי והיא התקרבה אלי. הכל היה חופשי כזה.” כך סיפר יעקב („ג'קי”) שבירו מנתניה מעל דוכן־העדים.

סופו של אותו יום חורף בשנה שעברה לא היה כה יפה: שתי הצעירות, תיירות משוודיה, אניטה וסוזאן, בנות 17 ו־18, הגיעו למישטרה והתלוננו. הן טענו כי שבירו וחבריו חטפו אותן, החזיקו אותן בדירה שם אנסו אותן וגם ניסו להכניס לאבר־המין שלהן ניירות מגולגלים, בטענה שהם צריכים לבדוק מה גודל ה„בריפקות” שיוכלו להכניס לשם כדי להבריח יהלומים.

**תיירת אניטה**
להתקרב ולהסתכן

עדותן של השוודיות נשמעה בסמוך למעצרם של שבירו ושני חבריו, חיים וויקטור מזל־טרים. אחרי עדותן חזרו הצעירות לשוודיה, והנאשמים שוחררו ממעצרם. רק בימים אלה נמשך מישפטם של הבחורים.

**לעשות רושם.** נראה כי ה־

(המשך בעמוד 58)

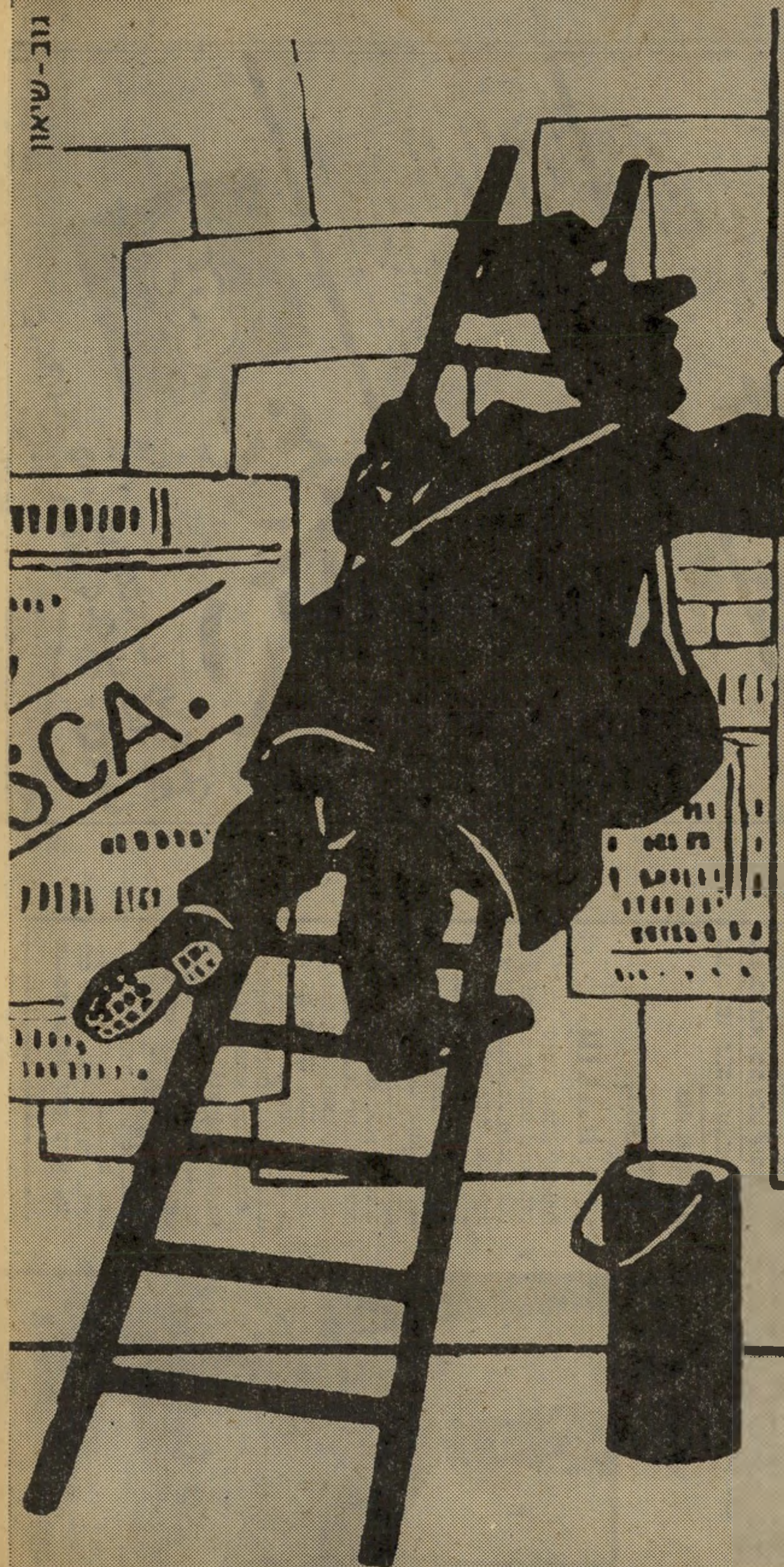



# אם לא ראית שם
# תוכל לראות פה

## תערוכת אדריכלות ובניה '80
## 5.5 - 8.5.80

באולמי אקסיר, בית אמריקה
שד' שאול המלך 35, ת"א.

אם לא היית ביריד התעשיה הקיבוצית,
אז יש לך הזדמנות נוספת לראות ולבדוק
את תוצרתינו.

מרצפות קיסריה 30/30 ס"מ במבחר
דוגמאות נהדרות, הם הפתרון לכל התלבטות
הקשורה בדוגמא או בגודל המרצפת.

בואו לביתן קיבוץ שדות־ים ותיוכחו.

# מרצפות קיסריה
# שדות־ים

אולמי תצוגה: ת"א, נצח ישראל 19, טל. 260471
ירושלים, רח' פינס 5, טל. 02-225608
במפעל: שדות־ים, טל. 063-61661

גוב-שיאון

# חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

## חג גדול לפועלים

1 במאי חג גדול לפועלים, ובראש הפו־עלים צועד ירוחם משל המפקד. בבוקר החג שאלו את החבר משל מה לדעתו החג מסמל, והוא אמר שהחג מסמל גם מאבק נגד התעשרות קלה. אם לא היה אומר את הדברים האלה, בחיי שלא הייתי נטפל אליו. אבל אמר, נתפוס אותו במילה.

אני רוצה לשאול אותך, חבר יקר ירו־חם משל, אם שמעת פעם על חברת „יענא". נו, שמעת? זה מזכיר לך משהו? ועל חברת „מיקרודף" שמעת? ומה ב־קשר לחברת „דלתה פילם"? ואיך זה קשור אצלך לחברת ההשקעות של בנק הפועלים? ולמיליונר הידוע אייזנברג? וקבוצת פיריון? אתה עוד לא מבין על מה אני מדבר, חבר משל?

אז בוא תשמע סיפור. לפני איזה חו־דשים נמסר בעיתון ששניים מחמשת בעלי חברת „יענא" פרשו מבעלותם על החב־רה, ובתמורה קיבלו שליש ממניות חברת הבת „מיקרודף". השניים החזיקו ב־40% מהמניות של „יענא" שהמחזור שלה לש־נת 1979/80 מגיע למאה מיליון לירות.

ומי השותפים של שני החבר'ה האלה שפרשו מ„יענא" והצטרפו ל„מיקרודף"? עיתון „הארץ" טוען, ששליש נוסף נמצא

> השניים, מר מאיר משל (בנו של מזכיר ההסתדרות מר ירוחם משל) ודורון רעיף, מחזיקים כיום ב־40 אחוז ממניות „יענא", שהמחזור ש־לה בשנת 1979/80 יגיע לכ־100 מי־ליון ל"י. שלושת בעלי המניות ה־אחרים הם מ"ה אפרים שבתאי, דוד עזריה ויחזקאל בטאט, שכל אחד מהם יחזיק, לאחר חילופי המניות, בשליש ממניות החברה.
> בתמורה לפרישה מ„יענא" יקבלו ה"ה משל ורעיף שליש ממניית חב־רת „מיקרודף", המנוהלת בידי מר

בידי החברה להשקעות של „בנק הפו־עלים", ועוד שליש בידי חברת „דלתה פילם" הנשלטת על־ידי המיליונר אייזנ־ברג, קבוצת פיריון ומשקיעים פרטיים.

נו, תשאל מי השניים האלו, חבר משל? שאלת?

אחד מהם שמו דורון רעיף. אומר לך משהו, השם הזה? לא? אז בוא ננסה את השם הבא: מאיר משל. זה נשמע לך יותר מוכר? זה לא הבן שלך, במק־רה, חבר ירוחם משל?

לא לצעוק עלי, אני יודע: מה האבא אחראי על מה שעושה הבן שלו? מה אשם חבר ירוחם משל שיש לו בן מוכ־שר כזה, שנעשה מיליונר ומגלגל מיליו־נים? אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהי־נה? מפני שמשל אכל לבן למאיר אסור לאכול קוואיר?

שאלה טובה. אז תרשה לי לשאול אותך בחזרה, מר משל:

איך התחיל הבן שלך, מאיר, את ה־קאריירה העיסקית שלו? אולי אתה יו־דע? אני לא. זאת באמת שאלה ריטורית, תענה.

האם לא היה לזה קשר עם איזה חברות שיש להן „זיקה" להסתדרות?

האם זה שאתה היית ראש האגף לאי־גוד מקצועי, ואחר כך אפילו מזכ"ל, עזר לבן שלך, או לא? תענה, תענה בבקשה.

ואולי למכור ארבעים אחוז מהמניות של „יענא", שהמחזור שלה מאה מיליון לירות ולקבל שליש „מיקרודף", זה לא התעשרות קלה?

ומה עושה בכל הסיפור הזה „בנק הפועלים"?

אבל, כמובן, כל הסיפור מלפני איזה חודשיים, ואולי מאז עזב מאיר משל את כל עסקיו, והוא היום פועל ייצור, ואז אין שום קונפליקטים קשים בינך, מר משל, ובינו, בעניין ההתעשרות הקלה.

מי יודע? אולי הוא אפילו צעד ב־1 במאי?

## ששת חומשי תורה

אני בן אדם לא קל. פשוט לא קל. אז מה קורה? פעם בשנה, בערך באביב, אני מתחיל לעשות שיפוצים ב־מיבנה. מוריד מהתפריט סטייק פה, לח־מניה שם, קצת פחות גלידה, קצת יותר חסה. מה שאני מוכרח להגיד זה, שאף פעם לא חשבתי לעשות מהדיאטה הזאת הפגנה פוליטית, ורק עכשיו בא לי הרע־יון הזה.

נדמה לי שכבר לפני כמה שבועות סיפרתי לכם שאני לא כל־כך מאמין ל־צום של האלה מגוש אמונים ששובתים רעב, יעני, מול הכנסת. האמת זה שאז לא היו לי שום הוכחות, ורק עשיתי ספקולציה, כי אף אחד מהם לא היה קרוב להתפגרות, וגם אני מכיר אותם שאצלם הכל דמה: התנחלויות־דמה, דת־דמה אז למה לא צום־דמה?

אבל עכשיו יש כבר הוכחות. בא עיתון „הארץ" כמה ימים אחרי זה, ומגלה ככה:

> **שביתת ראשי המועצות ביו"ש ליומה ה־37**
>
> מאת סופר „הארץ" בירושלים
>
> ששה ראשי המועצות האזוריות ביהודה ושומרון, המקיימים זה היום ה־37 ברציפות שביתת־רעב מול הכנסת, יעשו את השבת ב־מחנה האוהלים שהקימו במקום.
> הששה, ועימם עשרות איהדים שהצטרפו אליהם בימים האחרו־נים, נוהגים לאכול מעט בשבתות החגים, או כפי שהם מכנים זאת „לטעום כזית". הם ניזונים ממיץ מעורב בבים ופעמיים ביום לו־גמים משקה חם.
> בעקבות שריפת השומנים בגופם, סובלים שובתי הרעב מסהרחורות וראייתם נפגעה. פרופ' עזרא זוהר בודק לפרקים את השובתים, ומנחה אותם כיצד לנהוג.
> רופאים מומחים לענייני תזונה אומרים, שניתן להחזיק מעמד כ־דיאטת נחלים מספר חודשים, בה־תאם למצב הגופני של שובת־הר־תג.

תופסים? שביתת הרעב המשונה הסתיי־מה ביומה ה־48. הלכתי וספרתי, שבתקו־פה הזאת היו 6 שבתות שלא נכנסות בחגים, ועוד שיבעה ימים פסח, יום ה־שואה, יום הזיכרון, יום העצמאות ול"ג בעומר. עכשיו, אם לוקחים כל שבת וחג (חוץ מפסח) בתור יום וחצי, מכניסת

החג/שבת ועד צאתם, יוצא שבמשך ה־48 ימים האלה זללו שובתי הרעב „מעט" ב־21 ימים, חוץ מזה שכל יום הם „ניזו־נים" לנו ממיץ ומשתייה חמה (אולי מרק עדשים?). בקיצור — אני עם דיאטה כזאת אפילו לא מרזה כל־כך מהר.

מה אומר לכם? אם אלה היו צמים ביום כיפורים בשביל האלוהים כמו שהם

### מדד עומס הצום

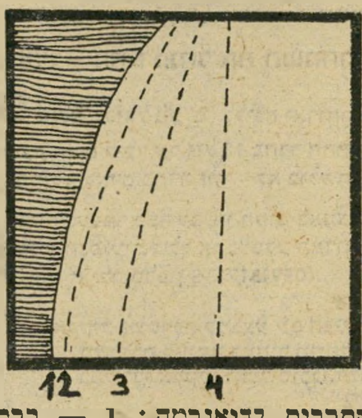


הסברים לדיאגרמה: 1 — כרס במצב נורמלי. 2 — כרס אחרי „צום" ראשי המועצות. 3 — כרס אחרי דיאטת פרנקל. 4 — כרס אחרי צום אמיתי.

צמים בשביל בגין, היה היושב במרומים שולח בהם כבר מזמן איזה שחין צעיר, שידעו עם מי יש להם עסק.

זהו. אני בזה מודיע לכל העולם, שמת־נהלת עכשיו שביתת רעב שלי בדיזנגוף פינת ארלוזורוב, ועד שלא יצרפו את ספר יהושע לחמשת חומשי תורה, ויקראו לזה ששת חומשי תורה, אני לא חושב להפסיק.

ואני דורש כיסוי של אמצעי־התיק־שורת!

ואני רוצה שגם אלי יבוא ד"ר עזרא זוהר לבדוק את עומס הצום! אבל את האקדח שלו שישאיר בבית!

דיזנגוף פינת ארלוזורוב זה לא בשט־חים!

## דפיקה קשה לעשירים

כבר מזמן לא התעסקתי עם הורביץ, ופשוט מגרד לי באצבעות. לא יכול להת־גבר על זה. היום לא נעסוק בכל מישנתו הכלכלית של האיש, אלא רק באיזו הבר־קה שלו. לא מזמן אמר הורביץ שלנו באיזה ויכוח, שבעצם מה הם בוכים, העובדים האביונים: השכר שלהם כמעט לגמרי צמוד למדד, אבל במדד יש דברים כמו אחזקת טלפון ונסיעות לחוץ־לארץ, שהמחירים שלהם עולים ומקפיצים את המדד, ואחר־כך באים האביונים ונהנים מעליית המדד גם אם אין להם טלפון ודווקא השנה לא בא להם לנסוע לחוץ לארץ, כמו כולם. בחיי, את זה אמר האיש בטלוויזיה. שמעתי.

הסידור הזה, שדווקא אותם שאין להם נהנים, בטח ירושה מתקופת המערך, שגם רצה לדפוק את העשירים. ואיך העשירים נדפקים? תשימו לב: השכר שלהם לא צמוד למדד, כי אין להם שכר, רק רווחים. אז שום עשיר לא יכול לע־שות את הטריק הזה של האביונים. אני רואה שזה לא ברור, אז אסביר שוב, בעזרת דוגמות. אביון שהשכר שלו צמוד למדד, יכול לוותר על טלפון, לוותר על נסיעה לחו"ל, לוותר על ירקות, לוותר על גבינות, לוותר על בשר, לוותר על חלב ושמן, ואפילו על לחם — ומכל ויתור הוא מרוויח המון כסף, כי המדד קופץ, והוא מקבל תוספת יוקר על דברים שהוא לא אוכל!

לעומת זאת, העשירים נדפקים. לאנ־שים כמו אייזנברג, בומה שביט, או הבן של הורביץ, יוני, זה לא יעזור אם יחליטו לוותר על טלפון, על נסיעה לחוץ־לארץ, ועל גבינות, מפני שהם לא מקבלים תו־ספת יוקר! ממש דפיקה בריבוע!

לפי דעתי הגיע הזמן שיהיה קצת שיוויון במדינה, וממשלת הליכוד, מותר לה בהחלט להתחיל לדאוג קצת גם לע־שירים, ולפצות אותם על הדפק הזה עם התוספת יוקר, שנשאר ירושה מה־מערך.

## פישול קשה

פישלו אותה פישול קשה האמריקאים. לא ברור מה חיפשו שם באירן, נפט בטח לא מצאו הפעם. לא שאנחנו צרי־כים להשוויץ יותר מדי, בגלל עין הרע, אבל בכל זאת. ואני לא מדבר על אנטבה. אנטבה זה לא דוגמה. התנאים היו שם אחרים לגמרי.

מה היה באנטבה? אנטבה זה היו חיילים כושים, וכאן מדובר בכלל במוס־למים, שזה קלאסה אחרת. חוץ מזה, באנטבה היה מדובר בפעולה צבאית פשוטה, בלי אזרחים, וכאן מדובר באוכ־לוסיה עויינת ענקית. באנטבה זה היה בשטח מבודד, בשדה־תעופה מחוץ לעיר — וכאן יש לנו פעולה בתוך עיר צפופה.

ממש פישלו, האמריקאים. זה תיכנון? זה ביצוע? יכולים עוד ללמוד משהו אצלנו. בעייה ראשונה: כלי־רכב. צריך לדאוג למשהו שנוסע, ולא נופל כמו ההליקופטרים שלהם. בעייה שניה: ה־קשר. צריך שיהיה קשר בין האנשים, ולא לאבד כל מיני כלי רכב בדרך. בעייה שלישית: החדירה פנימה. את זה צריך לעשות בלילה, כשכולם ישנים, וככה לנ־צל את גורם ההפתעה.

נו, זהו. בהחלט יכולים ללמוד משהו. איך לקחנו שלוש־ארבע מכוניות בסך ה־כל, עם מכשירי־קשר תוצרת־הארץ, כמו שצריך, שיעבדו. לוקחים את הנשק, ומ־בצעים חדירה שקטה לתוך העיר הצפו־פה, בלב האוכלוסיה המוסלמית העו־יינת, ומתחילים לשבור שמשות, חלונות, וכל מה שבא ליד ברמאללה ובאל־בירה.

## סגול בחוץ צהוב בפנים

— מה זה סגול בחוץ וצהוב בפנים, תלמידים?

— אני יודע, המורה.

— כן, יוסל'ה?

— סיני שמרחו אותו ביוד, המורה.

— לא, יוסל'ה, תודה שניסית. מי עוד מוכן לנסות? כן, חיימק'ה?

— חציל, המורה.

— יפה מאוד, חיימק'ה. וכמה עולה חציל?

— מאה לירות קילו, המורה.

— מדוע?

— בגלל חוקי היצע והביקוש, המו־רה. יש ביקוש רב לחצילים, כי כשמטג־נים אותם עם קמח הם מזכירים קצת שניצל, וגם אפשר לעשות מהם סלט ש־

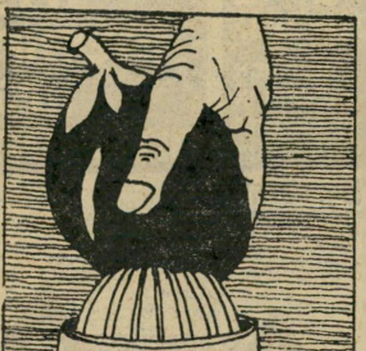

סחיטת מים מחציל בשיטה ידנית

דומה לסלט כבד. החצילים מזכירים לנו את הבשר שאכלנו פעם בארץ, המורה.

— יפה מאוד. ועכשיו, למה ירד ה־היצע?

— כי חוץ מזה שהחציל מזכיר בשר יש בו גם הרבה מים, המורה. והיום, כשמחירי המים כל־כך גבוהים, גילו ה־חקלאים שכדאי להם לגדל חצילים למים. הם מוכרים רק חלק קטן מהתוצרת ואת היתר סוחטים ומשקים את הכרמים, ומ־הקליפות תופרים גופיות.

(המשך מעמוד 55)
תחביב של צעירי נתניה, ציד תיירות, לא פסח גם על ג׳קי. הגבר בן ה־27 בעל רעמת שיער שחור מסולסל וסבוך עמד על דוכן־העדים לבוש חליפת קורדרוי חומה וחולצה תואמת, ונראה נהנה מאוד מסיפורו. עד כדי כך שהשופטים דב לוין, נחמיה בר וישראל גלעדי נאלצו להפסיקו מפעם לפעם כאשר עליצותו הגיעה לשיאה.

אחרי שלקח במכוניתו את ה־צעירות נסע עימן לבית־מלאכה לליטוש יהלומים, שם עובדים שני הנאשמים האחרים. חיים הוא חברו הטוב ובן גילו של ג׳קי, והם נוהגים לבלות עם בחורות ביחד. גם הפעם רצה ג׳קי להתחלק עם ידידו.

בבית־המלאכה צפו הנערות ב־עניין רב בליטוש יהלומים, ושם כבר דובר על כך שהנערות יבריחו יהלומים בגופן. „אבל זה היה בצחוק, אני אוהב חיים, ואוהב לצחוק, ואמרתי את זה סתם כדי לעשות רושם, ככה אני נוהג תמיד כאשר אני מנסה להתחיל עם בחורה,״ אמר שבירו.

אחרי כחצי שעה, וכיוון שהשעה היתה חמש אחרי־הצהריים, וכל מועדוני־הלילה היו עדיין סגורים, הציע ג׳קי כי הנערות וחיים יבואו לדירתו, לשתות כוסית ולשמוע מוסיקה. כאשר הסכימו הנערות לבוא לדירתו, ידע כי הכל יהיה בסדר. „אם אני מתחיל עם בחורה ומזמין אותה לדירה שלי והיא מסכימה, אני יודע שאוכל כנראה לשכב איתה.״ הוא לקח את חיים עימו כדי שלא יישאר לבד במערכה.

**בלי פנטומימה.** עימם במכונית היו עוד שני גברים, ויקטור, אחיו של חיים, שבא איתם מבית המלאכה, ויוסף ניגיו, סוכן משקאות המוכר סחורה לשבירו עבור המיני־מרקט שלו בנתניה. כאשר הגיעו לדירה ירדו חיים, ג׳קי ו־שתי הנערות. לשני הגברים הנותרים אמר שבירו כי יעלו למעלה אחרי כרבע שעה.

„כאשר נכנסנו לדירה סגרתי את התריסים, והדלקתי שתי מנורות אדומות מהבהבות כמו בדיסקוטק. התיישבנו בסלון, אני ליד אניטה וחיים ליד הבלונדית. שמתי תקליט של ג׳ון טרוולטה על המערכת. היא ישבה לידי. אמרתי לה שיש לי רק מעט משקאות בבר, ושאלתי אם היא מעדיפה ויסקי או קמפארי. מזגתי משקאות לכולם ונתתי להם. כאשר נגמר התקליט הסוער בא תקליט עם סלואו עדין כזה, ו־הבנות התלהבו ועשו תנועות של ריקודים.״ כאן נראה בעליל כי הזיכרון מלהיב את ג׳קי, הוא החל מתפתל על דוכן־העדים כשהוא מנסה להדגים לשופטים הנדהמים את תנועות הריקוד שעשו ה־נערות.

„בלי פנטומימה, רק תספר,״ העיר לו השופט דב לוין, וג׳קי המשיך את סיפורו. „ניגשתי אל אניטה ככה (ושוב הדגים כיצד הוא מחווה קידה) ובאלגנטיות הז־מנתי אותה לרקוד. בריקוד התחלתי לנשק ולחבק אותה והכל הלך יותר מדי בקלות. כאשר נגמר השיר חשבתי שאי־אפשר שחיים ואני נהיה באותו חדר.״ השופט עצר את שטף דיבורו ושאל מדוע לא יכלו להיות באותו חדר, וחיים הסביר כי ראה שאפשר כבר לשכב עם הנערות ולכן חיים לקח את סוזאן לחדר־השינה, ואילו הוא עצמו ואניטה נשארו בסלון. הוא ישב לידה וכדי להרשים אותה עוד יותר נטל פיסת נייר ריקה, גילגל אותה בצורה שבה עוטפים יהלומים ב־בורסה, והראה לנערה. „את זה יצטרכו לשים באבר־המין שלך,״ אמר, ולדבריו היא השיבה במנוד ראש: „נו פרובלם״ (אין בעיות). אבל זה היה רק עניין צדדי אשר נשכח מייד. הוא הסביר לה שהחדרת הנייר כך תכאיב לה, ולכן כדי להקל על הכאבים הוא חייב לשכב איתה קודם. גם על כך ענתה שאין זו בעיה.

**צחוק בקהל.** הוא ביקש ממנה שתוריד את בגדיה, והוא עצמו הלך לשירותים: „לעשות נוחיות.״ אחרי שתי דקות, כאשר חזר לסלון היתה אניטה ערומה „כאדם וחווה״. השופט לוין חייך ואמר: „היא היתה חווה, אתה היית אדם?״ „לא, אני הייתי לבוש,״ השיב הנאשם.

הוא ניגש לשוודית ואמר לה ב־אנגלית כי הוא „רוצה לעשות איתה אהבה״ או בלשונו הציורית של השופט לוין: „לתנות איתה אהבים״. „היא חיבקה אותי, והתחילה לנשק אותי, ראיתי שזה בסדר, הורדתי את בגדי ושמתי אותם על הכורסה. שוב נאלץ בית־המישפט להתערב ולצנן את התלהבותו של הנאשם: „לא צריך להיכנס ל־פרטים, קיימת איתה יחסים?״ „קיימתי יחסים איתה, היא עשתה את זה בחופשיות הכי גדולה, אני שכבתי עליה, והיא עשתה תנוחות, היא גם עלתה עלי.״ בתום המגע אמרה, לדבריו: „יו אר גוד אין בד,״ ובלשונו של השופט לוין: „היא שיבחה אותי שאני טוב במגע המיני״.

„אחר כך קיימנו מגע מיני נוסף על השטיח, ואז יצאתי ערום החוצה כדי להתקלח. שם ליד המטבח ראיתי את ניגיו שעלה בינתיים לדירה עם ויקטור. שאלתי אותו אם הוא רוצה לשכב עם אניטה,

(המשך בעמוד 64)

**חיים וויקטור מזל־טרים (משמאל: אחיהם שלא היה נאשם)**
מה הרווחב?


# תענוג בסלע האדום באילת
עד 31.7

מחירי קיץ מיוחדים!

אצלנו זו כבר מסורת:
הרבה יותר – ללא תוספת במחיר.
* בידור, צחוק ואירועים משעשעים.
* מוסיקה וריקודים במועדון.
* יין חופשי בארוחות ערב.
* קוקטיילים ואפריטיבים.
* מזנונים עשירים – אוכל מעולה.
* ספורט והתעמלות, קייאקים, מפרשיות, שייט ודייג.

...וכמו תמיד – ינומא מנהל את השמחה.

**99 שקל** (כולל מע״מ) ללינה וארוחת בוקר.
לינה חינם לילד עד גיל 12 בחדר ההורים.
(המחיר לאדם בחדר זוגי – לא כולל חגים)

הבטח לעצמך כבר עכשיו מקום באמצעות סוכן הנסיעות שלך או ב״סלע האדום״ אילת טלפון 5־3171(059)

ארקיע מצטרפת למבצע עם חבילת נופש משולבת בטיסה במחיר מיוחד. פרטים במשרדי ארקיע ואצל סוכני הנסיעות.

ארקיע arkia

פרסום קורן

# השנה ליוון של קמפינגטורס
## בתי מלון ובונגלוס.

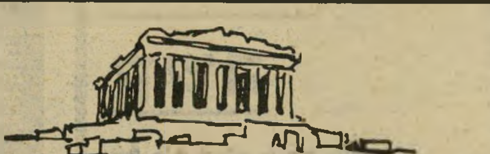

**בלה חופשתך ביוון המקסימה**

**12 יום טיול+נופש**
אתונה, פורטהלי, אי החלומות, שייט וסיורים באיי יוון ועתיקותיה.
החל מ־ 575 $

**10 ימים כפר הנופש**
סיורים באתונה באי אוויה, בארטריה וחלקיס, נופש אמיתי באי המקסים.
החל מ־ 463 $

הטיולים והנופש ביוון מתוכננים כך שתוכל לבקר במקומות המעניינים לטיול, לעסוק בספורט, לנוח וגם ישאר לך זמן לקניות. תחזור נינוח ורענן עם המון חוויות. לחופשות אלו תוכל לקחת את ילדיך במחירים מוזלים.

מצלמה חינם – שי לנרשמים עד 10 במאי 1980.

בכפר הנופש תוכל לבחור בחדרים לבודד, לזוגות או למשפחה בנוחות מירבית ושירותים צמודים.

★ מרכיב הטיסה במחירי הטיולים מבוסס על מחירון בתוקף ליום 31.3.80 וכפוף לשינויים.

קמפינגטורס Campingtours
חברה מס. 1 בטיולי הקמפינג
7 שנות נסיון – אלפי מטיילים מרוצים.

**דרוש חוברת קמפינגטורס 80 מסוכן הנסיעות שלך**

# תנועת האוהלים בישראל
# קוראת לזוגות הצעירים!!

**לצאת בחזית משותפת בנושא הדיור!**

12,000 דירות בונה דוד לוי וממשלת הליכוד מעבר לקו הירוק לספסרי הגדה!
אנו קוראים לזוגות צעירים במצוקת דיור לצאת איתנו מיד להתנחלויות בשטח חקו הירוק של ישראל.
רק כך נגלה את פרצופה האמיתי של הממשלה המתנהגת בכפפות של ברזל עם השכונות ובכפפות משי עם גוש אמונים.
מטה הפעולה נמצא בקרן היסוד ירושלים, טלפונים 241373 — 233064 — 02/241881

מארגנים: **ימין סויסה מזכיר תנועת האוהלים**
**עזר כהן יו״ר אגודת אוהל יוסף**

„העולם הזה" 917
תאריך: 12.5.1955

# זה היה העולם הזה שהיה

## לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק הציג בפני הקוראים בעייה אנושית מהמעלה הראשונה — את סיפור מר־גורלם ומעמדם של נפגעי מגיפת שיתוק־הילדים. תחת הכותרת „שניים אוחזים בילד משותק", פירט את המיפגעים האירגוניים המונעים פעילות ציבורית מכובדת בנושא זה. במדור „משפט", תחת הכותרת „כנופיית רחובות", תוארו בהרחבה מרכיביה של אותה פרשה.

השבוע, לפני 25 שנה, פתחה מערכת „העולם הזה" בפירסום אחת מהסידרות העיתונאיות שהחרידו את המדינה, והפכו ברבות השנים לסמל בה"א הידיעה של עיתונאות חושפת שערוריות — הסידרה על השחיתויות בעיריית חיפה, שבראשות אבא חושי, תחת הכותרת „חושיסתאן" (ראה גלופה). אביגדור בר־אל, שליחו המיוחד של „העולם הזה" לפסטיבל הסרטים בקאן, הביא סיקור מלא של הסרטים, הכוכבים והכוכבניות שנאבקו על הבכורה העולמית בקולנוע.

בשער הגיליון: קורבן מגיפת שיתוק־הילדים.

### בחירות להסתדרות ✶ האם ניקנתה מישרה במפד"ל בכסף? ✶ גרמניה החדשה צועדת שוב

## העם

### החבר X הכריע

החבר X הכניס את מעטפתו לקלפי, הלך הביתה, התקלח ואולי שכח את כל העניין. בשדה־הקרב נשארו חברי ועדות הקלפי. מניין הקולות החל, עשן של סיגריות מילא את החדרים. הנורות החזקות הפיצו אור חסר רחמים על הפרצופים העייפים. ככל שעברו השעות, התעמקה הבעת הגיל בפני אחדים, והאכזבה בפני אחרים.

למחרת היום כבר היה ברור; כמעט כל המומחים טעו בהערכת הבחירות. מאות אלפי חברי ההסתדרות, שערכו השבוע את החזרה הכללית הגדולה לבחירות לכנסת, נתנו ניצחון מהדהד לשני אנשים: לזקן משדה־בוקר ולצעיר מגינוסר. אף שמעריציהם פיקפקו בכך עד הרגע האחרון ממש, הרי יצאו דויד בן־גוריון ויגאל אלון מנצחים מן המערכה.

שבורים ורצוצים חזרו העסקנים הביתה, לנוח אחרי המערכה, ולהרגיע את גרונותיהם הצרודים ואת ראשיהם הכואבים. הם ידעו כי הקרב טרם נסתיים, אלא רק התחיל. אולם חוסר־הוודאות נסתיים במידה רבה. הבחירות להסתדרות כבר קבעו את המתכונת לבאות.

## חקירות

### מינוי בסך 15,000

משך החקירה הממושכת בפרשת תת־שר הסעד, הרב ד"ר רוזנברג, האפילה על הדיונים הפנימיים בהפועל־המזרחי *. האשמה אחרת, חמורה פי כמה, אשר נלחשה מפה לאוזן בין חברי שורה ואנשי צמרת: שר־הסעד משה שפירא מגן על הרב רוזנברג בחירוף נפש כזה, כיוון שקיבל ממנו, שעה שמינה אותו למישרת תת־שר, סך של 15 אלף ל"י. השמועה, אשר איש לא ידע את מקורה, העיבה על החקירה כולה. אם אומנם יתברר כי כיסא תת־השר נקנה בכסף, יעמיד הדבר בצל את פרשת מכירת כיסא הח"כ לח"כ גולדראט, בין אנשי אגודת ישראל.

חסידי משה שפירא, שר־הסעד, טענו שהוא לא קיבל את הכסף מרוזנברג לצרכיו הפרטיים, אלא השתמש בו לצרכי הגדלת ההשפעה של סיעתו בתוך המיפלגה. השר עצמו סירב להגיב על ההאשמות, ולא הכחישן אפילו כשנשאל על כך על־ידי אישיות חשובה שלא ממיפלגתו.

השבוע, בגבור השמועות על פרישתו האפשרית של הרב ד"ר שלמה רוזנברג, עברה בחוגי הפועל־המזרחי ידיעה נוספת: ועדת־חקירה פנימית, המורכבת מח"כי המיפלגה, חוקרת בפרשה ולא מצאה עדיין כל הוכחות בדבר ההאשמות האמורות. **

---

* כיום המפד"ל.

** הרב רוזנברג, אביו של ח"כ יהודה בן־מאיר, נמצא כעבור זמן חף־מפשע.

## דרכי אדם

### למען חיי שקט

האשה השחרחורת, שבשערה זרקה שיבה, הסתכלה יחד עם אלפי קוראים אחרים בתמונה העתיקה שפורסמה בעיתונים לרגל העדלידע, שבה נראית מלכת אסתר מלפני שנות דור, כאשר לחצה את ידי מאיר דיזנגוף וזכתה לנשיקתו. אשה מזדקנת זאת היתה ציפורה צברי עצמה, היפהפיה של שנות ה־20', שתמונה זאת פתחה בפניה את הדרך לקאריירה אמנותית.

מחלבנית באחד מפרברי תל־אביב הפכה צברי ילידת תימן לכוכבת מבוקשת. היא יצאה לגרמניה, השתלמה בהתעמלות, הצטרפה לאחת הלהקות התיאטרוניות הגרמניות הידועות של אותה תקופה. שפת ההצגות לא היוותה לגביה בעייה: ציפורה, השולטת כיום בעשר שפות, העתיקה את הדיאלוגים של המחזות באותיות עבריות, ושיננה אותם כתוכי.

**לוליינית רוכבת.** משחקה על הבמה הביא לה תפקידי נערות ערביות, הודיות ואינדיאניות בסרטים רבים. השלב הבא היה המחול. לאחר השתלמות באולפן המחול, המסונף לסטודיו הדרמטי של מאכס ריינהארדס, יצאה צברי לסיבוב הופעות בעולם וזכתה להצלחה בלתי־רגילה, בעיקר בריקודה השוק הפרסי. התחנה האחרונה של הנדודים האמנותיים: הקירקס, בו הצטיינה בעיקר כלוליינית רוכבת.

אולם חיי האמנות הסוערים חלפו עם הגיל. לפני שש שנים חזרה ציפורה לישראל והקימה לעצמה מישפחה. קבעה היא השבוע, בשיחה, אמת נצחית: „חיי הנדודים של הקירקסים והלהקות האמנותיות מתאימים אולי לנערות צעירות. בסופו של דבר, כל מה שרציתי היה חיי שקט."

## בעולם

### אלוף־מישנה מורד

הדגל השחור־אדום־זהוב התרומם. המיסדר דיגל את נשקו וההימנון בקע מהפיות. עשר שנים לאחר חתימת הסכם־הכניעה, הפכה מערב־גרמניה למעצמה ריבונית. כאז, כן עתה דמעו העיניים — אם כי הסיבה היתה הפוכה.

לא כל הגרמנים התלהבו עד כדי כך. קשה היה לשכוח כי ההימנון עצמו מגדיר את גרמניה כשטח המשתרע מן הממל (כיום בתחומי ברית־המועצות) עד נהר המאס (כיום בתחומי בלגיה), מן האטש (בתחומי דנמרק) ועד לבלט (איטליה). גרמניה נשארה מבותרת. צבאות הכיבוש נשארו בשם אחר, כאורחים. „אנחנו המדינה ה־49 (של ארצות־הברית)," רטן השבוע חבר סוציאל־דמוקרטי של הבונדסטאג.

**תזכיר סודי.** כל עוד היה נדמה לכל הגרמנים שאין תקנה למצב, השלימו עימו והצביעו בעד קונראד אדנאוור, שהכניס את ארצו למחנה צבא־הברית־האטלנטית. אולם לפני חודש התחכמו הרוסים והבטיחו להחזיר לאוסטריה השכנה את העצמאות בשלמות, תמורת אי־התקשרותה עם המערב. הרמז לגרמנים היה גלוי.

מאז חלה מהפכה נפשית עצומה בגרמניה. הפעם לא באה ההתקפה רק מצד הסוציאל־דמוקרטים, שטענו תמיד כי רוסיה תסכים לאיחוד גרמניה מחדש, אם יובטח לה שזו תישאר נייטראלית. עוד יותר תוקפני היה הימין הגרמני.

את הסנסציה יצר אלוף־מישנה פון־בונין, לשעבר ראש־המטה של גאון הטנקים היינץ גודריאן, עתה מנהל המטכ"ל (שעדיין אינו קיים) של הצבא הגרמני (שטרם הוקם). פון־בוניין התפטר, מסר לעיתון טופס של תזכיר סודי שאותו הגיש למפקדיו. התוכן: על גרמניה לחקים צבא נייטראלי ועצמאי, מחוץ לברית־האטלנטית, שיהיה כולו צבא הגנה, המצוייד רק בנשק־הגנתי, צבא שלא יפחיד את הרוסים.

לא היו סיכויים רבים שהאמריקאים ישבעו נחת רבה מילד טיפוחיהם, שהפך לפתע למעצמה החמישית בעולם.

## הווי

### שכלול טכני

בתל־אביב, פרצו כמה עולי־פרס לחנות למכשירי חשמל של יהודה קירשנבוים, הביאו רדיו, שנקנה אצלו לפני ימים מיספר, טענו כי אינו משמיע פרסית, דרשו לתת להם רדיו אחר, שיכיל פרסי קטן, שוכנעו כי מקלטי רדיו אינם מכילים בני־אדם רק לאחר שהגיע למקום משמר־שוטרים.

### האדיבות מחייבת

בתל־אביב, עצר נהג דן את האוטובוס מחוץ לתחנה, פנה אל הנוסעים בנימת התנצלות: „סילחו לי שאני מפנה אליכם את גבי."

### השחור והאדום

בקיבוץ בית־גוברין, בישר העלון המקומי בשימחה כי ההשלמה החדשה של ילידי־הארץ שהגיעה למקום סיפקה לקיבוץ לא רק צייר ואקורדיוניסט, אלא גם כמה אדומי־שיער שלא נמצאו קודם לכן בין החברים הוותיקים, יוצאי תורכיה.

### מי משוגע יותר?

בתל־אביב, הבחין משמר שוטרים באדם שהציל אדם שני מהתאבדות, גרר אותו מתוך הים, חקר את המציל, גילה להפתעתו כי גם הוא וגם המתאבד נמלטו ממוסד לחולי־רוח בירושלים.

### תאוות אדם

במושב מרגליות, בגליל העליון, התחילו המתיישבים, עולי עיראק ופרס, לטפל בי־מסירות במטעי התאנים המוזנחים, לאחר שהכריז אחד מזקני הכפר כי כל אשה המרבה באכילת תאנים יולדת בנים רבים.

## אנשים

- בתשובה לשאלת כתב על המשמר „מדוע אתה מצביע בעד מפ"ם?" השיב הסופר **משה שמיר**, „כל היהודים הגדולים בהיסטוריה היו אופוזיציונרים."
- שר־הביטחון **דויד בן־גוריון** לא שכח לחלק שבחים לקודמו בתפקיד, **פינחס לבון**, אותו כינה בהרצאה בכנס ביטחוני „האשם העיקרי" בהרחבת ציודו של צה"ל. בן־גוריון אף קבע בו במקום שם חדש למטוס סילון מתוצרת צרפת: „מר לבון" *.
- אלפיים וחמש מאות צופים, שנהרו השבוע להרצאתו של הסופר **הרמן וזק** (המרד על הקיין) בבית־ציוני־אמריקה, מצאו לפניהם גבר שחור־שיער שהסביר בעברית מדוע אינו מדבר עברית, ובאידיש מדוע אינו מדבר אידיש, ושהמשיך באנגלית („כי זו הסחורה בה אני סוחר").

---

* הרמז למילה מיסטר (שמו של אותו מטוס) שהוא „מר" בעברית.

**„חושיסתאן" פרק א'** הראשון בסידרת המאמרים אודות מסך השחיתויות של עיריית חיפה, סידרה שהסעירה את המדינה כולה והפכה לאבן־פינה בתולדות העיתונות החופשית בישראל.

# אמנות

## רסיסים משדה־הקרב

רחובות גיטו וילנה היו ריקים מאדם. הכל התחבאו, בידעם ש־עומדת להיערך אקציה. מפקד גדוד הפרטיזנים הצעיר, **אלכסנדר בוגן**, חדר לגיטו, תוך סיכון רב, כדי לנסות לחלץ משם קבוצת יהודים, שביניהם כמה רופאים, שלהם נזקקו ביערות. באחת ה־סימטות של ירושלים ד'ליטא, פגש את ידידו **בוב זאלקינסון**. בוב היה רופא, פילוסוף, מתמטיקאי והוגה־דעות. שאל אותו בוגן: „מדוע אתה ברחוב בעת כזו?" ענה לו: „היום פתרתי בעיה מתמטית שעבדתי עליה מזה שנתיים, וכעת לא איכפת לי כלום."

בוגן דאג להחביא את הרופא, שהסכים לחמוק ליערות. ברגע ה־אחרון הגיעה מהגיטו לשער אמו של בוב, עם שוטר, ומנעה את יציאתו מהגיטו, מפני שחשבה שביער יהיה מסוכן יותר. זאלקינסון מצא את מותו מחבטת מקלו של נאצי במחנה הריכוז. לפני מותו שלח פתק להוריו: „השמש נפלאה והצפרים מצייצות." הוא ראה רק את היופי, לא את הזוועות.

**שיריון רוחני.** בוגן עלה לארץ באמצע עבודת הדוקטורט שלו על הנושא: „מוטיבציה ליצירה אמנותית בזמן השואה". בוגר האקדמיה המפוארת בווילנה, שהמילחמה קרעה אותו מלימודיו, והפכה אותו לוחם יערות, היה מחלץ יהודים מהגיטו, ובין קרב לקרב, היה מוצא לו זמן לצייר. בציוריו הנציח את הלוחמים, את מראות הגיטו הגווע, את בית־הכנסת, בית־הקברות, את הילדים והנשים שנלקחו למחנות, ותיעד את מה שאף מילה לא יכלה לתאר.

**הצייר אלכסנדר בוגן וציורו „פרטיזן"**
מוטיבציה ליצירה אמנותית בזמן השואה

הזוועות כמו לא היו בציוריו. תוך שניות היה רושם דמויות ונופים. סיפורים מעניינים יש לו על הדרך שבה השיג חומרים לציור ב־אמצע המילחמה. „פעם התקפנו מכונית של גרמנים. במכונית היו נייר, טוש, דיו ועפרונות. את כל האוצר הזה החרמתי, וכך התאפשר לי לצייר." כשהיה שם, לא חשב על המניע לציור בשדה הקרב, אבל שנים לאחר מכן הבין כי היה זה השיריון הרוחני שהגן על צלם האדם, שבו היצירה ביטאה גם את הרצון לתעד מה שהיה שם, ואת הרצון להקים צאצאים — והציורים היו ילדי האמן.

**שיא חדש.** בבואו לארץ, יחד עם אשתו רחל, שגם אותה חילץ מהגיטו, קיבל בוגן הלם. ה־צבעים השולטים בנוף ישראל היו שונים. שנתיים הוא לא צייר בצבע. היה חסר לו עושר הצבעים ורכותם שהורגל להם בצפון אירופה. הוא התחיל לטייל בכל הארץ, ולרשום את הטיפוסים שהזכירו לו את ה־פרטיזנים, אותם מצא בנמל אילת, בין הסווארים. בין הכפרים התחיל לצייר את דמות האשה המזרחית, שהיא כה שונה מדמות האשה ש־הכיר באירופה. האשה המזרחית שנושאת את משאה על ראשה ב־גאון, וכולה תמירה וזקופה כאובליסק.

בעיקבות משבר העליה, עבר ב־ציורו כמה תקופות, שבהן הושפע מהקוביזם, צייר בסגנון ריאליסטי בתים ונופים, אך לאחרונה כמו בשל והגיע לשיא חדש ביצירתו. תערוכתו החדשה בבית אגודת ה־אמנים, מגלה צייר בעל שיעור קומה, שחדל לצייר את הצורה ה־חיצונית של הדברים שעיניו רואות, והוא מבטא תוך שיחרור מוחלט, את סערת הוולקנו שבתוכו, ונותן ביטוי לתגובותיו על מה שהוא רואה.

## למה צילום?

מה גרם לארכיטקט האמריקאי המצליח, **דן ברלי**, לעזוב את מישרתו ואת מישרדו המשגשג על מנת להתחיל ללמוד תולדות ה־אמנות ולהפוך אספן צילום? ביקור שערך ברלי במוסיאון המטרופוליטן בניו־יורק, בתערוכת האדם, הוא שהוליד בו את הרעיון.

ברלי התמקד בלימודיו בצילום, בפרט על **אלפרד שטיגליץ** ו־חבורתו. שטיגליץ, מצלמיה הבולטים של ארצות־הברית בראשית המאה העשרים, היה גם בעל גלריה, וגרם זעזוע בחיי האמנות האמריקאית, כשהביא לארצות־הברית את האמנות האימפרסיוניסטית, ש־נחשבה אז מהפכנית מדי לטעם האמריקאי.

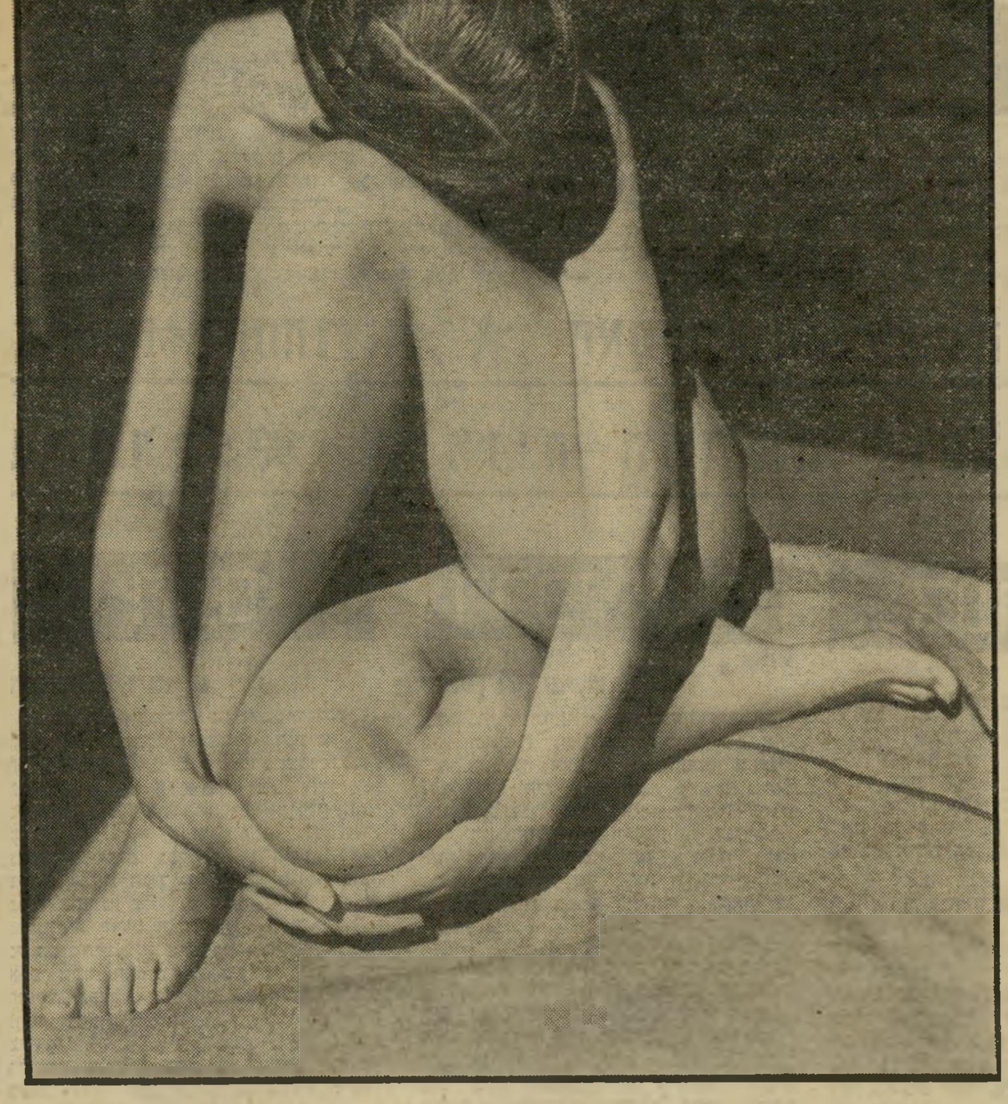

**עירום של אדוארד ווטסון במוסיאון ישראל מאוסף דן ברלי**
הרעיון נולד מביקור במוסיאון

האוסף היפה והמעניין של דן ברלי מוצג בתערוכה מקיפה ב־מוסיאון ישראל, תודות לעובדה שברלי משמש כיושב־ראש הוועדה התומכת במחלקת הצילום של ה־מוסיאון.

הודות לתורמים כמו דן ברלי, יש כיום בידי המוסיאון אוסף נכבד, שחלקו הוצג בשנה שעברה, וגרם התרגשות רבה בקרב חובבי הצילום בארץ. בתערוכה החדשה מוצגים צילומים נדירים החל מ־1840 ועד ימינו, של צלמים כמו אמרסון, ווטקינס, שטיגליץ, בטי האן, מאירוביץ ולס קרימס.

## שערורייה באגודה

תוך כדי צעקות, גידופים והש־מצות, נבחר ועד חדש לאגודת הציירים. הוועד נבחר אחרי שה־וועד הקודם הוכרח להתפטר בגלל חיכוכים אישיים בתוכו, שהעכירו את האווירה. הקש ששבר את גב הגמל היה עובדת השתתפותו של הצייר **מיכאל ארגוב**, שהיה גם יושב־ראש הוועד, בתערוכה באולם האגודה בדיוק בעת ביקורם של אוצרי המוסיאונים מחוץ־לארץ ב־ישראל. לאחר ההתקפות נגדו, החליט ארגוב להתפטר.

כדי לטהר את האווירה, הוחלט להציג מועמדות שבעה חברים חד־שים לוועד, שייבחרו באופן קו־לקטיבי, ברשימה אחת. בתוך ה־צעקות ואווירת השוק ששררה בערב הבחירות, הצליחו שני חברי הוועד הקודם, **רחל שביט** ו**אליהו גת**, להיבחר שנית לוועד, ו־זאת חרף היותם עצמם קשורים בשערוריה אמיתית הקשורה ב־הכנסת אדם פרטי כבעל גלריה פרטית בתוך בניין האגודה.

**ותיקים־חדשים.** תחת לבחור בוועד חדש, לטהר את האווירה, ולהביא לידי פעילות — מה שאגודת־הציירים באמת זקוקה לו — נבחר ועד שרוב חבריו היו חברים בו קודם. בקריאות „נפוליאון", ש־הופנו למנכ"ל האגודה, גרמו גם ל**חיים יוגב** להתפטר, וזאת היתה תודתם לכך שהוציא את האגודה מהבוץ מבחינה כספית, באמצעות גיוס כספים וניהול מוצלח. החברים הוותיקים־חדשים הם **ניצה מלינ־יאק, פנחס אברמוביץ, אלכ־סנדר בוגן**, רחל שביט ואליהו גת. רק **דן קריגר** ו**גרשון רנרט** הם חדשים. כבר עתה נראה שה־אגודה תעמוד בפני הצורך לערוך בחירות חדשות בקרוב. אותם ש־נבחרו אינם מייצגים את כל 1500 חברי האגודה, אלא את עצמם.

## כתמים

שלושה בחורים צעירים, **צבי בוגן, בועז אלוני ויגאל עו־זרי**, ששניים מתוכם השתחררו זה עתה משירות צבאי, נטלו על עצמם להוציא עיתון חדש ושמו הזרם החדש. העיתון אינו ביטוי לזרם חדש באמנות, כפי שיכול אולי שמו לרמז, אלא במה לאמנים, סופרים ומשוררים להתבטא כאוות נפשם, חרף כל המחיצות והקליקות שמנעו ממנו זאת עד עתה. הוצאת העיתון לאור אינה סוף שאיפותיהם, ומטרת העיתון לשמש להם יתד לפתיחת מועדון סיפרותי־אמנותי שייפתח בחודש ספטמבר, במרתף שנדבה עיריית תל־אביב. המקום שייקרא גם הוא הזרם החדש, יהיה פתוח לכל אמן.

*

רישומי העירום הרבים מספור שעשתה **אסתר פרץ־ארד** היקנו לה את שמה, אך בתערוכתה החדשה בגלריה אוגרית בתל־אביב, מושכים את תשומת־הלב יותר מכל, דווקא ציורי השמן המתארים נופים של צפת, ירושלים ועוד. הנחות הצבע החומריות והבטוחות, בצרוף גוונים המזכירים את אמני הציור האימפרסיוניסטי בשעתו, מלבבים את העין.

**רישום־עירום של אסתר פרץ־ארד**
נופים של צפת וירושלים

חדש
הטעם המפתה
מילקי
מעדן חלב
בטעם שוקולד
עם קצפת אמיתית.
אחרי שתנסי פעם אחת
לא תרצי להפסיק!
איזה תענוג:
את מערבבת את המקצפת עם השוקולד
ואוכלת לתיאבון את המעדן הקריר
שיש בו רק 180 קלוריות!
שטראוס - כל הטבע שבחלב טהור.

כששניכם בספיד אתם אף פעם לא יודעים
איך המשחק יסתיים.
בספיד-נעל הספורט המהפכנית החדשה-
אתם מרגישים אחרת.
אתם נראים אחרת.
כי ספיד היא המילה האחרונה
בעיצוב נעלי ספורט.
דגמי הזמש והעור, הגזרה החדשנית
ושלל הגוונים-פרי עיצוב
של הטובים בין מעצבי הנעלים בארץ ובחו"ל-
יעשו לכם משהו.
כי ספיד תוכננה להעניק לכם תחושה אחרת
מהדריכה הראשונה.
הכנסו לספיד ותרגישו.
ספיד-המגפר נעלי ירושלים בע"מ.
Speed
ספיד נקשרת באהבה

# השייח' של שארם

**כ**אשר **התמנה** עורך־הדין יעקוב אמיתי למפרק חברת נווה־מידבר ב־שארם־אל־שייח', באפריל 1979, ידע כי הוא נכנס לקן של שרצים. אולם הוא סבר כי השרצים מקורם, רובם ככולם, בעבר שהוביל לפירוק החברה. שכן ה־

## מעשים מוזרים נעשו בין המלונאי חיים שיף ובין ראש מינהל סיני, ראובן אלוני, ויועץ ראש־הממשלה רפאל איתן

מלון האומלל, שהוקם לפני 10 שנים בהשקעה של חמישה מיליון לירות, על־ידי קבוצת משקיעים מלוס־אנג'לס, בראשות אמנון ברנס, ידידו של אשר ידלין, נכנס לקשיים. הוא נמסר לקופת־חולים, לפי הוראת ידלין, כדי להציל את ברנס מאבדן כספו. למעשה קיבלה קופת־חולים

**מלונאי שיף ועובדות (תאילנדיות)**
למכור ביוקר

על עצמה את הניהול על המלון, והעברתו הרשמית לבעלות לא בוצעה עד היום.

כפי שסיפר מנהל חטיבת־המלונות של קופת־חולים בשעתו, מנדי פורת, בעדות בבית־המישפט, לא מנע הדבר מידלין להורות להעביר חלק גדול מן הציוד ל־בית־החולים של קופת־חולים באילת, ואת המזגנים למלון עין־בוקק בים־המלח.

### הפיל הלבן

**ק**ופת־החולים ניסתה להבריא את המיפעל, אולם מעצרו של ידלין הביא להסתלקותה מהמלון, ובשנת 1977 מונה למלון כונס־נכסים מטעם אחד ה־נושים: הכונס סיכם עם ראובן אלוני, ראש מינהל סיני ושארם אל־שייח', שאם ימצא קונה למלון ולציודו, יוכל הקונה לחתום חוזה עם המדינה על המשך חכירת שטח הקרקע שלו (60 דונם).

הכונס פירסם מיכרז למכירת חלק מן הציוד והזכויות בקרקע. חברת נאות אופיר בסיני, של המלונאי חיים שיף, שהפעיל מלון בשם מרינה שארם, הציעה מיליון לירות תמורת העיסקה. בעת הדיון ב־בית־המישפט התנגדו נציגיו של אלוני למכירת הזכויות בקרקע, ושיף רכש את הציוד בילבד תמורת 600 אלף לירות.

הכונס, עורך־הדין יעקוב אמיתי, תיאר השתלשלות זו בבקשה בדרך המרצה שהגיש לבית־המישפט, והמשיך:

„לתימהון כונס הנכסים וחברת נווה מידבר בפירוק, בניגוד למוסכם עימו ובניגוד לדין, פעלה רשות מינהל־סיני של אלוני כדלקמן:

„● איפשרה לחברה של שיף, באמצעות מנהלה חיים שיף, הסכם־חכירה על הקרקע להפעלת כפר הנופש, בתנאים נוחים ביו־תר.

„● לא התנתה את ההסדר עם חיים שיף ברכישת הזכויות מכונס־הנכסים או בתשלום הסכום שהציע שיף לכונס־הנכסים.

„● התעלמה מהליכי כינוס־הנכסים והפירוק, לא נענתה לפניות כונס־הנכסים והחברה בפירוק, והעבירה זכויות או פגעה בזכויות החברה בפירוק, וגרמה לפירוק נזקים והפסדים."

החכרה מוזרה זו לא היתה היחידה שהסדיר ראובן אלוני, בעלה של ח"כ שולמית אלוני, לחיים שיף. יעקוב אמיתי מייצג גם בעלי עסקים אחרים בשארם־אל־שייח'. במיכתב שכתב בסוף 1978 לראובן אלוני, בשם ועד מתיישבי אופירה, הוא חוזר ופונה בעניין מיבנה־השירותים שהוקם על־ידי מינהל שארם של אלוני (המיבנה קרוי „הפיל הלבן", בשל ה־

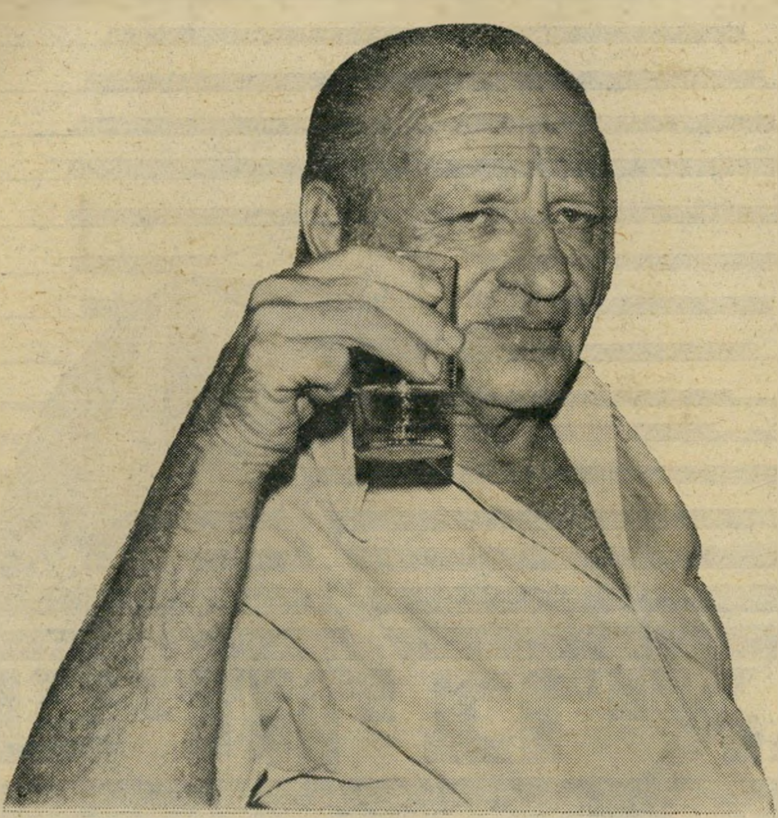

**ראש־מינהל אלוני**
לקנות בזול

## לריקון החלטות בית־המישפט מתוכן, אחרי שרוקנו מיתקני המלון בשארם

השקעה הכבדה בהקמתו — כעשרה מיליון לירות): זהו מיבנה־השירותים היחידי ב־חוף אופירה. הוא נמסר בחכירה לחיים שיף, תמורת 80 אלף לירות לשנה. שיף משכיר, לדוגמה, אחת היחידות במיבנה ב־100 אלף לירות לשנה. הוא משכיר יחידות במחירים גבוהים, בניגוד להסכם בינו לבין אלוני. עורך־הדין אמיתי הת־לונן, בהמשך דבריו, על טיב השירותים המסופקים על־ידי שיף ועל חוסר הטיפול של המינהל בתלונות המתיישבים נגד שיף.

### דברים מוזרים

**מ**ה קרה לרכוש של מלון נווה מידבר האומלל? שיף קנה חלק מן הציוד, ולא את כולו, והפעיל את המלון כחוכר מטעם קופת־חולים, זמן רב לפני שקנה אותו מכונס־הנכסים באמצעות בית־המיש־פט. בתקופה זו, שבה רק הפעיל את המלון עבור קופת־חולים, ולא היה בעליו, אירעו לציוד של מלון קופת־חולים דברים מוזרים מאוד. בתיק בית־המישפט, הנוגע לכינוס־הנכסים, העיד מיכאל מיכאלוביץ, מפעיל מיסעדת־דגים בשטח מלון נווה מידבר:

„נתנו קרוואנים לצבא, ונתנו ארבעה קרוואנים קטנים לרפאל איתן*. איתן לקח את הקרוואנים למיפעל לייצוא־דגים, שבו היה שותף עם יהודה שגב. המיפעל היה של חברה בשם טרופי פיש. רפי איתן גם קיבל שני מקררים. כמו כן הוצא ציוד משטח המלון והועבר למלון של חיים שיף ולפיל הלבן. הועברו מיבנים, תנורי־אפייה גדולים, מזגנים, מקררים חש־מליים, מיזרונים, קרוואנים, ציוד־עזר ו־הלקי־חילוף. את הציוד הוציא דיאמנט באמצעות בדואים.

„דיווחתי פעמיים לכונס־הנכסים כי גונ־בים ציוד, וגם צילמתי איך מוציאים אותו. שיף גם לקח את הגנרטור של החברה ו־העביר למלון שארם שלו, וכן העביר שני חדרי־קירור על ציודם."

### „בניגוד לחוק"

**ב**תיק בית־המישפט מופיע פרוטוקול של חקירה רשמית של כונס־הנכסים הרשמי, עזרה חבשה, בעניין לקיחת הציוד ממלון נווה מידבר. כך העיד ג'קי בן־מרגו, מנהל־האחזקה במלון שארם של שיף:

„מנהל מלון שארם, יעקוב דיאמנט, הורה לי לגשת למלון נווה מידבר, הנמצא סמוך למלון שארם, השייך לחיים שיף, וליטול ממנו ציוד שכלל מזגני־אוויר, סככות, לפרק את הדיסקוטק על ציודו ולהעבירם אלינו, צינורות ואבזרים שונים. הציוד פורק והועבר שלושה חודשים אחרי מינוי כונס־הנכסים, בסוף אוקטובר—נובמבר

(המשך בעמוד 67)

* מי שהיה דמות חשובה בשירותי־הביטחון, ויועץ ראש־הממשלה למילחמה בטרור.

(המשך מעמוד 58)
והוא ניענע בראשו. אמרתי לו להיכנס.״

אחרי שניניו יצא מחדרה של אניטה, הופיעה גם השוודית ב־מיקלחת כשהיא ערומה ורצתה להתקלח. כיוון שג׳קי עצמו טרם סיים את המיקלחת היא נכנסה יחד איתו למים החמים והחלה מסבנת את גבו. הם התלהבו שנית וקיימו מגע נוסף בתוך המיקלחת. מבט של חוסר אמון עבר ביעף על פניהם של שלושת השופטים הנכ־בדים.

הקהל שישב באולם היה רכון קדימה שלא לאבד מילה אחת מה־נאמר על־ידי הדון־ז׳ואן הנתנייתי.

**עו״ד צנג**
פירצה בחוק

כאשר יצאה אניטה מהמיקלחת עטופה במגבת נפגשה בסוזאן אשר באה מחדר־השינה כדי להתרחץ. השתיים חייכו זו לזו והאווירה היתה כל כך לבבית שג׳קי חיבק את סוזאן ונכנס איתה לחדר־השינה.

„נדמה לי שאחר כך קיימתי שוב יחסים עם סוזאן,״ אמר ג׳קי הפעם בהיסוס כלשהו. והקהל פרץ בצחוק פרוע. בית־המישפט ציווה להוציא ארבעה צעירים שלא יכלו להתאפק וצחקו בקול רם. השקט שב על כנו, והעד המשיך לספר ללא צורך בשאלות סניגורו, אהרון בן־שחר.

„כשנכנסתי לחדר עם סוזאן, שמתי שוב מוסיקה יפה על ה־מערכת, אבל היא אמרה לי ,סטופ׳ כי היא אינה יכולה להמשיך, ולכן עזבתי אותה.״

בשלב זה נגמרה האורגיה ה־ארוכה. סוזאן ביקשה שיקחו אותה למלונה, ואניטה אמרה שהיא עייפה, נשכבה ערומה על המיטה וביקשה שיביאו לה סיגריות. ג׳קי סגר את דלת הדירה ונעל אותה „כדי שאיש לא יפריע לאניטה,״ והלך למיני־מרקט שלו. היה עליו לפרוק סחורה, והוא נטל משם חפי־סת סיגריות עבור אניטה. כאשר חזר לדירתו אחרי פחות משעה לא מצא את אניטה בדירה. הוא מצא חלון פתוח לעבר המדרגות, והבין כי הצעירה נמלטה מחלון זה.

„אינני יודע מדוע הן העלילו עלי? הכל היה כל כך יפה, אין לי כל מושג מה קרה איתן.״ כך סיכם שבירו את עדותו הראשית. כאשר הגיע תורה של התובעת נורית שניט לחקור אותו בחקירה נגדית נראה היה כי הסיפור כבר מוצה עד תום.

## מישפט

### טובים השלושה מן השניים

**פסק של בית־הדין המשמעתי של לישכת עורכי־הדין תקף רק אם ניתן על־ידי שלושה שופטים**

שלוש פעמים נשלל רשיון עור־כת־הדין של משה דויד, עורך־דין מאילת. פעמיים היתה השלילה ל־תקופה קצובה, ובפעם השלישית היתה השלילה עולמית. עד כה בו־טל אחד מפסקי־הדין הללו בגלל שיהוי. העבירה נעשתה בשנת 1972 ופסק־הדין הסופי ניתן בשנת 1980. בימים אלה בוטל גם פסק־הדין ה־משהה את עורך־הדין עולמית.

פסק־הדין השני הצליח לחולל מהפכה בלישכת עורכי־הדין. סני־גורו של דויד, עורך־הדין הצעיר שמואל צנג, קבע הלכה כי פסק שניתן רק על־ידי שני שופטים, בבית־הדין המשמעתי של לישכת עורכי־הדין, אינו תקף. הרבה עור־כי־דין, שנידונו בשנים האחרונות, מיהרו לפשפש כדי לברר אם דנו בעניינם שניים או שלושה שופטים.

דוד אשר בתו נלקחה ממנו בשנת 1972, היה נרגז מאוד, והוא שלח מיכתבים שונים בעניין זה. מיכתב אחד נשלח לעובדת סוציאלית, ובגללו הושעה לזמן קצוב. את המיכתב המכריע שלח לנשיא בית־המישפט העליון כיום, משה לנדוי. הוא כתב במיכתב זה כמה מילים זועמות על ששפכו את דמו ונטלו את בתו ממנו. כמה ממילים אלה היו מעליבות. על כך הובא לדין

**עו״ד דויד**
השלילות בוטלו

על התנהגות שאינה הולמת עורך־דין.

המיכתב המעליב נכתב בשנת 1972, הדיון בבית־הדין המחוזי בחיפה הסתיים ב־18 ביוני 1979, ועורך־הדין האילתי הורשע. רש־יונו נשלל ממנו ונגזר עליו להיות מורחק מלישכת עורכי־הדין.

**גילוי מפתיע.** הפסק התקבל על־ידי שני שופטים בלבד, הדיון החל אמנם בשלושה, אך עורך־הדין אלכסנדר שור הודיע מיד בתחילת הישיבות: „הרינו להודי־עכם כי נבצר ממני להמשיך ולהש־תתף בדיונים בתיק זה כחבר בית־הדין.״ לפי כלל 76 לכללי הדיון של לישכת עורכי־הדין יכול בית־דין להמשיך את דיוניו בשני דיינים בלבד, אם נבצר מאחד להמשיך ו־להשתתף.

כלל זה נהוג בלישכה מימים ימי־מה, ואיש לא הטיל ספק בחוקיותו. ורבים פסקי־הדין אשר ניתנו לפיו. אולם במפתיע גילה בית־הדין ל־עירעורים בפניו עלה עירעורו של דוד, כי קיים סעיף נוגד בחוק ליש־כת עורכי־הדין, סעיף 18 לחוק הקובע מפורשות: „כל בית־דין משמעתי ידון בשלושה.״

לכן הוחלט על־ידי עורכי־הדין חיים גרוסמן, יוסף מלמן, ויוליוס בק כי כל פסק־דין שהוצא על־ידי הלישכה בהרכב של פחות משלושה אינו תקף. פסק־הדין של משה דויד בוטל והשופטים קבעו כי יש לחזור ולהרכיב הרכב חדש. אולם בגלל הזמן הרב שעבר מאז ביצוע ה־עבירה מציעים השופטים לשקול אם יש מקום בהמשך ההליכים נגד דויד.

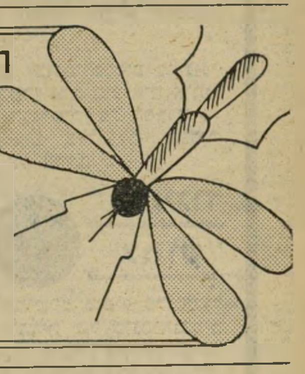
המשחה היעילה להגנה מלאה בפני עקיצות יתושים ושאר מעופפים טורדניים
בלתי נראית ובלתי מורגשת
עם משחת קומפלר כיף להיות בשפת הים!
קומפלר
דוחה חרקים מושלם
טבע תעשיות פרמצבטיות בע״מ

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת חד״ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

רשיון נהיגה
ב־20,000 לירות
בי״ס לנהיגה „גבע״
טל. 253230

„מיסטר אבי״
AVI
חולצות גברים
רח׳ הרצל 23

# בית־המישפט הגבוה לצדק החליט: הנוהג לעשות חוקן לעצירים ולאסירים כדי לגלות אצלם סמים המוברחים לכלא - פוגע בכבוד־האדם ונוגד את החוק

# חוקן

העציר הובא לבית־המישפט להארכת מעצרו. במיסדרון פגש בידידתו ה־בלונדית, אשר נישקה אותו בלהט. בנשיקה זו העבירה לפיו חבילה קטנטונת של הרו־אין. החבילה היתה עטופה היטב בחומר פלאסטי, שאינו נמס או נפתח בקיבה.

כאשר חזר העציר לבית־המעצר, רצו

השופט לנדוי
„החוקן הוא מעשה מביש —

שילטונות הכלא להוציא את ההרואין מגו־פו, לפני שהוא עצמו יוציא אותו בדרך הרגילה.

לפי התקנות הקיימות מחודש יולי 1979, יש לבקש קודם כל את רשותו של העציר

## בעיקבות עתירה שהוגשה לבית־המישפט העליון על־ידי שלושה עצירים -

לבצע בגופו חוקן. אם הוא מסכים נפתרה הבעיה. אם אינו מסכים, מתירות התקנות למנהל הכלא לבקש מרופא לקבוע אם החוקן עלול לפגוע בבריאות העציר. אחרי שהוברר כי בריאותו לא תינזק, אפשר לעשות בגופו את החוקן גם ללא הסכמתו.

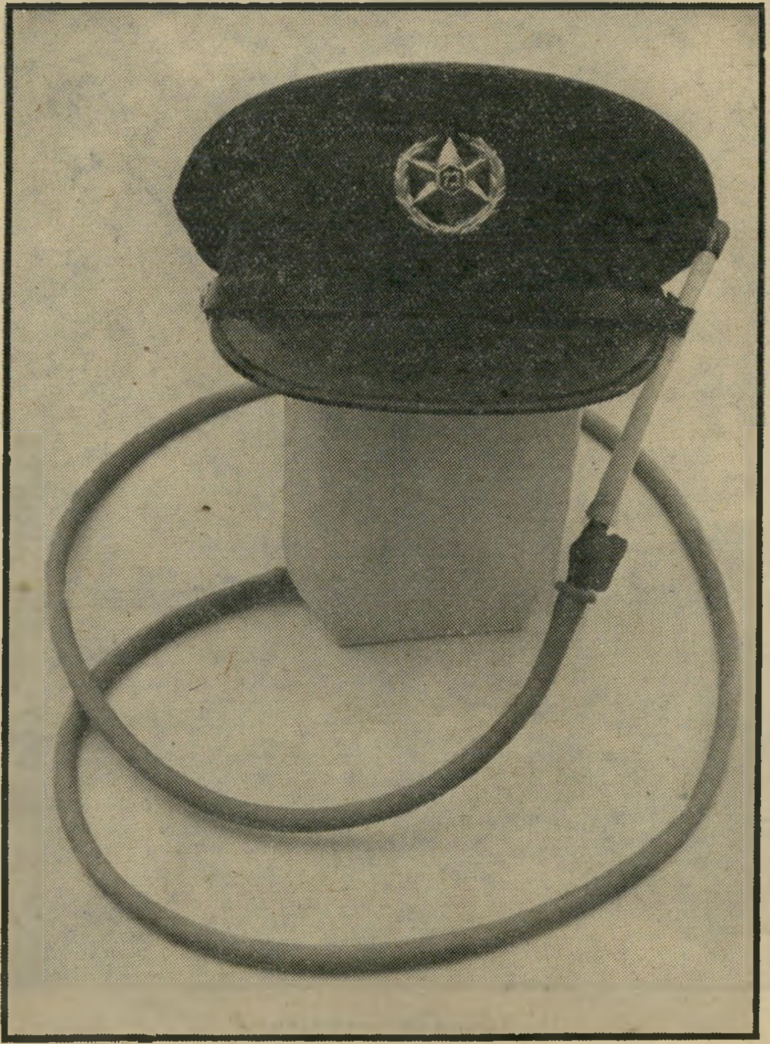

השופט ברק
— מעליב —

לפעמים מוציאים את החבילה בשלמו־תה, אבל אם ממדיה של החבילה גדולים, עלולה בדיקה זו לקרוע את המעיים ולג־רום נזק חמור לעציר. לפעמים נפתחת העטיפה, וחלק מהסם נספג במחזור־הדם ועלול להרעיל את העציר.

אך כל הסכנות הללו לא הפחידו את העצירים. בבדיקה שנערכה בכלא רמלה, מאז הפך בית־מעצר, התברר כי 70% מאוכלוסיית בית־המעצר השתמשו בשנת 1978 בסמים. אל תוך הכלא הוברחו ונת־פסו כמויות הסמים הללו: 44 אצבעות חשיש, 200 גרם אופיום, 17 גרם הרואין 7 גרם קוקאין ומאות כדורי מתאדון.

לדברי שילטונות הכלא אחרי שהוכנסה לשימוש בדיקת־החוקן, ירדה כמות ה־סמים הנכנסים לכלא, ואחוז המשתמשים בסמים בבית־המעצר ירד בשנת 1979 עד ל־2% בלבד!

# לשרות בתי־הסוהר

## בעל הסמים שולט

כאשר חזרו אריה קטלן ומאיר מרציאנו — שהיו עצירים בחשד של ביצוע פיצוץ בביתו של שוטר, רס"ר אלי מיימון, בראשון־לציון — לבית־המעצר, נעשה בגופם חוקן לשם מציאת סמים. החוקן לא העלה דבר, השניים היו נקיים. אותו דבר קרה גם לאסיר שימעון דובבצ'י, שהורשע ברצח יפת נגר. גם בגופו נעשה חוקן, אך לא נמצא דבר.

השלושה החליטו להגיש עתירה לבג"ץ, כדי לברר אם הנוהג החדש של שילטונות בתי־הסוהר תקף. עורך־הדין שימחה זיו פנה לבית־המישפט וטען, בשם שולחיו, כי אף אם נשלל מהם חופשם, ואפילו יורשעו בדין, עדיין נותר להם כבוד־האדם. הם ביקשו מבית־המישפט שיקבע כי התקנה החדשה אינה במיסגרת החוק הקיים, ולכן אינה תקפה.

לפני בית־המישפט הגבוה לצדק היתה בעייה חמורה. שלושת השופטים שישבו בדין, נשיא בית־המישפט העליון משה לנדוי, מ"מ הנשיא חיים כהן והשופט אהרון ברק היו מודעים לקושי. הברחת סמים לכלא גוררת בעיקבותיה רעות נו־ספות. מי שבידיו סמים שולט על חבריו. הוא יכול להפכם שמשים ושרתים, לנצלם למישכב־זכר, וכתוצאה מכך חוגגת ה־אלימות בכלא.

## חיפוש כולל ביצוע חוקן

מאידך, הדרך להשתלט על הברחות־סמים לכלא קשה. גם אם מבודדים את העציר הנכנס במשך זמן, עד שירוקן את קרביו בדרך הרגילה, התברר שהעצי־רים אינם בוחלים בבליעה מחודשת של מנת־הסם, כדי שלא תתגלה. ואכן בשנים האחרונות נהגו שופטים לאשר את הנוהג של בדיקת חוקן לעצירים ללא הירהור.

בעת הדיון בבג"ץ התברר כי אפילו

השופט כהן
— פוגע בשלמות גופו של האדם —

השופט חיים כהן עצמו, בשיבתו כאב בית־מישפט בשנת 1966, אישר חיפוש אחר סמים משכרים בגופו של האסיר חיים ממן. ממן, אשר טען לעצמו, כי שיטות־החיפוש בגופו משפילות את כבוד־

## - קבע בית־המישפט בהחלטתו כי כבוד האדם קודם לכל

האדם והציע דרכים חילופיות. אך בית־המישפט לא השתכנע, ואישר את אמצעי־החיפוש הגופניים. הוא תירץ זאת במצב של הברחת הסמים לבתי־הסוהר, והניסיון שהיה לשילטונות בתי־הסוהר לגבי ממן עצמו בהזדמנות קודמת.

תובעת נאור
— ומבזה"

נראה כי מצב הברחת־הסמים לבתי־הסוהר הורע מאז, שכן החוקן מוסד בעזרת תקנה, והיה חשש כי השופטים ידבקו בדעתם הקודמת ויכריעו נגד ה־עותרים.

אולם ההרכב שישב הפעם לדין ידוע באנושיותו ובזיקתו לזכויות ה־אדם.

(המשך בעמוד 66)

## חוקן לבית־הסוהר

(המשך מעמוד 65)

השופט חיים כהן לא חשש לרדת ל־עומקה של הבעיה שנית, ולשנות את דעתו.

הנשיא לנדוי ידוע כמי שבשנת 1979 קבע בפסק־דין כי כבוד־האדם ושלמותו הגופנית כלולות „במגילת הזכויות השי־פוטיות”, שהוכרה על־ידי בית־המישפט העליון.

אך היה זה דווקא השופט הצעיר, אהרון ברק, אשר הוכיח בפסק זה כי הוא ממשיך את מיטב המסורת הליברלית של בית־המישפט העליון.

בפסק־הדין שכתב לא התעלם מן הקשיים העומדים בפני הנהלת בתי־הסוהר. „שני אינטרסים חשובים מתנגשים בענייננו ללא אפשרות פשרה. אילו עלה הדבר בידינו, היינו מנסים לאזן בעדם, תוך מציאת שיווי־מישקל נאות.” אך כאשר לא מצא השופט דרך כזו, העמיד את כבודו של האדם בראש, ופסל את התקנה.

פרקליטות־המדינה, שיוצגה על־ידי מרים גאור, אשתו של מזכיר הממשלה, אריה נאור, וכיום שופטת שלום, הביאה לפני בית־המישפט שני מקורות מישפטיים, שמהם רצתה לשאוב את סמכותם של שילטונות־הכלא להתקין את התקנה.

הסמכות האחת נובעת, לדעתה, מפקודת בתי־הסוהר, הקובעת כי „בשעת קבלת אסיר יבצעו בו חיפוש, וחפצים אסורים ילקחו ממנו”. חיפוש באסיר, כך פירשה הפרקליטה, כולל ביצוע חוקן.

האלטרנטיבה השנייה שהציעה היתה מאותה פקודה. זו נותנת סמכויות להש־לטת סדר בבית־הסוהר, תוך כדי שימוש סביר בכוח. חיפוש־סמים נראה לפרקליטה כשימוש סביר בכוח.

### כבוד־האדם בראש הסולם

השופט ברק עשה עבודת־מחקר מעמיקה באשר למצב המישפטי באר־צות־הברית, בקנדה ובאנגליה. הסתבר כי הבעיה אינה ייחודית לישראל, והצטברה פסיקה רבה בארצות אלה.

בבריטניה אין מתירים אפילו בדיקת־דם, הכוללת שימוש במחט והוצאת דם מעציר. זה מזכיר לאנגלים שיטות אכ־זריות של ימי־הביניים. לעומת זאת מש־תמש המכס באנגליה בשיטה של חוקן כדי למצוא סחורות המוברחות בתוך הגוף. בשיטה זו נמצאו דברים רבים — החל ב־600 דולר אצל אדם אחד, וכלה באלפי כדורי מורפיום אצל אחר.

בארצות־הברית, לעומת זאת, אין עדיין החלטה סופית של בית־המישפט העליון בנקודה זו. במיקרה אחד, שבו פרצו שוטרים לביתו של חשוד, החדירו לנחיריו חומר־הקאה וכך הוציאו מגופו סמים ש־בלע. בית־המישפט פסל את הדרך הזאת. אך במיקרה אחר התיר בית־המישפט ה־אמריקאי ביצוע ניתוח בגופו של אדם, כדי להוציא מתוכו קליע.

בתי־מישפט נמוכים מתירים באמריקה ביצוען של בדיקות־דם, בניגוד להסכמתו של העציר, ואינם רואים בכך דבר הפוגע בכבוד או מזעזע.

בקנדה, לעומת זאת, נפסק כבר ב־1972 כי אין סמכות להוציא צו־חיפוש כדי לערוך ניתוח בגופו של חשוד ולהוציא מתוכו קליע, שהיה חשוב כראייה במיש־פט נגדו.

בית־המישפט במדינת־ישראל הלך ב־דרך־המלך. הוא קבע חד וחלק כי חוקן הוא מעשה מביש, פוגע בשלמות גופו של האדם, מעליב ומבזה אותו. מכיוון שכבוד־האדם הוא בראש הסולם, אין לפגוע בו ללא חוק מפורש. לכן, עד שהכנסת תחוקק חוק המתיר זאת, אין סמכות לבצע חוקן בעצירים, ותהיה התוצאה חמורה ככל שתהיה לשירות בתי־הסוהר.

בפסק־דין זה, שנתמך פה־אחד על־ידי כל השופטים שישבו לדין, הוכח שוב כי בית־המישפט העליון הוא מעוזה של ה־דמוקרטיה ושל זכויות־האדם במדינה. ולכל מי שחששו כי בצאת השופט חיים כהן לגימלאות, בתחילת השנה הקרובה, תס־תיים תקופה, הוכיח השופט ברק כי הוא שיהיה היורש המיוחל והממשיך במסורת השופטים הדגולים.

**אילנה אלון**

**הרב הצבאי הראשי נבון**
לא רוצה להיכנע

# רבנים וגנרלים

## מאבק איתנים נטוש מאחרי הקלעים של הרבנות הצבאית: מי יהיה גנרל? מי יהיה קולונל?

„אם אתה רוצה למנות לך עוזר, יהיה זה רק סגן־אלוף הראל.”

זהו הסיכום האחרון של הוויכוח הנטוש בצה״ל. הוויכוח לא נסוב על מינוי עוזר למפקד חיל־האוויר או חיל־התותחנים. הוויכוח נטוש דווקא על מינוי עוזר לרב הצבאי הראשי. סיכום זה מעורר תסיסה בחוגי הרבנות הצבאית, שהיתה עד כה חופשית למדי במינוי קציניה הבכירים.

במילחמת־קודש זו מעורבים גם רבנים שאינם לובשים מדים, עסקני־מיפלגות ואפילו חברי־כנסת.

### ספרא וסייפא

המילחמה השקטה הזאת החלה לפני כשלוש שנים, בעת שהאלוף גד נבון החליף את האלוף מרדכי פירון בתפקיד הרב הראשי של צה״ל. נבון כיהן כשבע שנים כסגנו של פירון, והיה זה אך טבעי כי בבוא העת יחליף אותו בתפקיד הרם.

עם היכנסו לתפקיד החל בצה״ל ומחוצה לו מאבק־איתנים סביב השאלה הגורלית: מי ימונה כסגנו של הרב נבון? המאבק היה אכזרי ומר, שכן סגנו של נבון אמור להחליפו, בבוא העת, כסמכות התורנית העליונה בשורות הצבא.

כמה רבנים צבאיים בכירים ראו עצמם מוכשרים למלא את תפקיד סגן הרב ה־ראשי, ובמיסגרת המאבק אף הועלו שמו־תיהם של כמה רבנים אזרחיים, משורות הרבנות הכללית, כמועמדים ל„הצנחה” בצה״ל. דוגמה לכך משמש הרב ישראל לאו מנתניה, שסירב להצעה.

שני המועמדים העיקריים לתפקיד, מתוך הרבנות הצבאית, היו הרב של חיל־האוויר סגן אלוף אפריים צמל, והרב הצבאי של פיקוד הצפון, סגן אלוף אברהם אבידן *. שניהם נודעו כרבנים בעלי שיעור קומה, היודעים לשלב ספרא עם סייפא.

שני המועמדים החלו מגייסים את ידי־דיהם, אישי־ציבור בעלי השפעה, כדי ש־יעזרו להם לזכות במישרה הנכספת של עוזר הרב הראשי, ובדרגה של אלוף־מישנה שהיא מקנה למחזיק בה; ובטווח הארוך — הסיכוי להחליף את האלוף נבון.

כשהיה צמל מפעיל, לדוגמה, את ידידו, סגן השר מרדכי ציפורי, כדי שהלה ילחץ למען מינויו, היה אבידן מפעיל את ידידו, חבר־הכנסת יהודה בן־מאיר, וחוזר חלילה.

### שניים אוחזים בטלית

מי שלא היה יכול להחליט ולבחור בין השניים היה הרב נבון עצמו. האלוף לא רצה לאכזב את הידידים והתומ־כים של שני הצדדים, שהפעילו עליו לחצים כבדים, מלווים בפיתויים מעניינים, מה גם ששני המועמדים היו בעלי כישו־רים מתאימים.

בצר לו פנה האלוף נבון אל המקורות, והחליט על פי כלל ישן, שאותו שאב מהתלמוד: שניים אוחזים בטלית — יחלוקו.

נבון ביטל את תקן סגן הרב הראשי, אך יחד עם זה מינה את השניים, צמל ואבידן, כעוזרים לרב הראשי. לשניהם העניק סמכויות שוות.

שני סגני־האלופים קודמו לדרגת אלוף־מישנה ונכנסו לתפקידיהם. בכך דחה הרב נבון את ההתמודדות ביניהם, עד אשר תגיע שעתו לפרוש מתפקידו.

השניים ציפו כי הרב נבון, המתקרב לשנתו השישים, לא יכהן בתפקידו עוד זמן רב. אולם הוא הכזיבם והחליט להאריך את כהונתו. הרב צמל איבד את סבלנותו, הוא פרש מהמירוץ, יצא לשנת לימודים והחל מחפש קאריירה אזרחית. יש אומ־רים שימונה כרבה הראשי של חולון.

---

* שהתפרסם בשעתו כאשר הטיף ב־מאמר בכתב־עת צבאי להריגת שבויים ואזרחי־אוייב.

(המשך מעמוד 63)

1977. הכונס לא ידע שאנו מפרקים ציוד ומעבירים למלון שארם. ידעתי כי הוראתו של דיאמנט היא בניגוד לחוק, אבל הוא היה גם אחראי על מלון נווה מידבר.״

דיאמנט ניהל את נווה מידבר, שהופעל על־ידי שיף אך טרם נמכר לו.

בתיק בית־המישפט מופיעה עדותו של אחד המתחרים בשיף בקניית המלון, יעקוב גוט. הוא הצהיר:

„הייתי במקום ופתחו לי את המחסן והיה חסר, וכימעט ולא היה דבר במחסנים. קיבלתי בשעתו את רשימת הציוד מכונס־הנכסים, והיא לא היתה במחסנים. אני מוכן לשלם את מה שהתחייבתי תמורת המלון, אם יימצא החומר האבוד.״

## דון קישוט עייף

רם אחרי שקנה את המלון רשמית, עשה שיף דברים מוזרים. בין היתר מכר לחברה בשם אוטו פינחס בתל־אביב 20 קרוואנים. שיף שילם לכונס־הנכסים 3000 לירות תמורת כל קרוואן. לאוטו פינחס מכר אותם תמורת 15 אלף לירות האחד, וזה מכר כל אחד ב־23 אלף לירות. אולם קרוואנים אלה היו רכוש חברת נווה מידבר, שהיתה מיפעל מאושר — כך שלא שולם עליהם מכס. מכירתם לכל

**יועץ איתן**
ארבעה קרוואנים לדגים

גורם אחר מותרת רק אחרי תשלום ה־מכסים והמסים עליהם.

בהסכם־המכר שבין נאות אופיר של שיף לבין אוטו פינחס הוצהר, בסעיף 6: „החברה מצהירה כי כל המסים, כגון מכס ומס־קניה, שולמו בגין הקרוואנים.״

אחד הקרוואנים נמכר על־ידי אוטו פינחס לבצלאל אוסטרייך, נכה במאה אחוזים, הזקוק לקרוואן מסיבות רפואיות. בהמרצה שהוגשה לבית־המישפט על־ידי יעקוב אמיתי, נאמר כי הצהרת חברת נאות אופיר של שיף, כי המכס והמסים שולמו על הקרוואנים, אינה נכונה. המכס אף הגיש למפרק הוכחת־חוב על סך 3.7 מיליון לירות עבור המכס והמסים על הציוד של המיפעל המאושר. הוכחת־חוב זו כוללת גם את המסים על הקרוואנים, וביניהם זה שנמכר לנכה אוסטרייך.

עד היום לא קיבל אוסטרייך את ה־מיסמכים הדרושים לשימוש בקרוואן.

אחד הקרוואנים הללו הגיע בדרכים מו־זרות, דרך רפי איתן, גם למיסעדן אלי רונן, שהפעילו במשך כמה חודשים, עד שהמכס תפס את הקרוואן שלא שולמו עליו המסים.

כל הפרשיות הללו אירעו בדרום ה־רחוק, והן מופיעות בתיקי בית־המישפט. המפרק יעקוב אמיתי כבר עייף מללחום בחיים שיף. הוא טרוד בייצוג מפוני שארם־אל־שייח׳, והחליט להפסיק להיות דון קישוט.

יגאל לביב ■

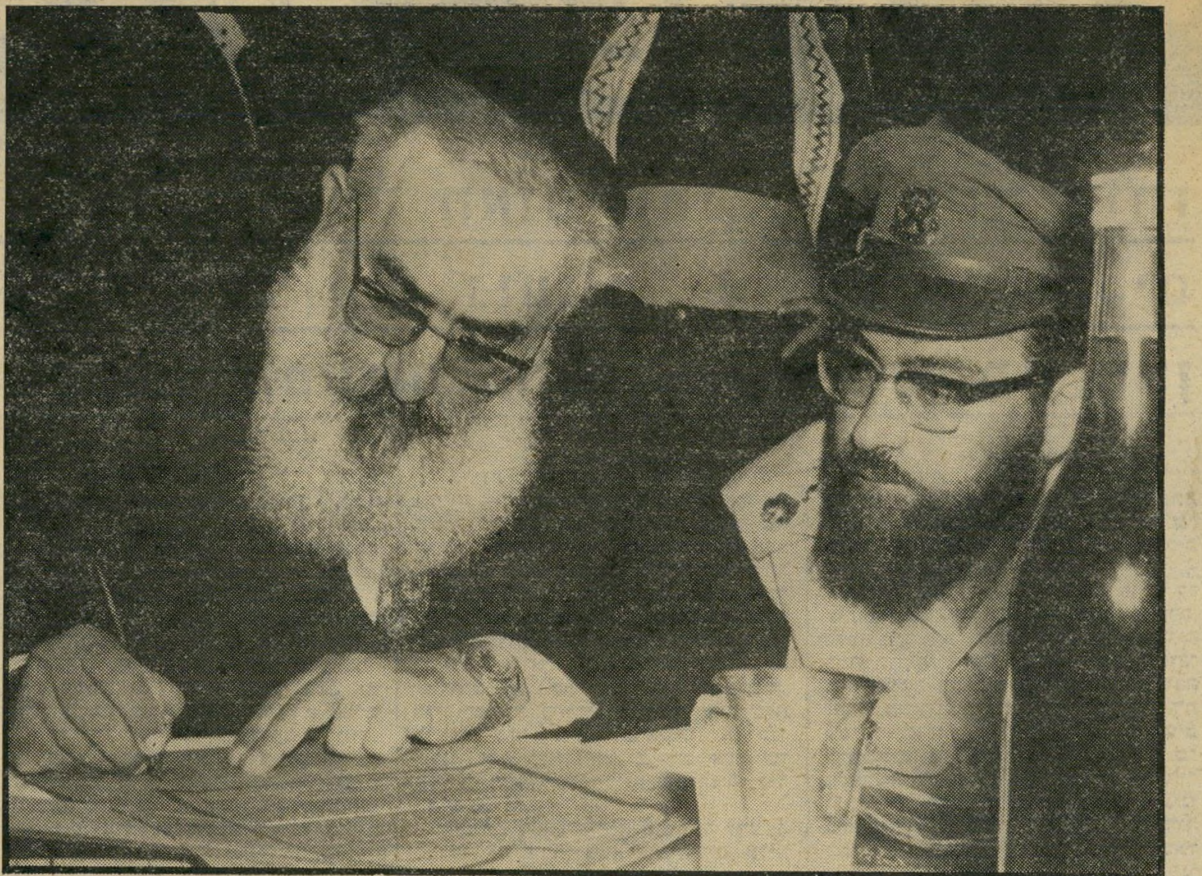

**רב־צבאי אבידן (עם הרב הראשי גורן)**
שניים אוחזים בטלית — יחלוקו

עם פרישתו של צמל נפתח מחול שדים סביב הכיסא הפנוי, ושוב עטו הרבנים הצבאיים על הדרגה ועל התפקיד, שיאפשר להם, בבוא היום, להתמודד על כהונת הרב הראשי של צה״ל.

## ידיד בצמרת

הרב נבון החליט כי במינוי זה יהיה הוא הפוסק היחיד. רבנים יודעי־דבר טוענים, כי בחר ברב חיים בקשת, סגן־

**רב־צבאי הראל**
המועמד של רפול

אלוף בחיל־הים. מרבית אנשי הרבנות הצבאית כבר בירכו על המינוי הצפוי.

הרב בקשת ידוע בחוכמתו ובידענותו, והוא גם הוותיק שבין רבני החילות הפי־קודיים. בתקופת מילחמת יום־הכיפורים זכה בשבחים על עבודתו בזיהוי חללי המילחמה ופינויים, ולאחריה קיבל את תפקידו הנוכחי בחיל־הים.

כאשר החל האלוף נבון בודק את האפ־שרות למנות את בקשת כעוזרו ולקדמו לדרגת אלוף־מישנה, נכנס לתמונה גורם אחר, יוסי הראל.

כאשר פיקד רפול על יחידות הצנחנים, שירת תחת פיקודו קצין־דת צעיר בשם יוסף הראל, המכהן עתה כרב של פיקוד מרכז, בדרגת סגן־אלוף. בין קצין־הדת הצעיר והמפקד המהולל נקשרו אז קישרי ידידות אמיצים הנמשכים עד היום. וכעת, עם התפנות המישרה הנכספת, ביקש הר־אל עזרה מוסרית במאבק על הכיסא. שכן לסגן־אלוף השאפתן יש מתנגדים רבים ברבנות הצבאית ומחוצה לה.

אין איש חולק על סגולותיו של הראל כקצין־דת, כלוחם מעולה וכמנהיג טבעי, אולם מתנגדיו טוענים, למרות קידומו המהיר בסולם הדרגות, שאין לו השכלה תורנית מספקת, שתכשיר אותו לתפקיד הרם ולאפשרות שביום מן הימים יהיה מועמד לתפקיד הרב הראשי לצה״ל.

מתנגדיו טוענים שכל השכלתו העיו־נית מצטמצמת בשנת־לימודים אחת ב־ישיבה. את קידומו המהיר — יחסית לידע העיוני המצומצם שלו — תולים מתנגדיו בקשריו הטובים עם האלוף (מיל׳) הרב שלמה גורן, שחיבבו וקידמו ב־

**רב־צבאי בקשת**
המועמד של נבון

דרגות בעת ששימש כרב הראשי של צה״ל.

לדעת רבנים צבאיים צריך לכהן ב־תפקיד הזה רק מי שהוא תלמיד חכם ומלומד, שיוכל להתמודד עם השאלות ההילכתיות הסבוכות שיופנו אליו. לדעתם אין להראל כישורים מתאימים.

## „מינוי מסוכן ליהדות״

רב־אלוף רפאל איתן אמנם מקורב, בדיעותיו, בתחומים רבים, לחוגים הדתיים, אך כאדם חילוני אין דעתו נתונה לפשפש בהשכלתם של קציני הדת שלו ולהחליט מי מהם בעל ידע עמוק ונרחב יותר בהלכה היהודית.

הרב גד נבון ניצב בפני בעיה קשה, שהרי רפול לא יחתום על מינוי שלא ישא חן בעיניו, ואילו המינוי המוצע מעביר צמרמורת בגבם של אנשי הרבנות הצבאית, הדואגים לרמתו הגבוהה של המוסד. קצין בכיר ברבנות הצבאית הת־ייחס למינויו של הראל כ„מינוי המסכן את היהדות...״

הוויכוח נמשך, ועד כה מגלה נבון עקשנות רבה בסירובו להצעת המינוי, והוא נתמך על־ידי מרבית הרבנים ה־בכירים, המתנגדים להתערבות המוסדות החילוניים של הצבא בתהליכי המינויים ברבנות הצבאית.

הרב צמל, שעל כיסאו ניטשה המיל־חמה הקדושה, שמע על המתרחש, וכדי „להציל״ את היהדות הוא עשוי לחזור בקרוב לרבנות הצבאית, לתפוס שוב את כיסאו. דובר צה״ל סירב למסור מידע על המינויים הצפויים בשורות הרבנות הצבאית. לעומת זה, טען הדובר, השכלתו התורנית של הרב הראל מספיקה לו ומכ־שירה אותו לכהן בתפקידו הנוכחי.

הרב נבון עצמו מתלבט עדיין בבעיה. הוא יכול לפתור אותה על־ידי החזרת המצב לקדמותו — כלומר, על־ידי ביטול התקן של שני עוזרים וקביעת סגן־רב־ראשי אחד בלבד. אך בחוגי הרבנות ה־צבאית חוששים.

לרב גד נבון יש התלבטויות נוספות. הרב הראשי עומד לפרוש משורות צה״ל בשנה הקרובה, ומלבד המאבק על ירושתו בצה״ל, הוא מתכנן את עתידו האזרחי. שר־הפנים יוסף בורג ואנשי סיעתו, למיפנה, שואפים להכניס את הרב לשורו־תיהם, וכדי לחזק את סיעתם הם מציעים לו מקום בכנסת, על חשבונו של חבר־הכנסת בן־ציון רובין. זו אמורה להיות „התשובה הספרדית״ של סיעת למיפנה לשר־הדתות אהרון אבו־חצירא. שר־הדתות, מצידו, מציע לרב הראשי לצה״ל מינוי מפתה של דיין בבית־הדין הגדול.

# נמר של נייר

## „הדבר שרוצה האנטישמי... הרי זה מותו של היהודי" ✶ פוליטרוקית גזענית ✶ האיש שהקים את הפלמ"ח ✶ הקשר המעוות גרשון שקד + שלמה ניצן

**איזכור**

# סארטר

בחודש שעבר, כאשר הלך לעולמו ה־סופר, המחזאי והפילוסוף **ז'אן פול סארטר**, התמקדו אמצעי־התיקשורת ב־עיקר בתרומתו להפריית המחשבה האכזיס־טנציאלית ולספרות. אישיותו ויושרו ה־אינטלקטואלי לא זכו להתייחסות הראוייה מטעמם של אמצעי־התיקשורת האלקטרו־ניים, שניסו, כמינהגם, לרדד את אישיותו. באיחור של יותר משלושים שנה פורסמה

**ז'אן־פול סארטר**
יהדות — אנטישמיות — גזענות

אשתקד, בתרגום לעברית, עבודתו המונו־מנטלית של סארטר הירהורים בשאלה היהודית *, ודומה שיהיה בסיקור ספר זה משום ציון דמותו של סארטר, מגינם של החלכאים, הנדכאים והיהודים.

בהירהורים בשאלה היהודית בוחן סארטר את העולם המייצר אנטישמיים, את ה־סיבות לאנטישמיות, ואת ההשלכות של האנטשימיות. הספר נפתח בהגדרות כמו: „האנטישמי ,המתון' איש־נימוסין הוא שיאמר במתק־שפתיים: ,איני שונא את היהודים. אני פשוט מעדיף, מסיבות אלה ואלה, שיטלו חלק קטן יותר בחיי־האומה'. אבל כעבור רגע, אם תרכוש את אמונו, יוסיף מתוך נטילת־חירות רבה יותר: ,אתה מבין, מוכרח להיות ,משהו' בנוגע ליהודים: הם דוחים אותי פיזית.'... תארו לעצמכם מאן־דהוא שאומר ברצינות: ,מוכרח להיות משהו בעגבניות... אכילתן מעוררת בי זוועה!'..." וסארטר ממשיך בעזרת סכין הגיונו להקצין איבחונים אלה, וכותב: „אנשים מסויימים עשויים לאבד, לפתע, כוח־גברא שלהם בהתברר להם כי האשה עימה תינו אהבים היא יהודיה. יש רגש־דחייה כלפי יהודי כפי שיש אצל אנשים מסויימים רגשי־דחייה כלפי סינים או כושים. דחייה זו אינה פיזית במקורה, שכן יכול אותו אדם לאהוב יהודיה כל עוד לא עמד על מוצאה — היא מגיעה אל הגוף מן הרוח... שאלתי עשרות אנשים לטעמה של האנטישמיות שלהם. רובם החלו למנות בפני את המומים המיוחסים, באורח מסורתי, ליהודים: ,אני שונא אותם על היותם חמדנים, סכסכנים, דביקים, חסרי טאקט וכו'.... צייר אחד אמר לי: ,אני שונא את היהודים מפני שבהרגליהם הביקורתיים הם מעודדים את משרתינו להתחצף'. שחקן צעיר נטול־כישרון מת־עקש לחשוב שהיהודים מנעו ממנו את ההצלחה בתיאטרון... אשה צעירה אמרה לי: ,היה לי ניסיון מר מאוד עם פרוונים. הם עשקו אותי והשחיתו את הפרווה ש־הפקדתי בידיהם. מובן, הם היו כולם יהודים'. מדוע בחרה לשנוא יהודים במקום לשנוא פרוונים, או לשנוא יהודים במקום לשנוא פרוון מסויים? מפני שהיתה לה נטייה קודמת לאנטישמיות..."

סארטר מהרהר בשאלה היהודית, תוך מציאת ראייה אישית משלו לאנטישמיות. הוא מציין: „צריך שיהיה מחוור לנו, כי שום גורם חיצוני לא החדיר באנטישמי את האנטישמיות שלו. האנטישמיות היא בחירה חופשית גמורה של האדם בעצמו, עמדה מקיפה, שנוקטים אותה לא רק ביחס ליהודים אלא גם ביחס לבני־אדם בכלל, וביחס להיסטוריה ולחברה. הרי־הי ריגוש ותפיסת־עולם בבת־אחת..." סארטר בוחן למעשה את תופעת האנטישמיות בעזרת כלי הביקורת האכזיסטנציאליסטית, בהם הוא בוחן את העולם כולו. הוא גם מוצא מאפיין מעמדי לתחושות של האנטי־שמיות: „ראוי לזכור שבהסכמה להיות בינוניים אין נעשים בהכרח לענוונים או אף לצנועים. להיפך, ישנה יוהרה נלהבת של הבינתיים, ואנטישמיות היא אמצעי לשוות ערך לבינוניות בתור־שכזו, נסיון ליצור את האליטה של הבינוניים. בעיני האנטישמי התבונה היא יהודית..." והגדרה נוספת מפי סארטר: „מתחילים אנו להבין כי האנטישמיות היא יותר מסתם ,דעה' בנושא היהודי, וכי היא קשורה בכל דמותו של האנטישמי כולה..."

נושא זה הביא לשואה, הביא לדחיית היהודים מגופה החי של אירופה, הביא את הסובייטים להכניס אותו לטרמינולוגיה שלהם. מנסח זאת סארטר בלשונו: „פט־פטנים מדברים על שאיפה יהודית לשלוט בעולם. גם כאן לא היינו מבינים שאיפה זו לולא היה בידינו המפתח להבנה. כמעט בנשימה אחת משמיעים לנו כי מאחורי היהודי מסתתרים הקפיטאליזם הבינלאומי והאימפריאליזם של החברות הגדולות, יחד עם עושי המהפכות והשודד הבולשוויקי שסכין בין שיניו. אין מהססים לייחס לבנקאים יהודיים אחריות לקומוניזם ה־מבעית אותם..."

אליבא דסארטר, לא אלמן היהודי: „יש ליהודים בן־ברית: הדמוקראט. אלא ש־הגנתו עליהם חלושה. ודאי, הוא מצהיר שכל בני־האדם שווי־זכויות ומייסד את הליגה למען זכויות־האדם, אולם הצהרות אלה עצמן מגלות את רפיסות עמדתו..." ומסתבר שלדמוקראט המערבי יש תביעות כלפי היהודי, בנוסח שאותו מעלה סארטר: „האנטישמי מאשים את היהודי על היותו יהודי; הדמוקראט מאשימו ברצון על ראו־תו עצמו יהודי. אוי ליהודי מאוייבו ואוי לו מאוהבו. דומה שאין לפניו ברירה אלא לבחור את הרוטב שבו יאכלוהו..." והתו־צאה היא: „היהודי נתון במצבו של יהודי מפני שהוא חי בתוך ציבוריות הרואה אותו כיהודי. יש לו שתאים נלהבים ומגינים חסרי־התלהבות. הדמוקראט משתבח ב־מתינותו. כאשר מציתים בתי־כנסת הריהו מלא האשמות ותוכחות..."

כמו בעזרת מכבש של רעיונות וביקורת עצמית, מוליך סארטר את הקוראים אל מסקנה, הנחשבת לרעיון־המהפכני ביותר של בחינת נושא המשולש יהודות — אנטי־שמיות — גזענות, והיא: „אולם אנו ש־אינגנו יהודים, הצריכים אנו ליטול בה חלק? ריצ'ארד רייט, הסופר הכושי, אמר לא־מכבר: ,אין בעיה כושית בארצות־הברית, ישנה רק בעיה של הלבנים.' ב־דומה לכך נאמר כי האנטישמיות אינה בעיה יהודית. זוהי בעייתנו שלנו: מפני שאיננו — אך עשויים אנו להיות — אחראים לה, הרי גם אנו קורבנותיה. צריך שנהיה עיוורים לחלוטין כדי שלא לראות שזה בראש־ובראשונה עניננו שלנו. אנו, ולא היהודים, הם אלה ש־עניינם הוא לכונן ליגה פעלתנית נגד האנטישמיות..."

במישפטים אחרונים אלה ממצה למעשה סארטר את תורתו בשאלת־היהודים, עליה הגן בעיקביות משך שנות דור.

ספרון זה הינו בבחינת ספר־חובה לכל אותם החרדים לדמותם של הישראלים כ־חברה, מאחר שאין בעיה ערבית במדינת ישראל, ישנה רק בעיה של היהודים, ואין בעיה של עדות־המזרח במדינת ישראל, ישנה רק בעיה של ישראל הראשונה. חבל שהעורך והמתרגם, **ד"ר מנחם ברינקר**, לא טרח להמיר את מסתו ה־מייגעת, שבסוף סיפרו הפשוט והבהיר של סארטר, בעובדות, שהיה בכוחן ליישם את התורה הזו של סארטר למציאות היומיומית של החברה הישראלית. אחרית דבר אחרת, במהדורות נוספות של ספר זה, יהיה בכוחה לשמש זיכרון מכובד לסארטר — האדם וההוגה.

* ז'אן פול סארטר — **הירהורים בשאלה היהודית. הדבר שרוצה האנטישמי... הרי זה מותו של היהודי**; תירגום ואחרית דבר מנחם בריקנר; ספרית פועלים; 106 עמו־דים (כריכה רכה).

**שערוריה**

# סמי־גזענות

בסוף חודש מארס תרם שר־החינוך־והתרבות את אחת מתרומותיו היחידות לתרבות הישראלית במהלך כהונתו זו. התרומה: פיטוריה של הגב' **לאה פורת** ממישרתה כראש האגף לתרבות במישרד החינוך והתרבות, לאחר שבמשך עשור

**זבולון המר ולאה פורת**
השר והקומיסר(ית)

שנים עשתה הגב' הנ"ל כל אשר בידה להשחית כל חלקה טובה בתרבות הישר־אלית הנוצרת. מדור זה בחן וביקר במשך כמה שנים את מגרעותיה ואת האופנים ש־בהם ניהלה את מישרדה, במתכונת הז'ד־נוביזם הסובייטי במיטבו, בתוקף היותה שליחת אחדות־העבודה. אלא שנבצר מ־מדור זה לגלות את המניעים המדריכים את הגב' פורת.

בראיון שאותו העניקה הגב' פורת ל־עיתונאי **מיכאל אוהד** ב־21 במארס, פלטה מנכ"לית המועצה לתרבות ולאמנות כמה הערות שהחשידו אותה בגישה גזע־נית לנעשה בתרבות הישראלית. בתשובה לאחת משאלותיו של אוהד השיבה פורת „ומנדרי לא היה בן יחיד אצלנו. בחודשים הראשונים שלי במועצה נתקלתי עוד ב־תופעה אחת, סמי מיכאל. סמי מיכאל חזר וכתב את ,המלט' מנקודת ראותו, והציגו כהופעת־יחיד, בבימויו כמובן. זה היה דבר מחפיר... לא הסתפק סמי מיכאל בשחיטת תרנגולות, אלא גם השתין לעיני הקהל, ולא בקיר..."

מאחר והמדובר באירועים שהתרחשו לפני כעשר שנים, הרי שהיה על כותב שורות אלה לחקור, לבחון ולבדוק מיהו אותו סמי מיכאל שריגש ודחה בצורה כזאת את הגב' פורת. מחשבה ראשונה היתה, כי המדובר בסופר סמי מיכאל, איש חיפה, אשר עלה מעיראק. אלא שסמי מיכאל זה אינו עוסק בתיאטרון, והתיאור התיאטרוני הפלסטי שלו, אשר הרשים כנראה את הגב' פורת, הוא התיאור ב־סיפרו שווים ושווים יותר, בו הוא מתאר כיצד מכסים את העולים החדשים שהגיעו מבגדד בענני די־די־טי. לבסוף גילה כותב שורות אלה את הסיפור שחשף את נפשה גדושת הגזענות של הגב' פורת, באורח העונה על כל הגדרותיו של סארטר את האנטישמיות (ראה: סארטר).

האדם שחזר וכתב את האמלט ושחט תרנגולות וכו', הוא איש־תיאטרון בן־תערובת בשם **סמי שמואלי**, אשר ניסה בעבודותיו התיאטרוניות להביא בפני קהל שוחרי התיאטרון בארץ מעט מעולמו, חייו ומר גורלו של בן־תערובת יהודי־ערבי בישראל. כאשר החל, כמה שנים מאוחר יותר, הסופר סמי מיכאל לפרסם את סיפו־ריו, הרי שדמותו ומוצאו כסופר ודמותו של סמי שמואלי כבן־תערובת, הפכו לדמות אחת בראיון שהעניקה למיכאל אוהד.

אם היה כותב שורות אלה יהודי מאמין, הרי שהיה מברך את שר החינוך והתרבות ברכה משולשת על פיטוריה של הגב' פורת מן העמדה שבה עשתה כל שביכולתה לחנוק את התרבות הישראלית. יהיו פיטו־ריה ברוכים.

**תרגום**

# סימנון

הוא כתב 216 ספרים, מהם 82 ספרי־מתח שבמרכזם עומד **המפקח מגרה**. מספר קוראיו עבר את ה־500 מיליון. בעיני רבים נחשב סימנון לסופר־מתח מעולה, שליצירותיו אין קשר כלשהו למה שמכונה „ספרות טהורה". בימים אלה ראה אור בתרגום לעברית סיפרו המעולה השלג היה שחור *, הנחשב בעיני רבים כאביהם ה־ספרותי של יצירות **אלין רוב־גרייה** (אשתקד במארינבאד).

השלג היה שחור הוא רומן כמעט־אב־סורדי, שעלילתו מתרחשת בימי כיבוש צרפת בידי הנאצים. גיבור העלילה הוא נער מתבגר המעביר את חייו במחיצתן

* ז'ורז' סימנון — **השלג היה שחור**; נוסח עברי אהרון אמיר; הוצאת ספריית כתר; 196 עמודים (כריכה רכה).

של פרוצות ולקוחותיהן. מבעד לעיניו של אותו נער, מצליח סימנון לתאר את תהליך שחיקתה של החברה הצרפתית וכריעת־הברך שלה בפני הכובש הנאצי. הגיבור חי חיים תמוהים למדי בנוסח: „תכופות היה יושב במיטבח, בלתי־מגולח ושערו לא סרוק, רגליו על התנור והוא קורא כל ספר שהזדמן לו במקרה, וכשקם כו החשק היה עולה על השולחן לשמע קולות בחדרי־המשכב.״

ספר זה של סימנון הוא סיפור עלילה של שולי המילחמה־העולמית, המקיף מר־אות של אלימות והזייה, עולם שבו נפשו של **פרנק פריימאייר** מוליכה אותו לכדי כליאה מקרית, כאיש־מחתרת. בפרק האישה בחלון הוא מתאר את עולמו ו־תחושותיו למראה אותה גברת הניבטת לעיניו מבעד לסורגי בית־הכלא. מצב מתמשך זה מגיע לקיצו בנוסח סימנוני לאקוני טיפוסי: „והוא שכח להביט בחלון,

**ג׳ורג׳ סימנון**
500 מיליון קוראים

והוא שכח לחשוב. ככלות־הכל יהיה לו כל הזמן שבעולם, אחר־כך.״ חבל־שיצירת־מופת זו סימנון, שיש בכוחה לפאר כל מדף ספרים, נפגמת לאורכה במילים כמו „ברדסים״, „רידוף״, „כתפיו הרבועות״ של **אהרון אמיר**, שפירסם ספר זה לפני כ־30 שנה, והפעם לא טרח להתאים לשונו אל הזמן.

אנתרופולוגיה

# רוצחים בגן־העדן

מעט מאוד ספרים העוסקים במדע ה־אנתרופולוגיה ראו אור בעברית עד כה. ספר שראה אור בנושא זה באחרונה הוא קניבלים ומלכים מאת איש אוניברסיטת קולומביה מרווין האריס *. כבר בדברי ההקדמה לסיפרו כותב האריס: „כוונתי להביא במקום ההשקפה הוויקטוריאנית על קידמה, שכולה חיובית, תיאור יותר מציאותי של התפתחות התרבות. מה שקורה לרמת־החיים כיום כבר קרה בעבר. תרבותנו אינה טכנולוגיה ראשונה שנכשלה. אף אינה ראשונה שתגיע לקצה גבול ה־צמיחה. הטכנולוגיות של תרבויות נכשלו שוב ושוב כשטכנולוגיות חדשות באו להחליפן. גבולות הצמיחה הושגו ונפרצו, ישוב הושגו ונפרצו־מחדש, פעם אחר פעם. הרבה ממה שנחשב בעינינו כהת־קדמות של תקופתנו אינו אלא חזרה ל־רמות־חיים שהיו נפוצות ואשר מהן נהנו בזמנים קדם־היסטוריים...״

סיפרו של האריס בוחן את הזיקה וה־יחסים שבין רווחה חומרית ורוחנית ל־שיטות חברתיות שונות, תוך בחינה של הדטרמיניזם ההיסטורי. ימים אלה הינם ימים הראויים מאוד לעיון ובחינה בסיפרו של האריס, מאחר שבהתאם לשיטתו ול־ראיית העולם שלו, הרי שמשבר־האנרגיה המתמשך תפור כמו לפי מידגם נפילת הטכנולוגיות אותו הוא מציג בספר זה.

אחד מפרקי הספר רוצחים בגן־עדן מפרט את ראיית היסוד של האריס, את תהליך ההרס העצמי שהמין האנושי מפתח מאז ראשית תולדותיו ועד עצם היום הזה. הוא בוחן לאור הנחה זו את חיי המין האנושי מאז תקופת־האבן ועד הלום. בפרק שורשי המילחמה מביא האריס את האמצעי בעזרתו רוצח המין האנושי את גן־העדן האבוד שלו. הוא מחלק את גורמי המיל־חמה לשלושה: מילחמה כמישחק, מילחמה כטבע־אנוש ומילחמה כמדיניות. גורם נוסף למילחמה נמצא תחת הכותרת חלבונים והעם התוקפן או, במילים אחרות, ניתוח תהליך המאבק להשגת חלבונים להזנת אנשים. מפרק זה קצרה הדרך לפרק שורשי העליונות הגברית ותסביך אדיפוס, שבו, בניגוד לפרקים הקודמים, הוא אינו מחדש הרבה, אך יחד עם זאת משתלב יפה בעולם האנתרופולוגי, בעזרתו חותר האריס להס־ביר לקוראיו את הסיבות לכל המתרחש בעולמנו, עולם המנותח בפרק ההונאה התעשייתית.

* מרווין האריס — **קניבלים ומלכים** — **שורשי תרבויות**; עברית לאה זגגי; הוצאת ספרית פועלים; 229 עמודים (כריכה רכה).

עדות

# לנדוברג

הוא היה בן הגיטו וחניך החדר שהפך למתאגרף. אחר כך התגייס לצבא הצאר, ובימי ההמפכה נפצע כמפקד־פלוגה. לאחר מותו של **יוסף טרומפלדור** הוא בא למלא את מקומו והיה בין מייסדי גדודי־העבודה. הוא היה בין מייסדי ההגנה

**יצחק שדה**
אריה וגם דוב

ומאוחר יותר ייסד את הפלמ״ח והעניק את חסותו ל**משה דיין** ו**יגאל אלון**. הוא היה יוצרה של תורת־לחימת מהפכנית, ואחד מהודפי הפולש המצרי במילחמת העצמאות. שמות רבים היו לו. הוא נולד בשם **לנדוברג**. בתקופת גדוד־העבודה היה מוזכר והיה חותם **לנדנברג**; כינויו בהגנה היה **יורם**, וכינויים נוספים **אריה** ו**דוב**. לאחר השבת השחורה נשא תעודת־זהות על השם **יצחק קורנוואסר**. כינוייו הספרותיים היו: **י.ק.**, **ואדריאן קזנסקי**, **יצחק קזנסקי**, **ישׁ**, **י. נודד**. כיום הוא מוכר יותר כמייסד הפלמ״ח האלוף **יצחק שדה**.

בימים אלה ראה אור הכרך הראשון של כתבי יצחק שדה המכיל את הפינקס פתוח ורשימות אוטוביוגרפיות שונות *. בהפינקס פתוח מגולמת למעשה עלילת צמיחתו של אחד מגדולי המצביאים הישראליים במאה העשרים, מצביא של גוף ורוח. עלילת הפינקס פתוח מתחילה בתיאור הנופים בהם גדל יצחק שדה, ברוסיה הצארית, עד שנת 1905. זה עולמו המרגש של נער יהודי המושפע מכתביו של **דוסטויבסקי**, ממוצארט וסאליירי של **פושקין**, ושאר סופרים מובילים בספרות הרוסית, שהנוער של אותם ימים היה שותה בצמא מכתביהם. הפינקס פתוח הוא אוטוביוגרפיה מעולה ומעודנת המתארת את רוסיה של שקיעת ימי הצאר בבהירות בעלת איכויות ספרו־תיות, העשויה לעורר את קינאתם של חצי תריסר סופרי דור הפלמ״ח, הנושאים מזה שנות דור לשווא את שמו של יצחק שדה על שפתיהם.

למקרא הספר אין הקורא יכול שלא להתפלא מהפשטות הלשונית ואיכויות ה־תיאור של יצחק שדה. זה ספר המביא מניחות רוסיה של סופריה הגדולים, ומביא עוד נדבכים מאותה אווירה שבה גדל האדם אשר ערכיו השפיעו על דור שלם של לוחמים, דור שניבצר ממנו לממש את ערכיו של שדה בחיי היום־יום ולהנחילם לחברה הישראלית כולה.

הקריאה בהפינקס פתוח מעציבה. היא חוזרת ומזכירה את הסריסות והעקרות של החיים הישראליים בהווה המיידי הזה, ו־חוזרת ומעוררת שאלות מעציבות בדבר התפוררותה של החברה, אשר דחתה את יצחק שדה האדם והאלוף בשנות חייו האחרונות, ועשתה כל שביכולתה לדחות, בשנים שעברו מאז מותו, את הערכים אותם ייצג. את הפינקס פתוח יש להפוך לספר קריאת־חובה במערכת הלימודים, כדי ש־הדורות החדשים יכירו בגדולת הקודמים.

* יצחק שדה, כתבים כרך א׳ **הפינקס פתוח** ורשימות אוטוביוגרפיות שונות; הביא לבית־הדפוס והקדים מבוא ביוגרפי שלמה דרך; הוצאת הקיבוץ המאוחד, 582 עמודים (כריכה קשה).

בחטף

## הלטיפונדיה של מגד ★ השקד
## האדיפאלי ★ „מחברות" לא ייסגרו
## ★ „אהוד רב־המכר מלמד כיצד לכתוב..."

●● ניסים ונפלאות מתרחשים בעולם תככי הספרות של ישראל. בדומה לתרבויות אחרות ישנם גם בתרבות הישראלית בנים המתקנאים בהוריהם, ועושים כל שביכולתם במטרה להידמות אליהם. כזה הוא כתב גלי צה״ל **אייל מגד**, אשר נתקנא באביו **אהרון מגד**, באימו **אידה צורית**, ובדודו **מתי מגד**, והחל להציף בחרוזיו את עמודי המוספים לספרות ואת כתבי־העת. הוא פלט ספר שירה ועוד ספר שירה, מבלי שהוא יותיר רישום כלשהו בשירה העברית החדשה, או לפחות רישום של אישיות שירית בעלת ייחוד כלשהו. בדומה למרבית משוררי הדור הצעיר הרי ששירי מגד הצעיר נקראו בתעתיקים חיוורים ומהולים של שירת **זך־עמיחי**. יום בהיר אחד ביקר המשורר והמתרגם **משה הנעמי** (זינגר) בצורה חיובית את שירי הקובץ החדש של מגד הינוקא, חצרות, באחת מתוכניות הרדיו. כאן החלה המאפייה המישפחתית של מגד לעבור שעות נוספות. האב התקשר אל משה הנעמי, וביקשו לפרסם את ביקורתו הרדיופונית על גבי עיתון. בו־זמנית התקשר מגד האב, שהשים עצמו לסוכן סיפרותי של הבן, אל **זיסי סתווי**, עורך מוסף הספרות של ידיעות אחרונות, והציע לו לפנות אל משה הנעמי ולהזמין אצלו רשימת־ביקורת על פרי הילולי בנו. מפאת כבודו של האב, מחבר ותיק מדור הפלמ״ח שהפך לעיתונאי רדוד, פנה העורך אל המבקר והזמין ממנו את הביקורת האמורה. משה הנעמי שלח את הביקורת. נהוג וידוע ומקובל בספרות הישראלית, כי מאמרים ממתינים זמן רב לפירסום במוספים הספרותיים. אלא שמגד האב הבטיח מתנה למגד הבן, וכעבור כמה שבועות של עיכובים קצרה רוחו, ואז הוא שלף את עטו וכתב מיכתב שוצף וקוצף אל זיסי סתווי, ובו תיאר ונימק את הפגיעה שזה העז לפגוע במגד האב. מסיבות נוסטאלגיות ספרותיות, שאינן נהירות די הצורך, טרח העורך המנומס ופירסם את הרשימה שהוזמנה בידי מגד האב אודות מגד הבן. השמועה אומרת, שמגד האב שמע כי שני פרחי משוררים בבאר־שבע הזכירו את שמה של רעייתו המחברת אידה צורית לחיוב, והוא פנה אליהם וביקשם לפרסם מונוגרפיה אודותיה ●● לכינוי ניצן השקד זכה פרופסור **גרשון שקד**, ממורי האוניברסיטה העברית בירושלים, שגיחך את עצמו ואת הספרות הישראלית כולה, בשיחת טלוויזיה שערך בערב יום־הזיכרון לחללי צה״ל, ושבה העלה על נס את כתיבתו הספרותית של סופר־הילדים **שלמה ניצן**, כמייצג בלעדי של סופרי דור תש״ח. העילה לכך היתה הצורך של הפרופסור למצוא סופר מדור תש״ח שעימו לא הסתכסך בצורה זו או אחרת. את כל הסופרים האחרים ליווה הפרופסור לבית־הקברות של הסופרים בלוויית הביטוי „אדיפאלי״ שחזר על עצמו כ־15 פעם במהלך השידור. אגב, מינהגו זה של הפרופסור להרים ולהוריד סופרים, הפך אצלו לשיגרה, ובאחרונה הוא נישל את **א.ב. יהושע** מבכורתו, והעלה במקומו כמייצג דור המדינה את מחבר התיאטרון **יעקוב שבתאי** ●● בניגוד לשמועה שפורסמה ברבים, וגם במדור זה, הרי שירחון התרבות מחברות, שבעריכת **יהושע קנז** ו**יורם ברונובסקי**, לא ייסגר, וימשיך לפרסם את סקירות הספרות והחברה המעולות שלו ●● העיתונאי הפתח־תיקוואי **אהוד בן־עזר** פירסם מודעות בתל־אביב, ובהן בישר כי הוא עומד להרצות בבית פייטלוביץ על הנושא איך כותבים רומן רב־מכר? הגיב על כך עיתונאי צמרת באחד מבתי־הקפה של תל־אביב: „ובכן השומעים להרצאתו של בן־עזר יהיו תלמידיו **דן בן־אמוץ**, **פינחס שדה** ו**עמוס עוז**, שילמדו מאהוד רב־מכר כיצד לכתוב...״ ●●

עתידנות

# מושבות בחלל

מדף ספרי העתידנות בעברית הוא דל ביותר. למעט ספרים כהלם העתיד ועוד חצי־תריסר נוספים, אשר מתמודדים באופן זה או אחר עם נושא העתידנות, הרי שה־נושא אינו בראש מעייניהם של המו״לים העבריים.

בחודש שעבר פירסמו שני מו״לים בעת ובעונה אחת ספר תחת אותו השם, העוסק באותו נושא, אשר הזהות בכמה מעמודיו מדהימה, עד שהיא עשוייה לעורר דימוי של ספריית המחר. הספר הוא מושבות בחלל שראה אור בהוצאות כתר ועם עובד ואשר שני מחבריו הם **ת.א. הפנהיימר** (כתר) ו**פרדריק גולדן** (עם עובד) *.

שני ספרי מושבות בחלל מתארים את עולם המחר, שתושביו יקימו מושבות בחלל, יגדלו ירקות וחזירי־חלל. זה עולם המחר שערכיו שונים ומיגבלותיו אחרות מאשר מיגבלות עולמנו.

יחד עם זאת ישנן כמה סתירות מדהימות בין שני הספרים. למשל במושבות בחלל של **ת.א. הפנהיימר** מנוצל כוח־המשיכה הנמוך ליצירת מה שהמחבר מכנה „בריכת שחייה בעלת כוח משיכה נמוך״, בלוויית ציור של אם ובנה בבגדי־ים. במושבות בחלל של **פרדריק גולדן** מובא ציור של גברים בבגדי רוגבי, בתוך אותו מיבנה קוני, והכתוב מלמדנו: „צעירים מנסים כוחם בכדורגל אמריקאי (רוגבי) בכוח משיכה נמוך, בתוך מישכת חלל״. אבל תמימות דעים בין המחברים קיימת ב־גירסאותיהם על תפקידי מוליכות של אנרגיה ושאר בעיות אשר כוכב־הלכת ארץ מתחבט בהן בימים אלה, ואשר בכוח מושבות בחלל של המחר לספק.

* ת.א. הפנהיימר — **מושבות בחלל**; עברית: צילה אלעזר; הוצאת כתר, 190 עמוד (כריכה רכה). פרדריק גולדן — **מושבות בחלל**; עברית אריה חשביה; הוצאת עם עובד + דן חסכן; 127 עמוד (כריכה רכה).

מאת דן עומר

# על המסלול

## אופנה

# במחירים סבירים

איך השתנו הזמנים. פעם היתה החצאית הכחולה או מיכנסי החאקי סימן היכר לאופנת אתא. אבל כיום מדברים על קו־לקציה, ולא סתם קולקציה, אלא מיבחר של 125 דגמים לנשים לעונת אביב/קיץ 1980. אפשר למצוא כאן כ־90 שמלות ו־35 חצאיות וחולצות המיוצרים כל אחד בשניים־שלושה צבעים ובסדרות קטנות. מרבית הבדים מתוצרת מיפעלי אתא

עשויים כותנה או תערובת דקרון וכותנה. ההדפסים והצבעים עדינים — קשת ב־שמיים, ענניס ואניות על רקע צבעי גלי־דה: ורוד, ירקרק, צהוב וסגול. המחשו־פים עשויים בצורת לב, כבשנות העשרים, או מוצלבים כשהמחשוף יוצר צורת משו־לש, כתף אחת חשופה או כתפיות דקי־קות.

לקראת הקיץ אפשר להבחין בשלושה קווים אופייניים: מישחקי שחור־לבן ב־מישבצות או במישחקי קטעים אסימט־ריים. מראה אסימטרי — פסים, כתף אחת חשופה, כפתורים ומיפתחים באלכסון. ה־מראה הרומנטי — בשמלות רחבות כש־בחזית מוטיב דמוי תחרה או בתוספת

צווארון בייבי לבן להענקת מראה „הילדה הטובה". ופרט חשוב — המכפלת עולה הקיץ ומתקצרת ב־4 ס"מ. לא יעזור, קי־צוצים גם כאן. בשנה שעברה אורכה היה 74 ס"מ והשנה — 70 ס"מ.

המחירים: שמלות מ־1340 ל"י עד 1730 ל"י. חצאיות מ־700 ל"י עד 980 ל"י. מיכנסיים מ־995 ל"י עד 1150 ל"י.

באתא חושבים גם על הדור הצעיר ו־מתכנני האופנה יצרו קשת רחבה של דגמים הנושאים בחובם את הטעמים ו־הריחות של הקיץ: סירות, פירות, בועות סבון ולבבות בצבעים עליזים המקשטים את בגדי הילדים וחולצות הילדים.

בקולקציה שהוצגה לאחרונה הופיעו 80 דגמים לילדים ולילדות מגיל שנתיים עד שתים־עשרה: שמלות, חצאיות, חול־צות, שורטס וסרבלים בעלי מיכנס קצר.

המחירים: חצאיות בין 420 ל"י ל־750 ל"י. שמלות לגילאי 2—6 בין 500 ל"י ל־750 ל"י. לגילאי 8—12 בין 700 ל"י ל־900 ל"י.

## שחור לבן

בשימלת קייץ עם מחשוף משולש וחגו־רת מותן, אימרה קצרה, המכסה את הברך בלבד, בקולקציית־קייץ 1980 של חברת **אתא.**

## ירוק ואדום

ואפילו צהוב, סרט בצבע נוגד על שימלה קייצית מכותנה לילדים, סרבל מיכנס קצר בשחור אדום לבן מכותנה מבריקה דמויית עור.

## סרבל

אלגנטי מסריג כותנה עדין של **פפקו**, סריגת פסים בורקים, המיכנס רחב מאוד ונוח, המותן מודגשת בחגורה רחבה, עשויה סרט גומי אלסטי, הבגד יפה לשימוש כבגד מארחות.

## מיכנסונים ספורטיביים

סרוגים מקטיפה של **פפקו.** לריצה או לטניס, מימין מיכנסיים בגיזרת מתאגרף וחולצה בשילוב גיאומטרי של שני צבעים, משמאל חולצה בעלת מחשוף וי.

# מריצה

# עד מארחת

אוסף הקיץ של פפקו כולל כמובן את הסריג שהוא תו־הזיהוי של פפקו — הלא היא הקטיפה הסרוגה (וולור) — ואת סריג הכותנה העדין שפותח אף הוא ב־פפקו בשנה שעברה, המורכב מ־50% כות־נה ו־50% פולינוזיק, שילוב היוצר סריג קייצי בעל מראה רך וגולש, מתכבס ב־קלות ודורש רק גיהוץ קל.

הצבעים — כיאה לגווני הקיץ, עזים בהירים, וקלילים — צהוב, אדום, ורוד, טורקיז, כחול ועוד. והם משולבים לעיתים בצורות גיאומטריות מעניינות שונות.

פפקו מציעה קולקציה הצועדת בהדרגה מחשיפת־הכל ועד לכיסוי כללי של הגוף החל מחולצת־טי בגיזרת טוגה יוונית ה־נופלת שמוטה בחן מרצועות־כתף אחת, שילוב מהודר של שמלת־קוקטייל מסריג קל וחולצה עליונה תואמת, שני דגמי סרבלים, „שמלות־שמש" חסרות־כתפיים, שאליהן נלווים ז'קטים קצרים המאפשרים ללבוש את הבגד ביום (בלי) ובערב (עם).

לחובבות הריצה (הג'וגינג) או המראה הספורטיבי הועידה פפקו חליפות קטיפה המורכבות ממיכנסי מתאגרף קצרים או מיכנסונים קצרים עם חולצה תואמת בשני גוונים. ועוד — בגד־חוף ומארחת, חלוקי קטיפה סרוגה רכים ומלטפים בגיזרה הדו־קה או רפויה; שמלות־אוהל ארוכות, עשויות מסריג־כותנה העדין החדש, שממנו עשויים דגמים ספורטיביים ואלגנטיים כאחד, חצאיות־מעטפת, חצאיות קפלים וחצאיות עם מיפתח. חולצות קשורות, חולצות עליונות, חצאיות קצרות.

מחירי השמלות נעים בין 1600 ל"י ל־2,000 ל"י.

חניתה צנטני

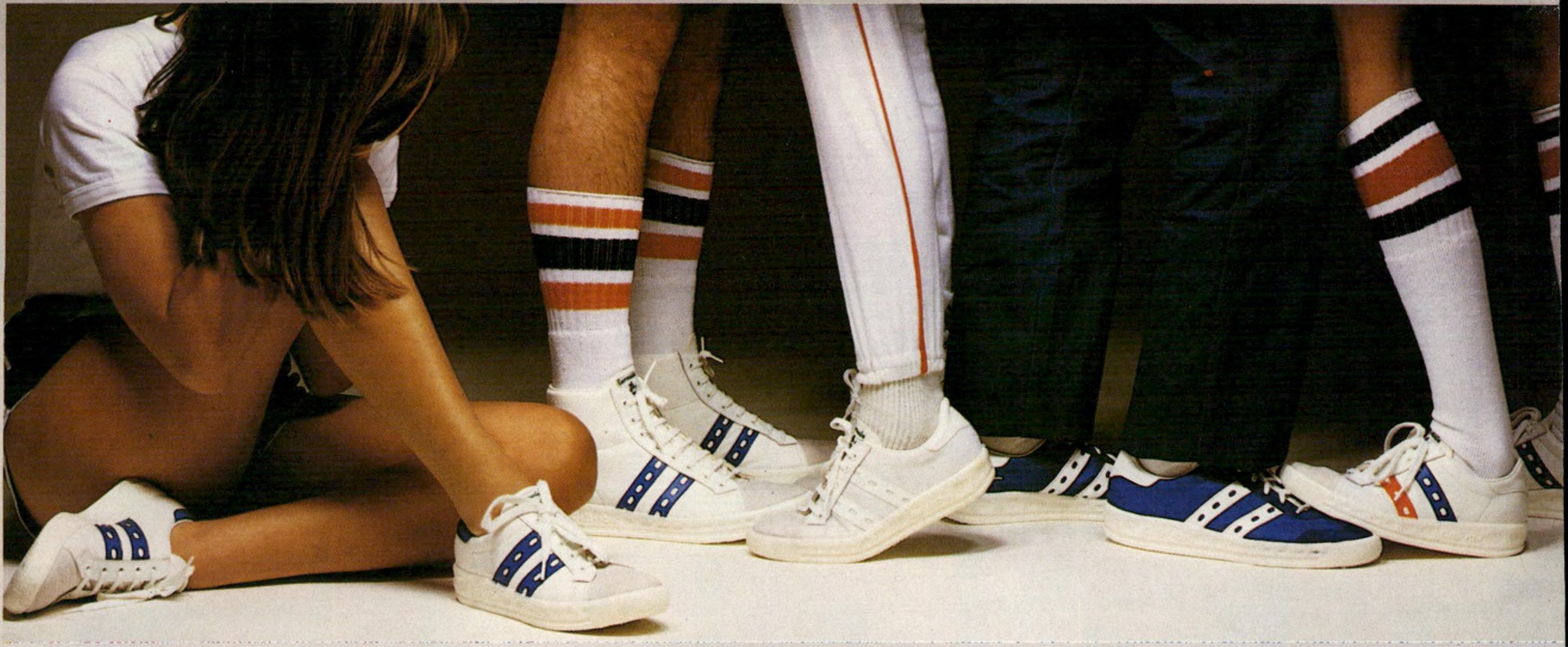

# בימים אלו, לקנות את נעלי הספורט הטובות בעולם נחשב בהחלט תענוג...לא יקר

היום לקנות נעל ספורט באיכות וברמה בינלאומית עשוי להיות תענוג יקר... חברת גלי מייצרת עבורכם את נעלי טורנדו: סידרה של נעלי ספורט ברמה בינלאומית, כנהוג במפעלי הספורט הגדולים בעולם. סולית הפוליאוריטן המוזרקת המהווה חלק בלתי נפרד מהנעל,

המבנה האורטופדי עם הרפידה המיוחדת לספיגת הזיעה, העיצוב המרהיב והחומרים המעולים, הם שעושים את "טורנדו" של "גלי" לנעל ברמה אחת עם נעלי הספורט המעולות בעולם ובמחיר...ההופך את התענוג לגמרי לא יקר!!! כשאתה קונה "גלי" אתה בחברה טובה!

שלמה גליקשטיין אלוף ישראל בטניס והמדורג במקום ה־70 בעולם, גלעד כהן אלוף העולם בטניס עד גיל 12, חיים ארלוזורוב מס' 2 בישראל ועוד רבים אחרים בחרו ב"טורנדו" ומעדיפים אותה על כל נעל אחרת.

## טורנדו של גלי, היום יותר מתמיד.

פרסום מלניק

Gali - גלי של tornado

כ"א אייר תש"ם, 7.5.1980 מיספר 2227 שנה 44 המחיר: 4.5 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

# העולם הזה

# מדוע גירש עזר את קוואסמה

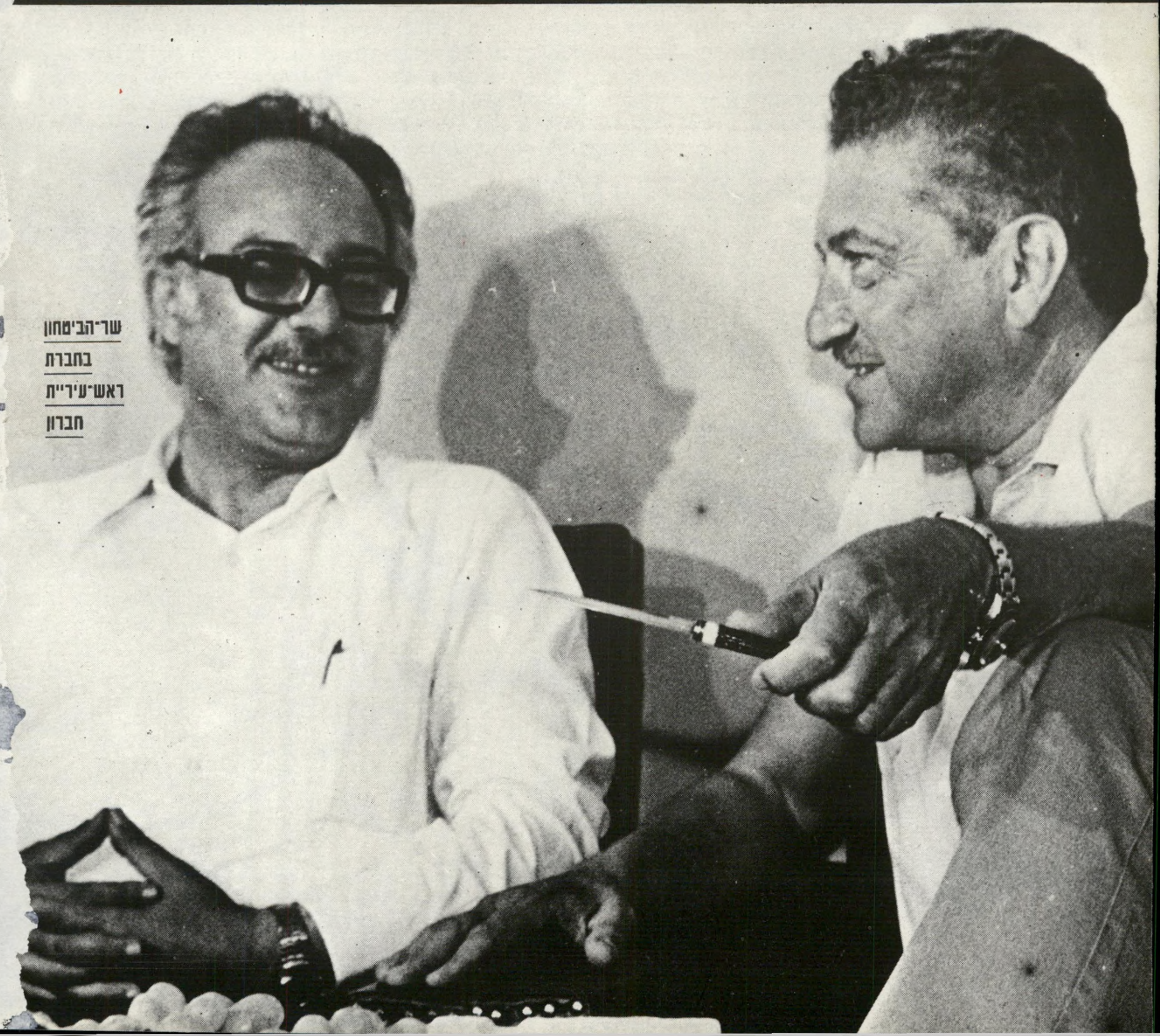

שר־הביטחון בחברת ראש־עיריית חברון